

ΣΥΝΘΗΚΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ

(92/C 191/01)

Η ΑΥΤΟΥ ΜΕΓΑΛΕΙΟΤΗΣ Ο ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΒΕΛΓΩΝ,

Η ΑΥΤΗΣ ΜΕΓΑΛΕΙΟΤΗΣ Η ΒΑΣΙΛΙΣΣΑ ΤΗΣ ΔΑΝΙΑΣ,

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΤΗΣ ΓΕΡΜΑΝΙΑΣ,

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ,

Η ΑΥΤΟΥ ΜΕΓΑΛΕΙΟΤΗΣ Ο ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΙΣΠΑΝΙΑΣ,

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΓΑΛΛΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ,

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΙΡΛΑΝΔΙΑΣ,

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΙΤΑΛΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ,

Η ΑΥΤΟΥ ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΥΨΗΛΟΤΗΣ Ο ΜΕΓΑΣ ΔΟΥΚΑΣ ΤΟΥ ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟΥ,

Η ΑΥΤΗΣ ΜΕΓΑΛΕΙΟΤΗΣ Η ΒΑΣΙΛΙΣΣΑ ΤΩΝ ΚΑΤΩ ΧΩΡΩΝ,

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ,

Η ΑΥΤΗΣ ΜΕΓΑΛΕΙΟΤΗΣ Η ΒΑΣΙΛΙΣΣΑ ΤΟΥ ΗΝΩΜΕΝΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΤΗΣ ΜΕΓΑΛΗΣ ΒΡΕΤΑΝΙΑΣ ΚΑΙ ΒΟΡΕΙΟΥ ΙΡΛΑΝΔΙΑΣ,

ΑΠΟΦΑΣΙΣΜΕΝΟΙ να προχωρήσουν σε ένα νέο στάδιο της διαδικασίας προς την ευρωπαϊκή ολοκλήρωση που άρχισε με τη δημιουργία των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων,

ΥΠΕΝΘΥΜΙΖΟΝΤΑΣ την ιστορική σημασία του τερματισμού της διαίρεσης της ευρωπαϊκής ηπείρου και την ανάγκη να δημιουργηθούν σταθερές βάσεις για την μελλοντική οικοδόμηση της Ευρώπης,

ΕΠΙΒΕΒΑΙΩΝΟΝΤΑΣ την προσήλωσή τους στις αρχές της ελευθερίας, της δημοκρατίας και του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, των θεμελιωδών ελευθεριών καθώς και του κράτους δικαίου,

ΕΠΙΘΥΜΩΝΤΑΣ βαθύτερες σχέσεις αλληλεγγύης μεταξύ των λαών τους και ταυτόχρονα σεβόμενοι την ιστορία, τον πολιτισμό και τις παραδόσεις τους,

ΕΠΙΘΥΜΩΝΤΑΣ να ενισχύσουν τη δημοκρατική και αποτελεσματική λειτουργία των οργάνων προκειμένου να τους παράσχουν τη δυνατότητα να διεκπεραιώνουν καλλίτερα τα καθήκοντα που τους έχουν ανατεθεί, μέσα σε ένα ενιαίο θεσμικό πλαίσιο,

ΑΠΟΦΑΣΙΣΜΕΝΟΙ να επιτύχουν την ενίσχυση και τη σύγκλιση των οικονομιών τους, και την ίδρυση οικονομικής και νομισματικής ένωσης, η οποία θα συμπεριλαμβάνει, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρούσας συνθήκης, ένα ενιαίο και σταθερό νόμισμα,

ΑΠΟΦΑΣΙΣΜΕΝΟΙ να προωθήσουν την οικονομική και κοινωνική πρόοδο των λαών τους, στα πλαίσια της ολοκλήρωσης της εσωτερικής αγοράς, μιας ενισχυμένης συνοχής, όπως επίσης και της προστασίας του περιβάλλοντος, και να εφαρμόσουν πολιτικές που θα διασφαλίζουν την πρόοδο στον τομέα της οικονομικής ολοκλήρωσης εκ παραλλήλου με την πρόοδο στους άλλους τομείς,

ΑΠΟΦΑΣΙΣΜΕΝΟΙ να θεσπίσουν μια κοινή ιθαγένεια για τους υπηκόους των χωρών τους,

ΑΠΟΦΑΣΙΣΜΕΝΟΙ να εφαρμόσουν μια κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφαλείας, που συμπεριλαμβάνει την εν καιρώ διαμόρφωση μιας κοινής αμυντικής πολιτικής, η οποία μπορεί, σε δεδομένη στιγμή, να οδηγήσει σε κοινή άμυνα, ενισχύοντας έτσι την ευρωπαϊκή ταυτότητα και ανεξαρτησία για την προαγωγή της ειρήνης, της ασφάλειας και της πρόοδου στην Ευρώπη και ανά την υφήλιο,

ΕΠΙΒΕΒΑΙΩΝΟΝΤΑΣ τον στόχο τους να διευκολύνουν την ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων, διαφυλάσσοντας ταυτόχρονα την ασφάλεια και την προστασία των λαών τους, με την προσθήκη, στην παρούσα συνθήκη, διατάξεων περί δικαιοσύνης και εσωτερικών υποθέσεων,

ΑΠΟΦΑΣΙΣΜΕΝΟΙ να συνεχίσουν την πορεία τους προς μια ολοένα στενότερη ένωση των λαών της Ευρώπης, όπου οι αποφάσεις θα λαμβάνονται όσο το δυνατόν πιο κοντά στους πολίτες, σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας,

ΜΕ ΤΗΝ ΠΡΟΟΠΤΙΚΗ ΜΕΤΑΒΑΣΗΣ σε μεταγενέστερα στάδια από τα οποία πρέπει να διέλθει η ευρωπαϊκή ολοκλήρωση ώστε να εξελιχθεί,

ΑΠΟΦΑΣΙΣΑΝ να ιδρύσουν Ευρωπαϊκή Ένωση, και, προς το σκοπό αυτό, όρισαν πληρεξουσίου:

Η ΑΥΤΟΥ ΜΕΓΑΛΕΙΟΤΗΣ Ο ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΒΕΛΓΩΝ:

τον κ. Mark EYSKENS,
Υπουργό Εξωτερικών,

τον κ. Philippe MAYSTADT,
Υπουργό Οικονομικών,

Η ΑΥΤΗΣ ΜΕΓΑΛΕΙΟΤΗΣ Η ΒΑΣΙΛΙΣΣΑ ΤΗΣ ΔΑΝΙΑΣ:

τον κ. Uffe ELLEMANN-JENSEN,
Υπουργό Εξωτερικών,

τον κ. Anders FOGH RASMUSSEN,
Υπουργό Εθνικής Οικονομίας,

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΤΗΣ ΓΕΡΜΑΝΙΑΣ:

τον κ. Hans-Dietrich GENSCHER,
Ομοσπονδιακό Υπουργό Εξωτερικών,

τον κ. Théodor WAIGEL,
Ομοσπονδιακό Υπουργό Οικονομικών,

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ:

τον κ. Αντώνιο ΣΑΜΑΡΑ,
Υπουργό Εξωτερικών,

τον κ. Ευθύμιο ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ,
Υπουργό Εθνικής Οικονομίας,

Η ΑΥΤΟΥ ΜΕΓΑΛΕΙΟΤΗΣ Ο ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΙΣΠΑΝΙΑΣ:

τον κ. Francisco FERNÁNDEZ ORDÓÑEZ,
Υπουργό Εξωτερικών,

τον κ. Carlos SOLCHAGA CATALÁN,
Υπουργό Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών,

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΓΑΛΛΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ:

τον κ. Roland DUMAS,
Υπουργό Εξωτερικών,

τον κ. Pierre BEREGOVOY,
Υπουργό Εθνικής Οικονομίας, Οικονομικών και Προϋπολογισμού,

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΙΡΛΑΝΔΙΑΣ:

τον κ. Gerard COLLINS,
Υπουργό Εξωτερικών,

τον κ. Bertie AHERN,
Υπουργό Οικονομικών,

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΙΤΑΛΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ:

τον κ. Gianni DE MICHELIS,
Υπουργό Εξωτερικών Υποθέσεων,

τον κ. Guido CARLI,
Υπουργό Δημοσίου Θησαυροφυλακίου,

Η ΑΥΤΟΥ ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΥΨΗΛΟΤΗΣ Ο ΜΕΓΑΣ ΔΟΥΚΑΣ ΤΟΥ ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟΥ:

τον κ. Jacques F. POOS,
Αντιπρόεδρο της Κυβέρνησης,
Υπουργό εξωτερικών

τον κ. Jean-Claude JUNCKER,
Υπουργό Οικονομικών,

Η ΑΥΤΗΣ ΜΕΓΑΛΕΙΟΤΗΣ Η ΒΑΣΙΛΙΣΣΑ ΤΩΝ ΚΑΤΩ ΧΩΡΩΝ:

τον κ. Hans VAN DEN BROEK,
Υπουργό Εξωτερικών,

τον κ. Willem KOK,
Υπουργό Οικονομικών,

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ:

τον κ. João de Deus PINHEIRO,
Υπουργό Εξωτερικών,

τον κ. Jorge BRAGA de MACEDO,
Υπουργό Οικονομικών,

Η ΑΥΤΗΣ ΜΕΓΑΛΕΙΟΤΗΣ Η ΒΑΣΙΛΙΣΣΑ ΤΟΥ ΗΝΩΜΕΝΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΤΗΣ ΜΕΓΑΛΗΣ ΒΡΕΤΑΝΙΑΣ ΚΑΙ ΒΟΡΕΙΟΥ ΙΡΛΑΝΔΙΑΣ:

The R. T. Hon. Douglas HURD,
Υπουργό Εξωτερικών και Κοινοπολιτείας,

The Hon. Francis MAUDE,
Αναπληρωτή Υπουργό Δημοσίου Θησαυρού,

ΟΙ ΟΠΟΙΟΙ, μετά την ανταλλαγή των πληρεξουσίων εγγράφων τους, που δρέθηκαν εντάξει, συμφώνησαν στις ακόλουθες διατάξεις:

ΤΙΤΛΟΣ Ι

ΚΟΙΝΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο Α

Με την παρούσα συνθήκη, τα Υψηλά Συμβαλλόμενα μέρη ιδρύουν μεταξύ τους μία Ευρωπαϊκή Ένωση, εφεξής καλούμενη «Ένωση».

Η παρούσα συνθήκη ανοίγει νέα φάση στη διαδικασία μιας διαρκώς στενότερης ένωσης των λαών της Ευρώπης, στην οποία οι αποφάσεις λαμβάνονται όσο το δυνατόν πιό κοντά στους πολίτες.

Η Ένωση *βασίζεται* στις Ευρωπαϊκές Κοινότητες, συμπληρούμενες με τις πολιτικές και τις μορφές συνεργασίας που θεσπίζονται με την παρούσα συνθήκη. Έχει αποστολή να οργανώσει συνεκτικά και αλληλέγγυα τις σχέσεις μεταξύ των κρατών μελών και των λαών τους.

Άρθρο Β

Η Ένωση θέτει ως στόχους:

- να προωθήσει την ισόρροπη και σταθερή οικονομική και κοινωνική πρόοδο, ιδίως με τη δημιουργία ενός χώρου χωρίς εσωτερικά σύνορα, με την ενίσχυση της οικονομικής και κοινωνικής συνοχής και με την ίδρυση μιας οικονομικής και νομισματικής ένωσης, η οποία θα περιλάβει εν καιρώ, ένα ενιαίο νόμισμα, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρούσας συνθήκης,
- να επιβεβαιώσει την ταυτότητά της στη διεθνή σκηνή, ιδίως με την εφαρμογή μιας κοινής εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφάλειας, συμπεριλαμβανομένης της εν καιρώ διαμόρφωσης μιας κοινής αμυντικής πολιτικής, η οποία μπορεί, σε δεδομένη στιγμή, να οδηγήσει σε κοινή άμυνα,
- να ενισχύσει την προστασία των δικαιωμάτων και των συμφερόντων των υπηκόων των κρατών μελών της με τη θέσπιση ιθαγένειας της Ένωσης,
- να αναπτύξει στενή συνεργασία στον τομέα της δικαιοσύνης και των εσωτερικών υποθέσεων,
- να διατηρήσει στο ακέραιο το κοινοτικό κεκτημένο και να το αναπτύξει με την προοπτική να μελετηθεί, με τη διαδικασία που προβλέπει το άρθρο Ν παράγραφος 2, κατά πόσον οι πολιτικές και οι μορφές συνεργασίας που καθιερώνονται με την παρούσα συνθήκη θα πρέπει να αναθεωρηθούν, προκειμένου να εξασφαλισθεί η αποτελεσματικότητα των μηχανισμών και των οργάνων της Κοινότητας.

Οι στόχοι της Ένωσης επιτυγχάνονται σύμφωνα με τις διατάξεις της παρούσας συνθήκης, υπό τους όρους και με το χρονοδιάγραμμα που προβλέπονται σε αυτήν, ενώ συγχρόνως τηρείται η αρχή της επικουρικότητας όπως καθορίζεται στο άρθρο 3 Β της συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας.

Άρθρο Γ

Η Ένωση διαθέτει ενιαίο θεσμικό πλαίσιο που εξασφαλίζει τη συνέπεια και τη συνέχεια των δράσεων που αναλαμβάνονται για την επίτευξη των στόχων της, ενώ παράλληλα τηρείται και αναπτύσσεται το κοινοτικό κεκτημένο.

Η Ένωση μεριμνά, ειδικότερα, για τη συνοχή του συνόλου της εξωτερικής της δράσης στα πλαίσια των πολιτικών της στον τομέα των εξωτερικών σχέσεων, της ασφάλειας, της οικονομίας και της ανάπτυξης. Το Συμβούλιο και η Επιτροπή έχουν την ευθύνη να εξασφαλίζουν τη συνοχή αυτή. Εξασφαλίζουν, στα πλαίσια των αντίστοιχων αρμοδιοτήτων τους, την υλοποίηση αυτών των πολιτικών.

Άρθρο Δ

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο δίνει στην Ένωση την αναγκαία ώθηση για την ανάπτυξή της και καθορίζει τους γενικούς πολιτικούς προσανατολισμούς της.

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο συγκεντρώνει τους Αρχηγούς κρατών ή κυβερνήσεων των κρατών μελών καθώς και τον Πρόεδρο της Επιτροπής, οι οποίοι επικουρούνται στο έργο τους από τους Υπουργούς Εξωτερικών των κρατών μελών και από ένα μέλος της Επιτροπής. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο συνέρχεται τουλάχιστον δύο φορές το χρόνο, υπό την προεδρία του Αρχηγού κράτους ή κυβερνήσεως του κράτους μέλους που ασκεί την προεδρία του Συμβουλίου.

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, μετά από κάθε σύνοδό του, υποβάλλει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο έκθεση, καθώς και ετήσια γραπτή έκθεση σχετικά με την πρόοδο που έχει σημειώσει η Ένωση.

Άρθρο Ε

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, η Επιτροπή και το Δικαστήριο ασκούν τις αρμοδιότητές τους υπό τους όρους και για τους σκοπούς που προβλέπουν, αφενός μεν, οι διατάξεις των συνθηκών για την ίδρυση των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και των μεταγενέστερων συνθηκών και πράξεων που τις συμπληρώνουν ή τροποποιούν, αφετέρου δε, οι άλλες διατάξεις της παρούσας συνθήκης.

Άρθρο ΣΤ

1. Η Ένωση σέβεται την εθνική ταυτότητα των κρατών μελών της, των οποίων τα κυβερνητικά συστήματα βασίζονται στις δημοκρατικές αρχές.

2. Η Ένωση σέβεται τα θεμελιώδη δικαιώματα, όπως κατοχυρώνονται με την Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την Προστασία

των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών, που υπογράφηκε στη Ρώμη στις 4 Νοεμβρίου 1950, και όπως προκύπτουν από τις κοινές συνταγματικές παραδόσεις των κρατών μελών, ως γενικές αρχές του κοινοτικού δικαίου.

3. Η Ένωση διαθέτει τα μέσα που απαιτούνται για την επίτευξη των στόχων της και για την επιτυχή εφαρμογή των πολιτικών της.

ΤΙΤΛΟΣ II

ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΣΥΝΘΗΚΗΣ ΠΕΡΙ ΙΔΡΥΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ ΕΝΩΣΕΙ ΤΗΣ ΙΔΡΥΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ

Άρθρο Ζ

Η συνθήκη περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας τροποποιείται σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος άρθρου προκειμένου να ιδρυθεί Ευρωπαϊκή Κοινότητα.

A. Σε ολόκληρο το κείμενο της συνθήκης:

1) Ο όρος «Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα» αντικαθίσταται από τον όρο «Ευρωπαϊκή Κοινότητα».

B. Στο πρώτο μέρος «Οι Αρχές»:

2) Το άρθρο 2 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Άρθρο 2

Η Κοινότητα έχει ως αποστολή, με τη δημιουργία κοινής αγοράς, οικονομικής και νομισματικής ένωσης και με την εφαρμογή των κοινών πολιτικών ή δράσεων που αναφέρονται στα άρθρα 3 και 3 Α, να προάγει την αρμονική και ισόρροπη ανάπτυξη των οικονομικών δραστηριοτήτων στο σύνολο της Κοινότητας, μία σταθερή και διαρκή, μη πληθωριστική και σεβόμενη το περιβάλλον ανάπτυξη, έναν υψηλό βαθμό σύγκλισης των οικονομικών επιδόσεων, ένα υψηλό επίπεδο απασχόλησης και κοινωνικής προστασίας, την άνοδο του βιοτικού επιπέδου και της ποιότητας ζωής, την οικονομική και κοινωνική συνοχή και την αλληλεγγύη μεταξύ των κρατών μελών.»

3) Το άρθρο 3 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Άρθρο 3

Για τους σκοπούς του άρθρου 2, η δράση της Κοινότητας περιλαμβάνει, σύμφωνα με τους όρους και με το χρονοδιάγραμμα που προβλέπει η παρούσα συνθήκη:

- α) την κατάργηση, μεταξύ των κρατών μελών, των δασμών και των ποσοτικών περιορισμών κατά την εισαγωγή και την εξαγωγή εμπορευμάτων, καθώς και όλων των άλλων μέτρων ισοδύναμου αποτελέσματος,
- β) μια κοινή εμπορική πολιτική,
- γ) μια εσωτερική αγορά την οποία θα χαρακτηρίζει η εξάλειψη των εμποδίων στην ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων, των προσώπων, των υπηρεσιών και των κεφαλαίων, μεταξύ των κρατών μελών,
- δ) μέτρα σχετικά με την είσοδο και την κυκλοφορία των προσώπων στην εσωτερική αγορά, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 100 Γ,
- ε) μια κοινή πολιτική στον τομέα της γεωργίας και της αλιείας,
- στ) μια κοινή πολιτική στον τομέα των μεταφορών,
- ζ) ένα καθεστώς που εξασφαλίζει ανόθευτο ανταγωνισμό μέσα στην εσωτερική αγορά,
- η) την προσέγγιση των εθνικών νομοθεσιών στο βαθμό που απαιτείται για τη λειτουργία της κοινής αγοράς,
- θ) μια πολιτική στον κοινωνικό τομέα, η οποία περιλαμβάνει ένα Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο,
- ι) την ενίσχυση της οικονομικής και κοινωνικής συνοχής,
- κ) μια πολιτική στον τομέα του περιβάλλοντος,
- λ) την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της βιομηχανίας της Κοινότητας,
- μ) την προώθηση της έρευνας και της τεχνολογικής ανάπτυξης,

- v) την ενθάρρυνση της δημιουργίας και της ανάπτυξης διευρωπαϊκών δικτύων,
- ξ) συμβολή στην επίτευξη υψηλού επιπέδου προστασίας της υγείας,
- ο) συμβολή σε μία παιδεία και κατάρτιση υψηλού επιπέδου, καθώς και στην ανάπτυξη των πολιτισμών των κρατών μελών,
- π) μια πολιτική στον τομέα της συνεργασίας για την ανάπτυξη,
- ρ) τη σύνδεση με τις υπερπόντιες χώρες και εδάφη, με σκοπό την αύξηση των συναλλαγών και την προώθηση με κοινή προσπάθεια της οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης,
- σ) συμβολή στην ενίσχυση της προστασίας των καταναλωτών,
- τ) μέτρα στους τομείς της ενέργειας, της πολιτικής άμυνας και του τουρισμού.»

4) Παρεμβάλλεται το ακόλουθο άρθρο:

«*Άρθρο 3 Α*

1. Για τους σκοπούς του άρθρου 2, η δράση των κρατών μελών και της Κοινότητας περιλαμβάνει, σύμφωνα με τους όρους και με το χρονοδιάγραμμα που προβλέπει η παρούσα συνθήκη, τη θέσπιση μιας οικονομικής πολιτικής, που βασίζεται στο στενό συντονισμό των οικονομικών πολιτικών των κρατών μελών, στην εσωτερική αγορά, καθώς και στον καθορισμό κοινών στόχων, και ασκείται σύμφωνα με την αρχή της οικονομίας της ανοιχτής αγοράς με ελεύθερο ανταγωνισμό.

2. Παράλληλα, και σύμφωνα με τους όρους, το χρονοδιάγραμμα και τις διαδικασίες που προβλέπει η παρούσα συνθήκη, η δράση αυτή περιλαμβάνει τον αμετάκλητο καθορισμό συναλλαγματικών ισοτιμιών, γεγονός που θα οδηγήσει στην καθιέρωση ενιαίου νομίσματος, του ECU, και τον καθορισμό και την άσκηση ενιαίας νομισματικής και συναλλαγματικής πολιτικής, πρωταρχικός στόχος των οποίων είναι η διατήρηση της σταθερότητας των τιμών, και, υπό την επιφύλαξη του στόχου αυτού, η υποστήριξη των γενικών οικονομικών πολιτικών στην Κοινότητα, σύμφωνα με την αρχή της οικονομίας της ανοιχτής αγοράς με ελεύθερο ανταγωνισμό.

3. Οι δράσεις αυτές των κρατών μελών και της Κοινότητας συνεπάγονται την τήρηση των ακόλουθων κατευθυντήριων αρχών: σταθερές τιμές, υγιή δημόσια οικονομικά, υγιείς νομισματικές συνθήκες και σταθερό ισοζύγιο πληρωμών.»

5) Παρεμβάλλεται το ακόλουθο άρθρο:

«*Άρθρο 3 Β*

Η Κοινότητα δρα μέσα στα όρια των αρμοδιοτήτων που της αναθέτει και των στόχων που της ορίζει η παρούσα συνθήκη.

Στους τομείς που δεν υπάγονται στην αποκλειστική της αρμοδιότητα, η Κοινότητα δρα σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας, μόνον εάν και στο βαθμό που οι στόχοι της προβλεπόμενης δράσης είναι αδύνατον να επιτευχθούν επαρκώς από τα κράτη μέλη και δύνανται συνεπώς, λόγω των διαστάσεων ή των αποτελεσμάτων της προβλεπόμενης δράσης, να επιτευχθούν καλύτερα σε κοινοτικό επίπεδο.

Η δράση της Κοινότητας δεν υπερβαίνει τα αναγκαία όρια για την επίτευξη των στόχων της παρούσας συνθήκης.»

6) Το άρθρο 4 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«*Άρθρο 4*

1. Η πραγματοποίηση του έργου που έχει ανατεθεί στην Κοινότητα εξασφαλίζεται από:

- ένα ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ,
- ένα ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ,
- μία ΕΠΙΤΡΟΠΗ,
- ένα ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ,
- ένα ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ.

Κάθε όργανο ενεργεί εντός των ορίων των εξουσιών που του παρέχονται από την παρούσα συνθήκη.

2. Το Συμβούλιο και η Επιτροπή επικουρούνται από μία Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και από μία Επιτροπή των Περιφερειών που ασκούν συμβουλευτικά καθήκοντα.»

7) Παρεμβάλλονται τα ακόλουθα άρθρα:

«*Άρθρο 4 Α*

Ιδρύεται, με τις διαδικασίες που προβλέπει η παρούσα συνθήκη, ένα Ευρωπαϊκό Σύστημα Κεντρικών Τραπεζών, εφεξής καλούμενο "ΕΣΚΤ", και μία Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, εφεξής καλούμενη "ΕΚΤ", που δρουν μέσα στα όρια των εξουσιών που τους ανατίθενται από την παρούσα συνθήκη και το προσαρτημένο σ' αυτήν καταστατικό του ΕΣΚΤ και της ΕΚΤ, το οποίο εφεξής καλείται "Καταστατικό του ΕΣΚΤ".

Άρθρο 4 Β

Ιδρύεται Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων η οποία δρα μέσα στα όρια των εξουσιών που της ανατίθενται από την παρούσα συνθήκη και το προσαρτημένο σ' αυτήν καταστατικό.»

- 8) Το άρθρο 6 καταργείται και το άρθρο 7 γίνεται άρθρο 6. Το δεύτερο εδάφιο αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Το Συμβούλιο αποφασίζοντας με τη διαδικασία του άρθρου 189 Γ, δύναται να λαμβάνει μέτρα για την απαγόρευση των διακρίσεων αυτών.»

- 9) Τα άρθρα 8, 8 Α, 8 Β και 8 Γ γίνονται αντίστοιχα άρθρα 7, 7 Α, 7 Β και 7 Γ.

Γ. Παρεμβάλλεται το ακόλουθο μέρος:

«ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

ΙΘΑΓΕΝΕΙΑ ΤΗΣ ΕΝΩΣΗΣ*Άρθρο 8*

1. Θεσπίζεται ιθαγένεια της Ένωσης.

Πολίτης της Ένωσης είναι κάθε πρόσωπο που έχει την υπηκοότητα ενός κράτους μέλους.

2. Οι πολίτες της Ένωσης έχουν τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που προβλέπονται από την παρούσα συνθήκη.

Άρθρο 8 Α

1. Κάθε πολίτης της Ένωσης έχει το δικαίωμα να κυκλοφορεί και να διαμένει ελεύθερα στο έδαφος των κρατών μελών, υπό την επιφύλαξη των περιορισμών και με τις προϋποθέσεις που προβλέπονται στην παρούσα συνθήκη και στις διατάξεις που θεσπίζονται για την εφαρμογή της.

2. Το Συμβούλιο μπορεί να θεσπίζει διατάξεις που διευκολύνουν την άσκηση των αναφερόμενων στην παράγραφο 1 δικαιωμάτων. Εκτός αν ορίζει διαφορετικά η παρούσα συνθήκη, το Συμβούλιο αποφασίζει ομόφωνα, μετά από πρόταση της Επιτροπής και σύμφωνη γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

Άρθρο 8 Β

1. Κάθε πολίτης της Ένωσης που κατοικεί σε κράτος μέλος του οποίου δεν είναι υπήκοος έχει το δικαίωμα του εκλέγειν και εκλέγεσθαι στις δημοτικές και κοινοτικές εκλογές στο κράτος μέλος κατοικίας του, υπό τους ίδιους όρους με τους υπηκόους του εν λόγω κράτους. Το δικαίωμα αυτό ασκείται με την επιφύλαξη των λεπτομερέστερων διατάξεων που θα θεσπίσει, πριν από τις

31 Δεκεμβρίου 1994, το Συμβούλιο, αποφασίζοντας ομόφωνα προτάσει της Επιτροπής και μετά από διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Οι διατάξεις αυτές μπορούν να προβλέπουν παρεκκλίσεις όταν αυτό δικαιολογείται λόγω ειδικών προβλημάτων σε ένα κράτος μέλος.

2. Με την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 138 παράγραφος 3 και των διατάξεων που θεσπίζονται προς εφαρμογή του, κάθε πολίτης της Ένωσης που κατοικεί σε κράτος μέλος του οποίου δεν είναι υπήκοος έχει το δικαίωμα του εκλέγειν και εκλέγεσθαι στις εκλογές του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στο κράτος μέλος της κατοικίας του, υπό τους ίδιους όρους με τους υπηκόους του εν λόγω κράτους. Το δικαίωμα αυτό ασκείται με την επιφύλαξη των λεπτομερέστερων διατάξεων που θα θεσπίσει, πριν από τις 31 Δεκεμβρίου 1993, το Συμβούλιο, αποφασίζοντας ομόφωνα προτάσει της Επιτροπής και μετά από διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Οι διατάξεις αυτές μπορούν να προβλέπουν παρεκκλίσεις όταν αυτό δικαιολογείται λόγω ειδικών προβλημάτων σε ένα κράτος μέλος.

Άρθρο 8 Γ

Κάθε πολίτης της Ένωσης απολαύει, στο έδαφος τρίτων χωρών στις οποίες δεν αντιπροσωπεύεται το κράτος μέλος του οποίου είναι υπήκοος, της διπλωματικής και προξενικής προστασίας κάθε κράτους μέλους, υπό τους ίδιους όρους που ισχύουν και έναντι των υπηκόων του κράτους αυτού. Πριν από τις 31 Δεκεμβρίου 1993, τα κράτη μέλη θα καθορίσουν μεταξύ τους τους αναγκαίους κανόνες και θα αρχίσουν τις απαιτούμενες διεθνείς διαπραγματεύσεις για να εξασφαλίσουν την προστασία αυτή.

Άρθρο 8 Δ

Κάθε πολίτης της Ένωσης έχει το δικαίωμα αναφοράς προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 138 Δ.

Κάθε πολίτης της Ένωσης δύναται να απευθύνεται στον διαμεσολαβητή που θεσμοθετείται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 138 Ε.

Άρθρο 8 Ε

Η Επιτροπή υποβάλλει έκθεση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή πριν από τις 31 Δεκεμβρίου 1993, και κατόπιν κάθε τρία έτη, σχετικά με την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος μέρους. Η έκθεση αυτή λαμβάνει υπόψη την εξέλιξη της Ένωσης.

Επ' αυτής της βάσεως, και με την επιφύλαξη των άλλων διατάξεων της παρούσας συνθήκης, το Συμβούλιο, αποφασίζοντας ομόφωνα, προτάσει της Επιτροπής και μετά από διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, μπορεί να θεσπίζει διατάξεις για τη συμπλήρωση των δικαιωμάτων που προβλέπονται στο παρόν μέρος, και συνιστά στα κράτη μέλη την αποδοχή των εν λόγω διατάξεων σύμφωνα με τους αντίστοιχους συνταγματικούς τους κανόνες.»

Δ. Το δεύτερο και το τρίτο μέρος ενοποιούνται υπό τον ακόλουθο τίτλο:

«ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ

ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ»

Στο μέρος αυτό:

10) Στο άρθρο 49, η πρώτη φράση αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Αμέσως μόλις αρχίσει να ισχύει η παρούσα συνθήκη, το Συμβούλιο, αποφασίζοντας με τη διαδικασία του άρθρου 189 Β και μετά από διαβούλευση με την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή, λαμβάνει, με οδηγίες ή κανονισμούς, τα αναγκαία μέτρα για να πραγματοποιηθεί, προοδευτικά, η ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων, όπως ορίζεται στο άρθρο 48, ιδίως:»

11) Στο άρθρο 54, η παράγραφος 2 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«2. Για την εφαρμογή του παρόντος γενικού προγράμματος ή, αν δεν υπάρχει το πρόγραμμα αυτό, για την πραγματοποίηση ενός σταδίου της ελευθερίας εγκαταστάσεως σε ορισμένη δραστηριότητα, το Συμβούλιο, αποφασίζοντας με τη διαδικασία του άρθρου 189 Β και μετά από διαβούλευση με την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή, εκδίδει οδηγίες.»

12) Στο άρθρο 56, η παράγραφος 2 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«2. Προ της λήξεως της μεταβατικής περιόδου, το Συμβούλιο, προτάσει της Επιτροπής και μετά από διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, εκδίδει ομοφώνως οδηγίες για το συντονισμό των εν λόγω νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων. Ωστόσο, μετά το τέλος του δεύτερου σταδίου, το Συμβούλιο, αποφασίζοντας με τη διαδικασία του άρθρου 189 Β, εκδίδει οδηγίες για το συντονισμό των διατάξεων κανονιστικού ή διοικητικού χαρακτήρα των κρατών μελών.»

13) Το άρθρο 57 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«*Άρθρο 57*

1. Για να διευκολύνει την ανάληψη και την άσκηση μη μισθωτών δραστηριοτήτων, το Συμβούλιο, αποφασίζοντας με τη διαδικασία μελών του άρθρου 189 Β, εκδίδει οδηγίες για την αμοιβαία αναγνώριση των διπλωμάτων, πιστοποιητικών και άλλων τίτλων.

2. Για τον ίδιο σκοπό, το Συμβούλιο, εκδίδει, προ της λήξεως της μεταβατικής περιόδου, οδηγίες για το συντονισμό των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών που αφορούν την ανάληψη και την άσκηση μη μισθωτών δραστηριοτήτων. Το Συμβούλιο, προτάσει της Επιτροπής και μετά από διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, αποφασίζει ομοφώνως προκειμένου για οδηγίες, η εκτέλεση των οποίων σε ένα τουλάχιστον κράτος μέλος συνεπάγεται τροποποίηση των σημερινών νομοθετικών αρχών του

επαγγελματικού καθεστώτος, όσον αφορά την κατάρτιση και τους όρους πρόσβασης των φυσικών προσώπων. Στις άλλες περιπτώσεις, το Συμβούλιο αποφασίζει με τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 189 Β.

3. Ως προς τα ιατρικά, παραϊατρικά και φαρμακευτικά επαγγέλματα, η προοδευτική άρση των περιορισμών προϋποθέτει το συντονισμό των όρων ασκήσεώς τους στα διάφορα κράτη μέλη.»

14) Ο τίτλος του κεφαλαίου 4 αντικαθίσταται ως εξής:

«Κεφάλαιο 4

Κεφάλαια και πληρωμές»

15) Παρεμβάλλονται τα ακόλουθα άρθρα:

«*Άρθρο 73 Α*

Από την 1η Ιανουαρίου 1994, τα άρθρα 67 έως 73 αντικαθίστανται από τα άρθρα 73 Β, έως 73 Ζ.

«*Άρθρο 73 Β*

1. Στα πλαίσια των διατάξεων του παρόντος κεφαλαίου, απαγορεύεται οποιοσδήποτε περιορισμός των κινήσεων κεφαλαίων μεταξύ κρατών μελών και μεταξύ κρατών μελών και τρίτων χωρών.

2. Στα πλαίσια των διατάξεων του παρόντος κεφαλαίου, απαγορεύονται όλοι οι περιορισμοί στις πληρωμές μεταξύ κρατών μελών και μεταξύ κρατών μελών και τρίτων χωρών.

«*Άρθρο 73 Γ*

1. Οι διατάξεις του άρθρου 73 Β δεν θίγουν την εφαρμογή, έναντι τρίτων χωρών, τυχόν περιορισμών που ισχύουν στις 31 Δεκεμβρίου 1993 δυνάμει του εθνικού ή του κοινοτικού δικαίου σχετικά με τις κινήσεις κεφαλαίων από ή προς τρίτες χώρες που αφορούν άμεσες επενδύσεις, στις οποίες περιλαμβάνονται οι επενδύσεις σε ακίνητα, εγκατάσταση, παροχή χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών ή εισδοχή τίτλων σε κεφαλαιαγορές.

2. Στην προσπάθειά του να επιτύχει το στόχο της ελεύθερης κίνησης κεφαλαίων μεταξύ κρατών μελών και τρίτων χωρών, στο μεγαλύτερο δυνατό βαθμό και με την επιφύλαξη των άλλων κεφαλαίων της παρούσας συνθήκης, το Συμβούλιο μπορεί να λαμβάνει με ειδική πλειοψηφία, κατόπιν προτάσεως της Επιτροπής, μέτρα σχετικά με τις κινήσεις κεφαλαίων από ή προς τρίτες χώρες που αφορούν άμεσες επενδύσεις, στις οποίες περιλαμβάνονται οι επενδύσεις σε ακίνητα, εγκατάσταση, παροχή χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών ή εισδοχή τίτλων σε κεφαλαιαγορές. Για τη λήψη μέτρων δυνάμει της παρούσας παραγράφου απαιτείται ομοφωνία, εάν αυτά συνιστούν οπισθοδρόμηση του κοινοτικού δικαίου

όσον αφορά την ελευθέρωση των κινήσεων κεφαλαίων από ή προς τρίτες χώρες.

Άρθρο 73 Δ

1. Οι διατάξεις του άρθρου 73 Β δεν θίγουν το δικαίωμα των κρατών μελών:

α) να εφαρμόζουν τις οικείες διατάξεις της φορολογικής τους νομοθεσίας οι οποίες διακρίνουν μεταξύ φορολογουμένων που δεν βρίσκονται στην ίδια κατάσταση όσον αφορά την κατοικία τους ή τον τόπο όπου είναι επενδεδυμένα τα κεφάλαιά τους,

β) να λαμβάνουν όλα τα απαραίτητα μέτρα για την αποφυγή παραβάσεων των εθνικών νομοθετικών και κανονιστικών διατάξεων, ιδίως στον τομέα της φορολογίας ή της προληπτικής εποπτείας των πιστωτικών ιδρυμάτων, ή να προβλέπουν διαδικασίες δήλωσης των κινήσεων κεφαλαίων για λόγους διοικητικής ή στατιστικής ενημέρωσης, ή να λαμβάνουν μέτρα υπαγορευμένα από λόγους δημόσιας τάξης ή δημόσιας ασφάλειας.

2. Οι διατάξεις του παρόντος κεφαλαίου δεν θίγουν τη δυνατότητα εφαρμογής περιορισμών του δικαιώματος εγκατάστασης που συμβιβάζονται με την παρούσα συνθήκη.

3. Τα μέτρα και οι διαδικασίες που αναφέρονται στις παραγράφους 1 και 2 δεν μπορούν να αποτελούν ούτε μέσο αυθαίρετων διακρίσεων, ούτε συγκεκριμένο περιορισμό της ελεύθερης κίνησης των κεφαλαίων και των πληρωμών όπως ορίζεται στο άρθρο 73 Β.

Άρθρο 73 Ε

Κατά παρέκκλιση από το άρθρο 73 Β, τα κράτη μέλη τα οποία, στις 31 Δεκεμβρίου 1993, έχουν παρέκκλιση, δάσει του ισχύοντος κοινοτικού δικαίου, δικαιούνται να διατηρήσουν τους περιορισμούς των κινήσεων κεφαλαίων που επιτρέπονται δάσει των παρεκκλίσεων που ισχύουν την εν λόγω ημερομηνία, το αργότερο μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 1995.

Άρθρο 73 ΣΤ

Εάν, λόγω εξαιρετικών περιστάσεων, οι κινήσεις κεφαλαίων προς ή από τρίτες χώρες προκαλούν ή απειλούν να προκαλέσουν σοβαρές δυσχέρειες στη λειτουργία της οικονομικής και νομισματικής ένωσης, το Συμβούλιο, αποφασίζοντας με ειδική πλειοψηφία προτάσει της Επιτροπής και μετά από διαβούλευση με την ΕΚΤ, μπορεί να λαμβάνει έναντι τρίτων χωρών μέτρα διασφάλισης για χρονικό διάστημα που δεν υπερβαίνει τους έξι μήνες, εφόσον τα μέτρα αυτά είναι απολύτως αναγκαία.

Άρθρο 73 Ζ

1. Εάν, στις περιπτώσεις που αναφέρονται στο άρθρο 228 Α, κρίνεται αναγκαία κοινοτική δράση, το Συμβούλιο δύναται, σύμφωνα με την προβλεπόμενη στο άρθρο 228 Α διαδικασία, να λαμβάνει τα αναγκαία επεί-

γοντα μέτρα σχετικά με τις κινήσεις κεφαλαίων και τις πληρωμές έναντι των οικείων τρίτων χωρών.

2. Με την επιφύλαξη του άρθρου 224 και εφόσον το Συμβούλιο δεν έχει λάβει μέτρα σύμφωνα με την παράγραφο 1, ένα κράτος μέλος μπορεί, για σοβαρούς πολιτικούς λόγους και για λόγους επείγουσας ανάγκης, να λαμβάνει μονομερώς μέτρα έναντι τρίτης χώρας, σχετικά με την κίνηση κεφαλαίων και τις πληρωμές. Η Επιτροπή και τα άλλα κράτη μέλη ενημερώνονται για τα μέτρα αυτά το αργότερο μέχρι και την ημερομηνία κατά την οποία αυτά αρχίζουν να ισχύουν.

Το Συμβούλιο, προτάσει της Επιτροπής, μπορεί να αποφασίσει με ειδική πλειοψηφία ότι το εν λόγω κράτος μέλος πρέπει να τροποποιήσει ή να καταργήσει τα μέτρα αυτά. Ο Πρόεδρος του Συμβουλίου ενημερώνει το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο για κάθε σχετική απόφαση που λαμβάνει το Συμβούλιο.

Άρθρο 73 Η

Μέχρι την 1η Ιανουαρίου 1994, εφαρμόζονται οι ακόλουθες διατάξεις:

1) Κάθε κράτος μέλος αναλαμβάνει την υποχρέωση να επιτρέπει τις πληρωμές τις σχετικές με την κυκλοφορία εμπορευμάτων, υπηρεσιών ή κεφαλαίων, καθώς και τις μεταφορές κεφαλαίων και μισθών, στο νόμισμα του κράτους μέλους όπου έχει την κατοικία του ο πιστωτής ή ο δικαιούχος, στο βαθμό που η κυκλοφορία των εμπορευμάτων, των υπηρεσιών, των κεφαλαίων και των προσώπων έχει ελευθερωθεί μεταξύ των κρατών μελών κατ' εφαρμογή της παρούσας συνθήκης.

Τα κράτη μέλη δηλώνουν ότι είναι διατεθειμένα να προδούν στην ελευθέρωση των πληρωμών τους πέραν των ορίων του προηγούμενου εδαφίου, εφόσον τους το επιτρέπει γενικώς η οικονομική τους κατάσταση, και ιδιαίτερα η κατάσταση του ισοζυγίου πληρωμών τους.

2) Στο βαθμό που η κυκλοφορία των εμπορευμάτων και των υπηρεσιών και οι κινήσεις κεφαλαίων υπόκεινται μόνο στους περιορισμούς των σχετικών πληρωμών, οι περιορισμοί αυτοί καταργούνται προοδευτικώς, με την εφαρμογή, αναλόγως, των διατάξεων του παρόντος κεφαλαίου και των κεφαλαίων που αναφέρονται στην κατάργηση των ποσοτικών περιορισμών και στην ελευθέρωση των υπηρεσιών.

3) Τα κράτη μέλη αναλαμβάνουν την υποχρέωση να μην εισάγουν μεταξύ τους νέους περιορισμούς στις μεταφορές συναλλάγματος τις σχετικές με τις άδηλες συναλλαγές που απαριθμούνται στον πίνακα του παραρτήματος ΙΙΙ της παρούσας συνθήκης.

Η προοδευτική κατάργηση των υφιστάμενων περιορισμών πραγματοποιείται σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 63 μέχρι και 65, στο βαθμό που δεν εφαρμόζονται οι διατάξεις των παραγράφων 1 και 2 ή οι άλλες διατάξεις του παρόντος κεφαλαίου.

4) Σε περίπτωση ανάγκης, τα κράτη μέλη συννενοούνται για τη λήψη των μέτρων τα οποία θα επιτρέπουν την πραγματοποίηση των πληρωμών και μεταφορών συναλλάγματος που αναφέρονται στο παρόν άρθρο. τα μέτρα αυτά δεν επιτρέπεται να θίγουν τους στόχους που αναφέρονται στην παρούσα συνθήκη.»

16) Το άρθρο 75 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Άρθρο 75

1. Για την εφαρμογή του άρθρου 74 και λαμβάνοντας υπόψη την ιδιομορφία των μεταφορών, το Συμβούλιο, αποφασίζοντας με τη διαδικασία του άρθρου 189 Γ και μετά από διαβούλευση με την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή, θεσπίζει:

α) κοινούς κανόνες εφαρμοστέους στις διεθνείς μεταφορές που εκτελούνται από ή προς την επικράτεια ενός κράτους μέλους ή που διέρχονται από την επικράτεια ενός ή περισσότερων κρατών μελών,

β) τους όρους υπό τους οποίους γίνονται δεκτοί στις εθνικές μεταφορές ενός κράτους μέλους μεταφορείς μη εγκατεστημένοι σ' αυτό,

γ) μέτρα για τη βελτίωση της ασφάλειας των μεταφορών,

δ) κάθε άλλη χρήσιμη διάταξη.

2. Οι διατάξεις που αναφέρονται στα στοιχεία α) και β) της παραγράφου 1 θεσπίζονται κατά τη διάρκεια της μεταβατικής περιόδου.

3. Κατά παρέκκλιση από τη διαδικασία που προβλέπεται στην παράγραφο 1, το Συμβούλιο θεσπίζει ομόφωνα προτάσεις της Επιτροπής και μετά από διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και με την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή, διατάξεις που αφορούν τις αρχές του καθεστώτος των μεταφορών και των οποίων η εφαρμογή θα ήταν δυνατόν να επηρεάσει σοβαρά το διοικητικό επίπεδο και την απασχόληση σε ορισμένες περιοχές, όπως και την εκμετάλλευση του εξοπλισμού των μεταφορών, λαμβάνοντας υπόψη την ανάγκη προσαρμογής στην οικονομική ανάπτυξη, που προκύπτει από την εγκαθίδρυση της κοινής αγοράς.»

17) Στο τρίτο μέρος, ο τίτλος Ι αντικαθίσταται ως εξής:

«ΤΙΤΛΟΣ V

ΚΟΙΝΟΙ ΚΑΝΟΝΕΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟ, ΤΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΤΩΝ ΝΟΜΟΘΕΣΙΩΝ»

18) Στο άρθρο 92 παράγραφος 3:

— παρεμβάλλεται το ακόλουθο σημείο:

«δ) οι ενισχύσεις για την προώθηση του πολιτισμού και της διατήρησης της πολιτιστικής κληρονομιάς, εφόσον δεν αλλοιώνουν τους όρους συναλλαγών και ανταγωνισμού στην Κοινότητα σε βαθμό αντίθετο με το κοινό συμφέρον.»

— το σημερινό σημείο δ) γίνεται σημείο ε).

19) Το άρθρο 94 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Άρθρο 94

Το Συμβούλιο, αποφασίζοντας με ειδική πλειοψηφία μετά από πρόταση της Επιτροπής και διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, δύναται να εκδίδει κάθε αναγκαίο κανονισμό για την εφαρμογή των άρθρων 92 και 93 και ιδίως να καθορίζει τους όρους εφαρμογής του άρθρου 93 παράγραφος 3 και τις κατηγορίες ενισχύσεων που εξαιρούνται από τη διαδικασία αυτή.»

20) Το άρθρο 99 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Άρθρο 99

Το Συμβούλιο, αποφασίζοντας ομόφωνα, προτάσει της Επιτροπής και μετά από διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή, εκδίδει διατάξεις για την εναρμόνιση των νομοθεσιών περί των φόρων κύκλου εργασιών, των ειδικών φόρων καταναλώσεως και των λοιπών εμμέσων φόρων, στο βαθμό που η εναρμόνιση αυτή είναι αναγκαία για να εξασφαλισθεί η εγκαθίδρυση και η λειτουργία της εσωτερικής αγοράς μέσα στην προθεσμία του άρθρου 7 Α.»

21) Το άρθρο 100 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Άρθρο 100

Το Συμβούλιο, αποφασίζοντας ομόφωνα, μετά από πρόταση της Επιτροπής και διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή, εκδίδει οδηγίες για την προσέγγιση των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών, οι οποίες έχουν άμεση επίπτωση στην εγκαθίδρυση ή τη λειτουργία της κοινής αγοράς.»

22) Στο άρθρο 100 Α, η παράγραφος 1 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«1. Κατά παρέκκλιση από το άρθρο 100 και εκτός αν ορίζει άλλως η παρούσα συνθήκη, εφαρμόζονται οι ακόλουθες διατάξεις για την πραγματοποίηση των στόχων του άρθρου 7 Α. Το Συμβούλιο, αποφασίζοντας με τη διαδικασία του άρθρου 189 Β και μετά από διαβούλευση με την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή,

εκδίδει τα μέτρα σχετικά με την προσέγγιση των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών που έχουν ως αντικείμενο την εγκαθίδρυση και τη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς.»

23) Παρεμβάλλεται το ακόλουθο άρθρο:

«Άρθρο 100 Γ'

1. Το Συμβούλιο, αποφασίζοντας ομόφωνα μετά από πρόταση της Επιτροπής και διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, καθορίζει τις τρίτες χώρες των οποίων οι υπήκοοι πρέπει να διαθέτουν θεώρηση για να διέρχονται τα εξωτερικά σύνορα των κρατών μελών.

2. Ωστόσο, σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης σε τρίτη χώρα, η οποία δημιουργεί απειλή αιφνίδιας εισροής υπηκόων της χώρας αυτής στην Κοινότητα, το Συμβούλιο δύναται, αποφασίζοντας με ειδική πλειοψηφία μετά από σύσταση της Επιτροπής, να θεσπίσει υποχρεωτική θεώρηση για τους υπηκόους της οικείας χώρας, για περίοδο που δεν υπερβαίνει τους έξι μήνες. Η υποχρεωτική θεώρηση που προβλέπεται από την παρούσα παράγραφο δύναται να παραταθεί σύμφωνα με τη διαδικασία της παραγράφου 1.

3. Από την 1η Ιανουαρίου 1996, το Συμβούλιο λαμβάνει με ειδική πλειοψηφία τις αποφάσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 1. Το Συμβούλιο, πριν από την ημερομηνία αυτή, θεσπίζει, με ειδική πλειοψηφία και μετά από πρόταση της Επιτροπής και διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, τα μέτρα που αφορούν τη θεώρηση ενιαίου τύπου.

4. Στους τομείς που αναφέρονται στο παρόν άρθρο, η Επιτροπή υποχρεούται να εξετάζει οποιοδήποτε αίτημα της υποβληθεί από κράτος μέλος με σκοπό να διαδιδάσει πρόταση στο Συμβούλιο.

5. Το παρόν άρθρο δεν θίγει την άσκηση των αρμοδιοτήτων των κρατών μελών όσον αφορά τη διατήρηση της δημόσιας τάξης και τη διαφύλαξη της εσωτερικής ασφαλείας.

6. Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου εφαρμόζονται σε άλλα θέματα εφόσον ληφθεί σχετική απόφαση δυνάμει του άρθρου Κ.9 της συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση που αφορά τη συνεργασία στους τομείς της δικαιοσύνης και των εσωτερικών υποθέσεων, με την επιφύλαξη των όρων ψηφοφορίας που καθορίζονται ταυτοχρόνως.

7. Οι διατάξεις των εν ισχύ συμβάσεων μεταξύ των κρατών μελών οι οποίες ρυθμίζουν θέματα καλυπτόμενα από το παρόν άρθρο, εξακολουθούν να ισχύουν μέχρις ότου αντικατασταθούν κατά περιεχόμενο από οδηγίες ή μέτρα που θεσπίζονται δυνάμει του παρόντος άρθρου.»

24) Παρεμβάλλεται το ακόλουθο άρθρο:

«Άρθρο 100 Δ

Η αποτελούμενη από ανώτερους υπαλλήλους Συντονιστική Επιτροπή που συνιστάται δυνάμει του άρθρου Κ.4 της συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση συμβάλλει, με την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 151, στην προετοιμασία των εργασιών του Συμβουλίου στους τομείς που ορίζονται στο άρθρο 100 Γ.»

25) Στο τρίτο μέρος, τίτλος II, τα κεφάλαια 1, 2 και 3 αντικαθίστανται από το ακόλουθο κείμενο:

«ΤΙΤΛΟΣ VI

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Κεφάλαιο I

Οικονομική πολιτική

Άρθρο 102 Α

Τα κράτη μέλη ασκούν την οικονομική τους πολιτική με σκοπό να συμβάλλουν στην υλοποίηση των στόχων της Κοινότητας, όπως αυτοί ορίζονται στο άρθρο 2, και στα πλαίσια των γενικών προσανατολισμών που αναφέρονται στο άρθρο 103 παράγραφος 2. Τα κράτη μέλη και η Κοινότητα δρουν σύμφωνα με την αρχή της οικονομίας της ανοιχτής αγοράς με ελεύθερο ανταγωνισμό, που ευνοεί την αποτελεσματική κατανομή των πόρων, και σύμφωνα με τις αρχές του άρθρου 3 Α.

Άρθρο 103

1. Τα κράτη μέλη θεωρούν τις οικονομικές τους πολιτικές θέμα κοινού ενδιαφέροντος και τις συντονίζουν στα πλαίσια του Συμβουλίου, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 102 Α.

2. Το Συμβούλιο, αποφασίζοντας με ειδική πλειοψηφία μετά από σύσταση της Επιτροπής, συντάσσει σχέδιο των γενικών προσανατολισμών των οικονομικών πολιτικών των κρατών μελών και της Κοινότητας και απευθύνει έκθεση με τα πορίσματά του στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο.

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, αποφασίζοντας με βάση την έκθεση αυτή του Συμβουλίου, συζητά τα συμπεράσματα για τους γενικούς προσανατολισμούς των οικονομικών πολιτικών των κρατών μελών και της Κοινότητας.

Με βάση τα συμπεράσματα αυτά, το Συμβούλιο, αποφασίζοντας με ειδική πλειοψηφία, διατυπώνει σύσταση όπου εκτίθενται αυτοί οι γενικοί προσανατολισμοί. Το Συμβούλιο γνωστοποιεί τη σύστασή του στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

3. Προκειμένου να εξασφαλισθεί στενότερος συντονισμός των οικονομικών πολιτικών και συνεχής σύγκλιση των οικονομικών επιδόσεων των κρατών μελών, το Συμβούλιο, δάσει εκθέσεων που υποβάλλει η Επιτροπή, παρακολουθεί τις οικονομικές εξελίξεις σε κάθε κράτος μέλος και στην Κοινότητα, καθώς και τη συνέπεια των οικονομικών πολιτικών με τους γενικούς προσανατολισμούς που αναφέρονται στην παράγραφο 2, και προβαίνει τακτικά σε συνολική αξιολόγηση.

Για τους σκοπούς αυτής της πολυμερούς εποπτείας, τα κράτη μέλη ενημερώνουν την Επιτροπή για τα σημαντικά μέτρα που λαμβάνουν στον τομέα της οικονομικής τους πολιτικής και της διαβιβάζουν όποιες άλλες πληροφορίες κρίνουν αναγκαίες.

4. Όταν, διαπιστώνεται στα πλαίσια της διαδικασίας της παραγράφου 3, ότι η οικονομική πολιτική ενός κράτους μέλους αντιβαίνει προς τους γενικούς προσανατολισμούς της παραγράφου 2 ή ότι ενδέχεται να θέσει σε κίνδυνο την καλή λειτουργία της οικονομικής και νομισματικής ένωσης, το Συμβούλιο, αποφασίζοντας με ειδική πλειοψηφία μετά από σύσταση της Επιτροπής, μπορεί να απευθύνει τις αναγκαίες συστάσεις προς το οικείο κράτος μέλος. Το Συμβούλιο, προτάσει της Επιτροπής, μπορεί να αποφασίσει με ειδική πλειοψηφία να ανακοινώσει δημοσία τις συστάσεις του.

Ο Πρόεδρος του Συμβουλίου και η Επιτροπή διαβιβάζουν έκθεση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο για τα αποτελέσματα της πολυμερούς εποπτείας. Ο Πρόεδρος του Συμβουλίου μπορεί να κληθεί να εμφανισθεί ενώπιον της αρμόδιας επιτροπής του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου εάν το Συμβούλιο έχει ανακοινώσει δημοσία τις συστάσεις του.

5. Το Συμβούλιο, ακολουθώντας τη διαδικασία που αναφέρεται στο άρθρο 189 Γ, μπορεί να θεσπίζει λεπτομερείς κανόνες για τη διαδικασία πολυμερούς εποπτείας που αναφέρεται στις παραγράφους 3 και 4 του παρόντος άρθρου.

Άρθρο 103 Α

1. Με την επιφύλαξη άλλων τυχόν διαδικασιών που προβλέπονται στην παρούσα συνθήκη, το Συμβούλιο, αποφασίζοντας ομόφωνα προτάσει της Επιτροπής, μπορεί να θεσπίζει τα κατάλληλα μέτρα για την αντιμετώπιση της οικονομικής κατάστασης, ιδίως εάν ανακύψουν σοβαρές δυσκολίες στον εφοδιασμό με ορισμένα προϊόντα.

2. Όταν ένα κράτος μέλος αντιμετωπίζει δυσκολίες ή διατρέχει μεγάλο κίνδυνο να αντιμετωπίσει σοβαρές δυσκολίες οφειλόμενες σε έκτακτες περιστάσεις που εκφεύγουν από τον έλεγχό του, το Συμβούλιο, προτάσει της Επιτροπής, μπορεί να αποφασίσει ομόφωνα να του χορηγήσει, υπό ορισμένους όρους, κοινοτική χρηματοδοτική ενίσχυση. Εάν οι σοβαρές δυσκολίες οφείλονται σε φυσικές καταστροφές, το Συμβούλιο αποφασίζει με ειδική πλειοψηφία. Ο Πρόεδρος του Συμβουλίου ενημε-

ρώνει το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο για τη ληφθείσα απόφαση.

Άρθρο 104

1. Απαγορεύονται οι υπεραναλήψεις ή οποιοδήποτε άλλο είδους πιστωτικές διευκολύνσεις από την ΕΚΤ ή από τις κεντρικές τράπεζες των κρατών μελών, οι οποίες εφεξής αποκαλούνται "Εθνικές κεντρικές τράπεζες", προς κοινοτικά όργανα ή οργανισμούς, κεντρικές κυβερνήσεις, περιφερειακές, τοπικές ή άλλες δημόσιες αρχές, άλλους οργανισμούς δημοσίου δικαίου ή δημόσιες επιχειρήσεις των κρατών μελών. Απαγορεύεται επίσης να αγοράζουν απευθείας χρεώγραφα από τους οργανισμούς ή τους φορείς αυτούς, η ΕΚΤ ή οι εθνικές κεντρικές τράπεζες.

2. Η παράγραφος 1 δεν ισχύει για τα πιστωτικά ιδρύματα που ανήκουν στο Δημόσιο, στα οποία οφείλουν να επιφυλάσσουν οι εθνικές κεντρικές τράπεζες και η ΕΚΤ την ίδια μεταχείριση όπως και στα ιδιωτικά πιστωτικά ιδρύματα όσον αφορά τη διάθεση αποθεμάτων από τις κεντρικές τράπεζες.

Άρθρο 104 Α

1. Απαγορεύεται κάθε μέτρο που θεσπίζει προνομιακή πρόσβαση των κοινοτικών οργάνων ή οργανισμών, των κεντρικών κυβερνήσεων, των περιφερειακών, τοπικών ή άλλων δημοσίων αρχών, των άλλων οργανισμών δημοσίου δικαίου ή των δημοσίων επιχειρήσεων των κρατών μελών στα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, εφόσον δεν υπαγορεύεται από λόγους προληπτικής εποπτείας.

2. Το Συμβούλιο, αποφασίζοντας με τη διαδικασία του άρθρου 189 Γ, προσδιορίζει, πριν από την 1η Ιανουαρίου 1994, τους ορισμούς για την εφαρμογή της απαγόρευσης που αναφέρεται στην παράγραφο 1.

Άρθρο 104 Β

1. Η Κοινότητα δεν ευθύνεται για τις υποχρεώσεις που αναλαμβάνουν οι κεντρικές κυβερνήσεις, οι περιφερειακές, τοπικές ή άλλες δημόσιες αρχές, άλλοι οργανισμοί δημοσίου δικαίου ή δημόσιες επιχειρήσεις των κρατών μελών, ούτε τις αναλαμβάνει, με την επιφύλαξη των αμοιβαίων χρηματοοικονομικών εγγυήσεων για την από κοινού εκτέλεση ενός συγκεκριμένου έργου. Κανένα κράτος μέλος δεν ευθύνεται για τις υποχρεώσεις που αναλαμβάνουν οι κεντρικές κυβερνήσεις, οι περιφερειακές, τοπικές ή άλλες δημόσιες αρχές, άλλοι οργανισμοί δημοσίου δικαίου ή δημόσιες επιχειρήσεις άλλου κράτους μέλους, ούτε τις αναλαμβάνει, με την επιφύλαξη των αμοιβαίων χρηματοοικονομικών εγγυήσεων για την από κοινού εκτέλεση ενός συγκεκριμένου έργου.

2. Εάν προκύψει ανάγκη, το Συμβούλιο, αποφασίζοντας με τη διαδικασία του άρθρου 189 Γ, μπορεί να προσδιορίσει τους ορισμούς για την εφαρμογή των απαγορεύσεων του άρθρου 104 και του παρόντος άρθρου.

Άρθρο 104 Γ

1. Τα κράτη μέλη αποφεύγουν τα υπερβολικά δημοσιονομικά ελλείμματα.

2. Η Επιτροπή παρακολουθεί την εξέλιξη της δημοσιονομικής κατάστασης και το ύψος του δημοσίου χρέους στα κράτη μέλη προκειμένου να εντοπίζει τις μεγάλες αποκλίσεις. Ειδικότερα, εξετάζει την τήρηση της δημοσιονομικής πειθαρχίας, με βάση τα εξής δύο κριτήρια:

α) κατά πόσον ο λόγος του προβλεπόμενου ή υφιστάμενου δημοσιονομικού ελλείμματος προς το ακαθάριστο εγχώριο προϊόν υπερβαίνει μια τιμή αναφοράς, εκτός εάν,

— είτε ο λόγος αυτός σημειώνει ουσιαστική και συνεχή πτώση και έχει φθάσει σε επίπεδο παραπλήσιο της τιμής αναφοράς,

— είτε, εναλλακτικά, η υπέρβαση της τιμής αναφοράς είναι απλώς έκτακτη και προσωρινή και ο λόγος παραμένει κοντά στην τιμή αναφοράς,

β) κατά πόσον ο λόγος του δημοσίου χρέους προς το ακαθάριστο εγχώριο προϊόν υπερβαίνει μία τιμή αναφοράς, εκτός εάν ο λόγος μειώνεται επαρκώς και πλησιάζει την τιμή αναφοράς με ικανοποιητικό ρυθμό.

Οι τιμές αναφοράς ορίζονται στο πρωτόκολλο για τη διαδικασία του υπερβολικού ελλείμματος, που προσαρτάται στην παρούσα συνθήκη.

3. Εάν ένα κράτος μέλος δεν εκπληρώνει τους όρους ενός από τα κριτήρια αυτά ή αμφοτέρων των κριτηρίων, η Επιτροπή συντάσσει έκθεση. Η έκθεση της Επιτροπής λαμβάνει επίσης υπόψη το κατά πόσον το δημόσιο έλλειμμα υπερβαίνει τις δαπάνες δημοσίων επενδύσεων καθώς και όλους τους άλλους σχετικούς παράγοντες, συμπεριλαμβανομένης της μεσοπρόθεσμης οικονομικής και δημοσιονομικής κατάστασης του κράτους μέλους.

Η Επιτροπή μπορεί επίσης να συντάξει έκθεση εάν, μολονότι εκπληρώνονται οι όροι των κριτηρίων, θεωρεί ότι υπάρχει σε ένα κράτος μέλος ο κίνδυνος υπερβολικού ελλείμματος.

4. Η επιτροπή του άρθρου 109 Γ διατυπώνει γνώμη για την έκθεση της Επιτροπής.

5. Εάν η Επιτροπή κρίνει ότι υπάρχει ή ότι μπορεί να εμφανισθεί υπερβολικό έλλειμμα σε ένα κράτος μέλος, τότε απευθύνει τη γνώμη της στο Συμβούλιο.

6. Το Συμβούλιο, με ειδική πλειοψηφία, μετά από σύσταση της Επιτροπής και αφού λάβει υπόψη τυχόν παρατηρήσεις του εν λόγω κράτους μέλους, αποφασίζει, μετά από συνολική εκτίμηση, εάν υφίσταται ή όχι υπερβολικό έλλειμμα.

7. Εάν το Συμβούλιο αποφασίσει, σύμφωνα με την παράγραφο 6, ότι υπάρχει υπερβολικό έλλειμμα, απευθύνει συστάσεις στο εν λόγω κράτος μέλος προκειμένου να τερματιστεί η κατάσταση αυτή εντός καθορισμένου χρονικού διαστήματος. Με την επιφύλαξη των διατάξεων της παραγράφου 8, οι συστάσεις αυτές δεν ανακοινώνονται δημοσίως.

8. Εάν το Συμβούλιο διαπιστώσει ότι δεν ανελήφθη αποτελεσματική δράση σε εφαρμογή των συστάσεών του, εντός του καθορισμένου χρονικού διαστήματος, τότε μπορεί να τις ανακοινώσει δημοσίως.

9. Εάν ένα κράτος μέλος επιμένει να μην εφαρμόζει τις συστάσεις του Συμβουλίου, τότε το Συμβούλιο μπορεί να αποφασίσει να ειδοποιήσει το κράτος μέλος να λάβει, εντός συγκεκριμένης προθεσμίας, μέτρα για τη μείωση του ελλείμματος την οποία το Συμβούλιο κρίνει αναγκαία για να αντιμετωπιστεί η κατάσταση αυτή.

Σε αυτή την περίπτωση, το Συμβούλιο μπορεί να ζητήσει από το κράτος μέλος αυτό, να υποβάλλει εκθέσεις σύμφωνα με συγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα, για να εξετάσει τις προσπάθειες προσαρμογής που καταβάλλει αυτό το κράτος μέλος.

10. Τα δικαιώματα προσφυγής που προβλέπονται στα άρθρα 169 και 170 δεν μπορούν να ασκηθούν στα πλαίσια των παραγράφων 1 έως 9 του παρόντος άρθρου.

11. Το Συμβούλιο, εφόσον ένα κράτος μέλος δεν συμμορφώνεται με απόφαση που έχει ληφθεί σύμφωνα με την παράγραφο 9, μπορεί να αποφασίσει να εφαρμόσει ή να εντείνει ένα ή περισσότερα από τα εξής μέτρα:

— να απαιτήσει να δημοσιεύει το εν λόγω κράτος μέλος πρόσθετες πληροφορίες, τις οποίες ορίζει το Συμβούλιο, προτού εκδώσει ομολογίες και χρεώγραφα,

— να καλέσει την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων να αναθεωρήσει την πολιτική δανεισμού που ασκεί έναντι του εν λόγω κράτους μέλους,

— να απαιτήσει από το εν λόγω κράτος μέλος να καταθέσει ατόκως στην Κοινότητα ποσό κατάλληλου ύψους, έως ότου, κατά τη γνώμη του Συμβουλίου, διορθωθεί το υπερβολικό έλλειμμα,

— να επιβάλλει πρόστιμα εύλογου ύψους.

Ο Πρόεδρος του Συμβουλίου ενημερώνει το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο για τις αποφάσεις τις οποίες λαμβάνει.

12. Το Συμβούλιο καταργεί ορισμένες ή όλες τις αποφάσεις του που αναφέρονται στις παραγράφους 6 έως 9 και στην παράγραφο 11, εφόσον, κατά τη γνώμη του, έχει διορθωθεί το υπερβολικό έλλειμμα στο οικείο κράτος μέλος. Εάν το Συμβούλιο έχει προηγουμένως ανακοινώσει δημοσίως συστάσεις, τότε, μόλις καταργηθεί η απόφαση που αναφέρεται στην παράγραφο 8, προβαίνει σε δημόσια δήλωση περί του ότι δεν υφίσταται πλέον υπερβολικό έλλειμμα στο οικείο κράτος μέλος.

13. Το Συμβούλιο λαμβάνει τις αποφάσεις, που αναφέρονται στις παραγράφους 7 έως 9 και στις παραγράφους 11 και 12, μετά από σύσταση της Επιτροπής και με πλειοψηφία των δύο τρίτων των ψήφων των μελών του, οι οποίες σταθμίζονται σύμφωνα με το άρθρο 148 παράγραφος 2, εκτός των ψήφων του αντιπροσώπου του ενδιαφερόμενου κράτους μέλους.

14. Περαιτέρω διατάξεις για την εφαρμογή της διαδικασίας του παρόντος άρθρου προβλέπονται στο πρωτόκολλο για τη διαδικασία του υπερβολικού ελλείμματος, που προσαρτάται στην παρούσα συνθήκη.

Το Συμβούλιο, αποφασίζοντας ομοφώνως προτάσει της Επιτροπής και μετά από διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και την ΕΚΤ, θεσπίζει τις κατάλληλες διατάξεις που θα αντικαταστήσουν το εν λόγω πρωτόκολλο.

Με την επιφύλαξη των άλλων διατάξεων της παρούσας παραγράφου, το Συμβούλιο, αποφασίζοντας με ειδική πλειοψηφία προτάσει της Επιτροπής και μετά από διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, προσδιορίζει, πριν από την 1η Ιανουαρίου 1994, λεπτομερείς κανόνες και ορισμούς για την εφαρμογή του εν λόγω πρωτοκόλλου.

Κεφάλαιο 2

Νομισματική πολιτική

Άρθρο 105

1. Πρωταρχικός στόχος του ΕΣΚΤ είναι η διατήρηση της σταθερότητας των τιμών. Με την επιφύλαξη του στόχου της σταθερότητας των τιμών, το ΕΣΚΤ στηρίζει τις γενικές οικονομικές πολιτικές στην Κοινότητα, προκειμένου να συμβάλλει στην υλοποίηση των στόχων της Κοινότητας, που ορίζονται στο άρθρο 2. Το ΕΣΚΤ ενεργεί σύμφωνα με την αρχή της οικονομίας της ανοιχτής αγοράς με ελεύθερο ανταγωνισμό, που ευνοεί την αποτελεσματική κατανομή των πόρων, και σύμφωνα με τις αρχές που εξαγγέλλονται στο άρθρο 3 Α.

2. Τα βασικά καθήκοντα του ΕΣΚΤ είναι:

- να χαράζει και να εφαρμόζει τη νομισματική πολιτική της Κοινότητας,
- να διενεργεί πράξεις συναλλάγματος σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 109,
- να κατέχει και να διαχειρίζεται τα επίσημα συναλλαγματικά διαθέσιμα των κρατών μελών,
- να προωθεί την ομαλή λειτουργία των συστημάτων πληρωμών.

3. Η τρίτη περίπτωση της παραγράφου 2 δεν θίγει την εκ μέρους των κυβερνήσεων των κρατών μελών κατοχή και διαχείριση τρεχόντων ταμειακών υπολοίπων σε συνάλλαγμα.

4. Η γνώμη της ΕΚΤ ζητείται:

- για κάθε προτεινόμενη κοινοτική πράξη που εμπίπτει στο πεδίο της αρμοδιότητάς της,
- από τις εθνικές αρχές για κάθε σχέδιο νομοθετικής διάταξης που εμπίπτει στο πεδίο της αρμοδιότητάς της, εντός όμως των ορίων και υπό τους όρους που ορίζει το Συμβούλιο με τη διαδικασία του άρθρου 106 παράγραφος 6.

Η ΕΚΤ μπορεί να υποβάλλει γνώμες στα κατάλληλα κοινοτικά όργανα ή οργανισμούς ή στις εθνικές αρχές για θέματα της αρμοδιότητάς της.

5. Το ΕΣΚΤ συμβάλλει στην εκ μέρους των αρμόδιων αρχών ομαλή άσκηση πολιτικών που αφορούν την προληπτική εποπτεία των πιστωτικών ιδρυμάτων και τη σταθερότητα του χρηματοπιστωτικού συστήματος.

6. Το Συμβούλιο, αποφασίζοντας ομόφωνα προτάσει της Επιτροπής, μετά από διαβούλευση με την ΕΚΤ και αφού λάβει τη σύμφωνη γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, μπορεί να αναθέσει στην ΕΚΤ ειδικά καθήκοντα σχετικά με τις πολιτικές που αφορούν την προληπτική εποπτεία των πιστωτικών ιδρυμάτων και των λοιπών χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων, εξαιρέσει των ασφαλιστικών επιχειρήσεων.

Άρθρο 105 Α

1. Η ΕΚΤ έχει το αποκλειστικό δικαίωμα να επιτρέπει την έκδοση τραπεζογραμματίων μέσα στην Κοινότητα. Η ΕΚΤ και οι εθνικές κεντρικές τράπεζες μπορούν να εκδίδουν τέτοια τραπεζογραμμάτια. Τα τραπεζογραμμάτια που εκδίδονται από την ΕΚΤ και τις εθνικές κεντρικές τράπεζες είναι τα μόνα τραπεζογραμμάτια που αποτελούν νόμιμο χρήμα μέσα στην Κοινότητα.

2. Τα κράτη μέλη μπορούν να εκδίδουν κέρματα, η ποσότητα των οποίων τελεί υπό την έγκριση της ΕΚΤ. Το Συμβούλιο, αποφασίζοντας με τη διαδικασία του άρθρου 189 Γ και μετά από διαβούλευση με την ΕΚΤ, μπορεί να θεσπίζει μέτρα για την εναρμόνιση της ονομαστικής αξίας και των τεχνικών προδιαγραφών όλων των κερμάτων που πρόκειται να κυκλοφορήσουν, στο βαθμό που είναι απαραίτητος για την ομαλή κυκλοφορία τους μέσα στην Κοινότητα.

Άρθρο 106

1. Το ΕΣΚΤ αποτελείται από την ΕΚΤ και τις εθνικές κεντρικές τράπεζες.

2. Η ΕΚΤ έχει νομική προσωπικότητα.

3. Το ΕΣΚΤ διοικείται από τα όργανα λήψης αποφάσεων της ΕΚΤ, τα οποία είναι το Διοικητικό Συμβούλιο και η Εκτελεστική Επιτροπή.

4. Το καταστατικό του ΕΣΚΤ παρατίθεται σε πρωτόκολλο που προσαρτάται στην παρούσα συνθήκη.

5. Τα άρθρα 5.1, 5.2, 5.3, 17, 18, 19.1, 22, 23, 24, 26, 32.2, 32.3, 32.4, 32.6, 33.1α) και 36 του καταστατικού του ΕΣΚΤ μπορούν να τροποποιηθούν από το Συμβούλιο, που αποφασίζει είτε με ειδική πλειοψηφία μετά από διαβούλευση με την Επιτροπή και σύσταση της ΕΚΤ είτε με ομοφωνία μετά από πρόταση της Επιτροπής και διαβούλευση με την ΕΚΤ. Σε κάθε περίπτωση, απαιτείται η σύμφωνη γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

6. Το Συμβούλιο, αποφασίζοντας με ειδική πλειοψηφία είτε προτάσει της Επιτροπής και μετά από διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και με την ΕΚΤ είτε μετά από σύσταση της ΕΚΤ και διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και την Επιτροπή, θεσπίζει τις διατάξεις που αναφέρονται στα άρθρα 4, 5.4, 19.2, 20, 28.1, 29.2, 30.4, και 34.3 του καταστατικού του ΕΣΚΤ.

Άρθρο 107

Κατά την άσκηση των εξουσιών και την εκτέλεση των καθηκόντων και υποχρεώσεων που τους ανατίθενται από την παρούσα συνθήκη και το καταστατικό του ΕΣΚΤ, ούτε η ΕΚΤ, ούτε οι εθνικές κεντρικές τράπεζες, ούτε κανένα μέλος των οργάνων λήψης αποφάσεων των ιδρυμάτων αυτών, δεν ζητάει ούτε δέχεται υποδείξεις από τα κοινοτικά όργανα ή οργανισμούς, από την κυβέρνηση κράτους μέλους ή από άλλο οργανισμό. Τα κοινοτικά όργανα ή οργανισμοί καθώς και οι κυβερνήσεις των κρατών μελών αναλαμβάνουν την υποχρέωση να τηρούν την αρχή αυτή και να μην επιδιώκουν να επηρεάζουν τα μέλη των οργάνων λήψης αποφάσεων της ΕΚΤ ή των εθνικών κεντρικών τραπεζών, κατά την άσκηση των καθηκόντων τους.

Άρθρο 108

Κάθε κράτος μέλος εξασφαλίζει, το αργότερο μέχρι και την ημερομηνία ίδρυσης του ΕΣΚΤ, ότι η εθνική νομοθεσία του, συμπεριλαμβανομένου του καταστατικού της εθνικής κεντρικής του τράπεζας, συμφωνεί με την παρούσα συνθήκη και το καταστατικό του ΕΣΚΤ.

Άρθρο 108 Α

1. Για την εκπλήρωση της αποστολής που έχει ανατεθεί στο ΕΣΚΤ, η ΕΚΤ, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρούσας συνθήκης και υπό τους όρους που καθορίζει το καταστατικό του ΕΣΚΤ:

— εκδίδει κανονισμούς αναγκαίους για την εκτέλεση των καθηκόντων που ορίζονται στο άρθρο 3.1 πρώτη περίπτωση, στο άρθρο 19.1, στο άρθρο 22 ή στο άρθρο 25.2 του καταστατικού του ΕΣΚΤ, καθώς και στις περιπτώσεις που προβλέπονται στις πράξεις του Συμβουλίου που αναφέρονται στο άρθρο 106, παράγραφος 6,

— λαμβάνει αποφάσεις αναγκαίες για την εκτέλεση των καθηκόντων που ανατίθενται στο ΕΣΚΤ από την παρούσα συνθήκη και το καταστατικό του ΕΣΚΤ,

— διατυπώνει συστάσεις και γνώμες.

2. Ο κανονισμός έχει γενική ισχύ. Είναι δεσμευτικός ως προς όλα τα μέρη του και ισχύει άμεσα σε κάθε κράτος μέλος.

Οι συστάσεις και οι γνώμες δεν δεσμεύουν.

Η απόφαση είναι δεσμευτική ως προς όλα τα μέρη της για τους αποδέκτες που ορίζει.

Τα άρθρα 190, 191 και 192 της συνθήκης εφαρμόζονται πλήρως επί των κανονισμών και των αποφάσεων της ΕΚΤ.

Η ΕΚΤ μπορεί να αποφασίσει να δημοσιεύσει τις αποφάσεις, συστάσεις και γνώμες της.

3. Εντός των ορίων και υπό τους όρους που θεσπίζονται από το Συμβούλιο με τη διαδικασία του άρθρου 106, παράγραφος 6, η ΕΚΤ δικαιούται να επιβάλλει πρόστιμα ή περιοδικές χρηματικές ποινές στις επιχειρήσεις λόγω μη συμμόρφωσης με τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τους κανονισμούς ή τις αποφάσεις της.

Άρθρο 109

1. Κατά παρέκκλιση από το άρθρο 228, το Συμβούλιο, αποφασίζοντας ομόφωνα ύστερα από σύσταση της ΕΚΤ ή της Επιτροπής, μετά από διαβούλευση με την ΕΚΤ με σκοπό να επιτύχει γενική συναίνεση σύμφωνα με το στόχο της σταθερότητας των τιμών και μετά από διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, μπορεί, σύμφωνα με τις διαδικαστικές ρυθμίσεις της παραγράφου 3, να συνάπτει τυπικές συμφωνίες για ένα σύστημα συναλλαγματικών ισοτιμιών για το ECU, έναντι μη κοινοτικών νομισμάτων. Το Συμβούλιο, αποφασίζοντας με ειδική πλειοψηφία μετά από σύσταση της ΕΚΤ ή της Επιτροπής, και μετά από διαβούλευση με την ΕΚΤ με σκοπό να επιτύχει γενική συναίνεση σύμφωνα με το στόχο της σταθερότητας των τιμών, μπορεί να εγκρίνει, να προσαρμόσει ή να εγκαταλείψει τις κεντρικές ισοτιμίες του ECU εντός του συστήματος συναλλαγματικών ισοτιμιών. Ο Πρόεδρος του Συμβουλίου ενημερώνει το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο σχετικά με την έγκριση, την προσαρμογή ή την εγκατάλειψη της κεντρικής ισοτιμίας του ECU.

2. Εφόσον δεν υπάρχει σύστημα συναλλαγματικών ισοτιμιών έναντι ενός ή περισσότερων μη κοινοτικών νομισμάτων, κατά την έννοια της παραγράφου 1, το Συμβούλιο μπορεί, αποφασίζοντας με ειδική πλειοψηφία είτε μετά από σύσταση της Επιτροπής και διαβούλευση με την ΕΚΤ, είτε μετά από σύσταση της ΕΚΤ, να διατυπώνει γενικούς προσανατολισμούς για την πολιτική των συναλλαγματικών ισοτιμιών έναντι αυτών των νομισμάτων. Αυτοί οι γενικοί προσανατολισμοί δεν θίγουν τον πρωταρχικό στόχο του ΕΣΚΤ, που είναι η διατήρηση της σταθερότητας των τιμών.

3. Κατά παρέκκλιση από το άρθρο 228, όταν χρειάζεται να διαπραγματευθεί η Κοινότητα συμφωνίες για νομισματικά ή συναλλαγματικά θέματα με ένα ή περισσότερα κράτη ή διεθνείς οργανισμούς, το Συμβούλιο, απο-

φασίζοντας με ειδική πλειοψηφία ύστερα από σύσταση της Επιτροπής και μετά από διαβούλευση με την ΕΚΤ, αποφασίζει τη μεθόδευση των διαπραγματεύσεων και της σύναψης των συμφωνιών αυτών. Η μεθόδευση αυτή εξασφαλίζει ότι η Κοινότητα εκφράζει μια ενιαία θέση. Η Επιτροπή συμπράττει πλήρως στις διαπραγματεύσεις.

Οι συμφωνίες που συνάπτονται σύμφωνα με την παρούσα παράγραφο είναι δεσμευτικές για τα όργανα της Κοινότητας, την ΕΚΤ και τα κράτη μέλη.

4. Με την επιφύλαξη της παραγράφου 1, το Συμβούλιο, προτάσει της Επιτροπής και μετά από διαβούλευση με την ΕΚΤ, αποφασίζει, αφενός μεν, με ειδική πλειοψηφία σχετικά με τη θέση της Κοινότητας σε διεθνές επίπεδο για τα θέματα που αφορούν ιδιαίτερα την οικονομική και νομισματική ένωση, αφετέρου δε με ομοφωνία σχετικά με την εκπροσώπησή της, σύμφωνα με τον καταμερισμό των αρμοδιοτήτων που προβλέπεται στα άρθρα 103 και 105.

5. Με την επιφύλαξη της κοινοτικής αρμοδιότητας και των κοινοτικών συμφωνιών για την Οικονομική και Νομισματική Ένωση, τα κράτη μέλη μπορούν να διαπραγματεύονται στα πλαίσια διεθνών οργανισμών και να συνάπτουν διεθνείς συμφωνίες.

Κεφάλαιο 3

Θεσμικές διατάξεις

Άρθρο 109 Α

1. Το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΚΤ απαρτίζεται από τα μέλη της Εκτελεστικής Επιτροπής της ΕΚΤ και τους Διοικητές των εθνικών κεντρικών τραπεζών.

2. α) Η Εκτελεστική Επιτροπή απαρτίζεται από τον Πρόεδρο, τον Αντιπρόεδρο και τέσσερα άλλα μέλη.

6) Ο Πρόεδρος, ο Αντιπρόεδρος και τα λοιπά μέλη της Εκτελεστικής Επιτροπής διορίζονται μεταξύ προσώπων αναγνωρισμένου κύρους και επαγγελματικής εμπειρίας σε νομισματικά ή τραπεζικά θέματα, με κοινή συμφωνία από τις κυβερνήσεις των κρατών μελών σε επίπεδο Αρχηγών κρατών ή κυβερνήσεων, κατά σύσταση του Συμβουλίου, μετά από διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΚΤ.

Η θητεία τους είναι οκταετής και μη ανανεώσιμη.

Μόνον υπήκοοι κράτους μέλους μπορούν να γίνουν μέλη της Εκτελεστικής Επιτροπής.

Άρθρο 109 Β

1. Ο Πρόεδρος του Συμβουλίου και ένα μέλος της Επιτροπής μπορούν να συμμετέχουν χωρίς δικαίωμα ψήφου στις συνεδριάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΚΤ.

Ο Πρόεδρος του Συμβουλίου μπορεί να υποβάλλει προτάσεις προς εξέταση και ψήφιση από το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΚΤ.

2. Ο Πρόεδρος της ΕΚΤ καλείται να συμμετέχει στις συνεδριάσεις του Συμβουλίου όταν εξετάζονται θέματα σχετικά με τους στόχους και τα καθήκοντα του ΕΣΚΤ.

3. Η ΕΚΤ απευθύνει ετήσια έκθεση για τις δραστηριότητες του ΕΣΚΤ και για τη νομισματική πολιτική του προηγούμενου και του τρέχοντος έτους στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, στο Συμβούλιο και στην Επιτροπή, καθώς και στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο. Ο Πρόεδρος της ΕΚΤ παρουσιάζει την έκθεση αυτή στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, το οποίο μπορεί να προβαίνει σε γενική συζήτηση σε αυτή τη βάση.

Ο Πρόεδρος της ΕΚΤ και τα άλλα μέλη της Εκτελεστικής Επιτροπής μπορούν, αιτήσει του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ή με δική τους πρωτοβουλία, να εμφανίζονται ενώπιον των αρμοδίων επιτροπών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

Άρθρο 109 Γ

1. Για την προώθηση του συντονισμού της πολιτικής των κρατών μελών στο βαθμό που είναι αναγκαίος για τη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς, συνιστάται Νομισματική Επιτροπή συμβουλευτικού χαρακτήρα.

Η επιτροπή αυτή έχει ως αποστολή:

— να παρακολουθεί τη νομισματική και χρηματοπιστωτική κατάσταση των κρατών μελών και της Κοινότητας και τη γενική κατάσταση πληρωμών των κρατών μελών και να υποβάλλει τακτικά εκθέσεις προς το Συμβούλιο και την Επιτροπή για τα θέματα αυτά,

— να διατυπώνει γνώμες προς το Συμβούλιο ή την Επιτροπή είτε αιτήσει τους είτε με δική της πρωτοβουλία,

— με την επιφύλαξη του άρθρου 151, να συμβάλλει στην προετοιμασία των εργασιών του Συμβουλίου που αναφέρονται στο άρθρο 73 ΣΤ και 73 Ζ, στο άρθρο 103 παράγραφοι 2, 3, 4 και 5, στα άρθρα 103 Α, 104 Α, 104 Β και 104 Γ, στο άρθρο 109 Ε παράγραφος 2, στο άρθρο 109 ΣΤ παράγραφος 6, στα άρθρα 109 Η και 109 Θ, στο άρθρο 109 Ι παράγραφος 2 και στο άρθρο 109 Κ παράγραφος 1,

— να εξετάζει, τουλάχιστον μία φορά το έτος, την κατάσταση ως προς τις κινήσεις κεφαλαίων και την ελευθερία των πληρωμών, όπως προκύπτουν από την εφαρμογή της παρούσας συνθήκης και των μέτρων που λαμβάνει το Συμβούλιο. Η εξέταση αυτή καλύπτει όλα τα μέτρα που αφορούν τις κινήσεις κεφα-

λαίων και τις πληρωμές. Η Νομισματική Επιτροπή συντάσσει έκθεση προς την Επιτροπή και το Συμβούλιο για τα αποτελέσματα της εξέτασης αυτής.

Κάθε κράτος μέλος και η Επιτροπή διορίζουν από δύο μέλη στη Νομισματική Επιτροπή.

2. Στην αρχή του τρίτου σταδίου, ιδρύεται Οικονομική και Δημοσιονομική Επιτροπή. Η Νομισματική Επιτροπή που προβλέπεται στην παράγραφο 1 διαλύεται.

Η Οικονομική και Δημοσιονομική Επιτροπή έχει την εξής αποστολή:

- να διατυπώνει γνώμες προς το Συμβούλιο ή την Επιτροπή είτε αιτήσει τους είτε με δική της πρωτοβουλία,
- να παρακολουθεί την οικονομική και χρηματοπιστωτική κατάσταση των κρατών μελών και της Κοινοτήτας και να συντάσσει τακτικά εκθέσεις προς το Συμβούλιο και την Επιτροπή για τα θέματα αυτά, ιδίως όσον αφορά τις χρηματοπιστωτικές σχέσεις με τις τρίτες χώρες και τους διεθνείς οργανισμούς,
- με την επιφύλαξη του άρθρου 151, να συμβάλλει στην προετοιμασία των εργασιών του Συμβουλίου που αναφέρονται στα άρθρα 73 ΣΤ και 73 Ζ, στο άρθρο 103 παράγραφοι 2, 3, 4 και 5, στα άρθρα 103 Α, 104 Α, 104 Β και 104 Γ, στο άρθρο 105 παράγραφος 6, στο άρθρο 105 Α παράγραφος 2, στο άρθρο 106 παράγραφοι 5 και 6, στα άρθρα 109 και 109 Η, στο άρθρο 109 Θ παράγραφοι 2 και 3, στο άρθρο 109 Κ παράγραφος 2 και στο άρθρο 109 Λ παράγραφοι 2 και 3, και να εκτελεί τα άλλα συμβουλευτικά και προπαρασκευαστικά καθήκοντα που της αναθέτει το Συμβούλιο,
- να εξετάζει, τουλάχιστον μία φορά το έτος, την κατάσταση ως προς την ελεύθερη κίνηση των κεφαλαίων και την ελευθερία των πληρωμών, όπως προκύπτουν από την εφαρμογή της συνθήκης και των μέτρων που λαμβάνει το Συμβούλιο. Η εξέταση αυτή καλύπτει όλα τα μέτρα που έχουν σχέση με κινήσεις κεφαλαίων και πληρωμές. Η Οικονομική και Δημοσιονομική Επιτροπή συντάσσει έκθεση προς την Επιτροπή και το Συμβούλιο για τα αποτελέσματα της εξέτασης αυτής.

Κάθε κράτος μέλος, η Επιτροπή και η ΕΚΤ διορίζουν μέχρι και δύο μέλη της επιτροπής αυτής.

3. Το Συμβούλιο, αποφασίζοντας με ειδική πλειοψηφία προτάσει της Επιτροπής και μετά από διαβούλευση με την ΕΚΤ και την επιτροπή που αναφέρεται στο παρόν άρθρο, καθορίζει λεπτομερείς διατάξεις σχετικά με τη σύνθεση της Οικονομικής και Δημοσιονομικής Επιτροπής. Ο Πρόεδρος του Συμβουλίου ενημερώνει το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο για τη σχετική απόφαση.

4. Εκτός από τα καθήκοντα που αναφέρονται στην παράγραφο 2, και εφόσον υπάρχουν κράτη μέλη με παρέκκλιση σύμφωνα με τα άρθρα 109 Κ και 109 Λ, η

Οικονομική και Δημοσιονομική Επιτροπή παρακολουθεί τη νομισματική και χρηματοπιστωτική κατάσταση και το γενικό σύστημα πληρωμών αυτών των κρατών μελών και υποβάλλει τακτικά έκθεση προς το Συμβούλιο και την Επιτροπή για τα θέματα αυτά.

Άρθρο 109 Δ

Για θέματα που εμπίπτουν στο άρθρο 103 παράγραφος 4, στο άρθρο 104 Γ, εξαιρέσει της παραγράφου 14, στα άρθρα 109, 109 Ι και 109 Κ και στο άρθρο 109 Λ, παράγραφοι 4 και 5, το Συμβούλιο ή ένα κράτος μέλος μπορεί να ζητάει από την Επιτροπή να υποβάλλει πρόταση ή σύσταση, ανάλογα με την περίπτωση. Η Επιτροπή εξετάζει το αίτημα αυτό και υποβάλλει αμελλητί τα συμπεράσματά της στο Συμβούλιο χωρίς καθυστέρηση.

Κεφάλαιο 4

Μεταβατικές διατάξεις

Άρθρο 109 Ε

1. Το δεύτερο στάδιο για την πραγματοποίηση της οικονομικής και νομισματικής ένωσης αρχίζει την 1η Ιανουαρίου 1994.

2. Πριν από την ημερομηνία αυτή:

α) Κάθε κράτος μέλος:

- θεσπίζει, όπου χρειάζεται, τα κατάλληλα μέτρα για την τήρηση των απαγορεύσεων του άρθρου 73 Β, με την επιφύλαξη του άρθρου 73 Ε, του άρθρου 104 και του άρθρου 104 Α, παράγραφος 1,
- θεσπίζει, εν ανάγκη, προκειμένου να επιτρέψει την αξιολόγηση που προβλέπεται από το εδάφιο 6), πολυετή προγράμματα που έχουν ως στόχο να εξασφαλίσουν τη διαρκή σύγκλιση που είναι αναγκαία για την πραγματοποίηση της οικονομικής και νομισματικής ένωσης, ιδίως όσον αφορά τη σταθερότητα των τιμών και την εξυγίανση των δημόσιων οικονομικών.

6) Το Συμβούλιο, με βάση έκθεση της Επιτροπής, αξιολογεί την πρόοδο που έχει επιτευχθεί στον τομέα της οικονομικής και νομισματικής σύγκλισης, ιδίως όσον αφορά τη σταθερότητα των τιμών και την εξυγίανση των δημόσιων οικονομικών, καθώς και την πρόοδο που έχει επιτευχθεί όσον αφορά την εφαρμογή της κοινοτικής νομοθεσίας για την εσωτερική αγορά.

3. Οι διατάξεις του άρθρου 104, του άρθρου 104 Α παράγραφος 1, του άρθρου 104 Β παράγραφος 1, και του άρθρου 104 Γ εξαιρέσει των παραγράφων 1, 9, 11 και 14, εφαρμόζονται από την έναρξη του δεύτερου σταδίου.

Οι διατάξεις του άρθρου 103 Α παράγραφος 2, του άρθρου 104 Γ παράγραφοι 1, 9 και 11, των άρθρων 105, 105 Α, 107, 109, 109 Α και 109 Β και του άρθρου 109 Γ παράγραφοι 2 και 3, εφαρμόζονται από την έναρξη του τρίτου σταδίου.

4. Κατά το δεύτερο στάδιο της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης, τα κράτη μέλη προσπαθούν ν' αποφεύγουν τα υπερβολικά δημοσιονομικά ελλείμματα.

5. Κατά το δεύτερο στάδιο, κάθε κράτος μέλος θέτει, όπως ενδείκνυται, σε κίνηση τη διαδικασία που οδηγεί στην ανεξαρτησία της κεντρικής του τράπεζας, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 108.

Άρθρο 109 ΣΤ

1. Κατά την έναρξη του δεύτερου σταδίου, ιδρύεται και αναλαμβάνει τα καθήκοντά του το Ευρωπαϊκό Νομισματικό Ίδρυμα, (εφεξής καλούμενο "ΕΝΙ"). Το ΕΝΙ έχει νομική προσωπικότητα, η δε διεύθυνση και διαχείρισή του γίνονται από ένα Συμβούλιο απαρτιζόμενο από έναν Πρόεδρο, και τους Διοικητές των εθνικών κεντρικών τραπεζών, ένας εκ των οποίων διορίζεται Αντιπρόεδρος.

Ο Πρόεδρος διορίζεται με κοινή συμφωνία από τις κυβερνήσεις των κρατών μελών σε επίπεδο Αρχηγών κρατών ή κυβερνήσεων, ύστερα από σύσταση, κατά περίπτωση, της Επιτροπής των Διοικητών των κεντρικών τραπεζών των κρατών μελών, καλούμενης εφεξής "Επιτροπή των Διοικητών", ή του Συμβουλίου του ΕΝΙ, και μετά από διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και με το Συμβούλιο. Ο Πρόεδρος επιλέγεται μεταξύ προσώπων αναγνωρισμένου κύρους και με επαγγελματική εμπειρία σε νομισματικά και τραπεζικά θέματα. Μόνον υπήκοος κράτους μέλους μπορεί να γίνεται Πρόεδρος του ΕΝΙ. Το Συμβούλιο του ΕΝΙ διορίζει τον Αντιπρόεδρο.

Το καταστατικό του ΕΝΙ περιλαμβάνεται σε πρωτόκολλο που προσαρτάται στην παρούσα συνθήκη.

Η Επιτροπή των Διοικητών διαλύεται κατά την έναρξη του δεύτερου σταδίου.

2. Το ΕΝΙ:

- ενισχύει τη συνεργασία μεταξύ των εθνικών κεντρικών τραπεζών,
- ενισχύει το συντονισμό των νομισματικών πολιτικών των κρατών μελών, με στόχο την εξασφάλιση της σταθερότητας των τιμών,
- παρακολουθεί τη λειτουργία του Ευρωπαϊκού Νομισματικού Συστήματος,
- διεξάγει διαβουλεύσεις για θέματα της αρμοδιότητας των εθνικών κεντρικών τραπεζών που επηρεάζουν τη σταθερότητα των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων και των χρηματαγορών,

— αναλαμβάνει τα καθήκοντα του Ευρωπαϊκού Ταμείου Νομισματικής Συνεργασίας, το οποίο διαλύεται· οι σχετικές λεπτομερείς διατάξεις περιλαμβάνονται στο καταστατικό του ΕΝΙ,

— διευκολύνει τη χρήση του ECU και εποπτεύει την ανάπτυξη του, συμπεριλαμβανομένης της ομαλής λειτουργίας του συστήματος συμψηφισμού σε ECU.

3. Για την προπαρασκευή του τρίτου σταδίου, το ΕΝΙ:

— προετοιμάζει τα μέσα και τις διαδικασίες που είναι αναγκαίες για την εφαρμογή της ενιαίας νομισματικής πολιτικής στο τρίτο στάδιο,

— προωθεί, όπου είναι αναγκαίο, την εναρμόνιση των κανόνων και πρακτικών που διέπουν τη συλλογή, επεξεργασία και διανομή των στατιστικών στοιχείων στο πεδίο της αρμοδιότητάς του,

— προετοιμάζει τους κανόνες για τις πράξεις που εκτελούνται από τις εθνικές κεντρικές τράπεζες στα πλαίσια του ΕΣΚΤ,

— προωθεί την αποτελεσματικότητα των συστημάτων διασυνοριακών πληρωμών,

— εποπτεύει την τεχνική προπαρασκευή της έκδοσης τραπεζογραμματίων ECU.

Το αργότερο ως τις 31 Δεκεμβρίου 1996, το ΕΝΙ προσδιορίζει το κανονιστικό, οργανωτικό και υλικοτεχνικό πλαίσιο που χρειάζεται το ΕΣΚΤ για να ασκεί τα καθήκοντά του κατά το τρίτο στάδιο. Το πλαίσιο αυτό υποβάλλεται προς απόφαση στην ΕΚΤ την ημερομηνία της ίδρυσής της.

4. Το ΕΝΙ, αποφασίζοντας με πλειοψηφία των δύο τρίτων των μελών του Συμβουλίου του, μπορεί:

— να διατυπώνει γνώμες ή συστάσεις για το γενικό προσανατολισμό της νομισματικής και συναλλαγματικής πολιτικής καθώς και για τα σχετικά μέτρα που λαμβάνονται σε κάθε κράτος μέλος,

— να διατυπώνει γνώμες ή συστάσεις προς τις κυβερνήσεις και το Συμβούλιο σχετικά με πολιτικές που μπορούν να επηρεάσουν την εσωτερική ή εξωτερική νομισματική κατάσταση στην Κοινότητα και, ιδίως, τη λειτουργία του Ευρωπαϊκού Νομισματικού Συστήματος,

— να απευθύνει συστάσεις στις εθνικές νομισματικές αρχές των κρατών μελών σχετικά με την άσκηση της νομισματικής τους πολιτικής.

5. Το ΕΝΙ μπορεί να αποφασίσει ομόφωνα να ανακοινώσει δημόσια τις γνώμες και τις συστάσεις του.

6. Το Συμβούλιο ζητά τη γνώμη του ΕΝΙ όσον αφορά κάθε πρόταση κοινοτικής πράξης που εμπίπτει στο πεδίο της αρμοδιότητάς του.

Η γνώμη του ΕΝΙ ζητείται επίσης από τις αρχές των κρατών μελών όσον αφορά κάθε σχέδιο νομοθετικής διάταξης που εμπίπτει στο πεδίο της αρμοδιότητάς του, εντός των ορίων και υπό τους όρους που ορίζει το Συμβούλιο, αποφασίζοντας με ειδική πλειοψηφία μετά από πρόταση της Επιτροπής και διαβούλευση με την Επιτροπή των Διοικητών ή, ανάλογα με την περίπτωση, με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το ΕΝΙ.

7. Το Συμβούλιο μπορεί, με ομόφωνη απόφαση, προτάσει της Επιτροπής και μετά από διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το ΕΝΙ, να αναθέσει στο ΕΝΙ άλλα καθήκοντα για την προπαρασκευή του τρίτου σταδίου.

8. Όπου η παρούσα συνθήκη αναγνωρίζει συμβουλευτικό ρόλο στην ΕΚΤ, οι αναφορές στην ΕΚΤ εννοείται ότι αφορούν το ΕΝΙ, πριν από την ίδρυση της ΕΚΤ.

Όπου η παρούσα συνθήκη αναγνωρίζει συμβουλευτικό ρόλο στο ΕΝΙ, οι αναφορές στο ΕΝΙ εννοείται ότι αφορούν την Επιτροπή των Διοικητών, πριν από την 1η Ιανουαρίου 1994.

9. Κατά το δεύτερο στάδιο, ο όρος "ΕΚΤ" που χρησιμοποιείται στα άρθρα 173, 175, 176, 177, 180 και 215 υπονοεί το ΕΝΙ.

Άρθρο 109 Ζ

Η νομισματική σύνθεση του καλαθιού του ECU δεν μεταβάλλεται.

Από την έναρξη του τρίτου σταδίου, η αξία του ECU καθορίζεται οριστικά και αμετάκλητα, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 109 Α παράγραφος 4.

Άρθρο 109 Η

1. Σε περίπτωση δυσχερειών ή σοβαρής απειλής δυσχερειών στο ισοζύγιο πληρωμών ενός κράτους μέλους, οι οποίες οφείλονται είτε σε ολική διατάραξη του ισοζυγίου πληρωμών είτε στο είδος των συναλλαγμάτων που διαθέτει, και οι οποίες είναι σε θέση ιδίως να θέσουν σε κίνδυνο τη λειτουργία της κοινής αγοράς ή την προοδευτική πραγματοποίηση της κοινής εμπορικής πολιτικής, η Επιτροπή εξετάζει αμελλητί την κατάσταση αυτού του κράτους, καθώς και τα μέτρα που αυτό έλαβε ή δύναται να λάβει σύμφωνα με τις διατάξεις της παρούσας συνθήκης, χρησιμοποιώντας όλα τα μέσα που διαθέτει. Η Επιτροπή υποδεικνύει τα μέτρα, τη λήψη των οποίων συνιστά στο ενδιαφερόμενο κράτος μέλος.

Αν η δράση που ανέλαβε ένα κράτος μέλος και τα μέτρα που υπέδειξε η Επιτροπή αποδεικνύονται ανεπαρκή για να εξαλείψουν τις δυσχέριες ή την απειλή δυσχερειών, η Επιτροπή, κατόπιν διαβουλεύσεως με την επιτροπή του άρθρου 109 Γ, συνιστά στο Συμβούλιο την παροχή αμοιβαίας συνδρομής και τις κατάλληλες μεθόδους.

Η Επιτροπή ενημερώνει τακτικά το Συμβούλιο περί της καταστάσεως και της εξελίξεώς της.

2. Το Συμβούλιο παρέχει, με ειδική πλειοψηφία, την αμοιβαία συνδρομή. Εκδίδει οδηγίες ή αποφάσεις που καθορίζουν τους όρους και τις λεπτομέρειές της. Η αμοιβαία συνδρομή δύναται ιδίως να συνίσταται:

α) σε συντονισμένη δράση ενώπιον άλλων διεθνών οργανισμών, στους οποίους τα κράτη μέλη δύναται να προσφεύγουν,

β) σε μέτρα που είναι αναγκαία για την αποφυγή εκτροπών του εμπορίου, αν το ευρισκόμενο σε δυσχέρεια κράτος διατηρεί ή επανεισάγει ποσοτικούς περιορισμούς έναντι τρίτων χωρών,

γ) σε χορήγηση περιορισμένων πιστώσεων εκ μέρους άλλων κρατών μελών, εφόσον αυτά συμφωνούν.

3. Αν η προτεινομένη από την Επιτροπή αμοιβαία συνδρομή δεν παρασχεθεί από το Συμβούλιο ή αν η παρασχεθείσα αμοιβαία συνδρομή και τα ληφθέντα μέτρα είναι ανεπαρκή, η Επιτροπή επιτρέπει στο κράτος που ευρίσκεται σε δυσχέρεια να λάβει μέτρα διασφαλίσεως, των οποίων οι όροι και οι λεπτομέρειες καθορίζονται από την Επιτροπή.

Το Συμβούλιο δύναται, με ειδική πλειοψηφία, να ανακαλεί την άδεια αυτή και να τροποποιεί τους όρους και τις λεπτομέρειές της.

4. Με την επιφύλαξη του άρθρου 109 Κ, παράγραφος 6, το παρόν άρθρο παύει να εφαρμόζεται από την έναρξη του τρίτου σταδίου.

Άρθρο 109 Θ

1. Σε περίπτωση αιφνιδιασ κρίσεως του ισοζυγίου πληρωμών και αν δε ληφθεί αμέσως απόφαση κατά την έννοια του άρθρου 109 Η, παράγραφος 2, το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος δύναται να λάβει, συντηρητικώς, τα αναγκαία μέτρα διασφαλίσεως. Τα μέτρα αυτά δεν επιτρέπεται να προκαλούν παρά την ελάχιστη διαταραχή στη λειτουργία της κοινής αγοράς, ούτε να υπερβαίνουν τα απολύτως απαραίτητα όρια για την αντιμετώπιση των αιφνιδιασ δυσχερειών που ανέκυψαν.

2. Η Επιτροπή και τα άλλα κράτη μέλη ενημερώνονται για τα μέτρα διασφαλίσεως το αργότερο κατά την έναρξη ισχύος τους. Η Επιτροπή δύναται να συστήσει

στο Συμβούλιο την αμοιβαία συνδρομή σύμφωνα με τους όρους του άρθρου 109 Η.

3. Μετά από γνώμη της Επιτροπής και διαβούλευση με την επιτροπή του άρθρου 109 Γ, το Συμβούλιο δύναται να αποφασίσει, με ειδική πλειοψηφία, ότι το εν λόγω κράτος οφείλει να τροποποιήσει, αναστείλει ή καταργήσει τα ανωτέρω μέτρα διασφαλίσεως.

4. Με την επιφύλαξη του άρθρου 109 Κ, παράγραφος 6, το παρόν άρθρο παύει να εφαρμόζεται από την αρχή του τρίτου σταδίου.

Άρθρο 109 Ι

1. Η Επιτροπή και το ΕΝΙ υποβάλλουν στο Συμβούλιο έκθεση για την πρόοδο που έχουν επιτελέσει τα κράτη μέλη στην εκπλήρωση των υποχρεώσεών τους για την επίτευξη της οικονομικής και νομισματικής ένωσης. Οι εκθέσεις αυτές εξετάζουν ιδίως εάν η εθνική νομοθεσία κάθε κράτους μέλους, συμπεριλαμβανομένου του καταστατικού της εθνικής κεντρικής τράπεζάς του, συμβιβάζεται με τα άρθρα 107 και 108 της παρούσας συνθήκης και με το καταστατικό του ΕΣΚΤ. Οι εκθέσεις εξετάζουν επίσης κατά πόσον έχει επιτευχθεί υψηλός βαθμός σταθερής σύγκλισης, με γνώμονα την πλήρωση των ακόλουθων κριτηρίων από κάθε κράτος μέλος:

- επίτευξη υψηλού βαθμού σταθερότητας τιμών· αυτό καταδεικνύεται από ένα ποσοστό πληθωρισμού του κράτους αυτού που προσεγγίζει το αντίστοιχο ποσοστό των τριών, το πολύ, κρατών μελών με τις καλύτερες επιδόσεις από άποψη σταθερότητας τιμών,
- σταθερότητα των δημοσίων οικονομικών· αυτό καταδεικνύεται από την επίτευξη δημοσιονομικής κατάστασης χωρίς υπερβολικό δημοσιονομικό έλλειμμα, κατά την έννοια του άρθρου 104 Γ, παράγραφος 6,
- τήρηση των κανονικών περιθωρίων διακύμανσης που προβλέπονται από το Μηχανισμό Συναλλαγματικών Ισοτιμιών του Ευρωπαϊκού Νομισματικού Συστήματος επί δύο τουλάχιστον χρόνια, χωρίς υποτίμηση έναντι του νομίσματος οποιουδήποτε άλλου κράτους μέλους,
- διάρκεια της σύγκλισης που θα έχει επιτευχθεί από το κράτος μέλος, και της συμμετοχής του στο Μηχανισμό Συναλλαγματικών Ισοτιμιών του Ευρωπαϊκού Νομισματικού Συστήματος, αντανακλώμενη στα επίπεδα των μακροπρόθεσμων επιτοκίων.

Τα τέσσερα κριτήρια που αναφέρονται στην παρούσα παράγραφο και το χρονικό διάστημα κατά το οποίο πρέπει αυτά να επιτευχθούν, αναπτύσσονται περαιτέρω σε πρωτόκολλο προσαρτημένο στην παρούσα συνθήκη. Οι εκθέσεις της Επιτροπής και του ΕΝΙ λαμβάνουν επίσης υπόψη την εξέλιξη του ECU, τα αποτελέσματα της ολοκλήρωσης των αγορών, την κατάσταση και την εξέλιξη των ισοζυγίων τρεχουσών συναλλαγών, και μια

εξέταση των εξελίξεων του κατά μονάδα κόστους εργασίας και άλλων δεικτών τιμών.

2. Με βάση τις εκθέσεις αυτές, το Συμβούλιο, με ειδική πλειοψηφία μετά από σύσταση της Επιτροπής, εκτιμά:

- κατά πόσον κάθε κράτος μέλος πληροί τις αναγκαίες προϋποθέσεις για την υιοθέτηση ενιαίου νομίσματος,
- κατά πόσον η πλειοψηφία των κρατών μελών πληροί τις αναγκαίες προϋποθέσεις για την υιοθέτηση ενιαίου νομίσματος,

και διαβιβάζει τα πορίσματά του στο Συμβούλιο, συνεργώμενο σε επίπεδο Αρχηγών κρατών ή κυβερνήσεων. Ζητείται επίσης η γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, το οποίο τη διαβιβάζει στο Συμβούλιο, συνεργώμενο σε επίπεδο Αρχηγών κρατών ή κυβερνήσεων.

3. Λαμβάνοντας δεόντως υπόψη τις εκθέσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 1 και τη γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου που αναφέρεται στην παράγραφο 2, το Συμβούλιο, συνεργώμενο σε επίπεδο Αρχηγών κρατών ή κυβερνήσεων, αποφασίζει, με ειδική πλειοψηφία, όχι αργότερα από τις 31 Δεκεμβρίου 1996:

- δάσει των συστάσεων του Συμβουλίου που αναφέρονται στην παράγραφο 2, κατά πόσον η πλειοψηφία των κρατών μελών πληροί τις αναγκαίες προϋποθέσεις για την υιοθέτηση ενιαίου νομίσματος,
- κατά πόσον είναι σκόπιμο για την Κοινότητα να εισέλθει στο τρίτο στάδιο,

και εάν ναι,

- ορίζει την ημερομηνία έναρξης του τρίτου σταδίου.

4. Αν, ως το τέλος του 1997, δεν έχει οριστεί η ημερομηνία έναρξης του τρίτου σταδίου, το τρίτο στάδιο αρχίζει την 1η Ιανουαρίου 1999. Πριν από την 1η Ιουλίου 1998, το Συμβούλιο, συνεργώμενο σε επίπεδο Αρχηγών κρατών ή κυβερνήσεων, αφού επαναλάβει τη διαδικασία των παραγράφων 1 και 2, εκτός της δεύτερης περίπτωσης της παραγράφου 2, και λαμβάνοντας υπόψη τις εκθέσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 1 και τη γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, επιβεβαιώνει, αποφασίζοντας με ειδική πλειοψηφία και δάσει των συστάσεων του Συμβουλίου που αναφέρονται στη παράγραφο 2, ποια κράτη μέλη πληρούν τις απαραίτητες προϋποθέσεις για την υιοθέτηση ενιαίου νομίσματος.

Άρθρο 109 Κ

1. Σε περίπτωση που έχει ληφθεί απόφαση περί καθορισμού της ημερομηνίας σύμφωνα με το άρθρο 109 Ι, παράγραφος 3, το Συμβούλιο, δάσει των συστάσεων που αναφέρονται στο άρθρο 109 Ι παράγραφος 2, αποφασίζει με ειδική πλειοψηφία μετά από σύσταση της Επιτροπής, εάν μερικά, και ποιά, από τα κράτη μέλη χρειά-

ζονται παρέκκλιση όπως ορίζεται στην παράγραφο 3 του παρόντος άρθρου. Αυτά τα κράτη μέλη αποκαλούνται στην παρούσα συνθήκη "κράτη μέλη με παρέκκλιση".

Σε περίπτωση που το Συμβούλιο έχει επιβεβαιώσει ποια κράτη μέλη πληρούν τις απαραίτητες προϋποθέσεις για την υιοθέτηση ενιαίου νομίσιματος, σύμφωνα με το άρθρο 109 I παράγραφος 4, τα κράτη μέλη τα οποία δεν πληρούν τις προϋποθέσεις αυτές θα πρέπει να τύχουν της παρέκκλισης που ορίζεται στην παράγραφο 3 του παρόντος άρθρου. Αυτά τα κράτη μέλη αποκαλούνται εφεξής "κράτη μέλη με παρέκκλιση".

2. Τουλάχιστον μία φορά κάθε δύο χρόνια, ή όποτε το ζητήσει κράτος μέλος με παρέκκλιση, η Επιτροπή και η ΕΚΤ υποβάλλουν έκθεση στο Συμβούλιο ακολουθώντας τη διαδικασία του άρθρου 109 I παράγραφος 1. Μετά από διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και αφού συζητηθεί το θέμα στο Συμβούλιο, συνεργόμενο σε επίπεδο Αρχηγών κρατών ή κυβερνήσεων, το Συμβούλιο αποφασίζει με ειδική πλειοψηφία μετά από πρόταση της Επιτροπής, ποιά κράτη μέλη με παρέκκλιση πληρούν, δάσει των κριτηρίων του άρθρου 109 I παράγραφος 1, τις αναγκαίες προϋποθέσεις, και καταργεί τις παρεκκλίσεις για τα συγκεκριμένα κράτη μέλη.

3. Η κατά την έννοια της παραγράφου 1 παρέκκλιση συνεπάγεται ότι δεν έχουν εφαρμογή για το συγκεκριμένο κράτος μέλος τα ακόλουθα άρθρα: άρθρο 104 Γ παράγραφοι 9 και 11, άρθρο 105 παράγραφοι 1, 2, 3 και 5, άρθρα 105 Α, 108 Α και 109, και άρθρο 109 Α παράγραφος 2 σημείο 6). Η εξαίρεση του κράτους μέλους αυτού από τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που προβλέπονται στα πλαίσια του ΕΣΚΤ προσδιορίζεται στο κεφάλαιο ΙΧ του καταστατικού του ΕΣΚΤ.

4. Στο άρθρο 105 παράγραφοι 1, 2, και 3, στα άρθρα 105 Α, 108 Α και 109 και στο άρθρο 109 Α παράγραφος 2 σημείο 6), ως κράτη μέλη εννοούνται τα "κράτη μέλη χωρίς παρέκκλιση".

5. Τα δικαιώματα ψήφου των κρατών μελών με παρέκκλιση αναστέλλονται προκειμένου για τις αποφάσεις του Συμβουλίου τις οποίες προβλέπουν τα άρθρα της παρούσας συνθήκης που αναφέρονται στην παράγραφο 3. Στην περίπτωση αυτή, κατά παρέκκλιση από το άρθρο 148 και το άρθρο 189 Α παράγραφος 1, η ειδική πλειοψηφία ορίζεται ότι είναι τα δύο τρίτα των σταθμισμένων ψήφων των αντιπροσώπων των κρατών μελών χωρίς παρέκκλιση, σύμφωνα με το άρθρο 148 παράγραφος 2, και απαιτείται ομοφωνία αυτών των κρατών μελών για πράξη που απαιτεί ομοφωνία.

6. Οι διατάξεις των άρθρων 109 Η και 109 Θ εξακολουθούν να ισχύουν για κράτος μέλος με παρέκκλιση.

Άρθρο 109 Α

1. Αμέσως μετά την απόφαση για την ημερομηνία έναρξης του τρίτου σταδίου σύμφωνα με το άρθρο 109 I παράγραφος 3, ή, ενδεχομένως, αμέσως μετά την 1η Ιουλίου 1998:

— το Συμβούλιο θεσπίζει τις διατάξεις που αναφέρονται στο άρθρο 106 παράγραφος 6,

— οι κυβερνήσεις των κρατών μελών χωρίς παρέκκλιση διορίζουν, ακολουθώντας τη διαδικασία του άρθρου 50 του καταστατικού του ΕΣΚΤ, τον Πρόεδρο, τον Αντιπρόεδρο και τα άλλα μέλη της Εκτελεστικής Επιτροπής της ΕΚΤ. Εάν υπάρχουν κράτη μέλη με παρέκκλιση, ο αριθμός των μελών της Εκτελεστικής Επιτροπής της ΕΚΤ, μπορεί να είναι μικρότερος από τον προβλεπόμενο στο άρθρο 11 παράγραφος 1 του καταστατικού του ΕΣΚΤ, αλλά σε καμία περίπτωση δεν θα είναι μικρότερος από τέσσερα.

Μόλις διοριστεί η Εκτελεστική Επιτροπή, ιδρύονται το ΕΣΚΤ και η ΕΚΤ και προετοιμάζονται για την πλήρη λειτουργία τους όπως περιγράφεται στην παρούσα συνθήκη και στο καταστατικό του ΕΣΚΤ. Η πλήρης άσκηση των εξουσιών τους αρχίζει την πρώτη ημέρα του τρίτου σταδίου.

2. Μόλις ιδρυθεί η ΕΚΤ, αναλαμβάνει, αν χρειάζεται, τα καθήκοντα του ΕΝΙ. Το ΕΝΙ τίθεται υπό εκκαθάριση μόλις ιδρυθεί η ΕΚΤ· οι λεπτομέρειες εκκαθάρισης περιλαμβάνονται στο καταστατικό του ΕΝΙ.

3. Εφόσον υπάρχουν κράτη μέλη με παρέκκλιση, και με την επιφύλαξη του άρθρου 106 παράγραφος 3 της παρούσας συνθήκης, το Γενικό Συμβούλιο της ΕΚΤ που αναφέρεται στο άρθρο 45 του καταστατικού του ΕΣΚΤ, θα συγκροτηθεί ως τρίτο όργανο λήψεως αποφάσεων της ΕΚΤ.

4. Κατά την εναρκτήρια ημερομηνία του τρίτου σταδίου, το Συμβούλιο, με ομόφωνη απόφαση των κρατών μελών χωρίς παρέκκλιση, μετά από πρόταση της Επιτροπής και διαβούλευση με την ΕΚΤ, θεσπίζει τις συναλλαγματικές ισοτιμίες που καθορίζονται αμετάκλητα για τα νομίσιμα τους και με τις οποίες αμετάκλητες ισοτιμίες θα τα αντικαταστήσει το ECU, το οποίο θα καταστεί αυτοτελές νόμισμα. Το εν λόγω μέτρο δεν μεταβάλλει, αυτό καθεαυτό, την εξωτερική ισοτιμία του ECU. Το Συμβούλιο λαμβάνει επίσης, με την ίδια διαδικασία, τα λοιπά μέτρα που είναι αναγκαία για την ταχεία εισαγωγή του ECU ως ενιαίου νομίσιματος αυτών των κρατών μελών.

5. Εάν αποφασιστεί, σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 109 Κ παράγραφος 2, να καταργηθεί μια παρέκκλιση, το Συμβούλιο, με ομόφωνη απόφαση των κρατών μελών χωρίς παρέκκλιση και του συγκεκριμένου κράτους μέλους, μετά από πρόταση της Επιτροπής και μετά από διαβούλευση με την ΕΚΤ, θεσπίζει την ισοτιμία με την οποία το ECU αντικαθιστά το νόμισμα του συγκεκριμένου κράτους μέλους.

κρμένους κράτους μέλους, και αποφασίζει τα λοιπά μέτρα που είναι αναγκαία για την εισαγωγή του ECU ως ενιαίου νομίσματος στο ενδιαφερόμενο κράτος μέλος.

Άρθρο 109 Μ

1. Μέχρι την έναρξη του τρίτου σταδίου, κάθε κράτος μέλος αντιμετωπίζει τη συναλλαγματική του πολιτική ως πρόβλημα κοινού ενδιαφέροντος. Προς τούτο, τα κράτη μέλη λαμβάνουν υπόψη την πείρα που έχει αποκτηθεί από τη συνεργασία στα πλαίσια του Ευρωπαϊκού Νομισματικού Συστήματος (ΕΝΣ) και από την ανάπτυξη του ECU, στα πλαίσια των υφιστάμενων αρμοδιοτήτων.

2. Από την έναρξη του τρίτου σταδίου και για όσο χρονικό διάστημα κράτος μέλος έχει παρέκκλιση, η παράγραφος 1 εφαρμόζεται κατ'αναλογία στην συναλλαγματική πολιτική αυτού του κράτους μέλους.»

- 26) Στο τρίτο μέρος, τίτλος II, η διατύπωση του τίτλου του κεφαλαίου 4, αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«ΤΙΤΛΟΣ VII

ΚΟΙΝΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ»

- 27) Το άρθρο 111 καταργείται.

- 28) Το άρθρο 113 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Άρθρο 113

1. Η κοινή εμπορική πολιτική διαμορφώνεται δάσει ενιαίων αρχών, ιδίως όσον αφορά τις μεταβολές δασμολογικών συντελεστών, τη σύναψη δασμολογικών και εμπορικών συμφωνιών, την ενοποίηση των μέτρων ελευθερώσεως, την πολιτική εξαγωγών και τα μέτρα εμπορικής άμυνας, συμπεριλαμβανομένων όσων λαμβάνονται σε περιπτώσεις ντάμπινγκ και επιδοτήσεων.

2. Η Επιτροπή υποβάλλει στο Συμβούλιο προτάσεις για τη θέση σε εφαρμογή της κοινής εμπορικής πολιτικής.

3. Εάν πρέπει να διεξαχθούν διαπραγματεύσεις συμφωνιών με ένα ή περισσότερα κράτη ή με διεθνείς οργανισμούς, η Επιτροπή υποβάλλει συστάσεις στο Συμβούλιο, το οποίο την εξουσιοδοτεί να αρχίσει τις αναγκαίες διαπραγματεύσεις.

Οι διαπραγματεύσεις αυτές διεξάγονται από την Επιτροπή σε συνεννόηση με ειδική επιτροπή που ορίζεται από το Συμβούλιο για να επικουρεί την Επιτροπή στο έργο αυτό και στο πλαίσιο των οδηγιών που μπορεί να της απευθύνει το Συμβούλιο.

Εφαρμόζονται οι οικείες διατάξεις του άρθρου 228.

4. Το Συμβούλιο, κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων που του παρέχονται από το παρόν άρθρο, αποφασίζει με ειδική πλειοψηφία.»

- 29) Το άρθρο 114 καταργείται.

- 30) Το άρθρο 115 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Άρθρο 115

Προκειμένου να εξασφαλισθεί ότι η εκτέλεση των μέτρων εμπορικής πολιτικής που λαμβάνουν τα κράτη μέλη δυνάμει της παρούσας συνθήκης δεν θα εμποδίζεται από εκτροπές του εμπορίου, ή όταν διαφορές μεταξύ των μέτρων αυτών επιφέρουν οικονομικές δυσχέρειες σε ένα ή περισσότερα κράτη μέλη, η Επιτροπή συνιστά τις μεθόδους για την αναγκαία συνεργασία των κρατών μελών. Άλλως, η Επιτροπή μπορεί να επιτρέψει στα κράτη μέλη να λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα προστασίας, καθορίζοντας τους όρους και τον τρόπο εφαρμογής τους.

Σε επείγουσες περιπτώσεις, τα κράτη μέλη ζητούν από την Επιτροπή, η οποία αποφαινεται το συντομότερο δυνατόν, την άδεια να λάβουν μόνα τους τα απαραίτητα μέτρα, τα οποία και κοινοποιούν στη συνέχεια στα άλλα κράτη μέλη. Η Επιτροπή μπορεί, ανά πάσα στιγμή, να αποφασίσει ότι τα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη οφείλουν να τροποποιήσουν ή να καταργήσουν τα εν λόγω μέτρα.

Κατά προτεραιότητα, πρέπει να επιλέγονται τα μέτρα που προκαλούν τις λιγότερες διαταραχές στη λειτουργία της κοινής αγοράς.»

- 31) Το άρθρο 116 καταργείται.

- 32) Στο τρίτο μέρος, η διατύπωση του τίτλου III, αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«ΤΙΤΛΟΣ VIII

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ, ΠΑΙΔΕΙΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΝΕΟΛΑΙΑ»

- 33) Στο άρθρο 118 Α, παράγραφος 2, το πρώτο εδάφιο αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«2. Προκειμένου να συμβάλει στην πραγματοποίηση του στόχου που προβλέπεται στην παράγραφο 1, το Συμβούλιο, αποφασίζοντας με τη διαδικασία του άρθρου 189 Γ, και μετά από διαβούλευση με την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή, θεσπίζει, με οδηγίες, τις ελάχιστες προδιαγραφές, οι οποίες εφαρμόζονται σταδιακά, λαμβάνοντας υπόψη τις συνθήκες και τις τεχνικές ρυθμίσεις που υφίστανται σε κάθε κράτος μέλος.»

- 34) Το άρθρο 123 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

Άρθρο 123

Για τη δελτίωση των δυνατοτήτων απασχόλησης των εργαζομένων μέσα στην εσωτερική αγορά και για την, κατ'αυτόν τον τρόπο, συμβολή στην ανύψωση του βιοτικού επιπέδου, ιδρύεται Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, σύμφωνα με τις διατάξεις που ακολουθούν· το Ταμείο αυτό έχει ως στόχο να προωθεί μέσα στην Κοινότητα τις δυνατότητες απασχόλησης και τη γεωγραφική και επαγγελματική κινητικότητα των εργαζομένων και να διευκολύνει την προσαρμογή στις μεταλλαγές της βιομηχανίας και στις αλλαγές των συστημάτων παραγωγής, ιδίως μέσω της επαγγελματικής κατάρτισης και του επαγγελματικού αναπροσανατολισμού.»

- 35) Το άρθρο 125 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

Άρθρο 125

Το Συμβούλιο, αποφασίζοντας με τη διαδικασία του άρθρου 189 Γ και μετά από διαβούλευση με την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή, θεσπίζει τις εκτελεστικές αποφάσεις τις σχετικές με το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο.»

- 36) Τα άρθρα 126, 127 και 128 αντικαθίστανται από το ακόλουθο κείμενο:

Κεφάλαιο 3

Παιδεία, επαγγελματική εκπαίδευση και νεολαία

Άρθρο 126

1. Η Κοινότητα συμβάλλει στην ανάπτυξη παιδείας υψηλού επιπέδου, ενθαρρύνοντας τη συνεργασία μεταξύ κρατών μελών και, αν αυτό απαιτείται, υποστηρίζοντας και συμπληρώνοντας τη δράση τους, σεβόμενη ταυτόχρονα πλήρως την αρμοδιότητα των κρατών μελών για το περιεχόμενο της διδασκαλίας και την οργάνωση του εκπαιδευτικού συστήματος καθώς και την πολιτιστική και γλωσσική τους πολυμορφία.

2. Η δράση της Κοινότητας έχει ως στόχο:

- να αναπτύσσει την ευρωπαϊκή διάσταση της παιδείας, μέσω ιδίως της εκμάθησης και της διάδοσης των γλωσσών των κρατών μελών,
- να ευνοεί την κινητικότητα φοιτητών και εκπαιδευτικών, μεταξύ άλλων και μέσω της ακαδημαϊκής αναγνώρισης διπλωμάτων και περιόδων σπουδών,
- να προωθεί τη συνεργασία μεταξύ εκπαιδευτικών ιδρυμάτων,

- να αναπτύσσει την ανταλλαγή πληροφοριών και εμπειριών για τα κοινά προβλήματα των εκπαιδευτικών συστημάτων των κρατών μελών,

- να ευνοεί την ανάπτυξη των ανταλλαγών νέων, καθώς και οργανωτών κοινωνικομορφωτικών δραστηριοτήτων,

- να ενθαρρύνει την ανάπτυξη της εκπαίδευσης εξ αποστάσεως.

3. Η Κοινότητα και τα κράτη μέλη ευνοούν τη συνεργασία με τις τρίτες χώρες και τους αρμόδιους διεθνείς οργανισμούς σε θέματα παιδείας, και ειδικότερα με το Συμβούλιο της Ευρώπης.

4. Προκειμένου να συμβάλει στην υλοποίηση των στόχων του παρόντος άρθρου, το Συμβούλιο:

- αποφασίζοντας με τη διαδικασία του άρθρου 189 Β και μετά από διαβούλευση με την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και με την Επιτροπή των Περιφερειών, θεσπίζει δράσεις ενθάρρυνσης, χωρίς να εναρμονίζει τις νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις των κρατών μελών,

- αποφασίζοντας με ειδική πλειοψηφία προτάσει της Επιτροπής, διατυπώνει συστάσεις.

Άρθρο 127

1. Η Κοινότητα εφαρμόζει πολιτική επαγγελματικής εκπαίδευσης, η οποία στηρίζει και συμπληρώνει τις δράσεις των κρατών μελών, σεβόμενη ταυτόχρονα πλήρως την αρμοδιότητα των κρατών μελών για το περιεχόμενο και την οργάνωση της επαγγελματικής εκπαίδευσης.

2. Η δράση της Κοινότητας έχει ως στόχο:

- να διευκολύνει την προσαρμογή στις μεταλλαγές της βιομηχανίας, ιδίως μέσω της επαγγελματικής εκπαίδευσης και του επαγγελματικού αναπροσανατολισμού,

- να δελτιώνει την αρχική επαγγελματική εκπαίδευση και τη συνεχή κατάρτιση, για να διευκολύνεται η επαγγελματική ένταξη και επανένταξη στην αγορά της εργασίας,

- να διευκολύνει την πρόσβαση στην επαγγελματική εκπαίδευση και την ενίσχυση της κινητικότητας των εκπαιδευτών και των εκπαιδευομένων και ιδίως των νέων,

- να τονώνει τη συνεργασία μεταξύ εκπαιδευτικών ιδρυμάτων και επιχειρήσεων στον τομέα της κατάρτισης,

- να αναπτύσσει την ανταλλαγή πληροφοριών και εμπειριών για τα κοινά προβλήματα των συστημάτων κατάρτισης των κρατών μελών.

3. Η Κοινότητα και τα κράτη μέλη ευνοούν τη συνεργασία με τις τρίτες χώρες και τους αρμόδιους διεθνείς οργανισμούς σε θέματα επαγγελματικής εκπαίδευσης.

4. Το Συμβούλιο, αποφασίζοντας με τη διαδικασία του άρθρου 189 Γ και μετά από διαβούλευση με την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή, θεσπίζει μέτρα για να συμβάλει στην υλοποίηση των στόχων που αναφέρονται στο παρόν άρθρο, χωρίς να εναρμονίζει τις νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις των κρατών μελών.»

37) Παρεμβάλλεται το ακόλουθο κείμενο:

«ΤΙΤΛΟΣ ΙΧ

ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ

Άρθρο 128

1. Η Κοινότητα συμβάλλει στην ανάπτυξη των πολιτισμών των κρατών μελών και σέβεται την εθνική και περιφερειακή πολυμορφία τους, ενώ ταυτόχρονα προβάλλει την κοινή πολιτιστική κληρονομιά.

2. Η δράση της Κοινότητας αποσκοπεί στην ενθάρρυνση της συνεργασίας μεταξύ κρατών μελών και, αν αυτό είναι αναγκαίο, υποστηρίζει και συμπληρώνει τη δράση τους στους εξής τομείς:

- βελτίωση της γνώσης και της διάδοσης του πολιτισμού και της ιστορίας των ευρωπαϊκών λαών,
- διατήρηση και προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς ευρωπαϊκής σημασίας,
- μη εμπορικές πολιτιστικές ανταλλαγές,
- καλλιτεχνική και λογοτεχνική δημιουργία, συμπεριλαμβανομένου του οπτικοακουστικού τομέα.

3. Η Κοινότητα και τα κράτη μέλη ευνοούν τη συνεργασία με τις τρίτες χώρες και τους αρμόδιους διεθνείς οργανισμούς στον πολιτιστικό τομέα, και ειδικότερα με το Συμβούλιο της Ευρώπης.

4. Η Κοινότητα λαμβάνει υπόψη της τις πολιτιστικές πτυχές όταν αναλαμβάνει δράση που δυνάμει άλλων διατάξεων της παρούσας συνθήκης.

5. Για να συμβάλει στην υλοποίηση των στόχων του παρόντος άρθρου, το Συμβούλιο:

- αποφασίζοντας με τη διαδικασία του άρθρου 189 Β και μετά από διαβούλευση με την Επιτροπή των Περιφερειών, θεσπίζει δράσεις ενθάρρυνσης, χωρίς να εναρμονίζει τις νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις των κρατών μελών. Το Συμβούλιο αποφα-

σίζει με ομοφωνία καθόλη τη διάρκεια της διαδικασίας του άρθρου 189 Β,

- αποφασίζοντας ομόφωνα προτάσει της Επιτροπής, διατυπώνει συστάσεις.»

38) Οι τίτλοι IV, V, VI και VII αντικαθίστανται από το ακόλουθο κείμενο:

«ΤΙΤΛΟΣ Χ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΥΓΕΙΑ

Άρθρο 129

1. Η Κοινότητα συμβάλλει στην εξασφάλιση υψηλού επιπέδου προστασίας της υγείας του ανθρώπου, ενθαρρύνοντας τη συνεργασία μεταξύ των κρατών μελών και, αν αυτό απαιτείται, υποστηρίζοντας τη δράση τους.

Η δράση της Κοινότητας αφορά στην πρόληψη των ασθενειών, και ιδίως των μεγάλων πληγών της ανθρωπότητας, συμπεριλαμβανομένης της τοξικομανίας, ευνοώντας τη διερεύνηση των αιτιών και των τρόπων μετάδοσής τους καθώς και την ενημέρωση και τη διαπαιδαγώγηση στον τομέα της υγείας.

Οι απαιτήσεις στον τομέα της προστασίας της υγείας αποτελούν συνιστώσα των άλλων πολιτικών της Κοινότητας.

2. Τα κράτη μέλη συντονίζουν μεταξύ τους, σε συνδυασμό με την Επιτροπή, τις πολιτικές και τα προγράμματα τους στους τομείς που αναφέρονται στην παράγραφο 1. Η Επιτροπή μπορεί να αναλαμβάνει, σε στενή επαφή με τα κράτη μέλη, κάθε χρήσιμη πρωτοβουλία για την προώθηση του συντονισμού αυτού.

3. Η Κοινότητα και τα κράτη μέλη ευνοούν τη συνεργασία με τις τρίτες χώρες και τους αρμόδιους διεθνείς οργανισμούς σε θέματα δημόσιας υγείας.

4. Για να συμβάλει στην υλοποίηση των στόχων του παρόντος άρθρου, το Συμβούλιο:

- αποφασίζοντας με τη διαδικασία του άρθρου 189 Β και μετά από διαβούλευση με την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών, θεσπίζει δράσεις ενθάρρυνσης, χωρίς να εναρμονίζει τις νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις των κρατών μελών,
- αποφασίζοντας με ειδική πλειοψηφία προτάσει της Επιτροπής, διατυπώνει συστάσεις.

ΤΙΤΛΟΣ XI

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΩΝ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΩΝ

Άρθρο 129 Α

1. Η Κοινότητα συμβάλλει στην επίτευξη υψηλού επιπέδου προστασίας των καταναλωτών με:

α) μέτρα θεσπιζόμενα κατ' εφαρμογήν του άρθρου 100 Α στα πλαίσια της υλοποίησης της εσωτερικής αγοράς,

β) ειδικές δράσεις που στηρίζουν και συμπληρώνουν την πολιτική των κρατών μελών για την προστασία της υγείας, της ασφαλείας και των οικονομικών συμφερόντων των καταναλωτών, καθώς και για την επαρκή ενημέρωσή τους.

2. Το Συμβούλιο, αποφασίζοντας με τη διαδικασία του άρθρου 189 Β και μετά από διαβούλευση με την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή, θεσπίζει τις ειδικές δράσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 1 σημείο β).

3. Οι δράσεις που θεσπίζονται κατ' εφαρμογήν της παραγράφου 2, δεν εμποδίζουν τα κράτη μέλη να διατηρούν ή να εισάγουν μέτρα ενισχυμένης προστασίας. Τα μέτρα αυτά πρέπει να συμβιβάζονται με την παρούσα συνθήκη και να κοινοποιούνται στην Επιτροπή.

ΤΙΤΛΟΣ XII

ΔΙΕΥΡΩΠΑΪΚΑ ΔΙΚΤΥΑ

Άρθρο 129 Β

1. Προκειμένου να συντελέσει στην υλοποίηση των στόχων που αναφέρονται στα άρθρα 7 Α και 130 Α και να επιτρέψει στους πολίτες της Ένωσης, στους οικονομικούς φορείς καθώς και στους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης και περιφερειακής διοίκησης, να επωφελοούνται πλήρως από τη δημιουργία ενός χώρου χωρίς εσωτερικά σύνορα, η Κοινότητα συμβάλλει στη δημιουργία και την ανάπτυξη διευρωπαϊκών δικτύων όσον αφορά τα έργα υποδομής στους τομείς των μεταφορών, των τηλεπικοινωνιών και της ενέργειας.

2. Στα πλαίσια συστήματος ανοιχτών και ανταγωνιστικών αγορών, η δράση της Κοινότητας αποσκοπεί στην προώθηση της διασύνδεσης και της διαλειτουργικότητας των εθνικών δικτύων καθώς και της πρόσβασης στα δίκτυα αυτά, και λαμβάνει, ειδικότερα, υπόψη την ανάγκη να συνδεθούν οι νησιωτικές, οι μεσόγειες και οι περιφερειακές περιοχές με τις κεντρικές περιοχές της Κοινότητας.

Άρθρο 129 Γ

1. Προκειμένου να επιτευχθούν οι στόχοι που αναφέρονται στο άρθρο 129 Β, η Κοινότητα:

— καθορίζει ένα σύνολο προσανατολισμών που καλύπτουν τους στόχους, τις προτεραιότητες και τις γενικές γραμμές των μελετώμενων δράσεων στον τομέα των διευρωπαϊκών δικτύων· στους εν λόγω προσανατολισμούς προσδιορίζονται σχέδια κοινού ενδιαφέροντος,

— εκτελεί κάθε δράση που αποδεικνύεται αναγκαία για την εξασφάλιση της διαλειτουργικότητας των δικτύων, ιδίως στον τομέα της εναρμόνισης των τεχνικών προτύπων,

— μπορεί να ενισχύει τις χρηματοδοτικές προσπάθειες των κρατών μελών για σχέδια κοινού ενδιαφέροντος που χρηματοδοτούνται από τα κράτη μέλη, και καθορίζονται στα πλαίσια των προσανατολισμών που αναφέρει η πρώτη περίπτωση, ιδίως με τη βοήθεια μελετών σκοπιμότητας, εγγυήσεων δανείων ή επιδοτήσεων επιτοκίου. Η Κοινότητα δύναται επίσης να συμμετέχει στη χρηματοδότηση συγκεκριμένων σχεδίων στον τομέα της υποδομής μεταφορών, στα κράτη μέλη, μέσω του Ταμείου Συνοχής το οποίο θα ιδρυθεί έως τις 31 Δεκεμβρίου 1993 το αργότερο, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 130 Δ.

Η δράση της Κοινότητας λαμβάνει υπόψη την εν δυνάμει οικονομική διωσιμότητα των σχεδίων.

2. Τα κράτη μέλη συντονίζουν μεταξύ τους, σε συνδυασμό με την Επιτροπή, τις πολιτικές που ακολουθούν σε εθνικό επίπεδο και που ενδέχεται να έχουν σημαντικές επιπτώσεις στην επίτευξη των στόχων του άρθρου 129 Β. Η Επιτροπή μπορεί να αναλαμβάνει, σε στενή συνεργασία με τα κράτη μέλη, κάθε χρήσιμη πρωτοβουλία για την προώθηση του συντονισμού αυτού.

3. Η Κοινότητα μπορεί να αποφασίζει τη συνεργασία με τρίτες χώρες για την προώθηση σχεδίων κοινού ενδιαφέροντος και την εξασφάλιση της διαλειτουργικότητας των δικτύων.

Άρθρο 129 Δ

Οι προσανατολισμοί που αναφέρονται στο άρθρο 129 Γ παράγραφος 1, θεσπίζονται από το Συμβούλιο που αποφασίζει με τη διαδικασία του άρθρου 189 Β και μετά από διαβούλευση με την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών.

Οι προσανατολισμοί και τα σχέδια κοινού ενδιαφέροντος που αφορούν το έδαφος κράτους μέλους, απαιτούν την έγκριση του ενδιαφερόμενου κράτους μέλους.

Το Συμβούλιο, αποφασίζοντας με τη διαδικασία του άρθρου 189 Γ και μετά από διαβούλευση με την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών, θεσπίζει τα άλλα μέτρα που προβλέπονται στο άρθρο 129 Γ παράγραφος 1.

ΤΙΤΛΟΣ XIII

ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ*Άρθρο 130*

1. Η Κοινότητα και τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε να εξασφαλίζονται οι αναγκαίες προϋποθέσεις για την εξασφάλιση της ανταγωνιστικότητας της βιομηχανίας της Κοινότητας.

Για το σκοπό αυτό, σύμφωνα με ένα σύστημα ανοιχτών και ανταγωνιστικών αγορών, η δράση τους αποσκοπεί:

- να επιταχύνει την προσαρμογή της βιομηχανίας στις διαρθρωτικές μεταβολές,
- να προάγει ευνοϊκό περιβάλλον για την ανάληψη πρωτοβουλιών και την ανάπτυξη των επιχειρήσεων του συνόλου της Κοινότητας, και ιδίως των μικρομεσαίων επιχειρήσεων,
- να προάγει περιβάλλον που να ευνοεί τη συνεργασία μεταξύ επιχειρήσεων,
- να δελτιώσει την εκμετάλλευση του βιομηχανικού δυναμικού των πολιτικών στους τομείς της καινοτομίας, της έρευνας και της τεχνολογικής ανάπτυξης.

2. Τα κράτη μέλη συνεννοούνται μεταξύ τους και με την Επιτροπή και, εφόσον χρειάζεται, συντονίζουν τις δράσεις τους. Η Επιτροπή μπορεί να αναλαμβάνει κάθε χρήσιμη πρωτοβουλία για την προώθηση του συντονισμού αυτού.

3. Η Κοινότητα συμβάλλει στην υλοποίηση των στόχων που αναφέρονται στην παράγραφο 1 μέσω των πολιτικών και δράσεων που αναλαμβάνει, δυνάμει άλλων διατάξεων της παρούσας συνθήκης. Το Συμβούλιο, αποφασίζοντας ομόφωνα, μετά από πρόταση της Επιτροπής και διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή, δύναται να θεσπίζει συγκεκριμένα μέτρα υποστήριξης των δράσεων που αναλαμβάνονται στα κράτη μέλη προκειμένου να επιτευχθούν οι στόχοι της παραγράφου 1.

Ο παρών τίτλος δεν αποτελεί βάση για την εκ μέρους της Κοινότητας εισαγωγή οποιουδήποτε μέτρου που θα μπορούσε να προκαλέσει στρέβλωση του ανταγωνισμού.

ΤΙΤΛΟΣ XIV

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΣΥΝΟΧΗ*Άρθρο 130 Α*

Η Κοινότητα, προκειμένου να προαχθεί η αρμονική ανάπτυξη του συνόλου της, αναπτύσσει και εξακολουθεί τη δράση της με σκοπό την ενίσχυση της οικονομικής και κοινωνικής της συνοχής.

Ιδιαίτερως, η Κοινότητα αποσκοπεί στη μείωση των διαφορών μεταξύ των επιπέδων ανάπτυξης των διαφόρων περιοχών και στη μείωση της καθυστέρησης των πλέον μειονεκτικών περιοχών, συμπεριλαμβανομένων των αγροτικών περιοχών.

Άρθρο 130 Β

Τα κράτη μέλη ασκούν και συντονίζουν την οικονομική τους πολιτική με σκοπό, μεταξύ άλλων, να επιτύχουν τους στόχους του άρθρου 130 Α. Η διαμόρφωση και η υλοποίηση των πολιτικών και δράσεων της Κοινότητας καθώς και η υλοποίηση της εσωτερικής αγοράς, λαμβάνουν υπόψη τους στόχους του άρθρου 130 Α και συμβάλλουν στην πραγματοποίησή τους. Η Κοινότητα ενισχύει επίσης την υλοποίηση αυτή με τη δράση της μέσω των διαρθρωτικών Ταμείων (Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Προσανατολισμού και Εγγυήσεων-Τμήμα Προσανατολισμού, Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης), της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων και των άλλων υφιστάμενων χρηματοδοτικών μέσων.

Η Επιτροπή υποβάλλει ανά τριετία έκθεση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, στο Συμβούλιο, στην Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και στην Επιτροπή των Περιφερειών σχετικά με την πρόοδο που έχει σημειωθεί για την υλοποίηση της οικονομικής και κοινωνικής συνοχής και σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο έχουν συμβάλει τα διάφορα μέσα που προβλέπονται στο παρόν άρθρο. Η έκθεση αυτή συνοδεύεται, ενδεχομένως, από κατάλληλες προτάσεις.

Εάν απαιτούνται ειδικές δράσεις, πέρα από τα πλαίσια των Ταμείων και με την επιφύλαξη των μέτρων που αποφασίζονται στα πλαίσια των άλλων πολιτικών της Κοινότητας, οι δράσεις αυτές μπορούν να θεσπίζονται με ομόφωνη απόφαση του Συμβουλίου προτάσει της Επιτροπής και μετά από διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών.

Άρθρο 130 Γ

Το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης συμβάλλει στη διόρθωση των κυριότερων περιφερειακών ανισοτήτων στην Κοινότητα, μέσω συμμετοχής στην ανάπτυξη και στη διαρθρωτική αναπροσαρμογή των περιοχών που παρουσιάζουν καθυστέρηση στην ανάπτυξη τους καθώς και στη μετατροπή των βιομηχανικών περιοχών που βρίσκονται σε παρακμή.

Άρθρο 130 Δ

Με την επιφύλαξη του άρθρου 130 Ε, το Συμβούλιο, αποφασίζοντας ομόφωνα, προτάσει της Επιτροπής και μετά από σύμφωνη γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και διαβούλευση με την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών, ορίζει τα καθήκοντα, τους πρωταρχικούς στόχους και την οργάνωση

νωση των διαρθρωτικών ταμείων, γεγονός που μπορεί να επιφέρει συνένωση των Ταμείων. Το Συμβούλιο, αποφασίζοντας με την ίδια διαδικασία, καθορίζει επίσης τους γενικούς κανόνες που θα εφαρμόζονται στα Ταμεία καθώς και τις αναγκαίες διατάξεις προκειμένου να διασφαλιστεί η αποτελεσματικότητά τους και ο συντονισμός των Ταμείων μεταξύ τους και με τα άλλα υφιστάμενα χρηματοδοτικά μέσα.

Το Συμβούλιο, αποφασίζοντας με την ίδια διαδικασία, ιδρύει, πριν τις 31 Δεκεμβρίου 1993, ένα Ταμείο Συνοχής που θα συμμετέχει χρηματοδοτικώς σε σχέδια περιβάλλοντος και διευρωπαϊκών δικτύων στον τομέα της υποδομής των μεταφορών.

Άρθρο 130 Ε

Οι εκτελεστικές αποφάσεις σχετικά με το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, λαμβάνονται από το Συμβούλιο, που αποφασίζει σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 189 Γ και μετά από διαβούλευση με την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών.

Όσον αφορά το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Προσανατολισμού και Εγγυήσεων, τμήμα "Προσανατολισμού", και το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, εξακολουθούν να ισχύουν αντιστοίχως τα άρθρα 43 και 125.

ΤΙΤΛΟΣ XV

ΕΡΕΥΝΑ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

Άρθρο 130 ΣΤ

1. Στόχος της Κοινότητας είναι η ενίσχυση των επιστημονικών και τεχνολογικών βάσεων της βιομηχανίας της Κοινότητας και η διευκόλυνση της ανάπτυξης της διεθνούς ανταγωνιστικότητάς της, καθώς και η προώθηση των ερευνητικών δράσεων που κρίνονται αναγκαίες βάσει άλλων κεφαλαίων της παρούσας συνθήκης.

2. Για το σκοπό αυτό, η Κοινότητα ενθαρρύνει στο σύνολό της τις επιχειρήσεις, συμπεριλαμβανομένων των μικρομεσαίων επιχειρήσεων, τα ερευνητικά κέντρα και τα πανεπιστήμια στις προσπάθειές τους στους τομείς της έρευνας και τεχνολογικής ανάπτυξης υψηλής ποιότητας· ενισχύει τις προσπάθειες για συνεργασία, αποδίδοντας, ιδιαίτερα, στο να δίδεται στις επιχειρήσεις η ευκαιρία να εκμεταλλεύονται πλήρως τις δυνατότητες που παρέχει η εσωτερική αγορά, ιδίως μέσω του ανοίγματος των εθνικών δημοσίων συμβάσεων, του καθορισμού κοινών προτύπων και της εξάλειψης των νομικών και φορολογικών εμποδίων στη συνεργασία αυτή.

3. Όλες οι δράσεις της Κοινότητας δυνάμει της παρούσας συνθήκης, συμπεριλαμβανομένων των σχεδίων επίδειξης, στον τομέα της έρευνας και της τεχνολογικής ανάπτυξης, αποφασίζονται και πραγματοποιούνται σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος τίτλου.

Άρθρο 130 Ζ

Κατά την επιδίωξη των στόχων αυτών, η Κοινότητα αναλαμβάνει τις ακόλουθες δράσεις, οι οποίες συμπληρώνουν τις δράσεις που αναλαμβάνονται στα κράτη μέλη:

- α) εφαρμογή προγραμμάτων έρευνας, τεχνολογικής ανάπτυξης και επίδειξης, με προώθηση της συνεργασίας με τις επιχειρήσεις, τα ερευνητικά κέντρα και τα πανεπιστήμια, καθώς και της συνεργασίας μεταξύ των φορέων αυτών,
- β) προώθηση της συνεργασίας με τις τρίτες χώρες και τους διεθνείς οργανισμούς, στον τομέα της κοινοτικής έρευνας, τεχνολογικής ανάπτυξης και επίδειξης,
- γ) διάδοση και αξιοποίηση των αποτελεσμάτων των δραστηριοτήτων στον τομέα της κοινοτικής έρευνας, τεχνολογικής ανάπτυξης και επίδειξης,
- δ) προώθηση της κατάρτισης και της κινητικότητας των ερευνητών της Κοινότητας.

Άρθρο 130 Η

1. Η Κοινότητα και τα κράτη μέλη συντονίζουν τη δράση τους στον τομέα της έρευνας και της τεχνολογικής ανάπτυξης, ώστε να εξασφαλίζεται η αμοιβαία συνοχή των εθνικών πολιτικών και της κοινοτικής πολιτικής.

2. Η Επιτροπή, σε στενή συνεργασία με τα κράτη μέλη, μπορεί να λαμβάνει κάθε χρησιμη πρωτοβουλία για την προώθηση του συντονισμού που αναφέρεται στην παράγραφο 1.

Άρθρο 130 Θ

1. Το Συμβούλιο, αποφασίζοντας ομόφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 189 Β και μετά από διαβούλευση με την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή, θεσπίζει πολυετές πρόγραμμα-πλαίσιο στο οποίο περιλαμβάνεται το σύνολο των δράσεων της Κοινότητας. Το Συμβούλιο αποφασίζει με ομοφωνία καθ'όλη τη διάρκεια της διαδικασίας του άρθρου 189 Β.

Το πρόγραμμα-πλαίσιο:

- ορίζει τους επιστημονικούς και τεχνολογικούς στόχους που πρέπει να υλοποιηθούν με τις δράσεις που προβλέπονται στο άρθρο 130 Ζ και τις προτεραιότητες που συνδέονται με αυτούς,
  - υποδεικνύει τις γενικές γραμμές αυτών των δράσεων,
  - ορίζει το μέγιστο συνολικό ποσό και τις λεπτομερείς διατάξεις για τη χρηματοδοτική συμμετοχή της Κοινότητας στο πρόγραμμα-πλαίσιο, καθώς και τα αντίστοιχα μερίδια κάθε προβλεπόμενης δράσης.
2. Το πρόγραμμα-πλαίσιο προσαρμόζεται ή συμπληρώνεται, ανάλογα με την πορεία των πραγμάτων.

3. Το πρόγραμμα-πλαίσιο τίθεται σε εφαρμογή μέσω ειδικών προγραμμάτων εκπονούμενων στο πλαίσιο κάθε δράσης. Σε κάθε ειδικό πρόγραμμα, διευκρινίζονται οι λεπτομέρειες της υλοποίησής του, καθορίζεται η διάρκειά του και προβλέπονται τα σχετικά μέσα που κρίνονται απαραίτητα. Το άθροισμα των ποσών που κρίνονται απαραίτητα, τα οποία καθορίζονται από τα ειδικά προγράμματα, δεν μπορεί να υπερβαίνει το μέγιστο συνολικό ποσό που ορίζεται για το πρόγραμμα-πλαίσιο και για κάθε επιμέρους δράση.

4. Το Συμβούλιο, αποφασίζοντας με ειδική πλειοψηφία, προτάσει της Επιτροπής και μετά από διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή, θεσπίζει τα ειδικά προγράμματα.

Άρθρο 130 Ι

Για την εφαρμογή του πολυετούς προγράμματος-πλαισίου, το Συμβούλιο:

- καθορίζει τους κανόνες συμμετοχής των επιχειρήσεων, των κέντρων ερευνών και των πανεπιστημίων,
- καθορίζει τους κανόνες που εφαρμόζονται στη διάδοση των αποτελεσμάτων της έρευνας.

Άρθρο 130 Κ

Κατά την εφαρμογή του πολυετούς προγράμματος-πλαισίου, μπορούν να αποφασίζονται συμπληρωματικά προγράμματα στα οποία συμμετέχουν ορισμένα μόνον κράτη μέλη, τα οποία και εξασφαλίζουν τη χρηματοδότησή τους, με την επιφύλαξη ενδεχόμενης συμμετοχής της Κοινότητας.

Το Συμβούλιο θεσπίζει τους κανόνες που εφαρμόζονται στα συμπληρωματικά προγράμματα, ιδίως στο θέμα της διάδοσης των γνώσεων και της πρόσδασης άλλων κρατών μελών.

Άρθρο 130 Λ

Κατά την εφαρμογή του πολυετούς προγράμματος-πλαισίου, η Κοινότητα, σε συμφωνία με τα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη, μπορεί να προβλέπει συμμετοχή σε προγράμματα έρευνας και ανάπτυξης που αναλαμβάνονται από περισσότερα κράτη μέλη, συμπεριλαμβανομένης της συμμετοχής στις υποδομές που δημιουργούνται για την εκτέλεση αυτών των προγραμμάτων.

Άρθρο 130 Μ

Κατά την εφαρμογή του πολυετούς προγράμματος-πλαισίου, η Κοινότητα μπορεί να προβλέπει συνεργασία στον τομέα της κοινοτικής έρευνας, τεχνολογικής ανάπτυξης και επίδειξης με τρίτες χώρες ή διεθνείς οργανισμούς.

Ο τρόπος της συνεργασίας αυτής μπορεί να αποτελεί αντικείμενο συμφωνιών μεταξύ της Κοινότητας και των

ενδιαφερομένων τρίτων μερών. Η διαπραγμάτευση και η σύναψη των συμφωνιών αυτών γίνονται σύμφωνα με το άρθρο 228.

Άρθρο 130 Ν

Η Κοινότητα μπορεί να δημιουργεί κοινές επιχειρήσεις ή οποιαδήποτε άλλη αναγκαία υποδομή για την καλή εκτέλεση των προγραμμάτων κοινοτικής έρευνας, τεχνολογικής ανάπτυξης και επίδειξης.

Άρθρο 130 Ξ

Το Συμβούλιο, προτάσει της Επιτροπής, και μετά από διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή, θεσπίζει ομόφωνα τις διατάξεις που αναφέρονται στο άρθρο 130 Ν.

Το Συμβούλιο, αποφασίζοντας με τη διαδικασία του άρθρου 189 Γ και μετά από διαβούλευση με την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή, θεσπίζει τις διατάξεις που αναφέρονται στα άρθρα 130 Ι, 130 Κ και 130 Λ. Για τη θέσπιση των συμπληρωματικών προγραμμάτων, απαιτείται η συμφωνία των ενδιαφερόμενων κρατών μελών.

Άρθρο 130 Ο

Στην αρχή κάθε έτους, η Επιτροπή υποβάλλει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο έκθεση, η οποία αναφέρεται ιδίως στις δραστηριότητες του προηγούμενου έτους στον τομέα της έρευνας και της τεχνολογικής ανάπτυξης και της διάδοσης των αποτελεσμάτων καθώς και στο πρόγραμμα εργασίας του τρέχοντος έτους.

ΤΙΤΛΟΣ XVI

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Άρθρο 130 Ρ

1. Η πολιτική της Κοινότητας στον τομέα του περιβάλλοντος συμβάλλει στην επιδίωξη των εξής στόχων:

- τη διατήρηση, προστασία και δελτίωση της ποιότητας του περιβάλλοντος,
- την προστασία της υγείας του ανθρώπου,
- τη συνετή και ορθολογική χρησιμοποίηση των φυσικών πόρων,
- την πρόωση, σε διεθνές επίπεδο, μέτρων για την αντιμετώπιση των περιφερειακών ή παγκόσμιων περιβαλλοντικών προβλημάτων.

2. Η πολιτική της Κοινότητας στον τομέα του περιβάλλοντος αποβλέπει σε υψηλό επίπεδο προστασίας και λαμβάνει υπόψη την ποικιλομορφία των καταστάσεων

στις διάφορες περιοχές της Κοινότητας. Στηρίζεται στις αρχές της προφύλαξης και της προληπτικής δράσης, της επανόρθωσης των καταστροφών του περιβάλλοντος, κατά προτεραιότητα στην πηγή, καθώς και στην αρχή "ο ρυπαίνων πληρώνει". Οι ανάγκες στον τομέα της προστασίας του περιβάλλοντος πρέπει να λαμβάνονται υπόψη στον καθορισμό και την εφαρμογή των άλλων πολιτικών της Κοινότητας.

Στα πλαίσια αυτά, τα μέτρα εναρμόνισης που ανταποκρίνονται στις προαναφερόμενες ανάγκες περιλαμβάνουν, όπου ενδείκνυται, ρήτρα διασφάλισης που εξουσιοδοτεί τα κράτη μέλη να λαμβάνουν, για μη οικονομικούς περιβαλλοντικούς λόγους, προσωρινά μέτρα υποκείμενα σε κοινοτική διαδικασία ελέγχου.

3. Κατά την εκπόνηση της πολιτικής της στον τομέα του περιβάλλοντος, η Κοινότητα λαμβάνει υπόψη:

- τα διαθέσιμα επιστημονικά και τεχνικά δεδομένα,
- τις συνθήκες του περιβάλλοντος στις διάφορες περιοχές της Κοινότητας,
- τα πλεονεκτήματα και τις επιβαρύνσεις που μπορούν να προκύψουν από τη δράση ή την απουσία δράσης,
- την οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη της Κοινότητας στο σύνολό της και την ισόρροπη ανάπτυξη των περιοχών της.

4. Στο πλαίσιο των αντίστοιχων αρμοδιοτήτων τους, η Κοινότητα και τα κράτη μέλη συνεργάζονται με τις τρίτες χώρες και τους αρμόδιους διεθνείς οργανισμούς. Ο τρόπος της συνεργασίας της Κοινότητας μπορεί να αποτελεί αντικείμενο συμφωνιών μεταξύ της Κοινότητας και των ενδιαφερομένων τρίτων μερών. Η διαπραγμάτευση και η σύναψη των συμφωνιών αυτών γίνονται σύμφωνα με το άρθρο 228.

Το προηγούμενο εδάφιο δεν θίγει την αρμοδιότητα των κρατών μελών να διαπραγματεύονται στα πλαίσια διεθνών οργανισμών και να συνάπτουν διεθνείς συμφωνίες.

Άρθρο 130 Σ

1. Το Συμβούλιο, αποφασίζοντας με τη διαδικασία του άρθρου 189 Γ και μετά από διαβούλευση με την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή, αποφασίζει τις δράσεις που πρέπει να αναλάβει η Κοινότητα για την υλοποίηση των στόχων που αναφέρονται στο άρθρο 130 Ρ.

2. Κατά παρέκκλιση από τη διαδικασία λήψης αποφάσεων της παραγράφου 1 και με την επιφύλαξη του άρθρου 100 Α, το Συμβούλιο, αποφασίζοντας ομόφωνα προτάσει της Επιτροπής και μετά από διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή, θεσπίζει:

- διατάξεις κυρίως φορολογικού χαρακτήρα,

- τα μέτρα που αφορούν τη χωροταξία, τις χρήσεις της γης, εξαιρουμένης της διαχείρισης των αποβλήτων και των μέτρων γενικού χαρακτήρα, καθώς και τη διαχείριση των υδάτινων πόρων,

- τα μέτρα που επηρεάζουν αισθητά την επιλογή ενός κράτους μέλους μεταξύ διαφορετικών πηγών ενέργειας και τη γενική διάρθρωση του ενεργειακού του εφοδιασμού.

Το Συμβούλιο, αποφασίζοντας υπό τους όρους του πρώτου εδαφίου, μπορεί να καθορίζει τα θέματα της παρούσας παραγράφου, για τα οποία οι αποφάσεις πρέπει να λαμβάνονται με ειδική πλειοψηφία.

3. Σε άλλους τομείς, τα προγράμματα γενικών δράσεων που θέτουν τους επιδιωκόμενους πρωταρχικούς στόχους θεσπίζονται από το Συμβούλιο, το οποίο αποφασίζει με τη διαδικασία του άρθρου 189 Β και μετά από διαβούλευση με την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή.

Το Συμβούλιο, αποφασίζοντας υπό τους όρους που προβλέπονται στην παράγραφο 1 ή 2, κατά περίπτωση, θεσπίζει τα μέτρα που είναι αναγκαία για την εφαρμογή των προγραμμάτων αυτών.

4. Με την επιφύλαξη ορισμένων μέτρων κοινοτικού χαρακτήρα, τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν τη χρηματοδότηση και την εφαρμογή της πολιτικής στον τομέα του περιβάλλοντος.

5. Υπό την επιφύλαξη της αρχής "ο ρυπαίνων πληρώνει", εάν ένα μέτρο που θεσπίζεται στις διατάξεις της παραγράφου 1 συνεπάγεται δυσανάλογο κόστος για τις δημόσιες αρχές κράτους μέλους, το Συμβούλιο προβλέπει, στην πράξη με την οποία θεσπίζεται το μέτρο αυτό, τις κατάλληλες διατάξεις υπό μορφήν:

- προσωρινών παρεκκλίσεων και/ή
- οικονομικής στήριξης από το Ταμείο Συνοχής που θα ιδρυθεί μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 1993 το αργότερο, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 130 Δ.

Άρθρο 130 Τ

Τα μέτρα προστασίας που θεσπίζονται δυνάμει του άρθρου 130 Σ δεν εμποδίζουν τα κράτη μέλη να διατηρούν και να θεσπίζουν μέτρα ενισχυμένης προστασίας. Τα μέτρα αυτά πρέπει να συμβιβάζονται με την παρούσα συνθήκη, και κοινοποιούνται στην Επιτροπή.

ΤΙΤΛΟΣ XVII

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

Άρθρο 130 Υ

1. Η πολιτική της Κοινότητας στον τομέα της συνεργασίας για την ανάπτυξη, η οποία συμπληρώνει την πολιτική των κρατών μελών, ευνοεί:

- τη σταθερή και διαρκή οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη των αναπτυσσόμενων χωρών, και, ιδιαιτέρως, των πιο μειονεκτικών,
- την αρμονική και προοδευτική ένταξη των αναπτυσσόμενων χωρών στη διεθνή οικονομία,
- την καταπολέμηση της ένδειας στις αναπτυσσόμενες χώρες.

2. Η κοινοτική πολιτική στον τομέα αυτόν συμβάλλει στο γενικό στόχο της ανάπτυξης και της εδραίωσης της δημοκρατίας και του κράτους δικαίου, καθώς και στο στόχο του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών.

3. Η Κοινότητα και τα κράτη μέλη σέβονται τις υποχρεώσεις και λαμβάνουν υπόψη τους στόχους που έχουν εγκρίνει στα πλαίσια των Ηνωμένων Εθνών και των άλλων αρμόδιων διεθνών οργανισμών.

Άρθρο 130 Φ

Στις πολιτικές που εφαρμόζει και οι οποίες ενδέχεται να επηρεάσουν τις αναπτυσσόμενες χώρες, η Κοινότητα λαμβάνει υπόψη τους στόχους του άρθρου 130 Υ.

Άρθρο 130 Χ

1. Με την επιφύλαξη των άλλων διατάξεων της παρούσας συνθήκης, το Συμβούλιο, αποφασίζοντας με τη διαδικασία του άρθρου 189 Γ, θεσπίζει τα απαραίτητα μέτρα για την επίτευξη των στόχων του άρθρου 130 Υ. Αυτά τα μέτρα μπορούν να έχουν τη μορφή πολυετών προγραμμάτων.

2. Η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων συμβάλλει, υπό τους όρους που προβλέπονται στο καταστατικό της, στην εφαρμογή των μέτρων που αναφέρονται στην παράγραφο 1.

3. Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου δεν θίγουν τη συνεργασία με τις χώρες της Αφρικής, της Καραϊβικής και του Ειρηνικού, στα πλαίσια της σύμβασης ΑΚΕ-ΕΟΚ.

Άρθρο 130 Ψ

1. Η Κοινότητα και τα κράτη μέλη συντονίζουν τις πολιτικές τους στον τομέα της συνεργασίας για την ανάπτυξη και συνεννοούνται για τα προγράμματα σχετικά με την παροχή βοήθειας, μεταξύ άλλων στα πλαίσια διεθνών οργανισμών και διεθνών διασκέψεων, και μπορούν να αναλαμβάνουν κοινές δράσεις. Όταν χρειάζεται, τα κράτη μέλη συμβάλλουν στην εφαρμογή των κοινοτικών προγραμμάτων βοήθειας.

2. Η Επιτροπή μπορεί να αναλαμβάνει κάθε χρήσιμη πρωτοβουλία για την προώθηση του συντονισμού που προβλέπεται στην παράγραφο 1.

Άρθρο 130 Ω

Στα πλαίσια των αντίστοιχων αρμοδιοτήτων τους, η Κοινότητα και τα κράτη μέλη συνεργάζονται με τις τρίτες χώρες και τους αρμόδιους διεθνείς οργανισμούς. Ο τρόπος της συνεργασίας της Κοινότητας μπορεί να αποτελεί αντικείμενο συμφωνιών μεταξύ της Κοινότητας και των ενδιαφερομένων τρίτων μερών. Η διαπραγμάτευση και η σύναψη των συμφωνιών αυτών γίνονται σύμφωνα με το άρθρο 228.

Το προηγούμενο εδάφιο δεν θίγει την αρμοδιότητα των κρατών μελών να διαπραγματεύονται στα πλαίσια διεθνών οργανισμών και να συνάπτουν διεθνείς συμφωνίες.»

Ε. Στο πέμπτο μέρος «Τα όργανα της Κοινότητας»:

39) Το άρθρο 137 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Άρθρο 137

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο αποτελείται από αντιπροσώπους των λαών των κρατών που έχουν συνενωθεί στην Κοινότητα και ασκεί τις εξουσίες που του αναθέτει η παρούσα συνθήκη.»

40) Στο άρθρο 138, η παράγραφος 3 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«3. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο καταρτίζει σχέδια για τη διεξαγωγή εκλογών με άμεση καθολική ψηφοφορία κατά ενιαία διαδικασία σε όλα τα κράτη μέλη.

Το Συμβούλιο, μετά από σύμφωνη γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου το οποίο αποφασίζει με την πλειοψηφία των μελών από τα οποία απαρτίζεται, θεσπίζει ομόφωνα τις διατάξεις που συνιστά στα κράτη μέλη να αποδεχθούν σύμφωνα με τους αντίστοιχους συνταγματικούς τους κανόνες.»

41) Παρεμβάλλονται τα ακόλουθα άρθρα:

«Άρθρο 138 Α

Τα πολιτικά κόμματα σε ευρωπαϊκό επίπεδο αποτελούν σημαντικό παράγοντα για την ολοκλήρωση στα πλαίσια της Ένωσης. Συμβάλλουν στη δημιουργία ευρωπαϊκής συνείδησης και στην έκφραση της πολιτικής βούλησης των πολιτών της Ένωσης.

Άρθρο 138 Β

Στο βαθμό που προβλέπεται από την παρούσα συνθήκη, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο συμμετέχει στη διαδικασία θέσπισης των κοινοτικών πράξεων, ασκώντας τις εξουσίες του στα πλαίσια των διαδικασιών που ορίζονται στα άρθρα 189 Β και 189 Γ, και διατυπώνοντας σύμφωνες ή συμβουλευτικές γνώμες.

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο μπορεί, με την πλειοψηφία των μελών του, να ζητάει από την Επιτροπή να υποβάλλει κατάλληλες προτάσεις για θέματα για τα οποία χρειάζεται κατά τη γνώμη του να εκπονηθούν κοινοτικές πράξεις προκειμένου να υλοποιηθεί η παρούσα συνθήκη.

Άρθρο 138 Γ

Κατά την εκτέλεση των καθηκόντων του, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο μπορεί, αιτήσει του ενός τετάρτου των μελών του, να συνιστά προσωρινή εξεταστική επιτροπή για να εξετάσει, με την επιφύλαξη των αρμοδιοτήτων που έχουν δοθεί από την παρούσα συνθήκη σε άλλα όργανα ή οργανισμούς, τις καταγγελίες παραβάσεων ή κακής διοίκησης κατά την εφαρμογή του κοινοτικού δικαίου, εκτός εάν τα καταγγελλόμενα γεγονότα εκδικάζονται ενώπιον δικαστηρίου και για όσο χρονικό διάστημα δεν έχει ολοκληρωθεί η δικαστική διαδικασία.

Η προσωρινή εξεταστική επιτροπή παύει να υφίσταται από τη στιγμή που καταθέτει την έκθεσή της.

Οι λεπτομερείς διατάξεις άσκησης του δικαιώματος εξέτασης των πραγμάτων καθορίζονται με κοινή συμφωνία μεταξύ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου και της Επιτροπής.

Άρθρο 138 Δ

Οι πολίτες της Ένωσης, καθώς και κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο που κατοικεί ή έχει την καταστατική του έδρα σε κράτος μέλος, δικαιούνται να υποβάλλουν, ατομικά ή από κοινού με άλλους πολίτες ή πρόσωπα, αναφορά στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο για θέμα που υπάγεται στους τομείς δραστηριοτήτων της Κοινότητας και το οποίο τους αφορά άμεσα.

Άρθρο 138 Ε

1. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ορίζει διαμεσολαβητή, ο οποίος είναι εξουσιοδοτημένος να παραλαμβάνει τις καταγγελίες όλων των πολιτών της Ένωσης ή των φυσικών ή νομικών προσώπων που κατοικούν ή έχουν την καταστατική τους έδρα σε κράτος μέλος, σχετικά με περιπτώσεις κακής διοίκησης στα πλαίσια της δράσης των κοινοτικών οργάνων ή οργανισμών, με εξαίρεση το Δικαστήριο και το Πρωτοδικείο κατά την άσκηση των δικαιωμάτων τους καθηκόντων.

Στα πλαίσια των καθηκόντων του, ο διαμεσολαβητής διεξάγει τις έρευνες που κρίνει δικαιολογημένες είτε με δική του πρωτοβουλία είτε βάσει των καταγγελιών που του έχουν υποβληθεί απευθείας ή μέσω μέλους του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, εκτός εάν για τα καταγγελλόμενα γεγονότα έχει ή είχε κινηθεί δικαστική διαδικασία. Εάν ο διαμεσολαβητής διαπιστώσει περίπτωση κακής διοίκησης, υποβάλλει το θέμα στο οικείο όργανο, το οποίο διαθέτει προθεσμία τριών μηνών για να εκθέσει τη γνώμη του στον διαμεσολαβητή. Ο διαμεσο-

λαβητής διαβιβάζει εν συνεχεία έκθεση προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και προς το οικείο όργανο. Ο καταγγέλων ενημερώνεται για το αποτέλεσμα των ερευνών αυτών.

Ο διαμεσολαβητής συντάσσει ετήσια έκθεση προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο σχετικά με τα αποτελέσματα των ερευνών του.

2. Ο διαμεσολαβητής διορίζεται μετά από κάθε εκλογή του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου για τη διάρκεια της βουλευτικής περιόδου. Η θητεία του δύναται να ανανεωθεί.

Το Δικαστήριο μπορεί να απαλλάξει τον διαμεσολαβητή από τα καθήκοντά του αιτήσει του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, εάν παύσει να πληροί τις προϋποθέσεις που απαιτούνται για την άσκηση των καθηκόντων του ή εάν διαπράξει βαρύ παράπτωμα.

3. Ο διαμεσολαβητής ασκεί τα καθήκοντά του με πλήρη ανεξαρτησία. Κατά την άσκηση των καθηκόντων του, δεν ζητά ούτε δέχεται υποδείξεις από κανένα οργανισμό. Ο διαμεσολαβητής δεν μπορεί, κατά τη διάρκεια των καθηκόντων του, να ασκεί καμία άλλη επαγγελματική δραστηριότητα, αμειβόμενη ή μη.

4. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, μετά από γνώμη της Επιτροπής και με την έγκριση του Συμβουλίου που αποφασίζει με ειδική πλειοψηφία, προσδιορίζει το καθεστώς και τους γενικούς όρους της άσκησης των καθηκόντων του διαμεσολαβητή.»

42) Στο άρθρο 144, το δεύτερο εδάφιο συμπληρώνεται από την εξής φράση:

«Στην περίπτωση αυτή, η θητεία των μελών της Επιτροπής που διορίζονται σε αντικατάστασή τους, λήγει την ημερομηνία που θα είχε λήξει η θητεία των μελών της Επιτροπής που εξαναγκάσθηκαν σε συλλογική παραίτηση.»

43) Παρεμβάλλεται το ακόλουθο άρθρο:

«Άρθρο 146

Το Συμβούλιο απαρτίζεται από έναν αντιπρόσωπο κάθε κράτους μέλους σε υπουργικό επίπεδο, ο οποίος είναι εξουσιοδοτημένος να δεσμεύει την κυβέρνηση του κράτους μέλους που αντιπροσωπεύει.

Η προεδρία ασκείται διαδοχικώς από κάθε κράτος μέλος του Συμβουλίου για περίοδο έξι μηνών σύμφωνα με την ακόλουθη σειρά των κρατών μελών:

— για ένα πρώτο κύκλο έξι ετών: Βέλγιο, Δανία, Γερμανία, Ελλάδα, Ισπανία, Γαλλία, Ιρλανδία, Ιταλία, Λουξεμβούργο, Κάτω Χώρες, Πορτογαλία, Ηνωμένο Βασίλειο,

— για τον επόμενο κύκλο έξι ετών: Δανία, Βέλγιο, Ελλάδα, Γερμανία, Γαλλία, Ισπανία, Ιταλία,

Ιρλανδία, Κάτω Χώρες, Λουξεμβούργο, Ηνωμένο Βασίλειο, Πορτογαλία.»

44) Παρεμβάλλεται το ακόλουθο άρθρο:

«Άρθρο 147

Το Συμβούλιο συνέρχεται κατόπιν προσκλήσεως του Προέδρου του με πρωτοβουλία αυτού του ιδίου, ενός από τα μέλη του ή της Επιτροπής.»

45) Το άρθρο 149 καταργείται.

46) Παρεμβάλλεται το ακόλουθο άρθρο:

«Άρθρο 151

1. Μια επιτροπή αποτελούμενη από τους μόνιμους αντιπροσώπους των κρατών μελών έχει ως έργο την προετοιμασία των εργασιών του Συμβουλίου και την εκτέλεση των εντολών που της ανατίθενται από το Συμβούλιο.

2. Το Συμβούλιο επικουρείται από γενική γραμματεία, υπό τη διεύθυνση ενός Γενικού Γραμματέα. Ο Γενικός Γραμματέας διορίζεται από το Συμβούλιο με ομόφωνη απόφαση.

Το Συμβούλιο αποφασίζει σχετικά με την οργάνωση της γενικής γραμματείας.

3. Το Συμβούλιο θεσπίζει τον εσωτερικό του κανονισμό.»

47) Παρεμβάλλεται το ακόλουθο άρθρο:

«Άρθρο 154

Το Συμβούλιο ορίζει με ειδική πλειοψηφία τις αποδοχές, αποζημιώσεις και συντάξεις του Προέδρου και των μελών της Επιτροπής, του Προέδρου, των δικαστών, των γενικών εισαγγελέων και του γραμματέα του Δικαστηρίου. Ορίζει επίσης, με την ίδια πλειοψηφία, κάθε άλλη αποζημίωση που καταβάλλεται αντί αμοιβής.»

48) Παρεμβάλλονται τα ακόλουθα άρθρα:

«Άρθρο 156

Η Επιτροπή δημοσιεύει κατ' έτος, ένα μήνα τουλάχιστον προ της έναρξης της συνόδου του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, γενική έκθεση περί της δραστηριότητας της Κοινότητας.

Άρθρο 157

1. Η Επιτροπή αποτελείται από δεκαεπτά μέλη που επιλέγονται δάσει των γενικών τους προσόντων και τα οποία παρέχουν κάθε εγγύηση ανεξαρτησίας.

Ο αριθμός των μελών της Επιτροπής δύναται να τροποποιείται ομοφώνως από το Συμβούλιο.

Μόνον οι έχοντες την ιθαγένεια των κρατών μελών δύναται να είναι μέλη της Επιτροπής.

Η Επιτροπή πρέπει να περιλαμβάνει τουλάχιστον έναν υπήκοο από κάθε κράτος μέλος, χωρίς ο αριθμός των μελών των εχόντων την αυτή ιθαγένεια να είναι μεγαλύτερος των δύο.

2. Τα μέλη της Επιτροπής ασκούν τα καθήκοντά τους με πλήρη ανεξαρτησία προς το γενικό συμφέρον της Κοινότητας.

Κατά την εκπλήρωση των καθηκόντων τους δε ζητούν ούτε δέχονται υποδείξεις από καμία κυβέρνηση ή άλλον οργανισμό. Απέχουν από κάθε πράξη ασυμβίβαστη προς το χαρακτήρα των καθηκόντων τους. Κάθε κράτος μέλος υποχρεούται να σέβεται την αρχή αυτή και να μην επιδιώκει να επηρεάζει τα μέλη της Επιτροπής κατά την εκτέλεση του έργου τους.

Τα μέλη της Επιτροπής δεν δύναται, κατά τη διάρκεια της θητείας τους να ασκούν οποιαδήποτε άλλη επαγγελματική δραστηριότητα, αμειβόμενη ή μη. Αναλαμβάνουν επισήμως την υποχρέωση, κατά την ανάληψη των καθηκόντων τους, να τηρούν κατά τη διάρκεια της θητείας τους και μετά τη λήξη αυτής τις υποχρεώσεις που απορρέουν εκ της θέσεώς τους, και ιδίως τα καθήκοντα εντιμότητας και διακριτικότητας ως προς την αποδοχή, μετά τη λήξη της θητείας τους, ορισμένων θέσεων ή ορισμένων πλεονεκτημάτων. Σε περίπτωση παράβασης των υποχρεώσεων αυτών, το Δικαστήριο, αιτήσει του Συμβουλίου ή της Επιτροπής, δύναται, αναλόγως της περιπτώσεως, να απαλλάξει από τα καθήκοντά του το ενδιαφερόμενο μέλος, υπό τις προϋποθέσεις του άρθρου 160 ή να αποφασίσει την έκπτωσή του από το δικαίωμα συνταξιοδότησης ή από άλλες αντ' αυτού παροχές.

Άρθρο 158

1. Τα μέλη της Επιτροπής διορίζονται, για περίοδο πέντε ετών, σύμφωνα με τη διαδικασία της παραγράφου 2, και με την επιφύλαξη, ενδεχομένως, των διατάξεων του άρθρου 144.

Η θητεία τους δύναται να ανανεωθεί.

2. Οι κυβερνήσεις των κρατών μελών ορίζουν με κοινή συμφωνία, μετά από διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, την προσωπικότητα που προτίθενται να διορίσουν Πρόεδρο της Επιτροπής.

Οι κυβερνήσεις των κρατών μελών, σε συνεννόηση με τον ορισθέντα Πρόεδρο, ορίζουν τις άλλες προσωπικότητες που προτίθενται να διορίσουν μέλη της Επιτροπής.

Ο Πρόεδρος και τα άλλα μέλη της Επιτροπής που ορίστηκαν κατ' αυτό τον τρόπο, υπόκεινται, ως σώμα, σε ψήφο έγκρισης του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Μετά την έγκριση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, ο Πρόεδ-

δρος και τα άλλα μέλη της Επιτροπής διορίζονται, με κοινή συμφωνία, από τις κυβερνήσεις των κρατών μελών.

3. Οι διατάξεις των παραγράφων 1 και 2 εφαρμόζονται, για πρώτη φορά, για τον Πρόεδρο και τα άλλα μέλη της Επιτροπής, των οποίων η θητεία αρχίζει στις 7 Ιανουαρίου 1995.

Ο Πρόεδρος και τα άλλα μέλη της Επιτροπής των οποίων η θητεία αρχίζει στις 7 Ιανουαρίου 1993, διορίζονται με κοινή συμφωνία από τις κυβερνήσεις των κρατών μελών. Η θητεία τους λήγει στις 6 Ιανουαρίου 1995.

Άρθρο 159

Εκτός των τακτικών ανανεώσεων και των θανάτων, τα καθήκοντα μέλους της Επιτροπής λήγουν ατομικάς κατόπιν παραιτήσεως ή απαλλαγής από αυτά.

Το εν λόγω μέλος αντικαθίσταται για τον υπόλοιπο χρόνο της θητείας του από νέο μέλος που διορίζεται με κοινή συμφωνία από τις κυβερνήσεις των κρατών μελών. Το Συμβούλιο δύναται να αποφασίσει ομόφωνα ότι δεν συντρέχει λόγος αντικατάστασης.

Εάν ο Πρόεδρος παραιτηθεί, ή απαλλαγεί από τα καθήκοντά του ή αποδιώξει, αντικαθίσταται για τον υπόλοιπο χρόνο της θητείας του, σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 158, παράγραφος 2.

Εκτός από την περίπτωση απαλλαγής από τα καθήκοντά τους που προβλέπεται στο άρθρο 160, τα μέλη της Επιτροπής παραμένουν σε υπηρεσία μέχρις ότου αντικατασταθούν.

Άρθρο 160

Κάθε μέλος της Επιτροπής, αν δεν πληροί πλέον τις αναγκαίες προϋποθέσεις για την άσκηση των καθηκόντων του ή αν διαπράξει βαρύ παράπτωμα, δύναται να απαλλάσσεται των καθηκόντων του από το Δικαστήριο, κατόπιν αιτήσεως του Συμβουλίου ή της Επιτροπής.

Άρθρο 161

Η Επιτροπή δύναται να διορίσει έναν ή δύο Αντιπροέδρους μεταξύ των μελών της.

Άρθρο 162

1. Το Συμβούλιο και η Επιτροπή διεξάγουν μεταξύ τους διαβουλεύσεις και ρυθμίζουν με κοινή συμφωνία τους τρόπους συνεργασίας τους.

2. Η Επιτροπή θεσπίζει τον εσωτερικό κανονισμό της προς εξασφάλιση της λειτουργίας της και της λειτουργίας των υπηρεσιών της, κατά τους όρους που προβλέ-

πονται στην παρούσα συνθήκη. Η Επιτροπή δημοσιεύει τον κανονισμό αυτόν.

Άρθρο 163

Η Επιτροπή αποφασίζει με την πλειοψηφία του αριθμού των μελών που προβλέπεται στο άρθρο 157.

Η Επιτροπή συνεδριάζει εγκύρως, όταν είναι παρόντα όσα μέλη απαιτούνται από τον κανονισμό της.»

49) Το άρθρο 165 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Άρθρο 165

Το Δικαστήριο αποτελείται από δεκατρείς δικαστές.

Το Δικαστήριο συνεδριάζει σε ολομέλεια. Δύναται όμως να συγκροτεί τμήματα μεταξύ των μελών του από τρεις ή πέντε δικαστές, για τη διεξαγωγή ορισμένων προπαρασκευαστικών ενεργειών ή την εκδίκαση ορισμένων κατηγοριών υποθέσεων, κατά τις διατάξεις ειδικού κανονισμού.

Το Δικαστήριο συνεδριάζει σε ολομέλεια εφόσον το ζητήσει ένα κράτος μέλος ή κάποιο όργανο της Κοινότητας το οποίο είναι διάδικος.

Κατόπιν αιτήσεως του Δικαστηρίου, το Συμβούλιο δύναται, αποφασίζοντας ομοφώνως, να αυξήσει τον αριθμό των δικαστών και να επιφέρει τις αναγκαίες προσαρμογές στο δεύτερο και τρίτο εδάφιο και στο άρθρο 167, δεύτερο εδάφιο.»

50) Το άρθρο 168 Α αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Άρθρο 168 Α

1. Προσαρτάται στο Δικαστήριο ένα Πρωτοδικείο για να εκδικάζει σε πρώτο βαθμό ορισμένες κατηγορίες προσφυγών που καθορίζονται με τις προϋποθέσεις της παραγράφου 2, υπό την επιφύλαξη ασκήσεως αναιρέσεως ενώπιον του Δικαστηρίου, περιοριζομένης σε νομικά ζητήματα και υπό τους όρους του Οργανισμού του Δικαστηρίου. Το Πρωτοδικείο δεν είναι αρμόδιο να αποφαινεται επί προδικαστικών ζητημάτων, τα οποία υποβάλλονται δυνάμει του άρθρου 177.

2. Μετά από αίτηση του Δικαστηρίου και διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και την Επιτροπή, το Συμβούλιο, αποφασίζοντας ομόφωνα, καθορίζει τις κατηγορίες προσφυγών της παραγράφου 1 και τη σύνθεση του Πρωτοδικείου και θεσπίζει τις αναγκαίες προσαρμογές και συμπληρωματικές διατάξεις του Οργανισμού του Δικαστηρίου. Εκτός από αντίθετη απόφαση του Συμβουλίου, οι διατάξεις της παρούσας συνθήκης σχετικά με το Δικαστήριο, και ιδίως οι διατάξεις του πρωτοκόλλου για τον Οργανισμό του Δικαστηρίου, εφαρμόζονται και στο Πρωτοδικείο.

3. Τα μέλη του Πρωτοδικείου επιλέγονται μεταξύ προσώπων που παρέχουν πλήρη εγγύηση ανεξαρτησίας και έχουν την απαιτούμενη ικανότητα για την άσκηση δικαστικών καθηκόντων· διορίζονται με κοινή συμφωνία από τις κυβερνήσεις των κρατών μελών για περίοδο έξι ετών. Ανά τριετία γίνεται μερική ανανέωση. Τα απερχόμενα μέλη μπορούν να διορίζονται εκ νέου.

4. Το Πρωτοδικείο καταρτίζει τον κανονισμό διαδικασίας του, σε συμφωνία με το Δικαστήριο. Ο κανονισμός αυτός υπόκειται στην ομόφωνη έγκριση του Συμβουλίου.»

51) Το άρθρο 171 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«*Άρθρο 171*

1. Εάν το Δικαστήριο διαπιστώσει ότι κράτος μέλος έχει παραβεί υποχρέωσή του εκ της παρούσας συνθήκης, το κράτος αυτό οφείλει να λάβει τα μέτρα που συνεπάγεται η εκτέλεση της απόφασης του Δικαστηρίου.

2. Εάν η Επιτροπή κρίνει ότι το συγκεκριμένο κράτος μέλος δεν έλαβε τα προαναφερόμενα μέτρα, συντάσσει, αφού παράσχει σ' αυτό το κράτος τη δυνατότητα να υποβάλει τις παρατηρήσεις του, αιτιολογημένη γνώμη, διευκρινίζοντας τα σημεία στα οποία το συγκεκριμένο κράτος μέλος δεν έχει συμμορφωθεί με την απόφαση του Δικαστηρίου.

Εάν το συγκεκριμένο κράτος μέλος δεν λάβει τα μέτρα που συνεπάγεται η εκτέλεση της απόφασης του Δικαστηρίου μέσα στην προθεσμία που όρισε η Επιτροπή, τότε η Επιτροπή μπορεί να προσφύγει στο Δικαστήριο, προσδιορίζοντας ταυτόχρονα το ύψος του κατ' αποκοπήν ποσού ή της χρηματικής ποινής που οφείλει να καταβάλει το κράτος μέλος και το οποίο η Επιτροπή κρίνει κατάλληλο για την περίπτωση.

Εάν το Δικαστήριο διαπιστώσει ότι το συγκεκριμένο κράτος μέλος δεν συμμορφώθηκε με την απόφασή του, μπορεί να του επιβάλει την καταβολή κατ' αποκοπήν ποσού ή χρηματικής ποινής.

Η διαδικασία αυτή δεν θίγει το άρθρο 170.»

52) Το άρθρο 172 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«*Άρθρο 172*

Οι κανονισμοί που εκδίδονται από κοινού από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο και από το Συμβούλιο, βάσει της παρούσας συνθήκης, δύνανται να χορηγούν στο Δικαστήριο πλήρη δικαιοδοσία σχετικά με τις κυρώσεις που προβλέπουν.»

53) Το άρθρο 173 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«*Άρθρο 173*

Το Δικαστήριο ελέγχει τη νομιμότητα των πράξεων που εκδίδονται από κοινού από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, από το Συμβούλιο, την Επιτροπή και την ΕΚΤ, εκτός των συστάσεων και γνώμων και των πράξεων του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου που παράγουν νομικά αποτελέσματα έναντι τρίτων.

Για το σκοπό αυτό, το Δικαστήριο είναι αρμόδιο να αποφαινεται επί προσφυγών που ασκούνται από κράτος μέλος, το Συμβούλιο ή την Επιτροπή, λόγω αναρμοδιότητας, παραβάσεως ουσιώδους τύπου, παραβάσεως της παρούσας συνθήκης ή οποιουδήποτε κανόνα δικαίου σχετικού με την εφαρμογή της ή λόγω καταχρήσεως εξουσίας.

Υπό τις αυτές προϋποθέσεις, το Δικαστήριο είναι αρμόδιο να αποφαινεται επί προσφυγών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και της ΕΚΤ, οι οποίες αποβλέπουν στη διατήρηση των προνομίων τους.

Κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο δύναται με τις ίδιες προϋποθέσεις να ασκεί προσφυγή κατά των αποφάσεων που απευθύνονται σ' αυτό, καθώς και κατά αποφάσεων που, αν και εκδίδονται ως κανονισμοί ή αποφάσεις που απευθύνονται σε άλλο πρόσωπο, το αφορούν άμεσα και ατομικά.

Οι προσφυγές που προβλέπονται στο παρόν άρθρο ασκούνται εντός δύο μηνών, υπολογιζομένων, κατά περίπτωση, από τη δημοσίευση της πράξεως, την κοινοποίησή της στο προσφεύγοντα ή, ελλείψει δημοσίευσως ή κοινοποιήσεως, από την ημέρα κατά την οποία ο προσφεύγων έλαβε γνώμη της πράξεως.»

54) Το άρθρο 175 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«*Άρθρο 175*

Αν το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο ή η Επιτροπή, κατά παράβαση της παρούσας συνθήκης, παραλείπουν να αποφασίσουν, τα κράτη μέλη και τα άλλα όργανα της Κοινότητας δύνανται να ασκούν προσφυγή στο Δικαστήριο και να ζητούν τη διαπίστωση της παράβασης αυτής.

Η προσφυγή αυτή είναι παραδεκτή μόνον αν το εν λόγω όργανο κληθεί προηγουμένως να ενεργήσει. Αν αυτό το όργανο δεν λάβει θέση εντός δύο μηνών από την πρόσκληση, η προσφυγή δύναται να ασκηθεί εντός νέας προθεσμίας δύο μηνών.

Κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο, υπό τις προϋποθέσεις των προηγούμενων παραγράφων, δύναται να προσφύγει στο Δικαστήριο κατά οργάνου της Κοινότητας

το οποίο παρέλειψε να του απευθύνει πράξη εκτός συστάσεως ή γνώμης.

Το Δικαστήριο είναι αρμόδιο, υπό τις αυτές προϋποθέσεις, να εκδικάζει προσφυγές που ασκεί η ΕΚΤ στους τομείς των αρμοδιοτήτων της ή που ασκούνται κατ' αυτής.»

55) Το άρθρο 176 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Άρθρο 176

Το όργανο ή τα όργανα των οποίων η πράξη εκηρύχθη άκυρη ή των οποίων η παράλειψη εκηρύχθη αντίθετη προς την παρούσα συνθήκη, οφείλουν να λαμβάνουν τα μέτρα που συνεπάγεται η εκτέλεση της αποφάσεως του Δικαστηρίου.

Η υποχρέωση αυτή δε θίγει τις υποχρεώσεις που δύνανται να προκύψουν από την εφαρμογή του άρθρου 215, δεύτερο εδάφιο.

Το παρόν άρθρο ισχύει και για την ΕΚΤ.»

56) Το άρθρο 177 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Άρθρο 177

Το Δικαστήριο αποφαινεται με προδικαστικές αποφάσεις:

- α) επί της ερμηνείας της παρούσας συνθήκης,
- β) επί του κύρους και της ερμηνείας των πράξεων των οργάνων της Κοινότητας και της ΕΚΤ,
- γ) επί της ερμηνείας των καταστατικών των οργανισμών που ιδρύθηκαν με πράξη του Συμβουλίου, εφόσον το προβλέπουν τα εν λόγω καταστατικά.

Δικαστήριο κράτους μέλους, ενώπιον του οποίου ανακύπτει τέτοιο ζήτημα, δύναται, αν κρίνει ότι απόφαση επί του ζητήματος είναι αναγκαία για την έκδοση της δικής του απόφασης, να παραπέμψει το ζήτημα στο Δικαστήριο για να αποφανθεί επ' αυτού.

Δικαστήριο κράτους μέλους, ενώπιον του οποίου ανακύπτει τέτοιο ζήτημα σε εκκρεμή υπόθεση και του οποίου οι αποφάσεις δεν υπόκεινται σε ένδικα μέσα του εσωτερικού δικαίου, οφείλει να παραπέμψει το ζήτημα στο Δικαστήριο.»

57) Το άρθρο 180 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Άρθρο 180

Υπό τους όρους των κατωτέρω διατάξεων, το Δικαστήριο είναι αρμόδιο επί των διαφορών που αφορούν:

α) την εκπλήρωση των υποχρεώσεων των κρατών μελών που προκύπτουν από το καταστατικό της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων· το Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας διαθέτει εν προκειμένω τις εξουσίες που ανατίθενται στην Επιτροπή από το άρθρο 169,

β) τις πράξεις του Συμβουλίου των Διοικητικών της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων· κάθε κράτος μέλος, η Επιτροπή και το Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας δύνανται να ασκούν σχετικώς προσφυγή, σύμφωνα με το άρθρο 173,

γ) τις πράξεις του Διοικητικού Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων· κατά των πράξεων αυτών δύνανται να προσφεύγουν, σύμφωνα με το άρθρο 173, μόνο κράτη μέλη ή η Επιτροπή και μόνο λόγω παράβασης των τύπων που προβλέπει το άρθρο 21 παράγραφος 2 και παράγραφοι 5 μέχρι και 7 του καταστατικού της Τράπεζας,

δ) την εκτέλεση εκ μέρους των εθνικών κεντρικών τραπεζών των υποχρεώσεων που απορρέουν από την παρούσα συνθήκη και το καταστατικό του ΕΣΚΤ. Το Συμβούλιο της ΕΚΤ διαθέτει, για το σκοπό αυτό, έναντι των εθνικών κεντρικών τραπεζών, τις εξουσίες που διαθέτει η Επιτροπή βάσει του άρθρου 169 έναντι των κρατών μελών. Αν το Δικαστήριο διαπιστώσει ότι εθνική κεντρική τράπεζα έχει παραβεί υποχρέωσή της εκ της παρούσας συνθήκης, η τράπεζα αυτή οφείλει να λάβει τα μέτρα που συνεπάγεται η εκτέλεση της απόφασης του Δικαστηρίου.»

58) Το άρθρο 184 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Άρθρο 184

Παρά τη λήξη της προθεσμίας του άρθρου 173, πέμπτο εδάφιο, κάθε διάδικος μπορεί, επ' ευκαιρία διαφοράς που θέτει υπό αμφισβήτηση την ισχύ κανονισμού που έχει εκδοθεί από κοινού από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, ή την ισχύ κανονισμού του Συμβουλίου, της Επιτροπής ή της ΕΚΤ, να επικαλείται το ανεπάρμοστο του κανονισμού αυτού, ενώπιον του Δικαστηρίου, για έναν από τους λόγους που προβλέπονται στο άρθρο 173, δεύτερο εδάφιο.»

59) Παρεμβάλλεται το ακόλουθο τμήμα:

«Τμήμα πέμπτο

Το Ελεγκτικό Συνέδριο

Άρθρο 188 Α

Το Ελεγκτικό Συνέδριο εξασφαλίζει τον έλεγχο των λογαριασμών.

Άρθρο 188 Β

1. Το Ελεγκτικό Συνέδριο αποτελείται από δώδεκα μέλη.

2. Τα μέλη του Ελεγκτικού Συνεδρίου επιλέγονται μεταξύ προσωπικοτήτων που υπηρετούν ή έχουν υπηρετήσει στις χώρες τους σε όργανα εξωτερικού ελέγχου ή διαθέτουν ειδικά προσόντα για το λειτουργήμα αυτό. Οφείλουν να παρέχουν πλήρη εγγύηση ανεξαρτησίας.

3. Τα μέλη του Ελεγκτικού Συνεδρίου διορίζονται από το Συμβούλιο ομοφώνως κατόπιν διαβουλεύσεως με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο για περίοδο έξι ετών.

Πάντως, κατά τους πρώτους διορισμούς, τέσσερα μέλη του Ελεγκτικού Συνεδρίου, οριζόμενα με κλήρο διορίζονται για τέσσερα μόνο έτη.

Τα μέλη του Ελεγκτικού Συνεδρίου δύνανται να επανεξελεγχθούν.

Τα μέλη του Ελεγκτικού Συνεδρίου εκλέγονται μεταξύ τους τον Πρόεδρο του Ελεγκτικού Συνεδρίου για περίοδο τριών ετών. Η επανεκλογή του επιτρέπεται.

4. Τα μέλη του Ελεγκτικού Συνεδρίου ασκούν τα καθήκοντά τους με πλήρη ανεξαρτησία προς το γενικό συμφέρον της Κοινότητας.

Κατά την εκπλήρωση των καθηκόντων τους, δεν ζητούν ούτε δέχονται υποδείξεις από καμία κυβέρνηση ή άλλον οργανισμό. Απέχουν από κάθε ενέργεια ασυμβίβαστη με τα καθήκοντά τους.

5. Τα μέλη του Ελεγκτικού Συνεδρίου δεν δύνανται, κατά τη διάρκεια της θητείας τους, να ασκούν οποιαδήποτε άλλη επαγγελματική δραστηριότητα, αμειβόμενη ή μη. Αναλαμβάνουν επισήμως την υποχρέωση, κατά την ανάληψη των καθηκόντων τους, να τηρούν κατά τη διάρκεια της θητείας τους και μετά τη λήξη αυτής, τις υποχρεώσεις που απορρέουν εκ της θέσεώς τους, και ιδίως τις υποχρεώσεις εντιμότητας και διακριτικότητας ως προς την αποδοχή, μετά την αποχώρησή τους, ορισμένων θέσεων ή ορισμένων πλεονεκτημάτων.

6. Εκτός των τακτικών ανανεώσεων και των θανάτων, τα καθήκοντα μέλους του Ελεγκτικού Συνεδρίου λήγουν, είτε ατομικώς διά παραιτήσεως, είτε διάαλλαγής εξ αυτών που κηρύσσεται από το Δικαστήριο σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 7.

Το μέλος που αποχωρεί αντικαθίσταται για τον υπόλοιπο χρόνο της θητείας του.

Εκτός της περιπτώσεως της απαλλαγής από τα καθήκοντά τους, τα μέλη του Ελεγκτικού Συνεδρίου παραμένουν εν υπηρεσία μέχρις ότου αντικατασταθούν.

7. Τα μέλη του Ελεγκτικού Συνεδρίου δύνανται να απαλλάσσονται των καθηκόντων τους ή να κηρύσσονται έκπτωτα του δικαιώματος προς σύνταξη ή άλλων αντ' αυτού ωφελημάτων μόνον αν το Δικαστήριο διαπιστώσει, κατόπιν αιτήσεως του Ελεγκτικού Συνεδρίου, ότι έπαυσαν να ανταποκρίνονται προς τις απαιτούμενες προϋποθέσεις ή να εκπληρώνουν τις υποχρεώσεις που απορρέουν εκ της θέσεώς τους.

8. Το Συμβούλιο ορίζει, με ειδική πλειοψηφία, τους όρους απασχολήσεως, και ιδίως τις αποδοχές, αποζημιώσεις και συντάξεις του Προέδρου και των μελών του Ελεγκτικού Συνεδρίου. Ορίζει επίσης, με την ίδια πλειοψηφία, κάθε άλλη αποζημίωση που επέχει θέση αμοιβής.

9. Οι επί των δικαστών του Δικαστηρίου εφαρμοζόμενες διατάξεις του πρωτοκόλλου περί των προνομίων και των ασυλιών των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, ισχύουν και για τα μέλη του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

Άρθρο 188 Γ

1. Το Ελεγκτικό Συνέδριο ελέγχει τους λογαριασμούς του συνόλου των εσόδων και των εξόδων της Κοινότητας. Ελέγχει επίσης τους λογαριασμούς του συνόλου των εσόδων και εξόδων κάθε οργανισμού ιδρυμένου από την Κοινότητα, στο βαθμό που η ιδρυτική πράξη δεν αποκλείει τον έλεγχο αυτό.

Το Ελεγκτικό Συνέδριο προβαίνει προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο σε δήλωση δεβαιούσα την ακρίβεια των λογαριασμών και τη νομιμότητα και κανονικότητα των σχετικών πράξεων.

2. Το Ελεγκτικό Συνέδριο ελέγχει τη νομιμότητα και την κανονικότητα της πραγματοποιήσεως των εσόδων και εξόδων και εξακριβώνει την καλή δημοσιονομική διαχείριση.

Ο έλεγχος των εσόδων διενεργείται βάσει των ποσών που δεβαιώνονται ως οφειλόμενα και των ποσών που πράγματι καταβάλλονται στην Κοινότητα.

Ο έλεγχος των εξόδων διενεργείται βάσει των αναληφθεισών υποχρεώσεων και των πραγματοποιηθεισών πληρωμών.

Οι έλεγχοι αυτοί δύνανται να διενεργούνται προ του κλεισίματος των λογαριασμών του σχετικού οικονομικού έτους.

3. Ο έλεγχος πραγματοποιείται βάσει εγγράφων και, εν ανάγκη, επί τόπου στα άλλα όργανα της Κοινότητας και στα κράτη μέλη. Ο έλεγχος στα κράτη μέλη ασκείται σε συνεργασία με τα εθνικά όργανα ελέγχου ή, αν αυτά δε διαθέτουν τις αναγκαίες αρμοδιότητες, με τις αρμόδιες εθνικές υπηρεσίες. Τα όργανα αυτά ή οι υπηρεσίες αυτές γνωρίζουν στο Ελεγκτικό Συνέδριο αν προτίθενται να συμμετάσχουν στον έλεγχο.

Κάθε αναγκαίο έγγραφο ή πληροφορία για την εκπλήρωση της αποστολής του Ελεγκτικού Συνεδρίου γνωστοποιείται σ' αυτό, αιτήσει του, από τα άλλα όργανα της Κοινότητας και από τα εθνικά όργανα ελέγχου ή, αν αυτά δεν διαθέτουν τις αναγκαίες αρμοδιότητες, από τις αρμόδιες εθνικές υπηρεσίες.

4. Το Ελεγκτικό Συνέδριο καταρτίζει ετήσια έκθεση μετά το κλείσιμο κάθε οικονομικού έτους. Η έκθεση αυτή διαβιβάζεται στα άλλα όργανα της Κοινότητας και δημοσιεύεται στην Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, συνοδευόμενη από τις απαντήσεις των οργάνων αυτών στις παρατηρήσεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

Το Ελεγκτικό Συνέδριο δύναται εξάλλου να υποβάλλει οποτεδήποτε, παρατηρήσεις, ιδίως υπό μορφή ειδικών εκθέσεων, επί ειδικών ζητημάτων και να γνωμοδοτεί μετά από αίτηση ενός από τα άλλα όργανα της Κοινότητας.

Το Ελεγκτικό Συνέδριο εγκρίνει τις ετήσιες ή ειδικές εκθέσεις ή τις γνωμοδοτήσεις του με την πλειοψηφία των μελών του.

Το Ελεγκτικό Συνέδριο επικουρεί το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο κατά τον έλεγχο της εκτέλεσης του προϋπολογισμού.»

60) Το άρθρο 189 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Άρθρο 189

Προς εκπλήρωση των καθηκόντων τους και σύμφωνα με την παρούσα συνθήκη, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο από κοινού με το Συμβούλιο, το Συμβούλιο ή η Επιτροπή εκδίδουν κανονισμούς και οδηγίες, λαμβάνουν αποφάσεις και διατυπώνουν συστάσεις ή γνώμες.

Ο κανονισμός έχει γενική ισχύ. Είναι δεσμευτικός ως προς όλα τα μέρη του και ισχύει άμεσα σε κάθε κράτος μέλος.

Η οδηγία δεσμεύει κάθε κράτος μέλος στο οποίο απευθύνεται, όσον αφορά το επιδιωκόμενο αποτέλεσμα, αλλά αφήνει την επιλογή του τύπου και των μέσων στην αρμοδιότητα των εθνικών αρχών.

Η απόφαση είναι δεσμευτική ως προς όλα τα μέρη της για τους αποδέκτες που ορίζει.

Οι συστάσεις και οι γνώμες δεν δεσμεύουν.»

61) Παρεμβάλλονται τα ακόλουθα άρθρα:

«Άρθρο 189 Α

1. Όταν, δυνάμει της παρούσας συνθήκης, θεσπίζεται πράξη του Συμβουλίου προτάσει της Επιτροπής, το Συμβούλιο μπορεί να τροποποιεί την πρόταση αυτή μόνο ομόφωνα, με την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 189 Β, παράγραφοι 4 και 5.

2. Εφόσον το Συμβούλιο δεν έχει αποφασίσει, η Επιτροπή μπορεί να τροποποιήσει την πρότασή της καθ' όλη τη διάρκεια των διαδικασιών που οδηγούν στη θέσπιση κοινοτικής πράξης.

Άρθρο 189 Β

1. Όταν η παρούσα συνθήκη παραπέμπει στο παρόν άρθρο για την έκδοση μιας πράξης, ακολουθείται η εξής διαδικασία.

2. Η Επιτροπή υποβάλλει πρόταση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο.

Το Συμβούλιο, αποφασίζοντας με ειδική πλειοψηφία, μετά από γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, καθορίζει κοινή θέση. Η κοινή αυτή θέση διαβιβάζεται στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Το Συμβούλιο ενημερώνει πλήρως το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο σχετικά με τους λόγους που το οδήγησαν να υιοθετήσει την κοινή του θέση. Η Επιτροπή ενημερώνει πλήρως το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο σχετικά με τη θέση της.

Εάν, μέσα σε προθεσμία τριών μηνών από τη διαβίβαση αυτή, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο:

α) εγκρίνει την κοινή θέση, το Συμβούλιο εκδίδει οριστικά την σχετική πράξη σύμφωνα με την κοινή αυτή θέση,

β) δεν έχει λάβει απόφαση, το Συμβούλιο εκδίδει τη σχετική πράξη σύμφωνα με την κοινή του θέση,

γ) δηλώσει, με την απόλυτη πλειοψηφία των μελών που το απαρτίζουν, ότι προτίθεται να απορρίψει την κοινή θέση, ενημερώνει αμέσως το Συμβούλιο για την πρόθεσή του. Το Συμβούλιο δύναται να συγκαλεί την αναφερόμενη στην παράγραφο 4 επιτροπή συνδιαλλαγής για να διευκρινίσει τη θέση του. Εν συνεχεία, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο επιβεβαιώνει, με την απόλυτη πλειοψηφία των μελών που το απαρτίζουν, την απόρριψη της κοινής θέσης, οπότε θεωρείται ότι η προτεινόμενη πράξη δεν εγκρίθηκε, ή προτείνει τροπολογίες σύμφωνα με τις διατάξεις του στοιχείου δ) της παρούσας παραγράφου,

δ) προτείνει με την απόλυτη πλειοψηφία των μελών που το απαρτίζουν τροπολογίες της κοινής θέσης, οπότε το τροποποιημένο κείμενο διαβιβάζεται στο Συμβούλιο και στην Επιτροπή, η οποία γνωμοδοτεί για τις τροποποιήσεις αυτές.

3. Εάν, μέσα σε προθεσμία τριών μηνών από την παραλαβή των τροπολογιών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, το Συμβούλιο εγκρίνει, με ειδική πλειοψηφία, όλες αυτές τις τροπολογίες, τροποποιεί αναλόγως την κοινή του θέση, και θεσπίζει τη σχετική πράξη· το Συμβούλιο, πάντως, αποφασίζει με ομοφωνία για τις τροπολογίες για τις οποίες η Επιτροπή έχει εκφέρει αρνητική γνώμη. Εάν το Συμβούλιο δεν θεσπίσει την σχετική πράξη, τότε ο Πρόεδρος του Συμβουλίου, σε συμφωνία με τον Πρόεδρο του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, συγκαλεί αμελλητί την επιτροπή συνδιαλλαγής.

4. Η επιτροπή συνδιαλλαγής, που αποτελείται από τα μέλη του Συμβουλίου ή τους αντιπροσώπους τους και ισάριθμους αντιπροσώπους του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, έχει ως αποστολή την επίτευξη συμφωνίας για ένα κοινό σχέδιο με ειδική πλειοψηφία των μελών του Συμβουλίου ή των αντιπροσώπων τους και με πλειοψηφία των αντιπροσώπων του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Η Επιτροπή συμμετέχει στις εργασίες της επιτροπής συνδιαλλαγής και αναλαμβάνει όλες τις αναγκαίες πρωτοβουλίες με σκοπό την προσέγγιση των θέσεων του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου.

5. Εάν, μέσα σε έξι εβδομάδες από τη σύγκλησή της, η επιτροπή συνδιαλλαγής εγκρίνει κοινό σχέδιο, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο διαθέτουν προθεσμία έξι εβδομάδων από την έγκριση για την έκδοση της σχετικής πράξης σύμφωνα με το κοινό σχέδιο, με την απόλυτη πλειοψηφία των ψηφισάντων όσον αφορά το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και με ειδική πλειοψηφία όσον αφορά το Συμβούλιο. Αν δεν υπάρξει έγκριση εκ μέρους ενός από τα δύο όργανα, θεωρείται ότι η προτεινόμενη πράξη δεν εγκρίθηκε.

6. Όταν η επιτροπή συνδιαλλαγής δεν εγκρίνει κοινό σχέδιο, θεωρείται ότι η προτεινόμενη πράξη δεν εγκρίθηκε, εκτός εάν το Συμβούλιο, αποφασίζοντας με ειδική πλειοψηφία μέσα σε προθεσμία έξι εβδομάδων από την παρέλευση της ταχθείσας στην επιτροπή συνδιαλλαγής προθεσμίας, επιβεβαιώσει την κοινή θέση για την οποία είχε συμφωνήσει πριν από την έναρξη της διαδικασίας συνδιαλλαγής, ενδεχομένως με τροπολογίες που πρότεται το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Στην περίπτωση αυτή, η πράξη εκδίδεται οριστικά, εκτός εάν το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, μέσα σε προθεσμία έξι εβδομάδων από την ημερομηνία επιβεβαίωσης εκ μέρους του Συμβουλίου, απορρίψει το κείμενο με την απόλυτη πλειοψηφία των μελών του, οπότε θεωρείται ότι η προτεινόμενη πράξη δεν εγκρίθηκε.

7. Οι προθεσμίες των τριών μηνών και των έξι εβδομάδων που αναφέρονται στο παρόν άρθρο μπορούν να παρατείνονται αντίστοιχα κατά ένα μήνα ή κατά δύο εβδομάδες το πολύ, με κοινή συμφωνία μεταξύ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου. Η τρίμηνη προθεσμία που αναφέρεται στην παράγραφο 2 παρατείνεται αυτομάτως κατά δύο μήνες όταν εφαρμόζονται οι διατάξεις του στοιχείου γ) της εν λόγω παραγράφου.

8. Το πεδίο εφαρμογής της διαδικασίας που αναφέρεται στο παρόν άρθρο μπορεί να διευρύνεται, με τη διαδικασία που ορίζεται στο άρθρο N παράγραφος 2 της συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση, βάσει εκθέσεως την οποία θα υποβάλει η Επιτροπή στο Συμβούλιο το αργότερο μέσα στο 1996.

Άρθρο 189 Γ

Όταν η παρούσα συνθήκη παραπέμπει στο παρόν άρθρο για την έκδοση μιας πράξης, ακολουθείται η εξής διαδικασία:

α) Το Συμβούλιο, αποφασίζοντας με ειδική πλειοψηφία, προτάσει της Επιτροπής, και μετά από γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, καθορίζει μια κοινή θέση.

β) Η κοινή θέση του Συμβουλίου διαβιβάζεται στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Το Συμβούλιο και η Επιτροπή ενημερώνουν πλήρως το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο σχετικά με τους λόγους που οδήγησαν το Συμβούλιο να υιοθετήσει την κοινή θέση καθώς και σχετικά με τη θέση της Επιτροπής.

Εάν, μέσα σε προθεσμία τριών μηνών από την ανακοίνωση αυτή, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο εγκρίνει την κοινή αυτή θέση ή αν δεν λάβει απόφαση μέσα στην προθεσμία αυτή, το Συμβούλιο εκδίδει οριστικά τη σχετική πράξη σύμφωνα με την κοινή θέση.

γ) Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, μέσα στην τρίμηνη προθεσμία του σημείου β), μπορεί να προτείνει τροπολογίες της κοινής θέσης του Συμβουλίου, με την απόλυτη πλειοψηφία των μελών από τα οποία απαρτίζεται. Μπορεί επίσης, με την ίδια πλειοψηφία, να απορρίψει την κοινή θέση του Συμβουλίου. Το αποτέλεσμα των εργασιών διαβιβάζεται στο Συμβούλιο και την Επιτροπή.

Αν το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο απορρίψει την κοινή θέση του Συμβουλίου, το Συμβούλιο μπορεί να αποφασίσει σε δεύτερη ανάγνωση μόνο με ομοφωνία.

δ) Η Επιτροπή επανεξετάζει, μέσα σε προθεσμία ενός μηνός, την πρόταση βάσει της οποίας το Συμβούλιο καθόρισε την κοινή του θέση με αφετηρία τις τροπολογίες που έχει προτείνει το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

Η Επιτροπή διαβιβάζει στο Συμβούλιο, ταυτόχρονα με την επανεξετασθείσα πρότασή της τις τροπολογίες του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου τις οποίες δεν δέχθηκε, και διατυπώνει τη γνώμη της. Το Συμβούλιο μπορεί να εγκρίνει ομόφωνα τις τροπολογίες αυτές.

ε) Το Συμβούλιο, αποφασίζοντας με ειδική πλειοψηφία, εγκρίνει την επανεξετασθείσα από την Επιτροπή πρόταση.

Το Συμβούλιο μπορεί να τροποποιεί την επανεξετασθείσα πρόταση της Επιτροπής μόνον ομόφωνα.

στ) Στις περιπτώσεις που αναφέρονται στα σημεία γ), δ) και ε), το Συμβούλιο υποχρεούται να αποφασίζει μέσα σε προθεσμία τριών μηνών. Αν δεν ληφθεί απόφαση εντός της προθεσμίας αυτής, θεωρείται ότι η πρόταση της Επιτροπής δεν εγκρίθηκε.

ζ) Οι προθεσμίες που αναφέρονται στα σημεία β) και στ) μπορούν να παρατείνονται κατά ένα μήνα το πολύ, με κοινή συμφωνία μεταξύ του Συμβουλίου και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.»

- 62) Το άρθρο 190 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Άρθρο 190

Οι κανονισμοί, οι οδηγίες και οι αποφάσεις που εκδίδονται από κοινού από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, καθώς και οι κανονισμοί, οι οδηγίες και οι αποφάσεις του Συμβουλίου ή της Επιτροπής, πρέπει να αιτιολογούνται και να αναφέρονται στις προτάσεις ή γνώμες που απαιτούνται κατά την παρούσα συνθήκη.»

- 63) Το άρθρο 191 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Άρθρο 191

1. Οι κανονισμοί, οι οδηγίες και οι αποφάσεις που εκδίδονται με τη διαδικασία του άρθρου 189 Β υπογράφονται από τον Πρόεδρο του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και από τον Πρόεδρο του Συμβουλίου, και δημοσιεύονται στην Επίσημη Εφημερίδα της Κοινότητας. Αρχίζουν να ισχύουν από την ημερομηνία που ορίζουν ή, άλλως, την εικοστή ημέρα από τη δημοσίευσή τους.

2. Οι κανονισμοί του Συμβουλίου και της Επιτροπής, καθώς και οι οδηγίες αυτών των οργάνων που απευθύνονται σε όλα τα κράτη μέλη, δημοσιεύονται στην Επίσημη Εφημερίδα της Κοινότητας. Αρχίζουν να ισχύουν από την ημερομηνία που ορίζουν ή, άλλως, την εικοστή ημέρα από τη δημοσίευσή τους.

3. Οι άλλες οδηγίες καθώς και οι αποφάσεις, κοινοποιούνται στους αποδέκτες τους και αποκτούν ενέργεια με την κοινοποίησή τους.»

- 64) Το άρθρο 194 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Άρθρο 194

Ο αριθμός των μελών της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής ορίζεται ως εξής:

Βέλγιο	12
Δανία	9
Γερμανία	24
Ελλάδα	12
Ισπανία	21
Γαλλία	24
Ιρλανδία	9
Ιταλία	24
Λουξεμβούργο	6
Κάτω Χώρες	12
Πορτογαλία	12
Ηνωμένο Βασίλειο	24

Τα μέλη της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής διορίζονται ομοφώνως από το Συμβούλιο για τέσσερα έτη. Η θητεία τους μπορεί να ανανεωθεί.

Τα μέλη της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής δεν πρέπει να δεσμεύονται από καμία επιτακτική εντολή. Ασκούν τα καθήκοντά τους με πλήρη ανεξαρτησία, προς το γενικό συμφέρον της Κοινότητας.

Το Συμβούλιο, αποφασίζοντας με ειδική πλειοψηφία, καθορίζει τις αποζημιώσεις των μελών της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής.»

- 65) Το άρθρο 196 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Άρθρο 196

Η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή εκλέγει μεταξύ των μελών της τον Πρόεδρο και το προεδρείο της για περίοδο δύο ετών.

Η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή καταρτίζει τον εσωτερικό της κανονισμό.

Η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή συγκαλείται από τον Πρόεδρό της αιτήσει του Συμβουλίου ή της Επιτροπής· μπορεί επίσης να συνεδριάσει με δική της πρωτοβουλία.»

- 66) Το άρθρο 198 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Άρθρο 198

Το Συμβούλιο ή η Επιτροπή οφείλουν να ζητούν τη γνώμη της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής στις περιπτώσεις που προβλέπει η παρούσα συνθήκη. Δύναται να ζητούν τη γνώμη της σε κάθε περίπτωση που το κρίνουν σκόπιμο. Η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή δύναται να λαμβάνει την πρωτοβουλία να διατυπώνει γνώμη στις περιπτώσεις που το θεωρεί σκόπιμο.

Αν το Συμβούλιο ή η Επιτροπή το κρίνουν αναγκαίο, τάσσουν στην Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή προθεσμία τουλάχιστον ενός μηνός για να υποβάλει τη γνώμη της· η προθεσμία υπολογίζεται από τη γνωστοποίηση στον Πρόεδρο της επιτροπής αυτής. Μετά την πάροδο της προθεσμίας, η έλλειψη γνώμης δεν εμποδίζει το Συμβούλιο ή την Επιτροπή να ενεργήσουν.

Η γνώμη της Οικονομικής Επιτροπής και η γνώμη του αρμοδίου ειδικευμένου τμήματος, καθώς και τα πρακτικά των συσκέψεων, διαβιβάζονται στο Συμβούλιο και στην Επιτροπή.»

- 67) Παρεμβάλλεται το ακόλουθο κεφάλαιο:

«Κεφάλαιο 4

Η Επιτροπή των Περιφερειών

Άρθρο 198 Α

Συνιστάται επιτροπή αποτελούμενη από αντιπροσώπους των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης και περιφερειακής διοίκησης, καλούμενη στο εξής "Επιτροπή των Περιφερειών", η οποία έχει συμβουλευτικό χαρακτήρα.

Ο αριθμός των μελών της Επιτροπής των Περιφερειών καθορίζεται ως εξής:

Βέλγιο	12
Δανία	9
Γερμανία	24
Ελλάδα	12
Ισπανία	21
Γαλλία	24
Ιρλανδία	9
Ιταλία	24
Λουξεμβούργο	6
Κάτω Χώρες	12
Πορτογαλία	12
Ηνωμένο Βασίλειο	24

Τα μέλη της Επιτροπής των Περιφερειών, καθώς και ισάριθμοι αναπληρωτές, διορίζονται ομόφωνα από το Συμβούλιο μετά από προτάσεις των οικείων κρατών μελών για τέσσερα έτη. Η θητεία τους μπορεί να ανανεωθεί.

Τα μέλη της Επιτροπής των Περιφερειών δεν πρέπει να δεσμεύονται από καμία επιτακτική εντολή. Ασκούν τα καθήκοντά τους με πλήρη ανεξαρτησία, προς το γενικό συμφέρον της Κοινότητας.

Άρθρο 198 Β

Η Επιτροπή των Περιφερειών διορίζει μεταξύ των μελών της τον Πρόεδρο και το προεδρείο της για περίοδο δύο ετών.

Η Επιτροπή των Περιφερειών καταρτίζει τον εσωτερικό της κανονισμό και τον υποβάλλει προς έγκριση στο Συμβούλιο που αποφασίζει ομοφώνως.

Η Επιτροπή των Περιφερειών συγκαλείται από τον Πρόεδρό της αιτήσει του Συμβουλίου και της Επιτροπής· μπορεί επίσης να συνεδριάσει με δική της πρωτοβουλία.

Άρθρο 198 Γ

Το Συμβούλιο ή η Επιτροπή ζητούν τη γνώμη της Επιτροπής των Περιφερειών στις περιπτώσεις που προβλέπονται στην παρούσα συνθήκη, καθώς και σε κάθε περίπτωση που το Συμβούλιο ή η Επιτροπή το κρίνει σκόπιμο.

Εάν το Συμβούλιο ή η Επιτροπή το κρίνουν αναγκαίο, τάσσουν στην Επιτροπή των Περιφερειών προθεσμία ενός τουλάχιστον μηνός για να υποβάλει τη γνώμη της· η προθεσμία υπολογίζεται από τη γνωστοποίηση στον πρόεδρο της επιτροπής αυτής. Μετά την πάροδο της προθεσμίας, η έλλειψη της γνώμης δεν εμποδίζει το Συμβούλιο ή την Επιτροπή να ενεργήσουν.

Όταν ζητείται η γνώμη της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής κατ' εφαρμογή του άρθρου 198, η Επιτροπή των Περιφερειών ενημερώνεται από το Συμβούλιο ή την Επιτροπή γι' αυτήν την αίτηση γνώμης. Η Επιτροπή των Περιφερειών δύναται, εφόσον θεωρεί ότι διακυβεύονται συγκεκριμένα περιφερειακά συμφέροντα, να εκφέρει γνώμη σχετικά με το θέμα.

Η Επιτροπή των Περιφερειών δύναται να εκφέρει γνώμη και με δική της πρωτοβουλία στις περιπτώσεις που το κρίνει σκόπιμο.

Η γνώμη της Επιτροπής των Περιφερειών καθώς και τα πρακτικά των συσκέψεων, διαδίδονται στο Συμβούλιο και στην Επιτροπή.»

68) Παρεμβάλλεται το ακόλουθο κεφάλαιο:

«Κεφάλαιο 5

Η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων

Άρθρο 198 Δ

Η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων έχει νομική προσωπικότητα.

Μέλη της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων είναι τα κράτη μέλη.

Το καταστατικό της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων προσαρτάται ως πρωτόκολλο στην παρούσα συνθήκη.

Άρθρο 198 Ε

Η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων έχει ως αποστολή να συμβάλλει στην ισόρροπη και απρόσκοπτη ανάπτυξη της κοινής αγοράς για το συμφέρον της Κοινότητας προσφεύγοντας στην κεφαλαιαγορά και στους ιδίους της πόρους. Για το σκοπό αυτόν, χωρίς να επιδιώκει κέρδος, διευκολύνει με την παροχή δανείων και εγγυήσεων, τη χρηματοδότηση των κατωτέρω σχεδίων, σε όλους τους τομείς της οικονομίας:

- α) σχεδίων που αποβλέπουν στην αξιοποίηση των λιγότερο ανεπτυγμένων περιοχών,
- β) σχεδίων που αποσκοπούν στον εκσυγχρονισμό ή στη μετατροπή επιχειρήσεων ή στη δημιουργία νέων δραστηριοτήτων που συνεπάγεται η προοδευτική εγκαθίδρυση της κοινής αγοράς και που, λόγω της εκτάσεως ή της φύσεώς τους, δεν δύνανται να καλυφθούν πλήρως από τα διαθέσιμα σε κάθε κράτος μέλος μέσα χρηματοδοτήσεως,
- γ) σχεδίων κοινού ενδιαφέροντος για περισσότερα κράτη μέλη που, λόγω της εκτάσεως ή της φύσεώς τους, δεν δύνανται να καλυφθούν πλήρως από τα διαθέσιμα σε κάθε κράτος μέλος μέσα χρηματοδοτήσεως.

Η Τράπεζα, κατά την εκτέλεση της αποστολής της, διευκολύνει τη χρηματοδότηση επενδυτικών προγραμμάτων σε συνδυασμό με τις παρεμβάσεις των διαρθρωτικών Ταμείων και των άλλων χρηματοδοτικών μέσων της Κοινότητας.»

- 69) Το άρθρο 199 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Άρθρο 199

Όλα τα έσοδα και τα έξοδα της Κοινότητας, περιλαμβανομένων και εκείνων που αφορούν το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, πρέπει να προβλέπονται για κάθε οικονομικό έτος και να εγγράφονται στον προϋπολογισμό.

Οι διοικητικές δαπάνες στις οποίες υποβάλλονται τα όργανα βάσει των διατάξεων της συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση όσον αφορά την κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφαλείας και τη συνεργασία στους τομείς της δικαιοσύνης και των εσωτερικών υποθέσεων, δαρύνουν τον προϋπολογισμό. Οι λειτουργικές δαπάνες που συνεπάγεται η υλοποίηση των διατάξεων αυτών, μπορούν να δαρύνουν τον προϋπολογισμό, υπό τις προϋποθέσεις που ορίζονται σ' αυτές.

Ο προϋπολογισμός πρέπει να είναι ισοσκελισμένος ως προς τα έσοδα και τα έξοδα.»

- 70) Το άρθρο 200 καταργείται.

- 71) Το άρθρο 201 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Άρθρο 201

Ο προϋπολογισμός χρηματοδοτείται στο ακέραιο, υπό την επιφύλαξη των άλλων εσόδων, από ίδιους πόρους.

Το Συμβούλιο, προτάσει της Επιτροπής και μετά από διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, θεσπίζει ομόφωνα τις διατάξεις σχετικά με το σύστημα των ιδίων πόρων της Κοινότητας που συνιστά στα κράτη μέλη να αποδεχθούν, σύμφωνα με τους αντίστοιχους συνταγματικούς τους κανόνες.»

- 72) Παρεμβάλλεται το ακόλουθο άρθρο:

«Άρθρο 201 Α

Προκειμένου να εξασφαλισθεί η δημοσιονομική πειθαρχία, η Επιτροπή δεν προτείνει κοινοτική πράξη, δεν τροποποιεί τις προτάσεις της, και δεν λαμβάνει εκτελεστικά μέτρα που ενδέχεται να έχουν σημαντικές επιπτώσεις στον προϋπολογισμό, χωρίς να παρέχει τη διαβεβαίωση ότι η πρόταση ή το μέτρο αυτό δύναται να χρηματοδοτηθεί στα πλαίσια των ιδίων πόρων της Κοινότητας, όπως καθορίζονται στις διατάξεις που έχει θεσπίσει το Συμβούλιο σύμφωνα με το άρθρο 201.»

- 73) Το άρθρο 205 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Άρθρο 205

Η Επιτροπή εκτελεί τον προϋπολογισμό, σύμφωνα με τις διατάξεις του κανονισμού που εκδίδεται σε εκτέλεση του άρθρου 209, με δική της ευθύνη και εντός των ορίων των πιστώσεων που εγκρίθηκαν, σύμφωνα με την αρχή της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης.

Ο κανονισμός προβλέπει τον ειδικό τρόπο κατά τον οποίο κάθε όργανο συμμετέχει στην εκτέλεση των ιδίων δαπανών.

Η Επιτροπή δύναται να προβαίνει, εντός των ορίων και υπό τις προϋποθέσεις του κανονισμού που εκδίδεται κατ' εφαρμογή του άρθρου 209, σε μεταφορές πιστώσεων του προϋπολογισμού είτε από κεφάλαιο σε κεφάλαιο είτε από υποδιαίρεση σε υποδιαίρεση.»

- 74) Το άρθρο 206 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Άρθρο 206

1. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, μετά από σύσταση του Συμβουλίου που αποφασίζει με ειδική πλειοψηφία, απαλλάσσει την Επιτροπή ως προς την εκτέλεση του προϋπολογισμού. Για το σκοπό αυτό, εξετάζει, ύστερα από το Συμβούλιο, τους λογαριασμούς και το δημοσιονομικό ισολογισμό, που αναφέρονται στο άρθρο 205 α, την ετήσια έκθεση του Ελεγκτικού Συνεδρίου, μαζί με τις απαντήσεις των ελεγχόμενων οργάνων στις παρατηρήσεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου, καθώς και τις συναφείς ειδικές εκθέσεις του.

2. Προτού απαλλάξει την Επιτροπή, ή για οποιοδήποτε άλλο σκοπό που εντάσσεται στα πλαίσια της άσκησης των εξουσιών της σε θέματα εκτέλεσης του προϋπολογισμού, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο δύναται να ζητήσει να ακούσει την Επιτροπή σχετικά με την εκτέλεση των δαπανών ή τη λειτουργία των συστημάτων δημοσιονομικού ελέγχου. Η Επιτροπή διαβιβάζει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, αιτήσεώς του, κάθε αναγκαία πληροφορία.

3. Η Επιτροπή καταβάλλει κάθε προσπάθεια ώστε να λαμβάνονται υπόψη οι παρατηρήσεις που συνοδεύουν τις αποφάσεις απαλλαγής και οι άλλες παρατηρήσεις του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου σχετικά με την εκτέλεση των δαπανών, καθώς και τα σχόλια που συνοδεύουν τις συστάσεις απαλλαγής που διατυπώνει το Συμβούλιο.

Μετά από αίτηση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ή του Συμβουλίου, η Επιτροπή υποβάλλει έκθεση για τα μέτρα που έχουν ληφθεί με βάση αυτές τις παρατηρήσεις και σχόλια και, ιδίως, σχετικά με τις οδηγίες που έχουν δοθεί στις υπηρεσίες οι οποίες έχουν αναλάβει την εκτέλεση του προϋπολογισμού. Οι εκθέσεις αυτές διαβιβάζονται επίσης στο Ελεγκτικό Συνέδριο.»

- 75) Τα άρθρα 206 α και 206 β καταργούνται.

76) Το άρθρο 209 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Άρθρο 209

Το Συμβούλιο αποφασίζοντας ομόφωνα, προτάσει της Επιτροπής, κατόπιν διαβουλεύσεως με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και μετά από γνώμη του Ελεγκτικού Συνεδρίου:

- α) εκδίδει τους δημοσιονομικούς κανονισμούς που ρυθμίζουν ιδίως τη διαδικασία σχετικά με την κατάρτιση και την εκτέλεση του προϋπολογισμού και την απόδοση και εξέλεξη των λογαριασμών,
- β) καθορίζει τους τρόπους και τη διαδικασία κατά τις οποίες τα έσοδα του προϋπολογισμού που προβλέπονται από τη ρύθμιση περί ιδίων πόρων της Κοινότητας, τίθενται στη διάθεση της Επιτροπής και προσδιορίζει τα εφαρμοστέα μέτρα προς αντιμετώπιση, εφόσον είναι ανάγκη, των ταμειακών αναγκών,
- γ) ορίζει τους κανόνες και οργανώνει τον έλεγχο της ευθύνης των δημοσιονομικών ελεγκτών, των διατακτών και των υπολόγων.»

77) Παρεμβάλλεται το ακόλουθο άρθρο:

«Άρθρο 209 Α

Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα ίδια μέτρα καταπολέμησης της απάτης κατά των οικονομικών συμφερόντων της Κοινότητας, με εκείνα που λαμβάνουν για την καταπολέμηση της απάτης κατά των ιδίων οικονομικών συμφερόντων.

Με την επιφύλαξη άλλων διατάξεων της παρούσας συνθήκης, τα κράτη μέλη συντονίζουν τη δράση τους σχετικά με την προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Κοινότητας κατά της απάτης. Για το σκοπό αυτό, διοργανώνουν, με την δοήθεια της Επιτροπής, στενή και τακτική συνεργασία με τις αρμόδιες διοικητικές υπηρεσίες τους.»

78) Το άρθρο 215 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Άρθρο 215

Η συμβατική ευθύνη της Κοινότητας διέπεται από το δίκαιο που εφαρμόζεται στη σχετική σύμβαση.

Στο πεδίο της εξωσυμβατικής ευθύνης, η Κοινότητα υποχρεούται, σύμφωνα με τις γενικές αρχές του δικαίου που είναι κοινές στα δίκαια των κρατών μελών, να αποκαθιστά τη ζημία που προξενούν τα όργανα ή οι υπάλληλοί της κατά την άσκηση των καθηκόντων τους.

Το δεύτερο εδάφιο εφαρμόζεται υπό τις ίδιες προϋποθέσεις στις ζημίες που προξενεί η ΕΚΤ ή οι υπάλληλοί της κατά την άσκηση των καθηκόντων τους.

Η προσωπική ευθύνη των υπαλλήλων έναντι της Κοινότητας διέπεται από τις διατάξεις του κανονισμού περί της υπηρεσιακής τους καταστάσεως ή του καθεστώτος που τους διέπει.»

79) Το άρθρο 227 αντικαθίσταται ως εξής:

α) η παράγραφος 2 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«2. Για τα υπερπόντια γαλλικά διαμερίσματα εφαρμόζονται από της ενάρξεως της ισχύος της παρούσας συνθήκης οι ειδικές και οι γενικές της διατάξεις περί:

- της ελεύθερης κυκλοφορίας των εμπορευμάτων,
- της γεωργίας, εξαιρέσει του άρθρου 40 παράγραφος 4,
- της ελεύθερης παροχής υπηρεσιών,
- των κανόνων ανταγωνισμού,
- των μέτρων διασφάλισης που προβλέπονται στα άρθρα 109 Η, 109 Θ και 226,
- των οργάνων.

Οι όροι εφαρμογής των άλλων διατάξεων της παρούσας συνθήκης ορίζονται εντός δύο ετών από την έναρξη της ισχύος της με ομόφωνες αποφάσεις του Συμβουλίου, προτάσει της Επιτροπής.

Τα όργανα της Κοινότητας μεριμνούν, στο πλαίσιο των διαδικασιών που προβλέπει η παρούσα συνθήκη, και ιδίως το άρθρο 226, για την οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη αυτών των περιοχών.»

β) στην παράγραφο 5, το σημείο α) αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«α) Η παρούσα συνθήκη δεν εφαρμόζεται στις Νήσους Φερόες.»

80) Το άρθρο 228 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Άρθρο 228

1. Όταν η παρούσα συνθήκη προβλέπει τη σύναψη συμφωνιών μεταξύ της Κοινότητας και ενός ή περισσοτέρων κρατών ή διεθνών οργανισμών, η Επιτροπή υποβάλλει συστάσεις στο Συμβούλιο, το οποίο την εξουσιοδοτεί να αρχίσει τις αναγκαίες διαπραγματεύσεις. Οι διαπραγματεύσεις αυτές διεξάγονται από την Επιτροπή, σε συνεννόηση με τις ειδικές επιτροπές που ορίζονται από το Συμβούλιο για να την επικουρούν στο έργο αυτό και στα πλαίσια των οδηγιών που ενδεχομένως της απευθύνει το Συμβούλιο.

Κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων που του αναθέτει η παρούσα παράγραφος, το Συμβούλιο αποφασίζει με ειδική πλειοψηφία, πλην των περιπτώσεων που προβλέπονται στη δεύτερη φράση της παραγράφου 2, στις οποίες αποφασίζει με ομοφωνία.

2. Με την επιφύλαξη των αρμοδιοτήτων της Επιτροπής στον τομέα αυτό, οι συμφωνίες συνάπτονται από το Συμβούλιο, το οποίο αποφασίζει με ειδική πλειοψηφία μετά από πρόταση της Επιτροπής. Το Συμβούλιο αποφασίζει ομόφωνα όταν η συμφωνία αφορά τομέα στον οποίο απαιτείται ομοφωνία για τη θέσπιση εσωτερικών κανόνων, καθώς και προκειμένου περί συμφωνιών του άρθρου 238.

3. Εκτός από τις συμφωνίες που προβλέπονται στο άρθρο 113, παράγραφος 3, το Συμβούλιο συνάπτει τις συμφωνίες μετά από διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, ακόμη και όταν η συμφωνία αφορά τομέα για τον οποίο απαιτείται η διαδικασία του άρθρου 189 Β, ή του άρθρου 189 Γ για τη θέσπιση εσωτερικών κανόνων. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο διατυπώνει τη γνώμη του μέσα σε προθεσμία που μπορεί να ορίσει το Συμβούλιο ανάλογα με το επείγον του ζητήματος. Ελλείψει γνώμης μέσα στην προθεσμία αυτή, το Συμβούλιο δύναται να αποφασίζει.

Κατά παρέκκλιση από τις διατάξεις του προηγούμενου εδαφίου, συνάπτονται κατόπιν σύμφωνης γνώμης του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, οι συμφωνίες που αναφέρονται στο άρθρο 238, καθώς και οι άλλες συμφωνίες που δημιουργούν ειδικό θεσμικό πλαίσιο μέσω της οργάνωσης διαδικασιών συνεργασίας, οι συμφωνίες που συνεπάγονται σημαντικές δημοσιονομικές επιπτώσεις για την Κοινότητα και οι συμφωνίες που συνεπάγονται τροποποίηση πράξης που εγκρίθηκε κατά τη διαδικασία του άρθρου 189 Β.

Σε επείγουσες περιπτώσεις, το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο μπορούν να συμφωνούν προθεσμία για τη σύμφωνη γνώμη.

4. Κατά τη σύναψη συμφωνίας, το Συμβούλιο μπορεί, κατά παρέκκλιση από τις διατάξεις της παραγράφου 2, να εξουσιοδοτεί την Επιτροπή να εγκρίνει εξ ονόματος της Κοινότητας τις τροποποιήσεις, εφόσον προβλέπεται από τη συμφωνία ότι οι τροποποιήσεις αυτές πρέπει να εγκρίνονται με απλοποιημένη διαδικασία ή μέσω ενός οργάνου που συνιστάται από την εν λόγω συμφωνία· το Συμβούλιο μπορεί να εξαρτά την εξουσιοδότηση αυτή από ορισμένους ειδικούς όρους.

5. Όταν το Συμβούλιο σχεδιάζει τη σύναψη συμφωνίας που τροποποιεί την παρούσα συνθήκη, οι τροποποιήσεις πρέπει να εγκριθούν προηγουμένως σύμφωνα με τη διαδικασία στο άρθρο Ν της συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση.

6. Το Συμβούλιο, η Επιτροπή ή ένα κράτος μέλος μπορούν να ζητούν προηγουμένως από το Δικαστήριο να γνωμοδοτήσει εάν η μελετώμενη συμφωνία συμβιβά-

ζεται με τις διατάξεις της παρούσας συνθήκης. Εάν η γνωμοδότηση του Δικαστηρίου είναι αρνητική, η συμφωνία μπορεί να τεθεί σε ισχύ μόνο υπό τους όρους που ορίζει το άρθρο Ν της συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση.

7. Οι συμφωνίες που συνάπτονται υπό τους όρους που καθορίζονται στο παρόν άρθρο, δεσμεύουν τα όργανα της Κοινότητας και τα κράτη μέλη.»

81) Παρεμβάλλεται το ακόλουθο άρθρο:

«Άρθρο 228 Α

Όταν μία κοινή θέση ή κοινή δράση που εγκρίθηκαν σύμφωνα με τις διατάξεις της συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση σχετικά με την κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφαλείας, προβλέπει δράση της Κοινότητας για τη μερική ή ολοκληρωτική μείωση ή διακοπή των οικονομικών σχέσεων με μία ή περισσότερες τρίτες χώρες, το Συμβούλιο αποφασίζοντας με ειδική πλειοψηφία μετά από πρόταση της Επιτροπής, λαμβάνει τα αναγκαία επείγοντα μέτρα.»

82) Το άρθρο 231 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Άρθρο 231

Η Κοινότητα συνεργάζεται στενά με τον Οργανισμό Οικονομικής Συνεργασίας και Αναπτύξεως κατά τρόπο που ορίζεται με κοινή συμφωνία.»

83) Τα άρθρα 236 και 237 καταργούνται.

84) Το άρθρο 238 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Άρθρο 238

Η Κοινότητα δύναται να συνάπτει, με ένα ή περισσότερα κράτη ή με διεθνείς οργανισμούς, συμφωνίες που συνιστούν σύνδεση, η οποία συνεπάγεται αμοιβαία δικαιώματα και υποχρεώσεις, κοινές δράσεις και ειδικές διαδικασίες.»

ΣΤ. Στο παράρτημα ΙΙΙ:

85) Ο τίτλος αντικαθίσταται ως εξής:

«Πίνακας άδηλων συναλλαγών που προβλέπεται στο άρθρο 73 Η της συνθήκης.»

Ζ. Στο πρωτόκολλο για το καταστατικό της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων:

86) Η παραπομπή στα άρθρα 129 και 130 αντικαθίσταται από την παραπομπή στα άρθρα 198 Δ και 198 Ε, αντίστοιχως.

ΤΙΤΛΟΣ ΙΙΙ

ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΣΥΝΘΗΚΗΣ ΠΕΡΙ ΙΔΡΥΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ ΑΝΘΡΑΚΟΣ ΚΑΙ ΧΑΛΥΒΟΣ

Άρθρο Η

Η συνθήκη περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Άνθρακος και Χαλύβος τροποποιείται σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος άρθρου.

1) Το άρθρο 7 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Άρθρο 7

Τα όργανα της Κοινότητας είναι:

- μια ΑΝΩΤΑΤΗ ΑΡΧΗ (η οποία καλείται στο εξής “η Επιτροπή”),
- μια ΚΟΙΝΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ (η οποία καλείται στο εξής “το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο”),
- ένα ειδικό ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΥΠΟΥΡΓΩΝ (το οποίο καλείται στο εξής “το Συμβούλιο”),
- ένα ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ,
- ένα ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ.

Η Επιτροπή επικουρείται από μια συμβουλευτική επιτροπή.»

2) Παρεμβάλλονται τα ακόλουθα άρθρα:

«Άρθρο 9

1. Η Επιτροπή αποτελείται από δεκαεπτά μέλη που επιλέγονται δάσει των γενικών τους προσόντων και τα οποία παρέχουν κάθε εγγύηση ανεξαρτησίας.

Ο αριθμός των μελών της Επιτροπής δύναται να τροποποιηθεί ομοφώνως από το Συμβούλιο.

Μόνον οι έχοντες την ιθαγένεια των κρατών μελών δύναται να είναι μέλη της Επιτροπής.

Η Επιτροπή πρέπει να περιλαμβάνει τουλάχιστον έναν υπήκοο από κάθε κράτος μέλος, χωρίς ο αριθμός των μελών των εχόντων την αυτή ιθαγένεια να είναι μεγαλύτερος των δύο.

2. Τα μέλη της Επιτροπής ασκούν τα καθήκοντά τους με πλήρη ανεξαρτησία προς το γενικό συμφέρον της Κοινότητας.

Κατά την εκπλήρωση των καθηκόντων τους δεν ζητούν ούτε δέχονται υποδείξεις από καμία κυβέρνηση ή άλλον οργανισμό. Απέχουν από κάθε πράξη ασυμβίβαστη προς

το χαρακτήρα των καθηκόντων τους. Κάθε κράτος μέλος υποχρεούται να σέβεται την αρχή αυτή και να μην επιδιώκει να επηρεάζει τα μέλη της Επιτροπής κατά την εκτέλεση του έργου τους.

Τα μέλη της Επιτροπής δεν δύναται, κατά τη διάρκεια της θητείας τους, να ασκούν οποιαδήποτε άλλη επαγγελματική δραστηριότητα, αμειβομένη ή μη. Αναλαμβάνουν επισήμως την υποχρέωση, κατά την ανάληψη των καθηκόντων τους, να τηρούν κατά τη διάρκεια της θητείας τους και μετά τη λήξη αυτής, τις υποχρεώσεις που απορρέουν εκ της θέσεώς τους, και ιδίως τα καθήκοντα εντιμότητας και διακριτικότητας ως προς την αποδοχή, μετά τη λήξη της θητείας τους, ορισμένων θέσεων ή ορισμένων πλεονεκτημάτων. Σε περίπτωση παράβασης των υποχρεώσεων αυτών το Δικαστήριο, αιτήσει του Συμβουλίου ή της Επιτροπής, δύναται, αναλόγως της περιπτώσεως, να απαλλάξει από τα καθήκοντά του το ενδιαφερόμενο μέλος, υπό τις προϋποθέσεις του άρθρου 12 Α, ή να αποφασίσει την έκπτωσή του από το δικαίωμα συνταξιοδότησης ή από άλλες αν' αυτού παροχές.

Άρθρο 10

1. Τα μέλη της Επιτροπής διορίζονται, για περίοδο πέντε ετών, σύμφωνα με τη διαδικασία της παραγράφου 2, και με την επιφύλαξη, ενδεχομένως, των διατάξεων του άρθρου 24.

Η θητεία τους δύναται να ανανεωθεί.

2. Οι κυβερνήσεις των κρατών μελών ορίζουν με κοινή συμφωνία, μετά από διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, την προσωπικότητα που προτίθενται να διορίσουν Πρόεδρο της Επιτροπής.

Οι κυβερνήσεις των κρατών μελών, σε συνεννόηση με τον ορισθέντα Πρόεδρο, ορίζουν τις άλλες προσωπικότητες που προτίθενται να διορίσουν μέλη της Επιτροπής.

Ο Πρόεδρος και τα άλλα μέλη της Επιτροπής που ορίσθηκαν κατ' αυτό τον τρόπο, υπόκεινται, ως σώμα, σε ψήφο έγκρισης του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Μετά την έγκριση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, ο Πρόεδρος και τα άλλα μέλη της Επιτροπής διορίζονται, με κοινή συμφωνία, από τις κυβερνήσεις των κρατών μελών.

3. Οι διατάξεις των παραγράφων 1 και 2 εφαρμόζονται, για πρώτη φορά, για τον Πρόεδρο και τα άλλα μέλη της Επιτροπής, των οποίων η θητεία αρχίζει στις 7 Ιανουαρίου 1995.

Ο Πρόεδρος και τα άλλα μέλη της Επιτροπής των οποίων η θητεία αρχίζει στις 7 Ιανουαρίου 1993, διορίζονται με κοινή συμφωνία από τις κυβερνήσεις των κρατών μελών. Η θητεία τους λήγει στις 6 Ιανουαρίου 1995.

Άρθρο 11

Η Επιτροπή δύναται να διορίσει ένα ή δύο Αντιπροέδρους μεταξύ των μελών της.

Άρθρο 12

Εκτός των τακτικών ανανεώσεων και των θανάτων, τα καθήκοντα μέλους της Επιτροπής λήγουν ατομικά μετά από παραίτηση ή απαλλαγή από αυτά.

Το εν λόγω μέλος αντικαθίσταται για τον υπόλοιπο χρόνο της θητείας του από νέο μέλος που διορίζεται με κοινή συμφωνία από τις κυβερνήσεις των κρατών μελών. Το Συμβούλιο δύναται να αποφασίσει ομόφωνα ότι δεν συντρέχει λόγος αντικατάστασης.

Εάν ο Πρόεδρος παραιτηθεί, ή απαλλαγεί από τα καθήκοντά του ή αποβιώσει, αντικαθίσταται για τον υπόλοιπο χρόνο της θητείας του, σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 10, παράγραφος 2.

Εκτός από την περίπτωση απαλλαγής από τα καθήκοντά, που προβλέπεται στο άρθρο 12 Α, τα μέλη της Επιτροπής παραμένουν εν υπηρεσία μέχρις ότου αντικατασταθούν.

Άρθρο 12 Α

Κάθε μέλος της Επιτροπής, αν δεν πληροί πλέον τις αναγκαίες προϋποθέσεις για την άσκηση των καθηκόντων του ή αν διαπράξει βαρύ παράπτωμα, δύναται να απαλλάσσεται των καθηκόντων του από το Δικαστήριο, αιτήσει του Συμβουλίου ή της Επιτροπής.

Άρθρο 13

Η Επιτροπή αποφασίζει με την πλειοψηφία του αριθμού των μελών που προβλέπεται στο άρθρο 9.

Η Επιτροπή συνεδριάζει εγκύρως, όταν είναι παρόντα όσα μέλη απαιτούνται από τον κανονισμό της.»

3) Το άρθρο 16 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Άρθρο 16

Η Επιτροπή λαμβάνει κάθε πρόσφορο μέτρο εσωτερικής φύσεως για την εξασφάλιση της λειτουργίας των υπηρεσιών της.

Δύναται να συνιστά επιτροπές μελετών, και ιδίως μια Επιτροπή Οικονομικών Μελετών.

Το Συμβούλιο και η Επιτροπή προβαίνουν σε αμοιβαίες διαβουλεύσεις και καθορίζουν με κοινή συμφωνία τις λεπτομέρειες της συνεργασίας τους.

Η Επιτροπή θεσπίζει τον εσωτερικό της κανονισμό προς εξασφάλιση της λειτουργίας της και της λειτουργίας των υπηρεσιών της, κατά τους όρους που προβλέπονται στην παρούσα συνθήκη. Η Επιτροπή δημοσιεύει τον κανονισμό αυτόν.»

4) Παρεμβάλλεται το ακόλουθο άρθρο:

«Άρθρο 17

Η Επιτροπή δημοσιεύει κατ' έτος, ένα μήνα τουλάχιστον προ της έναρξης της συνόδου του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, γενική έκθεση περί της δραστηριότητας της Κοινότητας.»

5) Στο άρθρο 18, προστίθεται το ακόλουθο εδάφιο:

«Το Συμβούλιο ορίζει με ειδική πλειοψηφία κάθε αποζημίωση που καταβάλλεται αντι αμοιβής.»

6) Παρεμβάλλονται τα ακόλουθα άρθρα:

«Άρθρο 20 Α

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο μπορεί, με την πλειοψηφία των μελών του, να ζητάει από την Επιτροπή να υποβάλει κατάλληλες προτάσεις για θέματα για τα οποία χρειάζεται κατά τη γνώμη του να εκπονηθούν κοινοτικές πράξεις προκειμένου να υλοποιηθεί η παρούσα συνθήκη.

Άρθρο 20 Β

Κατά την εκτέλεση των καθηκόντων του, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο μπορεί, αιτήσει του ενός τετάρτου των μελών του, να συνιστά προσωρινή εξεταστική επιτροπή για να εξετάζει, με την επιφύλαξη των αρμοδιοτήτων που έχουν δοθεί από την παρούσα συνθήκη σε άλλα όργανα ή οργανισμούς, τις καταγγελίες παραβάσεων ή κακής διοίκησης κατά την εφαρμογή του κοινοτικού δικαίου, εκτός εάν τα καταγγελλόμενα γεγονότα εκδικάζονται ενώπιον δικαστηρίου και για όσο χρονικό διάστημα δεν έχει ολοκληρωθεί η δικαστική διαδικασία.

Η προσωρινή εξεταστική επιτροπή παύει να υφίσταται από τη στιγμή που καταθέτει την έκθεσή της.

Οι λεπτομέρειες της άσκησης του δικαιώματος εξέτασης των πραγμάτων καθορίζονται με κοινή συμφωνία μεταξύ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου και της Επιτροπής.

Άρθρο 20 Γ

Οι πολίτες της Ένωσης, καθώς και κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο που κατοικεί ή έχει την καταστατική του έδρα σε κράτος μέλος, δικαιούνται να υποβάλλουν, ατομικά ή από κοινού με άλλους πολίτες ή πρόσωπα, αναφορά στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο για θέμα που υπάγεται στους τομείς δραστηριοτήτων της Κοινότητας και το οποίο τους αφορά άμεσα.

Άρθρο 20 Δ

1. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο διορίζει διαμεσολαβητή, ο οποίος είναι εξουσιοδοτημένος να παραλαμβάνει τις καταγγελίες όλων των πολιτών της Ένωσης ή των φυσικών ή νομικών προσώπων που κατοικούν ή έχουν την καταστατική τους έδρα σε κράτος μέλος, σχετικά με περιπτώσεις κακής διοίκησης στα πλαίσια της δράσης των κοινοτικών οργάνων ή οργανισμών, με εξαίρεση το Δικαστήριο και το Πρωτοδικείο κατά την άσκηση των δικαιωμάτων τους καθηκόντων.

Στα πλαίσια των καθηκόντων του, ο διαμεσολαβητής διεξάγει τις έρευνες που κρίνει δικαιολογημένες είτε με δική του πρωτοβουλία είτε βάσει των καταγγελιών που του έχουν υποβληθεί απευθείας ή μέσω μέλους του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, εκτός εάν για τα καταγγελλόμενα γεγονότα έχει ή είχε κινηθεί δικαστική διαδικασία. Εάν ο διαμεσολαβητής διαπιστώσει περίπτωση κακής διοίκησης, υποβάλλει το θέμα στο οικείο όργανο, το οποίο διαθέτει προθεσμία τριών μηνών για να εκθέσει τη γνώμη του στον διαμεσολαβητή. Ο διαμεσολαβητής διαβιβάζει εν συνεχεία έκθεση προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και προς το οικείο όργανο. Ο καταγγέλλων ενημερώνεται για το αποτέλεσμα των ερευνών αυτών.

Ο διαμεσολαβητής συντάσσει ετήσια έκθεση προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο σχετικά με τα αποτελέσματα των ερευνών του.

2. Ο διαμεσολαβητής διορίζεται μετά από κάθε εκλογή του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου για τη διάρκεια της βουλευτικής περιόδου. Η θητεία του δύναται να ανανεωθεί.

Το Δικαστήριο μπορεί να απαλλάξει τον διαμεσολαβητή από τα καθήκοντά του, αιτήσει του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, εάν παύσει να πληροί τις προϋποθέσεις που απαιτούνται για την άσκηση των καθηκόντων του ή εάν διαπράξει βαρύ παράπτωμα.

3. Ο διαμεσολαβητής ασκεί τα καθήκοντά του με πλήρη ανεξαρτησία. Κατά την άσκηση των καθηκόντων του, δεν ζητά ούτε δέχεται υποδείξεις από κανένα οργανισμό. Ο διαμεσολαβητής δεν μπορεί, κατά τη διάρκεια των καθηκόντων του, να ασκεί καμία άλλη επαγγελματική δραστηριότητα, αμειβόμενη ή μη.

4. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, μετά από γνώμη της Επιτροπής και με την έγκριση του Συμβουλίου που αποφασίζει με ειδική πλειοψηφία, προσδιορίζει το καθε-

στάς και τους γενικούς όρους της άσκησης των καθηκόντων του διαμεσολαβητή.»

7) Στο άρθρο 21, η παράγραφος 3 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«3. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο καταρτίζει σχέδια για τη διεξαγωγή εκλογών με άμεση καθολική ψηφοφορία κατά ενιαία διαδικασία σε όλα τα κράτη μέλη.

Το Συμβούλιο, μετά από σύμφωνη γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου το οποίο αποφασίζει με την πλειοψηφία των μελών από τα οποία απαρτίζεται, θεσπίζει ομόφωνα τις διατάξεις που συνιστά στα κράτη μέλη να αποδεχθούν, σύμφωνα με τους αντίστοιχους συνταγματικούς τους κανόνες.»

8) Το άρθρο 24 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

Άρθρο 24

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο συζητά σε δημόσια συνεδρίαση τη γενική έκθεση που του υποβάλλει η Επιτροπή.

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο δεν δύναται να αποφασίζει επί προτάσεως δυσπιστίας κατά της δραστηριότητας της Επιτροπής πριν παρέλθουν τρεις τουλάχιστον ημέρες μετά την υποβολή της και μόνο με φανερή ψηφοφορία.

Αν η πρόταση δυσπιστίας γίνει δεκτή με την πλειοψηφία των δύο τρίτων των ψηφισάντων και την πλειοψηφία των μελών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, τα μέλη της Επιτροπής οφείλουν να παραιτηθούν συλλογικά. Μέχρις ότου αντικατασταθούν, σύμφωνα με το άρθρο 10, εξακολουθούν να διεκπεραιώνουν τις τρέχουσες υποθέσεις. Στην περίπτωση αυτή, η θητεία των μελών της Επιτροπής που διορίζονται σε αντικατάστασή τους λήγει την ημερομηνία που θα είχε λήξει η θητεία των μελών της Επιτροπής που εξαναγκάστηκαν σε συλλογική παραίτηση.»

9) Παρεμβάλλονται τα ακόλουθα άρθρα:

Άρθρο 27

Το Συμβούλιο απαρτίζεται από έναν αντιπρόσωπο κάθε κράτους μέλους σε υπουργικό επίπεδο, ο οποίος είναι εξουσιοδοτημένος να δεσμεύει την κυβέρνηση του κράτους μέλους που αντιπροσωπεύει.

Η προεδρία ασκείται διαδοχικώς από κάθε κράτος μέλος του Συμβουλίου για περίοδο έξι μηνών σύμφωνα με την ακόλουθη σειρά των κρατών μελών:

— για έναν πρώτο κύκλο έξι ετών: Βέλγιο, Δανία, Γερμανία, Ελλάδα, Ισπανία, Γαλλία, Ιρλανδία, Ιταλία, Λουξεμβούργο, Κάτω Χώρες, Πορτογαλία, Ηνωμένο Βασίλειο,

— για τον επόμενο κύκλο έξι ετών: Δανία, Βέλγιο, Ελλάδα, Γερμανία, Γαλλία, Ισπανία, Ιταλία, Ιρλανδία, Κάτω Χώρες, Λουξεμβούργο, Ηνωμένο Βασίλειο, Πορτογαλία.

Άρθρο 27 Α

Το Συμβούλιο συνέρχεται κατόπιν προσκλήσεως του Προέδρου του με πρωτοβουλία αυτού του ίδιου, ενός από τα μέλη του ή της Επιτροπής.»

10) Παρεμβάλλονται τα ακόλουθα άρθρα:

«Άρθρο 29

Το Συμβούλιο ορίζει με ειδική πλειοψηφία τις αποδοχές, αποζημιώσεις και συντάξεις του Προέδρου και των μελών της Επιτροπής, του Προέδρου, των δικαστών, των γενικών εισαγγελέων και του γραμματέως του Δικαστηρίου. Ορίζει επίσης, με την ίδια πλειοψηφία, κάθε άλλη αποζημίωση που καταβάλλεται αντί αμοιβής.

Άρθρο 30

1. Μια επιτροπή αποτελούμενη από τους μόνιμους αντιπροσώπους των κρατών μελών έχει ως έργο την προετοιμασία των εργασιών του Συμβουλίου και την εκτέλεση των εντολών που της ανατίθενται από το Συμβούλιο.

2. Το Συμβούλιο επικουρείται από γενική γραμματεία, υπό τη διεύθυνση ενός Γενικού Γραμματέα. Ο Γενικός Γραμματέας διορίζεται από το Συμβούλιο με ομόφωνη απόφαση.

Το Συμβούλιο αποφασίζει σχετικά με την οργάνωση της γενικής γραμματείας.

3. Το Συμβούλιο θεσπίζει τον εσωτερικό του κανονισμό.»

11) Το άρθρο 32 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Άρθρο 32

Το Δικαστήριο αποτελείται από δεκατρείς δικαστές.

Το Δικαστήριο συνεδριάζει σε ολομέλεια. Δύνανται όμως να συγκροτεί τμήματα μεταξύ των μελών του από τρεις ή πέντε δικαστές, για τη διεξαγωγή ορισμένων προπαρασκευαστικών ενεργειών ή την εκδίκαση ορισμένων κατηγοριών υποθέσεων, κατά τις διατάξεις ειδικού κανονισμού.

Το Δικαστήριο συνεδριάζει σε ολομέλεια εφόσον το ζητήσει ένα κράτος μέλος ή όργανο της Κοινότητας το οποίο είναι διάδικος.

Κατόπιν αιτήσεως του Δικαστηρίου, το Συμβούλιο δύναται, αποφασίζοντας ομοφώνως, να αυξήσει τον

αριθμό των δικαστών και να επιφέρει τις αναγκαίες προσαρμογές στο δεύτερο και τρίτο εδάφιο και στο άρθρο 32 6, δεύτερο εδάφιο.»

12) Το άρθρο 32 δ αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Άρθρο 32 δ

1. Προσαρτάται στο Δικαστήριο ένα Πρωτοδικείο για να εκδικάζει σε πρώτο βαθμό ορισμένες κατηγορίες προσφυγών που καθορίζονται με τις προϋποθέσεις της παραγράφου 2, υπό την επιφύλαξη ασκήσεως αναίρεσεως ενώπιον του Δικαστηρίου, περιοριζόμενης σε νομικά ζητήματα και υπό τους όρους του Οργανισμού του Δικαστηρίου. Το Πρωτοδικείο δεν είναι αρμόδιο να αποφαινεται επί προδικαστικών ζητημάτων, τα οποία υποβάλλονται δυνάμει του άρθρου 41.

2. Αιτήσει του Δικαστηρίου και μετά από διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και την Επιτροπή, το Συμβούλιο, αποφασίζοντας ομόφωνα, καθορίζει τις κατηγορίες προσφυγών της παραγράφου 1 και τη σύνθεση του Πρωτοδικείου και θεσπίζει τις αναγκαίες προσαρμογές και συμπληρωματικές διατάξεις του Οργανισμού του Δικαστηρίου. Εκτός από αντίθετη απόφαση του Συμβουλίου, οι διατάξεις της παρούσας συνθήκης σχετικά με το Δικαστήριο, και ιδίως οι διατάξεις του πρωτοκόλλου για τον Οργανισμό του Δικαστηρίου, εφαρμόζονται και στο Πρωτοδικείο.

3. Τα μέλη του Πρωτοδικείου επιλέγονται μεταξύ προσώπων που παρέχουν πλήρη εγγύηση ανεξαρτησίας και έχουν την απαιτούμενη ικανότητα για την άσκηση δικαστικών καθηκόντων· διορίζονται με κοινή συμφωνία από τις κυβερνήσεις των κρατών μελών για περίοδο έξι ετών. Ανά τριετία γίνεται μερική ανανέωση. Τα απερχόμενα μέλη μπορούν να διορίζονται εκ νέου.

4. Το Πρωτοδικείο καταρτίζει τον κανονισμό διαδικασίας του, σε συμφωνία με το Δικαστήριο. Ο κανονισμός αυτός υπόκειται στην ομόφωνη έγκριση του Συμβουλίου.»

13) Το άρθρο 33 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Άρθρο 33

Το Δικαστήριο είναι αρμόδιο να αποφαινεται επί προσφυγών ακυρώσεως που ασκούνται από κράτος μέλος ή το Συμβούλιο κατά αποφάσεων και συστάσεων της Επιτροπής λόγω αναρμοδιότητας, παραβάσεως ουσιώδους τύπου, παραβάσεως της παρούσας συνθήκης ή οποιουδήποτε κανόνα δικαίου σχετικού με την εφαρμογή της ή λόγω καταχρήσεως εξουσίας. Ο έλεγχος του Δικαστηρίου δεν δύναται εν τούτοις να επεκτείνεται επί της εκτιμήσεως της καταστάσεως που απορρέει από οικονομικά γεγονότα ή περιστάσεις, εν όψει της οποίας εξεδόθησαν οι εν λόγω αποφάσεις ή συστάσεις, εκτός αν προσάπτεται στην Επιτροπή ότι διέπραξε κατάχρηση

εξουσίας ή ότι αγνόησε κατά έκδηλο τρόπο τις διατάξεις της παρούσας συνθήκης ή οποιουδήποτε κανόνα δικαίου σχετικού με την εφαρμογή της.

Οι επιχειρήσεις ή οι ενώσεις που αναφέρονται στο άρθρο 48 δύνανται υπό τις αυτές προϋποθέσεις να ασκούν προσφυγή κατά ατομικών αποφάσεων και συστάσεων που τις αφορούν ή κατά γενικών αποφάσεων και συστάσεων που θεωρούν ότι συνιστούν έναντι αυτών κατάχρηση εξουσίας.

Οι προσφυγές που προβλέπονται στα δύο πρώτα εδάφια του παρόντος άρθρου ασκούνται εντός μηνός υπολογιζομένου, κατά περίπτωση, από την κοινοποίηση ή τη δημοσίευση της απόφασεως ή της συστάσεως.

Το Δικαστήριο είναι αρμόδιο υπό τις ίδιες προϋποθέσεις, να εκδικάζει προσφυγές που ασκούνται από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο με σκοπό την προστασία των προνομίων του.»

14) Παρεμβάλλεται το ακόλουθο κεφάλαιο:

«Κεφάλαιο V

Ελεγκτικό Συνέδριο

Άρθρο 45 Α

Το Ελεγκτικό Συνέδριο εξασφαλίζει τον έλεγχο των λογαριασμών.

Άρθρο 45 Β

1. Το Ελεγκτικό Συνέδριο αποτελείται από δώδεκα μέλη.

2. Τα μέλη του Ελεγκτικού Συνεδρίου επιλέγονται μεταξύ προσωπικοτήτων που υπηρετούν ή έχουν υπηρετήσει στις χώρες τους σε όργανα εξωτερικού ελέγχου ή διαθέτουν ειδικά προσόντα για το λειτουργήμα αυτό. Οφείλουν να παρέχουν πλήρη εγγύηση ανεξαρτησίας.

3. Τα μέλη του Ελεγκτικού Συνεδρίου διορίζονται από το Συμβούλιο ομοφώνως κατόπιν διαβουλεύσεως με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο για περίοδο έξι ετών.

Πάντως κατά τους πρώτους διορισμούς, τέσσερα μέλη του Ελεγκτικού Συνεδρίου, οριζόμενα με κλήρο, διορίζονται για τέσσερα μόνο έτη.

Τα μέλη του Ελεγκτικού Συνεδρίου δύνανται να επανεπιδιορίζονται.

Τα μέλη του Ελεγκτικού Συνεδρίου εκλέγουν μεταξύ τους τον Πρόεδρο του Ελεγκτικού Συνεδρίου για περίοδο τριών ετών. Η επανεκλογή του επιτρέπεται.

4. Τα μέλη του Ελεγκτικού Συνεδρίου ασκούν τα καθήκοντά τους με πλήρη ανεξαρτησία προς το γενικό συμφέρον της Κοινότητας.

Κατά την εκπλήρωση των καθηκόντων τους, δεν ζητούν ούτε δέχονται υποδείξεις από καμία κυβέρνηση ή άλλον οργανισμό. Απέχουν από κάθε ενέργεια ασυμβίβαστη με τα καθήκοντά τους.

5. Τα μέλη του Ελεγκτικού Συνεδρίου δεν δύνανται, κατά τη διάρκεια της θητείας τους, να ασκούν οποιαδήποτε άλλη επαγγελματική δραστηριότητα, αμειβόμενη ή μη. Αναλαμβάνουν επισήμως την υποχρέωση, κατά την ανάληψη των καθηκόντων τους, να τηρούν κατά τη διάρκεια της θητείας τους και μετά τη λήξη αυτής, τις υποχρεώσεις που απορρέουν εκ της θέσεώς τους, και ιδίως τις υποχρεώσεις εντιμότητας και διακριτικότητας ως προς την αποδοχή, μετά τη λήξη της θητείας τους, ορισμένων θέσεων ή ορισμένων πλεονεκτημάτων.

6. Εκτός των τακτικών ανανεώσεων και των θανάτων, τα καθήκοντα μέλους του Ελεγκτικού Συνεδρίου λήγουν, είτε ατομικώς δια παραιτήσεως, είτε δι' απαλλαγής εξ αυτών που κηρύσσεται από το Δικαστήριο σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 7.

Το εν λόγω μέλος αντικαθίσταται για τον υπόλοιπο χρόνο της θητείας του.

Εκτός από την περίπτωση της απαλλαγής από τα καθήκοντά τους, τα μέλη του Ελεγκτικού Συνεδρίου παραμένουν εν υπηρεσία μέχρις ότου αντικατασταθούν.

7. Τα μέλη του Ελεγκτικού Συνεδρίου δύνανται να απαλλάσσονται από τα καθήκοντά τους ή να κηρύσσονται έκπτωτα του δικαιώματος προς σύνταξη ή άλλων αντ' αυτού ωφελημάτων μόνον αν το Δικαστήριο διαπιστώσει, αιτήσει του Ελεγκτικού Συνεδρίου, ότι έπαυσαν να ανταποκρίνονται προς τις απαιτούμενες προϋποθέσεις ή να εκπληρώνουν τις υποχρεώσεις που απορρέουν εκ της θέσεώς τους.

8. Το Συμβούλιο ορίζει, με ειδική πλειοψηφία, τους όρους απασχολήσεως, και ιδίως τις αποδοχές, αποζημιώσεις και συντάξεις του Προέδρου και των μελών του Ελεγκτικού Συνεδρίου. Ορίζει επίσης, με την ίδια πλειοψηφία, κάθε αποζημίωση που επέχει θέση αμοιβής.

9. Οι επί των δικαστών του Δικαστηρίου εφαρμοζόμενες διατάξεις του πρωτοκόλλου περί των προνομίων και των ασυλιών των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, ισχύουν επίσης και για τα μέλη του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

Άρθρο 45 Γ

1. Το Ελεγκτικό Συνέδριο ελέγχει τους λογαριασμούς του συνόλου των εσόδων και των εξόδων της Κοινότητας. Ελέγχει επίσης τους λογαριασμούς του συνόλου των εσόδων και εξόδων κάθε οργανισμού ιδρυμένου από την Κοινότητα, στο βαθμό που η ιδρυτική πράξη δεν αποκλείει τον έλεγχο αυτόν.

Το Ελεγκτικό Συνέδριο προβαίνει προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο σε δήλωση θεδαιούσα την ακρίβεια των λογαριασμών και τη νομιμότητα και κανονικότητα των σχετικών πράξεων.

2. Το Ελεγκτικό Συνέδριο ελέγχει την νομιμότητα και την κανονικότητα της πραγματοποιήσεως των εσόδων και εξόδων της που αναφέρονται στην παράγραφο 1 και εξακριβώνει την καλή δημοσιονομική διαχείριση.

Ο έλεγχος των εσόδων διενεργείται βάσει των ποσών που δεδαιώνονται ως οφειλόμενα και των ποσών που πράγματι καταβάλλονται στην Κοινότητα.

Ο έλεγχος των εξόδων διενεργείται βάσει των αναληφθεισών υποχρεώσεων και των πραγματοποιηθεισών πληρωμών.

Οι έλεγχοι αυτοί δύνανται να διενεργούνται προ του κλεισίματος των λογαριασμών του σχετικού οικονομικού έτους.

3. Ο έλεγχος πραγματοποιείται βάσει εγγράφων και, εν ανάγκη, επί τόπου στα άλλα όργανα της Κοινότητας και στα κράτη μέλη. Ο έλεγχος στα κράτη μέλη ασκείται σε συνεργασία με τα εθνικά όργανα ελέγχου ή, αν αυτά δεν διαθέτουν τις αναγκαίες αρμοδιότητες, με τις αρμόδιες εθνικές υπηρεσίες. Τα όργανα ή οι υπηρεσίες αυτές γνωρίζουν στο Ελεγκτικό Συνέδριο, αν προτίθενται να συμμετάσχουν στον έλεγχο.

Κάθε αναγκαίο έγγραφο ή πληροφορία για την εκπλήρωση της αποστολής του Ελεγκτικού Συνεδρίου γνωστοποιείται σε αυτό, αιτήσει του, από τα άλλα όργανα της Κοινότητας και από τα εθνικά όργανα ελέγχου ή, αν αυτά δεν διαθέτουν τις αναγκαίες αρμοδιότητες, από τις αρμόδιες εθνικές υπηρεσίες.

4. Το Ελεγκτικό Συνέδριο καταρτίζει ετήσια έκθεση μετά το κλείσιμο κάθε οικονομικού έτους. Η έκθεση αυτή διαβιβάζεται στα άλλα όργανα της Κοινότητας και δημοσιεύεται στην Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, συνοδευόμενη από τις απαντήσεις των οργάνων αυτών στις παρατηρήσεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

Το Ελεγκτικό Συνέδριο δύναται εξάλλου να υποβάλλει οποτεδήποτε παρατηρήσεις, ιδίως υπό μορφήν ειδικών εκθέσεων, επί ειδικών ζητημάτων και να γνωμοδοτεί αιτήσει ενός από τα άλλα όργανα της Κοινότητας.

Το Ελεγκτικό Συνέδριο εγκρίνει τις ετήσιες ή ειδικές εκθέσεις ή τις γνωμοδοτήσεις του με την πλειοψηφία των μελών του.

Το Ελεγκτικό Συνέδριο επικουρεί το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο κατά τον έλεγχο της εκτέλεσης του προϋπολογισμού.

5. Εξάλλου, το Ελεγκτικό Συνέδριο καταρτίζει κατ' έτος ιδιαίτερη έκθεση επί της κανονικότητας των λογιστικών πράξεων, εκτός εκείνων οι οποίες αναφέρονται στα έσοδα και τα έσοδα που αναφέρονται στην παράγραφο 1, καθώς και επί της κανονικότητας της δημοσιονομικής διαχειρίσεως της Επιτροπής που αναφέρεται στις πράξεις αυτές. Το Ελεγκτικό Συνέδριο καταρτίζει την

έκθεση αυτή το αργότερο έξι μήνες μετά το τέλος του οικονομικού έτους στο οποίο αναφέρεται ο λογαριασμός και την απευθύνει στην Επιτροπή και το Συμβούλιο. Η Επιτροπή γνωστοποιεί την έκθεση αυτή στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.»

- 15) Το άρθρο 78 γ αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Άρθρο 78 γ

Η Επιτροπή εκτελεί τον διοικητικό προϋπολογισμό, σύμφωνα με τις διατάξεις του κανονισμού που εκδίδεται κατ' εφαρμογή του άρθρου 78 η, με δική της ευθύνη και εντός του ορίου των πιστώσεων που έχουν χορηγηθεί, σύμφωνα με την αρχή της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης.

Ο κανονισμός προβλέπει τις ειδικές λεπτομέρειες σύμφωνα με τις οποίες κάθε όργανο συμμετέχει στην εκτέλεση των ιδίων του εξόδων.

Στα πλαίσια του διοικητικού προϋπολογισμού, η Επιτροπή δύναται να προβαίνει, εντός των ορίων και με τους όρους που καθορίζονται στον εκδιδόμενο κανονισμό κατ' εφαρμογή του άρθρου 78 η, σε μεταφορές πιστώσεων, είτε από κεφάλαιο σε κεφάλαιο είτε από υποδιαίρεση σε υποδιαίρεση.»

- 16) Τα άρθρα 78 ε και 78 στ καταργούνται.

- 17) Το άρθρο 78 ζ αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Άρθρο 78 ζ

1. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, κατόπιν συστάσεως του Συμβουλίου που αποφασίζει με ειδική πλειοψηφία, απαλλάσσει την Επιτροπή ως προς την εκτέλεση του διοικητικού προϋπολογισμού. Για τον σκοπό αυτό, εξετάζει, ύστερα από το Συμβούλιο, τους λογαριασμούς και το δημοσιονομικό ισολογισμό, που αναφέρονται στο άρθρο 78 δ, την ετήσια έκθεση του Ελεγκτικού Συνεδρίου, μαζί με τις απαντήσεις των ελεγχόμενων οργάνων στις παρατηρήσεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου, καθώς και τις συναφείς ειδικές εκθέσεις αυτού.

2. Προτού απαλλάξει την Επιτροπή, ή για οποιοδήποτε άλλο σκοπό που εντάσσεται στα πλαίσια της άσκησης των εξουσιών της Επιτροπής σε θέματα εκτέλεσης του διοικητικού προϋπολογισμού, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο δύναται να ζητήσει να ακούσει την Επιτροπή σχετικά με την εκτέλεση των δαπανών ή τη λειτουργία των συστημάτων δημοσιονομικού ελέγχου. Η Επιτροπή διαβιβάζει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, αιτήσει του, οιαδήποτε αναγκαία πληροφορία.

3. Η Επιτροπή καταβάλλει κάθε προσπάθεια ώστε να δίδεται συνέχεια στις παρατηρήσεις που συνοδεύουν τις αποφάσεις απαλλαγής και στις άλλες παρατηρήσεις του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου σχετικά με την εκτέλεση των δαπανών, καθώς και στα σχόλια που συνοδεύουν τις συστάσεις απαλλαγής που εκδίδει το Συμβούλιο.

Αιτήσει του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ή του Συμβουλίου, η Επιτροπή υποβάλλει έκθεση για τα ληφθέντα μέτρα με βάση αυτές τις παρατηρήσεις και σχόλια, και, ιδίως, σχετικά με τις οδηγίες που έχουν δοθεί στις υπηρεσίες που έχουν αναλάβει την εκτέλεση του διοικητικού προϋπολογισμού. Οι εκθέσεις αυτές διαβιβάζονται επίσης στο Ελεγκτικό Συνέδριο.»

18) Το άρθρο 78 η αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Άρθρο 78 η

Το Συμβούλιο, αποφασίζοντας ομόφωνα, προτάσει της Επιτροπής, κατόπιν διαβουλεύσεως με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και μετά από γνώμη του Ελεγκτικού Συνεδρίου:

- α) εκδίδει τους δημοσιονομικούς κανονισμούς που ρυθμίζουν ιδίως τη διαδικασία τη σχετική με την κατάρτιση και εκτέλεση του διοικητικού προϋπολογισμού και την απόδοση και εξέλεξη των λογαριασμών,
- β) καθορίζει τους τρόπους και τη διαδικασία, κατά τις οποίες τα έσοδα του προϋπολογισμού που προβλέπονται από τη ρύθμιση περί ιδίων πόρων των Κοινοτήτων, τίθενται στη διάθεση της Επιτροπής και προσδιορίζει τα εφαρμοστέα μέτρα προς αντιμετώπιση, εφόσον είναι ανάγκη, των ταμειακών αναγκών,

γ) ορίζει τους κανόνες και οργανώνει τον έλεγχο της ευθύνης των δημοσιονομικών ελεγκτών, των διατακτών και των υπολόγων.»

19) Παρεμβάλλεται το ακόλουθο άρθρο:

«Άρθρο 78 θ

Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα ίδια μέτρα καταπολέμησης της απάτης κατά των οικονομικών συμφερόντων της Κοινότητας, με εκείνα που λαμβάνουν για την καταπολέμηση της απάτης κατά των δικών τους οικονομικών συμφερόντων.

Με την επιφύλαξη άλλων διατάξεων της παρούσας συνθήκης, τα κράτη μέλη συντονίζουν τη δράση τους που αποβλέπει στην προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Κοινότητας κατά της απάτης. Για το σκοπό αυτό, διοργανώνουν, με την δοθήθεια της Επιτροπής, στενή και τακτική συνεργασία με τις αρμόδιες διοικητικές τους υπηρεσίες.»

20) Στο άρθρο 79, το σημείο α) αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο :

«α) Η παρούσα συνθήκη δεν εφαρμόζεται στις Νήσους Φερόες.»

21) Τα άρθρα 96 και 98 καταργούνται.

ΤΙΤΛΟΣ IV

ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΣΥΝΘΗΚΗΣ ΠΕΡΙ ΙΔΡΥΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ ΑΤΟΜΙΚΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

Άρθρο Θ

Η συνθήκη περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας τροποποιείται σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος άρθρου.

1) Το άρθρο 3 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Άρθρο 3

1. Η πραγματοποίηση του έργου που έχει ανατεθεί στην Κοινότητα εξασφαλίζεται από:

- ένα ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ,
- ένα ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ,
- μία ΕΠΙΤΡΟΠΗ,
- ένα ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ,
- ένα ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ.

Κάθε όργανο ενεργεί εντός των ορίων των εξουσιών που του παρέχονται από την παρούσα συνθήκη.

2. Το Συμβούλιο και η Επιτροπή επικουρούνται από μία Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή που ασκεί συμβουλευτικά καθήκοντα.»

2) Παρεμβάλλονται τα ακόλουθα άρθρα:

«Άρθρο 107 Α

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο μπορεί, με την πλειοψηφία των μελών του, να ζητάει από την Επιτροπή να υποβάλλει κατάλληλες προτάσεις για θέματα για τα οποία χρειάζεται κατά τη γνώμη του να εκπονηθούν κοινοτικές πράξεις προκειμένου να υλοποιηθεί η παρούσα συνθήκη.

Άρθρο 107 Β

Κατά την εκτέλεση των καθηκόντων του, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο μπορεί, αιτήσει του ενός τετάρτου των

μελών του, να συστήσει προσωρινή εξεταστική επιτροπή για να εξετάζει, με την επιφύλαξη των αρμοδιοτήτων που έχουν δοθεί από την παρούσα συνθήκη σε άλλα όργανα ή οργανισμούς, τις καταγγελίες παραβάσεων ή κακής διοίκησης κατά την εφαρμογή του κοινοτικού δικαίου, εκτός εάν τα καταγγελλόμενα γεγονότα εξετάζονται ενώπιον δικαστηρίου και για όσο χρονικό διάστημα δεν έχει ολοκληρωθεί η δικαστική διαδικασία.

Η προσωρινή εξεταστική επιτροπή παύει να υφίσταται από τη στιγμή που θα καταθέτει την έκθεσή της.

Οι λεπτομέρειες της άσκησης του δικαιώματος εξέτασης των πραγμάτων καθορίζονται με κοινή συμφωνία μεταξύ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου και της Επιτροπής.

Άρθρο 107 Γ

Οι πολίτες της Ένωσης, καθώς και κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο που κατοικεί ή έχει την καταστατική του έδρα σε κράτος μέλος, δικαιούνται να υποβάλλουν, ατομικά ή από κοινού με άλλους πολίτες ή πρόσωπα, αναφορά στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο για θέμα που υπάγεται στους τομείς δραστηριοτήτων της Κοινότητας και το οποίο τους αφορά άμεσα.

Άρθρο 107 Δ

1. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο διορίζει διαμεσολαβητή, ο οποίος είναι εξουσιοδοτημένος να παραλαμβάνει τις καταγγελίες όλων των πολιτών της Ένωσης ή των φυσικών ή νομικών προσώπων που κατοικούν ή έχουν την καταστατική τους έδρα σε κράτος μέλος, σχετικά με περιπτώσεις κακής διοίκησης στα πλαίσια της δράσης των κοινοτικών οργάνων ή οργανισμών, με εξαίρεση το Δικαστήριο και το Πρωτοδικείο κατά την άσκηση των δικαιοδοτικών καθηκόντων.

Στα πλαίσια των καθηκόντων του, ο διαμεσολαβητής διεξάγει τις έρευνες που κρίνει δικαιολογημένες είτε με δική του πρωτοβουλία είτε βάσει των καταγγελιών που του έχουν υποβληθεί απευθείας ή μέσω μέλους του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, εκτός εάν για τα καταγγελλόμενα γεγονότα έχει ή είχε κινηθεί δικαστική διαδικασία. Σε περίπτωση που ο διαμεσολαβητής διαπιστώσει περίπτωση κακής διοίκησης, υποβάλλει το θέμα στο οικείο όργανο, το οποίο διαθέτει προθεσμία τριών μηνών για να εκθέσει τη γνώμη του στον διαμεσολαβητή. Ο διαμεσολαβητής διαβιβάζει εν συνεχεία έκθεση προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και προς το οικείο όργανο. Ο καταγγέλλων ενημερώνεται για το αποτέλεσμα των ερευνών αυτών.

Ο διαμεσολαβητής συντάσσει ετήσια έκθεση προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο σχετικά με τα αποτελέσματα των ερευνών του.

2. Ο διαμεσολαβητής διορίζεται μετά από κάθε εκλογή του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου για τη διάρκεια της δουλειτικής περιόδου. Η θητεία του δύναται να ανανεωθεί.

Το Δικαστήριο μπορεί να απαλλάξει τον διαμεσολαβητή από τα καθήκοντά του, αιτήσει του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, εάν παύσει να πληροί τις προϋποθέσεις που απαιτούνται για την άσκηση των καθηκόντων του ή εάν διαπράξει βαρύ παράπτωμα.

3. Ο διαμεσολαβητής ασκεί τα καθήκοντά του με πλήρη ανεξαρτησία. Κατά την άσκηση των καθηκόντων του, δεν ζητά ούτε δέχεται υποδείξεις από κανένα οργανισμό. Ο διαμεσολαβητής δεν μπορεί, κατά τη διάρκεια των καθηκόντων του, να ασκεί καμία άλλη επαγγελματική δραστηριότητα, αμειβόμενη ή μη.

4. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, μετά από τη γνώμη της Επιτροπής και με την έγκριση του Συμβουλίου που αποφασίζει με ειδική πλειοψηφία, προσδιορίζει το καθεστώς και τους γενικούς όρους της άσκησης των καθηκόντων του διαμεσολαβητή.»

3) Στο άρθρο 108, η παράγραφος 3 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«3. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο καταρτίζει σχέδια για τη διεξαγωγή εκλογών με άμεση καθολική ψηφοφορία κατά ενιαία διαδικασία σε όλα τα κράτη μέλη.

Το Συμβούλιο, μετά από σύμφωνη γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου το οποίο αποφασίζει με την πλειοψηφία των μελών από τα οποία απαρτίζεται, θεσπίζει ομόφωνα τις διατάξεις που συνιστά στα κράτη μέλη να αποδεχθούν σύμφωνα με τους αντίστοιχους συνταγματικούς τους κανόνες.»

4) Στο άρθρο 114, το δεύτερο εδάφιο συμπληρώνεται ως εξής:

«Στην περίπτωση αυτή, η θητεία των μελών της Επιτροπής που διορίζονται σε αντικατάστασή τους λήγει την ημερομηνία που θα είχε λήξει η θητεία των μελών της Επιτροπής που εξαναγκάστηκαν σε συλλογική παραίτηση.»

5) Παρεμβάλλονται τα ακόλουθα άρθρα:

«Άρθρο 116

Το Συμβούλιο απαρτίζεται από έναν αντιπρόσωπο κάθε κράτους μέλους σε υπουργικό επίπεδο, ο οποίος είναι εξουσιοδοτημένος να δεσμεύει την κυβέρνηση του κράτους μέλους που αντιπροσωπεύει.

Η προεδρία ασκείται διαδοχικώς από κάθε κράτος μέλος του Συμβουλίου για περίοδο έξι μηνών σύμφωνα με την ακόλουθη σειρά των κρατών μελών.

— για έναν πρώτο κύκλο έξι ετών: Βέλγιο, Δανία, Γερμανία, Ελλάδα, Ισπανία, Γαλλία, Ιρλανδία, Ιταλία, Λουξεμβούργο, Κάτω Χώρες, Πορτογαλία, Ηνωμένο Βασίλειο,

— για τον επόμενο κύκλο έξι ετών: Δανία, Βέλγιο, Ελλάδα, Γερμανία, Γαλλία, Ισπανία, Ιταλία,

Ιρλανδία, Κάτω Χώρες, Λουξεμβούργο, Ηνωμένο Βασίλειο, Πορτογαλία.

Άρθρο 117

Το Συμβούλιο συνέρχεται κατόπιν προσκλήσεως του Προέδρου του με πρωτοβουλία αυτού του ιδίου, ενός από τα μέλη του ή της Επιτροπής.»

6) Παρεμβάλλεται το ακόλουθο άρθρο:

«Άρθρο 121

1. Μια επιτροπή αποτελούμενη από τους μόνιμους αντιπροσώπους των κρατών μελών έχει ως έργο την προετοιμασία των εργασιών του Συμβουλίου και την εκτέλεση των εντολών που της ανατίθενται από το Συμβούλιο.

2. Το Συμβούλιο επικουρείται από γενική γραμματεία, υπό τη διεύθυνση ενός Γενικού Γραμματέα. Ο Γενικός Γραμματέας διορίζεται από το Συμβούλιο με ομόφωνη απόφαση.

Το Συμβούλιο αποφασίζει σχετικά με την οργάνωση της γενικής γραμματείας.

3. Το Συμβούλιο θεσπίζει τον εσωτερικό του κανονισμό.»

7) Παρεμβάλλεται το ακόλουθο άρθρο:

«Άρθρο 123

Το Συμβούλιο ορίζει με ειδική πλειοψηφία τις αποδοχές, αποζημιώσεις και συντάξεις του Προέδρου και των μελών της Επιτροπής, του Προέδρου, των δικαστών, των γενικών εισαγγελέων και του γραμματέως του Δικαστηρίου. Ορίζει επίσης, με την ίδια πλειοψηφία, κάθε άλλη αποζημίωση που καταβάλλεται αντί αμοιβής.»

8) Παρεμβάλλονται τα ακόλουθα άρθρα:

«Άρθρο 125

Η Επιτροπή δημοσιεύει κατ' έτος, ένα μήνα τουλάχιστον προ της ενάρξεως της συνόδου του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, γενική έκθεση περί της δραστηριότητας της Κοινότητας.

Άρθρο 126

1. Η Επιτροπή αποτελείται από δεκαεπτά μέλη που επιλέγονται δάσει των γενικών τους προσόντων και τα οποία παρέχουν κάθε εγγύηση ανεξαρτησίας.

Ο αριθμός των μελών της Επιτροπής δύναται να τροποποιείται ομοφώνως από το Συμβούλιο.

Μόνο οι έχοντες την ιθαγένεια των κρατών μελών δύναται να είναι μέλη της Επιτροπής.

Η Επιτροπή πρέπει να περιλαμβάνει τουλάχιστον έναν υπήκοο από κάθε κράτος μέλος, χωρίς ο αριθμός των μελών των εχόντων την αυτή ιθαγένεια να είναι μεγαλύτερος των δύο.

2. Τα μέλη της Επιτροπής ασκούν τα καθήκοντά τους με πλήρη ανεξαρτησία προς το γενικό συμφέρον της Κοινότητας.

Κατά την εκπλήρωση των καθηκόντων τους, δεν ζητούν ούτε δέχονται υποδείξεις από καμία κυβέρνηση ή άλλον οργανισμό. Απέχουν από κάθε πράξη ασυμβίβαστη προς το χαρακτήρα των καθηκόντων τους. Κάθε κράτος μέλος υποχρεούται να σέβεται την αρχή αυτή και να μην επιδιώκει να επηρεάζει τα μέλη της Επιτροπής κατά την εκτέλεση του έργου τους.

Τα μέλη της Επιτροπής δεν δύναται κατά τη διάρκεια της θητείας τους να ασκούν οποιαδήποτε άλλη επαγγελματική δραστηριότητα, αμειβομένη ή μη. Αναλαμβάνουν επισήμως την υποχρέωση, κατά την ανάληψη των καθηκόντων τους, να τηρούν κατά τη διάρκεια της θητείας τους και μετά τη λήξη αυτής τις υποχρεώσεις που απορρέουν εκ της θέσεώς τους, και ιδίως τα καθήκοντα εντιμότητας και διακριτικότητας ως προς την αποδοχή, μετά τη λήξη της θητείας τους, ορισμένων θέσεων ή ορισμένων πλεονεκτημάτων. Σε περίπτωση παραβάσεως των υποχρεώσεων αυτών, το Δικαστήριο, αιτήσει του Συμβουλίου ή της Επιτροπής, δύναται, αναλόγως της περιπτώσεως, να απαλλάξει των καθηκόντων του το ενδιαφερόμενο μέλος, υπό τις προϋποθέσεις του άρθρου 129 ή να αποφασίζει την έκπτωσή του από το δικαίωμα συνταξιοδότησης ή από άλλες αντ' αυτού παροχές.

Άρθρο 127

1. Τα μέλη της Επιτροπής διορίζονται, για περίοδο πέντε ετών, σύμφωνα με τη διαδικασία της παραγράφου 2, και με την επιφύλαξη, ενδεχομένως, των διατάξεων του άρθρου 114.

Η θητεία τους δύναται να ανανεωθεί.

2. Οι κυβερνήσεις των κρατών μελών ορίζουν με κοινή συμφωνία, μετά από διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, την προσωπικότητα που προτίθενται να διορίσουν Πρόεδρο της Επιτροπής.

Οι κυβερνήσεις των κρατών μελών, σε συνεννόηση με τον ορισθέντα Πρόεδρο, ορίζουν τις άλλες προσωπικότητες που προτίθενται να διορίσουν μέλη της Επιτροπής.

Ο Πρόεδρος και τα άλλα μέλη της Επιτροπής που ορίστηκαν κατ' αυτό τον τρόπο, υπόκεινται, ως σώμα, σε ψήφο έγκρισης του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Μετά την έγκριση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, ο Πρόεδρος και τα άλλα μέλη της Επιτροπής διορίζονται, με

κοινή συμφωνία, από τις κυβερνήσεις των κρατών μελών.

3. Οι διατάξεις των παραγράφων 1 και 2 εφαρμόζονται, για πρώτη φορά, για τον Πρόεδρο και τα άλλα μέλη της Επιτροπής, των οποίων η θητεία αρχίζει στις 7 Ιανουαρίου 1995.

Ο Πρόεδρος και τα άλλα μέλη της Επιτροπής των οποίων η θητεία αρχίζει στις 7 Ιανουαρίου 1993, διορίζονται με κοινή συμφωνία από τις κυβερνήσεις των κρατών μελών. Η θητεία τους λήγει στις 6 Ιανουαρίου 1995.

Άρθρο 128

Εκτός των τακτικών ανανεώσεων και των θανάτων, τα καθήκοντα μέλους της Επιτροπής λήγουν ατομικά κατόπιν παραιτήσεως ή απαλλαγής από αυτά.

Το εν λόγω μέλος αντικαθίσταται για τον υπόλοιπο χρόνο της θητείας του από νέο μέλος που διορίζεται με κοινή συμφωνία από τις κυβερνήσεις των κρατών μελών. Το Συμβούλιο δύναται να αποφασίσει ομόφωνα ότι δεν συντρέχει λόγος αντικατάστασης.

Εάν ο Πρόεδρος παραιτηθεί, ή απαλλαγεί από τα καθήκοντά του ή αποβιώσει, αντικαθίσταται για τον υπόλοιπο χρόνο της θητείας του από νέο μέλος που διορίζεται με κοινή συμφωνία από τις κυβερνήσεις των κρατών μελών, σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 127, παράγραφος 2.

Εκτός από την περίπτωση απαλλαγής από τα καθήκοντα τους που προβλέπεται στο άρθρο 129, τα μέλη της Επιτροπής παραμένουν σε υπηρεσία μέχρις ότου αντικατασταθούν.

Άρθρο 129

Κάθε μέλος της Επιτροπής, αν δεν πληροί πλέον τις αναγκαίες προϋποθέσεις για την άσκηση των καθηκόντων του ή αν διαπράξει βαρύ παράπτωμα, δύναται να απαλλάσσεται από τα καθήκοντά του από το Δικαστήριο, κατόπιν αιτήσεως του Συμβουλίου ή της Επιτροπής.

Άρθρο 130

Η Επιτροπή δύναται να διορίσει ένα ή δύο Αντιπροέδρους μεταξύ των μελών της.

Άρθρο 131

Το Συμβούλιο και η Επιτροπή διεξάγουν μεταξύ τους διαβουλεύσεις και ρυθμίζουν με κοινή συμφωνία τους τρόπους συνεργασίας τους.

Η Επιτροπή θεσπίζει τον εσωτερικό της κανονισμό προς εξασφάλιση της λειτουργίας της και της λειτουργίας των υπηρεσιών της, κατά τους όρους που προβλέπονται στην παρούσα συνθήκη. Η Επιτροπή δημοσιεύει τον κανονισμό αυτό.

Άρθρο 132

Η Επιτροπή αποφασίζει με την πλειοψηφία του αριθμού των μελών που προβλέπεται στο άρθρο 126.

Η Επιτροπή συνεδριάζει εγκύτως, όταν είναι παρόντα όσα μέλη απαιτούνται από τον κανονισμό της.»

9) Το άρθρο 133 καταργείται.

10) Το άρθρο 137 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Άρθρο 137

Το Δικαστήριο αποτελείται από δεκατρείς δικαστές.

Το Δικαστήριο συνεδριάζει σε ολομέλεια. Δύναται όμως να συγκροτεί τμήματα μεταξύ των μελών του από τρεις ή πέντε δικαστές, για τη διεξαγωγή ορισμένων προπαρασκευαστικών ενεργειών ή την εκδίκαση ορισμένων κατηγοριών υποθέσεων, κατά τις διατάξεις ειδικού κανονισμού.

Το Δικαστήριο συνεδριάζει σε ολομέλεια εφόσον το ζητήσει ένα κράτος μέλος ή κάποιο όργανο της Κοινότητας το οποίο είναι διάδικος.

Κατόπιν αιτήσεως του Δικαστηρίου, το Συμβούλιο δύναται, αποφασίζοντας ομοφώνως, να αυξήσει τον αριθμό των δικαστών και να επιφέρει τις αναγκαίες προσαρμογές στο δεύτερο και τρίτο εδάφιο και στο άρθρο 139, δεύτερο εδάφιο.»

11) Το άρθρο 140 Α αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Άρθρο 140 Α

1. Προσαρτάται στο Δικαστήριο ένα Πρωτοδικείο για να εκδικάζει σε πρώτο βαθμό ορισμένες κατηγορίες προσφυγών που καθορίζονται με τις προϋποθέσεις της παραγράφου 2, υπό την επιφύλαξη ασκήσεως αναίρεσεως ενώπιον του Δικαστηρίου, περιοριζομένης σε νομικά ζητήματα και υπό τους όρους του οργανισμού του Δικαστηρίου. Το Πρωτοδικείο δεν είναι αρμόδιο να αποφαινεται επί προδικαστικών ζητημάτων, τα οποία υποβάλλονται δυνάμει του άρθρου 150.

2. Μετά από αίτηση του Δικαστηρίου και διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και με την Επιτροπή, το Συμβούλιο, αποφασίζοντας ομόφωνα, καθορίζει τις κατηγορίες προσφυγών της παραγράφου 1 και τη σύνθεση του Πρωτοδικείου και θεσπίζει τις αναγκαίες προσαρμογές και συμπληρωματικές διατάξεις του Οργανισμού του Δικαστηρίου. Εκτός από αντίθετη απόφαση του Συμβουλίου, οι διατάξεις της παρούσας συνθήκης σχετικά με το Δικαστήριο, και ιδίως οι διατάξεις του πρωτοκόλλου για τον Οργανισμό του Δικαστηρίου, εφαρμόζονται και στο Πρωτοδικείο.

3. Τα μέλη του Πρωτοδικείου επιλέγονται μεταξύ προσώπων που παρέχουν πλήρη εγγύηση ανεξαρτησίας και έχουν την απαιτούμενη ικανότητα για την άσκηση δικαστικών καθηκόντων· διορίζονται με κοινή συμφωνία από τις κυβερνήσεις των κρατών μελών για περίοδο έξι ετών. Ανά τριετία γίνεται μερική ανανέωση. Τα απερχόμενα μέλη μπορούν να διορίζονται εκ νέου.

4. Το Πρωτοδικείο καταρτίζει τον κανονισμό διαδικασίας του, σε συμφωνία με το Δικαστήριο. Ο κανονισμός αυτός υπόκειται στην ομόφωνη έγκριση του Συμβουλίου.»

- 12) Το άρθρο 143 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Άρθρο 143

1. Εάν το Δικαστήριο διαπιστώσει ότι κράτος μέλος έχει παραβεί υποχρέωσή του εκ της παρούσας συνθήκης, το κράτος αυτό οφείλει να λάβει τα μέτρα που συνεπάγεται η εκτέλεση της απόφασης του Δικαστηρίου.

2. Εάν η Επιτροπή κρίνει ότι το συγκεκριμένο κράτος μέλος δεν έλαβε τα προαναφερόμενα μέτρα, συντάσσει, αφού παράσχει σ' αυτό το κράτος τη δυνατότητα να υποβάλει τις παρατηρήσεις του, αιτιολογημένη γνώμη, διευκρινίζοντας τα σημεία στα οποία το συγκεκριμένο κράτος μέλος δεν έχει συμμορφωθεί με την απόφαση του Δικαστηρίου.

Εάν το συγκεκριμένο κράτος μέλος δεν λάβει τα μέτρα που συνεπάγεται η εκτέλεση της απόφασης του Δικαστηρίου μέσα στην προθεσμία που όρισε η Επιτροπή, τότε η Επιτροπή μπορεί να προσφύγει το θέμα στο Δικαστήριο, προσδιορίζοντας ταυτόχρονα το ύψος του κατ' αποκοπήν ποσού ή της χρηματικής ποινής που οφείλει να καταβάλει το κράτος μέλος, και το οποίο η Επιτροπή κρίνει κατάλληλο για την περίπτωση.

Εάν το Δικαστήριο διαπιστώσει ότι το συγκεκριμένο κράτος μέλος δεν συμμορφώθηκε με την απόφασή του, μπορεί να του επιβάλει την καταβολή κατ' αποκοπήν ποσού ή χρηματικής ποινής.

Η διαδικασία αυτή δεν θίγει τις διατάξεις του άρθρου 142.»

- 13) Το άρθρο 146 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Άρθρο 146

Το Δικαστήριο ελέγχει τη νομιμότητα των πράξεων που εκδίδονται από κοινού από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο ή από το Συμβούλιο, την Επιτροπή ή την ΕΚΤ, εκτός των συστάσεων και γνωμών, και των πράξεων του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου που παράγουν νομικό αποτέλεσμα έναντι τρίτων.

Για το σκοπό αυτό, το Δικαστήριο είναι αρμόδιο να αποφαινεται επί προσφυγών που ασκούνται από κράτος μέλος, το Συμβούλιο ή την Επιτροπή, λόγω αναρμοδιότητος,

παραβάσεως ουσιαδούς τύπου, παραβάσεως της παρούσας συνθήκης ή οποιουδήποτε κανόνα δικαίου σχετικού με την εφαρμογή της ή λόγω καταχρήσεως εξουσίας.

Υπό τις αυτές προϋποθέσεις, το Δικαστήριο είναι αρμόδιο να αποφαινεται επί προσφυγών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, οι οποίες αποδέλφουν στη διατήρηση των προνομίων τους.

Κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο δύναται με τις ίδιες προϋποθέσεις να ασκεί προσφυγή κατά των αποφάσεων που απευθύνονται σ' αυτό, καθώς και κατά αποφάσεων που, αν και εκδίδονται ως κανονισμοί ή αποφάσεις που απευθύνονται σε άλλο πρόσωπο, το αφορούν άμεσα και ατομικά.

Οι προσφυγές που προβλέπονται στο παρόν άρθρο ασκούνται εντός δύο μηνών, υπολογιζομένων, κατά περίπτωση, από τη δημοσίευση της πράξεως, την κοινοποίησή της στον προσφεύγοντα ή, ελλείψει δημοσίευσής ή κοινοποίησής, από την ημέρα κατά την οποία ο προσφεύγων έλαβε γνώση της πράξεως.»

- 14) Παρεμβάλλεται το ακόλουθο μέρος:

«Μέρος V

Το Ελεγκτικό Συνέδριο

Άρθρο 160 Α

Το Ελεγκτικό Συνέδριο εξασφαλίζει τον έλεγχο των λογαριασμών.

Άρθρο 160 Β

1. Το Ελεγκτικό Συνέδριο απαρτίζεται από δώδεκα μέλη.

2. Τα μέλη του Ελεγκτικού Συνεδρίου επιλέγονται μεταξύ προσωπικοτήτων που υπηρετούν ή έχουν υπηρετήσει στις χώρες τους σε όργανα εξωτερικού ελέγχου ή διαθέτουν ειδικά προσόντα για το λειτουργήμα αυτό. Οφείλουν να παρέχουν πλήρη εγγύηση ανεξαρτησίας.

3. Τα μέλη του Ελεγκτικού Συνεδρίου διορίζονται από το Συμβούλιο ομοφώνως κατόπιν διαβουλεύσεως με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο για περίοδο έξι ετών.

Πάντως, κατά τους πρώτους διορισμούς, τέσσερα μέλη του Ελεγκτικού Συνεδρίου, οριζόμενα με κλήρο, διορίζονται για τέσσερα μόνον έτη.

Τα μέλη του Ελεγκτικού Συνεδρίου δύνανται να επαν διορίζονται.

Τα μέλη του Ελεγκτικού Συνεδρίου εκλέγουν μεταξύ τους τον Πρόεδρο του Ελεγκτικού Συνεδρίου για περίοδο τριών ετών. Η επανεκλογή του επιτρέπεται.

4. Τα μέλη του Ελεγκτικού Συνεδρίου ασκούν τα καθήκοντά τους με πλήρη ανεξαρτησία προς το γενικό συμφέρον της Κοινότητας.

Κατά την εκπλήρωση των καθηκόντων τους, δεν ζητούν ούτε δέχονται υποδείξεις από καμία κυβέρνηση ή άλλον οργανισμό. Απέχουν από κάθε ενέργεια ασυμβίβαστη με τα καθήκοντά τους.

5. Τα μέλη του Ελεγκτικού Συνεδρίου δεν δύνανται, κατά τη διάρκεια της θητείας τους, να ασκούν οποιαδήποτε άλλη επαγγελματική δραστηριότητα, αμειβόμενη ή μη. Αναλαμβάνουν επισήμως την υποχρέωση κατά την ανάληψη των καθηκόντων τους, να τηρούν, κατά τη διάρκεια της θητείας τους και μετά τη λήξη αυτής, τις υποχρεώσεις που απορρέουν εκ της θέσεώς τους, και ιδίως τις υποχρεώσεις εντιμότητας και διακριτικότητας ως προς την αποδοχή, μετά τη λήξη της θητείας τους, ορισμένων θέσεων ή ορισμένων πλεονεκτημάτων.

6. Εκτός των τακτικών ανανεώσεων και των θανάτων τα καθήκοντα μέλους του Ελεγκτικού Συνεδρίου λήγουν, είτε ατομικώς διά παραιτήσεως, είτε δι' απαλλαγής εξ αυτών που κηρύσσεται από το Δικαστήριο σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 7.

Το εν λόγω μέλος αντικαθίσταται για τον υπόλοιπο χρόνο της θητείας του.

Εκτός της περιπτώσεως της απαλλαγής από τα καθήκοντά τους, τα μέλη του Ελεγκτικού Συνεδρίου παραμένουν εν υπηρεσία μέχρις ότου αντικατασταθούν.

7. Τα μέλη του Ελεγκτικού Συνεδρίου δύνανται να απαλλάσσονται από τα καθήκοντά τους ή να κηρύσσονται έκπτωτα του δικαιώματος προς σύνταξη ή άλλων αντ' αυτού ωφελημάτων μόνον αν το Δικαστήριο διαπιστώνει, κατόπιν αιτήσεως του Ελεγκτικού Συνεδρίου, ότι έπαυσαν να ανταποκρίνονται προς τις απαιτούμενες προϋποθέσεις ή να εκπληρώνουν τις υποχρεώσεις που απορρέουν εκ της θέσεώς τους.

8. Το Συμβούλιο ορίζει, με ειδική πλειοψηφία, τους όρους απασχολήσεως, και ιδίως τις αποδοχές, αποζημιώσεις και συντάξεις του Προέδρου και των μελών του Ελεγκτικού Συνεδρίου. Ορίζει επίσης, με την ίδια πλειοψηφία, κάθε άλλη αποζημίωση που επέχει θέση αμοιβής.

9. Οι επί των δικαστών του Δικαστηρίου εφαρμοζόμενες διατάξεις του πρωτοκόλλου περί των προνομίων και των ασυλιών των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων εφαρμόζονται επίσης και επί των μελών του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

Άρθρο 160 Γ

1. Το Ελεγκτικό Συνέδριο ελέγχει τους λογαριασμούς του συνόλου των εσόδων και των εξόδων της Κοινό-

τητας. Ελέγχει επίσης τους λογαριασμούς του συνόλου των εσόδων και εξόδων κάθε οργανισμού ιδρυμένου από την Κοινότητα, στο βαθμό που η ιδρυτική πράξη δεν αποκλείει τον έλεγχο αυτό.

Το Ελεγκτικό Συνέδριο προβαίνει προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο σε δήλωση δεδαιούσα την ακρίβεια των λογαριασμών και τη νομιμότητα και κανονικότητα των σχετικών πράξεων.

2. Το Ελεγκτικό Συνέδριο ελέγχει τη νομιμότητα και την κανονικότητα της πραγματοποιήσεως των εσόδων και εξόδων και εξακριβώνει την καλή δημοσιονομική διαχείριση.

Ο έλεγχος των εσόδων διενεργείται βάσει των ποσών που δεδαιώνονται ως οφειλόμενα και των ποσών που πράγματι καταβάλλονται στην Κοινότητα.

Ο έλεγχος των εξόδων διενεργείται βάσει των αναληφθεισών υποχρεώσεων και των πραγματοποιηθεισών πληρωμών.

Οι έλεγχοι αυτοί δύνανται να διενεργούνται προ του κλεισίματος των λογαριασμών του σχετικού οικονομικού έτους.

3. Ο έλεγχος πραγματοποιείται βάσει εγγράφων και, εν ανάγκη, επί τόπου στα άλλα όργανα της Κοινότητας και στα κράτη μέλη. Ο έλεγχος στα κράτη μέλη ασκείται σε συνεργασία με τα εθνικά όργανα ελέγχου, ή αν αυτά δεν διαθέτουν τις αναγκαίες αρμοδιότητες, με τις αρμόδιες εθνικές υπηρεσίες. Τα όργανα ή οι υπηρεσίες αυτές γνωρίζουν στο Ελεγκτικό Συνέδριο αν προτίθενται να συμμετάσχουν στον έλεγχο.

Κάθε αναγκαίο έγγραφο ή πληροφορία για την εκπλήρωση της αποστολής του Ελεγκτικού Συνεδρίου γνωστοποιείται σ' αυτό, κατόπιν αιτήσεώς του, από τα άλλα όργανα της Κοινότητας και από τα εθνικά όργανα ελέγχου, ή, αν αυτά δεν διαθέτουν τις αναγκαίες αρμοδιότητες, από τις αρμόδιες εθνικές υπηρεσίες.

4. Το Ελεγκτικό Συνέδριο καταρτίζει ετήσια έκθεση μετά το κλείσιμο κάθε οικονομικού έτους. Η έκθεση αυτή διαβιβάζεται στα άλλα όργανα της Κοινότητας και δημοσιεύεται στην Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, συνοδευόμενη από τις απαντήσεις των οργάνων αυτών στις παρατηρήσεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

Το Ελεγκτικό Συνέδριο δύναται εξάλλου να υποβάλλει, οποτεδήποτε, παρατηρήσεις, ιδίως υπό μορφή ειδικών εκθέσεων, επί ειδικών ζητημάτων και να γνωμοδοτεί μετά από αίτηση ενός από τα άλλα όργανα της Κοινότητας.

Το Ελεγκτικό Συνέδριο εγκρίνει τις ετήσιες ή ειδικές εκθέσεις ή τις γνωμοδοτήσεις του με την πλειοψηφία των μελών του.

Το Ελεγκτικό Συνέδριο επικουρεί το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο κατά τον έλεγχο της εκτελέσεως του προϋπολογισμού.»

- 15) Το άρθρο 166 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Άρθρο 166

Ο αριθμός των μελών της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής ορίζεται ως εξής:

Βέλγιο	12
Δανία	9
Γερμανία	24
Ελλάδα	12
Ισπανία	21
Γαλλία	24
Ιρλανδία	9
Ιταλία	24
Λουξεμβούργο	6
Κάτω Χώρες	12
Πορτογαλία	12
Ηνωμένο Βασίλειο	24

Τα μέλη της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής διορίζονται ομοφώνως από το Συμβούλιο για τέσσερα έτη. Η θητεία τους μπορεί να ανανεωθεί.

Τα μέλη της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής δεν πρέπει να δεσμεύονται από καμία επιτακτική εντολή. Ασκούν τα καθήκοντά τους με πλήρη ανεξαρτησία, προς το γενικό συμφέρον της Κοινότητας.

Το Συμβούλιο, αποφασίζοντας με ειδική πλειοψηφία, καθορίζει τις αποζημιώσεις των μελών της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής.»

- 16) Το άρθρο 168 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Άρθρο 168

Η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή εκλέγει μεταξύ των μελών της τον Πρόεδρο και το προεδρείο της για περίοδο δύο ετών.

Η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή καταρτίζει τον εσωτερικό της κανονισμό.

Η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή συγκαλείται από τον Πρόεδρό της αιτήσει του Συμβουλίου ή της Επι-

τροπής, μπορεί όμως επίσης να συνεδριάσει με δική της πρωτοβουλία.»

- 17) Το άρθρο 170 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Άρθρο 170

Το Συμβούλιο ή η Επιτροπή οφείλουν να ζητούν τη γνώμη της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής στις περιπτώσεις που προβλέπει η παρούσα συνθήκη. Δύνανται να ζητούν τη γνώμη της σε κάθε περίπτωση που το κρίνουν σκόπιμο. Η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή δύναται να λαμβάνει την πρωτοβουλία να διατυπώνει γνώμη στις περιπτώσεις που το θεωρεί σκόπιμο.

Αν το Συμβούλιο ή η Επιτροπή το κρίνουν αναγκαίο, τάσσουν στην Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή προθεσμία τουλάχιστον ενός μηνός για να υποβάλει τη γνώμη της· η προθεσμία υπολογίζεται από τη γνωστοποίηση στον Πρόεδρο της επιτροπής αυτής. Μετά την πάροδο της προθεσμίας, η έλλειψη γνώμης δεν εμποδίζει το Συμβούλιο ή την Επιτροπή να ενεργήσουν.

Η γνώμη της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής και η γνώμη του αρμοδίου ειδικευμένου τμήματος, καθώς και τα πρακτικά των συσκέψεων, διαβιβάζονται στο Συμβούλιο και στην Επιτροπή.»

- 18) Στο άρθρο 172, οι παράγραφοι 1, 2 και 3 καταργούνται.

- 19) Το άρθρο 173 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Άρθρο 173

Ο προϋπολογισμός χρηματοδοτείται στο ακέραιο, υπό την επιφύλαξη των άλλων εσόδων, από ίδιους πόρους.

Το Συμβούλιο, προτάσει της Επιτροπής και μετά από διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, θεσπίζει ομόφωνα τις διατάξεις σχετικά με το σύστημα των ιδίων πόρων της Κοινότητας τις οποίες συνιστά στα κράτη μέλη να αποδεχθούν, σύμφωνα με τους αντίστοιχους συνταγματικούς τους κανόνες.»

- 20) Παρεμβάλλεται το ακόλουθο άρθρο:

«Άρθρο 173 Α

Προκειμένου να εξασφαλισθεί η δημοσιονομική πειθαρχία, η Επιτροπή δεν προτείνει κοινοτική πράξη, δεν τροποποιεί τις προτάσεις της, και δεν λαμβάνει εκτελεστικά μέτρα που ενδέχεται να έχουν σημαντικές επιπτώσεις στον προϋπολογισμό, χωρίς να παρέχει τη διαβεβαίωση ότι η πρόταση ή το μέτρο αυτό δύναται να χρηματοδοτηθεί στα πλαίσια των ιδίων πόρων της Κοινότητας, όπως καθορίζονται στις διατάξεις που έχει θεσπίσει το Συμβούλιο σύμφωνα με το άρθρο 173.»

- 21) Το άρθρο 179 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Άρθρο 179

Η Επιτροπή εκτελεί τους προϋπολογισμούς, σύμφωνα με τις διατάξεις του κανονισμού που εκδίδεται κατ' εφαρμογή του άρθρου 183, με δική της ευθύνη και εντός των ορίων των πιστώσεων που εγκρίθηκαν, σύμφωνα με την αρχή της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης.

Ο κανονισμός προβλέπει τον ειδικό τρόπο, κατά τον οποίο κάθε όργανο συμμετέχει στην εκτέλεση των ιδίων του δαπανών.

Στα πλαίσια κάθε προϋπολογισμού, η Επιτροπή δύναται να προβαίνει, εντός των ορίων και υπό τις προϋποθέσεις του κανονισμού που εκδίδεται κατ' εφαρμογή του άρθρου 183, σε μεταφορές πιστώσεων, είτε από κεφάλαιο σε κεφάλαιο, είτε από υποδιαίρεση σε υποδιαίρεση.»

- 22) Τα άρθρα 180 και 180 α καταργούνται.

- 23) Το άρθρο 180 β αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Άρθρο 180 β

1. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, κατόπιν συστάσεως του Συμβουλίου που αποφασίζει με ειδική πλειοψηφία, απαλλάσσει την Επιτροπή ως προς την εκτέλεση του προϋπολογισμού. Για το σκοπό αυτόν, εξετάζει, ύστερα από το Συμβούλιο, τους λογαριασμούς και το δημοσιονομικό ισολογισμό, που αναφέρονται στο άρθρο 179 α, την ετήσια έκθεση του Ελεγκτικού Συνεδρίου μαζί με τις απαντήσεις των ελεγχόμενων οργάνων στις παρατηρήσεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου, καθώς και τις συναφείς ειδικές εκθέσεις αυτού.

2. Προτού απαλλάξει την Επιτροπή, ή για οποιοδήποτε άλλο σκοπό που εντάσσεται στα πλαίσια της άσκησης των εξουσιών της Επιτροπής σε θέματα εκτέλεσης του προϋπολογισμού, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο δύναται να ζητήσει να ακούσει την Επιτροπή σχετικά με την εκτέλεση των δαπανών ή τη λειτουργία των συστημάτων δημοσιονομικού ελέγχου. Η Επιτροπή διαβιβάζει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, αιτήσει του, οιαδήποτε αναγκαία πληροφορία.

3. Η Επιτροπή καταβάλλει κάθε προσπάθεια ώστε να δίδεται συνέχεια στις παρατηρήσεις που συνοδεύουν τις αποφάσεις απαλλαγής και στις άλλες παρατηρήσεις του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου σχετικά με την εκτέλεση των δαπανών, καθώς και στα σχόλια που συνοδεύουν τις συστάσεις απαλλαγής που εκδίδει το Συμβούλιο.

Αιτήσει του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ή του Συμβουλίου, η Επιτροπή υποβάλλει έκθεση για τα ληφθέντα μέτρα με βάση αυτές τις παρατηρήσεις και σχόλια και, ιδίως, σχετικά με τις οδηγίες που έχουν δοθεί στις υπηρεσίες που έχουν αναλάβει την εκτέλεση των προϋπολογισμών. Οι εκθέσεις αυτές διαβιβάζονται επίσης στο Ελεγκτικό Συνέδριο.»

- 24) Το άρθρο 183 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Άρθρο 183

Το Συμβούλιο, αποφασίζοντας ομόφωνα, προτάσει της Επιτροπής, κατόπιν διαβουλεύσεως με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και μετά από γνώμη του Ελεγκτικού Συνεδρίου:

- α) εκδίδει τους δημοσιονομικούς κανονισμούς που ρυθμίζουν ιδίως τη διαδικασία τη σχετική με την κατάρτιση και την εκτέλεση του προϋπολογισμού και την απόδοση και εξέλεξη των λογαριασμών,
- β) καθορίζει τους τρόπους και τη διαδικασία, κατά τις οποίες τα έσοδα του προϋπολογισμού που προβλέπονται από τη ρύθμιση περί ιδίων πόρων της Κοινότητας, τίθενται στη διάθεση της Επιτροπής και προσδιορίζει τα εφαρμοστέα μέτρα προς αντιμετώπιση, εφόσον είναι ανάγκη, των ταμειακών αναγκών,
- γ) ορίζει τους κανόνες και οργανώνει τον έλεγχο της ευθύνης των δημοσιονομικών ελεγκτών, των διατακτών και των υπολόγων.»

- 25) Προστίθεται το εξής άρθρο:

«Άρθρο 183 Α

Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα ίδια μέτρα καταπολέμησης της απάτης κατά των οικονομικών συμφερόντων της Κοινότητας, με εκείνα που λαμβάνουν για την καταπολέμηση της απάτης κατά των δικών τους οικονομικών συμφερόντων.

Με την επιφύλαξη άλλων διατάξεων της παρούσας συνθήκης, τα κράτη μέλη συντονίζουν τη δράση τους που αποβλέπει στην προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Κοινότητας κατά της απάτης. Για το σκοπό αυτό, διοργανώνουν, με τη βοήθεια της Επιτροπής, στενή και τακτική συνεργασία με τις αρμόδιες δικαστικές τους υπηρεσίες.»

- 26) Στο άρθρο 198, το σημείο α) αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«α) Η παρούσα συνθήκη δεν εφαρμόζεται στις Νήσους Φερόες.»

- 27) Το άρθρο 201 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Άρθρο 201

Η Κοινότητα συνεργάζεται στενά με τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Οικονομικής Συνεργασίας κατά τρόπο οριζόμενο με κοινή συμφωνία.»

28) Τα άρθρα 204 και 205 καταργούνται.

29) Το άρθρο 206 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Άρθρο 206

Η Κοινότητα δύναται να συνάπτει με ένα ή περισσότερα κράτη ή με διεθνείς οργανισμούς συμφωνίες που συνιστούν σύνδεση, η οποία συνεπάγεται αμοιβαία

δικαιώματα και υποχρεώσεις, κοινές δράσεις και ειδικές διαδικασίες.

Οι συμφωνίες αυτές συνάπτονται από το Συμβούλιο ομόφωνα, και μετά από διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

Όταν οι συμφωνίες αυτές συνεπάγονται τροποποιήσεις της παρούσας συνθήκης, οι τροποποιήσεις αυτές πρέπει να αποφασίζονται προηγουμένως κατά τη διαδικασία του άρθρου N της συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση.»

ΤΙΤΛΟΣ V

ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΚΟΙΝΗ ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ

Άρθρο I

Θεσπίζεται μια κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφαλείας, η οποία διέπεται από τις ακόλουθες διατάξεις.

Άρθρο I.1

1. Η Ένωση και τα κράτη μέλη της καθορίζουν και εφαρμόζουν μια κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφαλείας, η οποία διέπεται από τις διατάξεις του παρόντος τίτλου και καλύπτει όλους τους τομείς της εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφαλείας.

2. Οι στόχοι της κοινής εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφαλείας, είναι οι εξής:

- η διαφύλαξη των κοινών αξιών, των θεμελιωδών συμφερόντων και της ανεξαρτησίας της Ένωσης,
- η ενίσχυση της ασφαλείας της Ένωσης και των κρατών μελών της υπό όλες τις μορφές της,
- η διατήρηση της ειρήνης και η ενίσχυση της διεθνούς ασφαλείας, σύμφωνα με τις αρχές του Καταστατικού Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών, καθώς και σύμφωνα με τις αρχές της Τελικής Πράξης του Ελσίνκι και τους στόχους του Χάρτη των Παρισίων,
- η προώθηση της διεθνούς συνεργασίας,
- η ανάπτυξη και η εδραίωση της δημοκρατίας και του κράτους δικαίου, καθώς και ο σεβασμός των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών.

3. Η Ένωση επιδιώκει τους στόχους αυτούς:

- με την καθιέρωση συστηματικής συνεργασίας μεταξύ των κρατών μελών για την άσκηση της πολιτικής τους, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου I.2,
- με τη σταδιακή εφαρμογή, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου I.3, κοινών δράσεων στους τομείς στους οποίους τα κράτη μέλη έχουν σημαντικά κοινά συμφέροντα.

4. Τα κράτη μέλη υποστηρίζουν ενεργά και χωρίς επιφύλαξη την κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφαλείας της Ένωσης, με πνεύμα αμοιβαίας πίστης και αλληλεγγύης. Απέχουν από κάθε δράση αντίθετη προς τα συμφέροντα της Ένωσης ή ικανή να θίξει την αποτελεσματικότητά της ως δύναμης με συνοχή στις διεθνείς σχέσεις. Το Συμβούλιο μεριμνά για την τήρηση αυτών των αρχών.

Άρθρο I.2

1. Τα κράτη μέλη αλληλοενημερώνονται και συνεννοούνται στα πλαίσια του Συμβουλίου για κάθε ζήτημα εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφαλείας που παρουσιάζει γενικό ενδιαφέρον, ώστε να εξασφαλίζεται ότι ασκείται η συνδυασμένη επιρροή τους με τον αποτελεσματικότερο τρόπο μέσω συντονισμένης και συγκλίνουσας δράσης.

2. Το Συμβούλιο υιοθετεί, όποτε το κρίνει αναγκαίο, κοινή θέση.

Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε οι εθνικές τους πολιτικές να είναι σύμφωνες με τις κοινές θέσεις.

3. Τα κράτη μέλη συντονίζουν τη δράση τους στα πλαίσια των διεθνών οργανισμών και στις διεθνείς διασκέψεις και υποστηρίζουν, στα πλαίσια αυτά, τις κοινές θέσεις.

Στους διεθνείς οργανισμούς και στις διεθνείς διασκέψεις στις οποίες δεν συμμετέχουν όλα τα κράτη μέλη, τα κράτη που συμμετέχουν υποστηρίζουν τις κοινές θέσεις.

Άρθρο I.3

Για την υιοθέτηση κοινής δράσης στους τομείς που εμπίπτουν στην εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφαλείας, ακολουθείται η εξής διαδικασία:

1) Με βάση τους γενικούς προσανατολισμούς του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, το Συμβούλιο αποφασίζει ότι ένα θέμα θα πρέπει να αποτελέσει αντικείμενο κοινής δράσης.

Όταν το Συμβούλιο εγκρίνει την αρχή μιας κοινής δράσης, ορίζει την ακριβή της εμβέλεια, τους γενικούς και ειδικούς στόχους που θέτει η Ένωση για την επιδίωξη αυτής της δράσης, καθώς και τα μέσα, τις διαδικασίες και τους όρους και, αν είναι απαραίτητο, τη διάρκεια της εφαρμογής της.

- 2) Κατά την υιοθέτηση της κοινής δράσης και σε κάθε στάδιο της εξελικτικής της πορείας, το Συμβούλιο καθορίζει τα θέματα ως προς τα οποία οι αποφάσεις πρέπει να λαμβάνονται με ειδική πλειοψηφία.

Για τις αποφάσεις του Συμβουλίου που απαιτούν ειδική πλειοψηφία κατ' εφαρμογή του προηγούμενου εδαφίου, οι ψήφοι των μελών σταθμίζονται όπως αναφέρεται στο άρθρο 148 παράγραφος 2 της συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και οι αποφάσεις λαμβάνονται όταν έχουν συγκεντρώσει πενήντα τέσσερις τουλάχιστον ευνοϊκές ψήφους οκτώ τουλάχιστον μελών.

- 3) Σε περίπτωση αλλαγής των περιστάσεων με σαφή επίπτωση στο θέμα το οποίο αποτελεί αντικείμενο κοινής δράσης, το Συμβούλιο αναθεωρεί τις αρχές και τους στόχους αυτής της δράσης και λαμβάνει τις αναγκαίες αποφάσεις. Η κοινή δράση εξακολουθεί να ισχύει, όσο το Συμβούλιο δεν έχει αποφασίσει.
- 4) Οι κοινές δράσεις δεσμεύουν τα κράτη μέλη όσον αφορά τις θέσεις που λαμβάνουν και τη διεξαγωγή της δράσης τους.
- 5) Κάθε θέση που λαμβάνεται ή κάθε εθνική δράση που μελετάται κατ' εφαρμογή κοινής δράσης, γνωστοποιείται μέσα σε προθεσμίες οι οποίες επιτρέπουν, εάν είναι αναγκαίο, προηγούμενη συνεννόηση στα πλαίσια του Συμβουλίου. Η υποχρέωση της προηγούμενης ενημέρωσης δεν εφαρμόζεται στα μέτρα που αποτελούν απλή μεταφορά, σε εθνικό επίπεδο, των αποφάσεων του Συμβουλίου.
- 6) Σε περίπτωση επιτακτικής ανάγκης που οφείλεται σε μεταβολή της κατάστασης και ελλείψει απόφασης του Συμβουλίου, τα κράτη μέλη μπορούν να λάβουν, επειγόντως, τα μέτρα που επιβάλλονται, στα πλαίσια των γενικών στόχων της κοινής δράσης. Το κράτος μέλος που λαμβάνει παρόμοια μέτρα ενημερώνει αμέσως το Συμβούλιο σχετικά.
- 7) Σε περίπτωση σοβαρών δυσχερειών κατά την εφαρμογή μιας κοινής δράσης, ένα κράτος μέλος προσφεύγει στο Συμβούλιο, το οποίο τις συζητά και αναζητεί τις κατάλληλες λύσεις. Οι λύσεις αυτές δεν μπορούν να αντιβαίνουν προς τους στόχους της δράσης ούτε να διπλύνουν την αποτελεσματικότητά της.

Άρθρο 1.4

1. Η κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφαλείας περιλαμβάνει το σύνολο των θεμάτων που αφορούν την ασφάλεια της Ευρωπαϊκής Ένωσης, συμπεριλαμβανομένης της εν καιρώ διαμόρφωσης μιας κοινής αμυντικής πολιτικής,

η οποία μπορεί, σε δεδομένη στιγμή, να οδηγήσει σε κοινή άμυνα.

2. Η Ένωση ζητάει από τη Δυτικοευρωπαϊκή Ένωση (ΔΕΕ), η οποία αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της ανάπτυξης της Ευρωπαϊκής Ένωσης, να εκπονή και να εφαρμόζει τις αποφάσεις και τις δράσεις της Ένωσης που έχουν επιπτώσεις στον τομέα της άμυνας. Το Συμβούλιο, σε συμφωνία με τα όργανα της ΔΕΕ, θεσπίζει τις αναγκαίες πρακτικές λεπτομέρειες.

3. Τα θέματα που έχουν επιπτώσεις στον τομέα της άμυνας και διέπονται από το παρόν άρθρο δεν υπόκεινται στις διαδικασίες του άρθρου 1.3.

4. Η κατά την έννοια του παρόντος άρθρου πολιτική της Ένωσης δεν θίγει την ιδιαιτερότητα της πολιτικής ασφαλείας και άμυνας ορισμένων κρατών μελών, σέβεται τις υποχρεώσεις που απορρέουν για ορισμένα κράτη μέλη από τη συνθήκη του Βορείου Ατλαντικού και συμβιβάζεται με την κοινή πολιτική ασφαλείας και άμυνας που διαμορφώνεται μέσα στο πλαίσιο αυτό.

5. Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου δεν εμποδίζουν την ανάπτυξη στενότερης συνεργασίας μεταξύ δύο ή περισσότερων κρατών μελών, σε διμερές επίπεδο στα πλαίσια της ΔΕΕ ή της Ατλαντικής Συμμαχίας, στο βαθμό που αυτή η συνεργασία δεν αντιβαίνει στη συνεργασία που προβλέπεται στον παρόντα τίτλο ούτε την εμποδίζει.

6. Για να προαχθεί ο στόχος της παρούσας συνθήκης και λαμβάνοντας υπόψη το ορόσημο του 1998 στα πλαίσια του άρθρου XII της συνθήκης των Βρυξελλών, οι διατάξεις του παρόντος άρθρου μπορούν να αναθεωρούνται, όπως προβλέπεται στο άρθρο N παράγραφος 2, με βάση έκθεση την οποία θα υποβάλει το Συμβούλιο στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο το 1996 και η οποία θα περιλαμβάνει αξιολόγηση της προόδου που θα έχει σημειωθεί και της πείρας που θα έχει αποκτηθεί μέχρι τότε.

Άρθρο 1.5

1. Η Προεδρία εκπροσωπεί την Ένωση στα θέματα που υπάγονται στην κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφαλείας.

2. Η Προεδρία έχει την ευθύνη της εφαρμογής των κοινών δράσεων, και μ' αυτή της την ιδιότητα, εκφράζει κατ' αρχήν τη θέση της Ένωσης στους διεθνείς οργανισμούς και στις διεθνείς διασκέψεις.

3. Η Προεδρία επικουρείται, ενδεχομένως, στα καθήκοντα που αναφέρονται στις παραγράφους 1 και 2, από το κράτος μέλος που άσκησε την προηγούμενη Προεδρία και από εκείνο που θα ασκήσει την επόμενη. Η Επιτροπή συμπράττει πλήρως στα καθήκοντα αυτά.

4. Με την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 1.2 παράγραφος 3, και του άρθρου 1.3 στοιχείο 4), τα κράτη μέλη που εκπροσωπούνται σε διεθνείς οργανισμούς ή διεθνείς διασκέψεις όπου δεν συμμετέχουν όλα τα κράτη μέλη, τηρούν ενήμερα τα κράτη αυτά για κάθε ζήτημα κοινού ενδιαφέροντος.

Όσα κράτη μέλη είναι επίσης μέλη του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών συνεννοούνται μεταξύ τους και τηρούν πλήρως ενήμερα τα άλλα κράτη μέλη. Όσα κράτη μέλη είναι μόνιμα μέλη του Συμβουλίου Ασφαλείας φροντίζουν, κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους, να υπερασπίζονται τις θέσεις και το συμφέρον της Ένωσης, με την επιφύλαξη των ευθυνών που αναλαμβάνουν δυνάμει των διατάξεων του Καταστατικού Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών.

Άρθρο I.6

Οι διπλωματικές και προξενικές αποστολές των κρατών μελών και οι αντιπροσωπίες της Επιτροπής σε τρίτες χώρες και σε διεθνείς διασκέψεις, καθώς και οι αντιπροσωπίες τους σε διεθνείς οργανισμούς, συνεννοούνται μεταξύ τους προκειμένου να εξασφαλίζεται η τήρηση και η εφαρμογή των κοινών θέσεων και των κοινών δράσεων που έχει αποφασίσει το Συμβούλιο.

Εντείνουν τη συνεργασία τους ανταλλάσσοντας πληροφορίες, προβαίνοντας σε κοινές αξιολογήσεις και συμβάλλοντας στην εφαρμογή των διατάξεων που αναφέρονται στο άρθρο 8 Γ της συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας.

Άρθρο I.7

Η Προεδρία ζητά τη γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου όσον αφορά τις κύριες πτυχές και τις βασικές επιλογές της κοινής εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφαλείας και μεριμνά ώστε να λαμβάνονται δρόμους υπόψη οι απόψεις του. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ενημερώνεται τακτικά από την Προεδρία και την Επιτροπή για τις εξελίξεις της εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφαλείας της Ένωσης.

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο μπορεί να απευθύνει ερωτήσεις ή να διατυπώνει συστάσεις προς το Συμβούλιο. Διεξάγει κάθε χρόνο συζήτηση για την πρόοδο που έχει σημειωθεί στην εφαρμογή της κοινής εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφαλείας.

Άρθρο I.8

1. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο καθορίζει τις αρχές και τους γενικούς προσανατολισμούς της κοινής εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφαλείας.

2. Το Συμβούλιο λαμβάνει τις απαραίτητες αποφάσεις για τον καθορισμό και την εφαρμογή της κοινής εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφαλείας, βάσει των γενικών προσανατολισμών που αποφασίζονται από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο. Το Συμβούλιο μεριμνά για την ενότητα, τη συνοχή και την αποτελεσματικότητα της δράσης της Ένωσης.

Το Συμβούλιο αποφασίζει με ομοφωνία, εκτός αν πρόκειται για διαδικαστικά θέματα και στην περίπτωση που αναφέρεται στο άρθρο I.3, σημείο 2).

3. Τα κράτη μέλη ή η Επιτροπή μπορούν να προσφεύγουν στο Συμβούλιο για κάθε θέμα που αφορά την κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφαλείας και να υποβάλλουν προτάσεις στο Συμβούλιο.

4. Στις περιπτώσεις που απαιτείται ταχεία λήψη αποφάσεως, η Προεδρία συγκαλεί είτε αυτεπαγγέλτως, είτε μετά από σχετική αίτηση της Επιτροπής ή ενός κράτους μέλους, εντός προθεσμίας σαράντα οκτώ ωρών ή, σε περίπτωση απόλυτης ανάγκης, εντός βραχύτερου διαστήματος, έκτακτη σύνοδο του Συμβουλίου.

5. Με την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 151 της συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, μια Πολιτική Επιτροπή, αποτελούμενη από τους Διευθυντές Πολιτικών Υποθέσεων, παρακολουθεί τη διεθνή κατάσταση στους τομείς που εμπíπτουν στην κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφαλείας και συμβάλλει στον καθορισμό των πολιτικών διατυπώνοντας γνώμες απευθυνόμενες στο Συμβούλιο, είτε μετά από αίτησή του είτε με δική της πρωτοβουλία. Η Πολιτική Επιτροπή εποπτεύει επίσης την υλοποίηση των συμφωνούμενων πολιτικών, με την επιφύλαξη των αρμοδιοτήτων της Προεδρίας και της Επιτροπής.

Άρθρο I.9

Η Επιτροπή συμπράττει πλήρως στις εργασίες του τομέα της κοινής εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφαλείας.

Άρθρο I.10

Κατά την τυχόν αναθεώρηση των σχετικών με την ασφαλεία διατάξεων σύμφωνα με το άρθρο I.4, η συγκαλούμενη για το σκοπό αυτό Διάσκεψη εξετάζει επίσης μήπως πρέπει να επέλθουν και άλλες τροποποιήσεις στις διατάξεις τις σχετικές με την κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφαλείας.

Άρθρο I.11

1. Οι διατάξεις των άρθρων 137, 138, 139 έως 142, 146, 147, 150 έως 153, 157 έως 163 και 217 της συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας εφαρμόζονται στις διατάξεις του τομέα που αποτελεί το αντικείμενο του παρόντος τίτλου.

2. Οι διοικητικές δαπάνες που συνεπάγονται για τα όργανα οι διατάξεις για την κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφαλείας δαρύνουν τον προϋπολογισμό των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.

Το Συμβούλιο μπορεί επίσης:

— είτε να αποφασίσει ομόφωνα ότι οι λειτουργικές δαπάνες που συνεπάγεται η εφαρμογή των εν λόγω διατάξεων δαρύνουν τον προϋπολογισμό των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων· στην περίπτωση αυτή, εφαρμόζεται η διαδικασία του προϋπολογισμού που προβλέπεται από τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας,

— είτε να διαπιστώσει ότι οι δαπάνες αυτές δαρύνουν τα κράτη μέλη, ενδεχομένως σύμφωνα με μια κλείδα κατανομής που θα καθοριστεί.

ΤΙΤΛΟΣ VI

ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΣΤΟΥΣ ΤΟΜΕΙΣ ΤΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ΚΑΙ ΤΩΝ
ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ**Άρθρο Κ**

Η συνεργασία στους τομείς της δικαιοσύνης και των εσωτερικών υποθέσεων διέπεται από τις ακόλουθες διατάξεις.

Άρθρο Κ.1

Για τους σκοπούς της επίτευξης των στόχων της Ένωσης, ιδίως της ελεύθερης κυκλοφορίας των προσώπων, και υπό την επιφύλαξη των αρμοδιοτήτων της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, τα κράτη μέλη θεωρούν τους κατωτέρω τομείς ως θέματα κοινού ενδιαφέροντος:

- 1) πολιτική ασύλου,
- 2) κανόνες που διέπουν τη διέλευση των προσώπων από τα εξωτερικά σύνορα των κρατών μελών και την άσκηση των σχετικών ελέγχων,
- 3) πολιτική όσον αφορά τη μετανάστευση και τους υπηκόους τρίτων χωρών:
  - α) προϋποθέσεις εισόδου και κυκλοφορίας των υπηκόων τρίτων χωρών στο έδαφος των κρατών μελών,
  - β) προϋποθέσεις διαμονής των υπηκόων τρίτων χωρών στο έδαφος των κρατών μελών, συμπεριλαμβανομένης της συνένωσης των οικογενειών και της πρόσβασης στην εργασία,
  - γ) καταπολέμηση της παράνομης μετανάστευσης, διαμονής και εργασίας υπηκόων τρίτων χωρών στο έδαφος κρατών μελών,
- 4) καταπολέμηση της τοξικομανίας στο βαθμό που ο τομέας αυτός δεν καλύπτεται από τα σημεία 7), 8) και 9),
- 5) καταπολέμηση της απάτης διεθνούς κλίμακας στο βαθμό που ο τομέας αυτός δεν καλύπτεται από τα σημεία 7), 8) και 9),
- 6) δικαστική συνεργασία σε αστικές υποθέσεις,
- 7) δικαστική συνεργασία σε ποινικές υποθέσεις,
- 8) τελωνειακή συνεργασία,
- 9) αστυνομική συνεργασία για την πρόληψη και την καταπολέμηση της τρομοκρατίας, του λαθρεμπορίου ναρκωτικών και άλλων σοβαρών μορφών διεθνούς εγκληματικότητας, συμπεριλαμβανομένων, εν ανάγκη, ορισμένων πτυχών τελωνειακής συνεργασίας σε συνδυασμό με τη διοργάνωση, σε επίπεδο Ένωσης, ενός συστήματος

ανταλλαγής πληροφοριών στα πλαίσια Ευρωπαϊκής Αστυνομικής Υπηρεσίας (Europol).

Άρθρο Κ.2

1. Τα θέματα που απαριθμούνται στο άρθρο Κ.1 εξετάζονται σύμφωνα με τις διατάξεις της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για την προστασία των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών, που υπογράφηκε στη Ρώμη στις 4 Νοεμβρίου 1950, και της Σύμβασης για το Νομικό Καθεστώς των Προσφύγων της 28ης Ιουλίου 1951, και λαμβάνονται υπόψη την προστασία που παρέχουν τα κράτη μέλη στα πρόσωπα που διώκονται για πολιτικούς λόγους.

2. Ο παρών τίτλος δεν θίγει την άσκηση των αρμοδιοτήτων των κρατών μελών για τη διατήρηση της δημοσίας τάξεως και τη διαφύλαξη της εσωτερικής ασφαλείας.

Άρθρο Κ.3

1. Στους τομείς που αναφέρονται στο άρθρο Κ.1, τα κράτη μέλη, αλληλοενημερώνονται και συνεννοούνται στα πλαίσια του Συμβουλίου, προκειμένου να συντονίσουν τη δράση τους. Προς το σκοπό αυτό, καθιερώνουν συνεργασία μεταξύ των αρμοδίων διοικητικών υπηρεσιών τους.

2. Το Συμβούλιο μπορεί:

— με πρωτοβουλία κάθε κράτους μέλους ή της Επιτροπής για τους τομείς που αναφέρονται στα σημεία 1) έως 6) του άρθρου Κ.1,

— με πρωτοβουλία κάθε κράτους μέλους για τους τομείς που αναφέρονται στα σημεία 7) έως 9) του άρθρου Κ.1:

α) να καθορίζει κοινές θέσεις και να προωθεί, με την κατάλληλη μορφή και τις ενδεικνυόμενες διαδικασίες, κάθε συνεργασία που συμβάλλει στην επίτευξη των στόχων της Ένωσης,

β) να θεσπίζει κοινές δράσεις, στο βαθμό που οι στόχοι της Ένωσης μπορούν να επιτυγχάνονται καλύτερα με κοινή παρά με μεμονωμένη δράση των κρατών μελών, λόγω των διαστάσεων ή των συνεπειών της σχεδιαζόμενης δράσης. Μπορεί να αποφασίζει ότι τα μέτρα εφαρμογής μιας κοινής δράσης θα εγκρίνονται με ειδική πλειοψηφία,

γ) με την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 220 της συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, να καταρτίζει συμβάσεις και να συνιστά στα κράτη μέλη την αποδοχή τους, σύμφωνα με τους αντίστοιχους συνταγματικούς τους κανόνες.

Πλην αντιθέτων διατάξεων των συμβάσεων αυτών, τα ενδεχόμενα μέτρα εφαρμογής τους εγκρίνονται στα πλαίσια του Συμβουλίου, με την πλειοψηφία δύο τρίτων των Υψηλών Συμβαλλομένων Μερών.

Οι συμβάσεις αυτές μπορούν να προβλέπουν ότι το Δικαστήριο είναι αρμόδιο να ερμηνεύει τις διατάξεις τους και να αποφασίζει για οιαδήποτε διαφορά σχετικά με την εφαρμογή τους, σύμφωνα με τις λεπτομερείς διατάξεις που καθορίζονται ενδεχομένως στις εν λόγω συμβάσεις.

Άρθρο Κ.4

1. Συνιστάται Συντονιστική Επιτροπή αποτελούμενη από ανώτατους υπαλλήλους. Εκτός του συντονιστικού της ρόλου, η επιτροπή αυτή έχει ως καθήκοντα:

— να διατυπώνει γνώμες για το Συμβούλιο, είτε μετά από αίτησή του, είτε με δική της πρωτοβουλία,

— να συμβάλλει, με την επιφύλαξη του άρθρου 151 της συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, στην προετοιμασία των εργασιών του Συμβουλίου στους τομείς που αναφέρονται στο άρθρο Κ.1, καθώς και, υπό τις προϋποθέσεις του άρθρου 100 Δ της συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, στους τομείς που αναφέρονται στο άρθρο 100 Γ της εν λόγω συνθήκης.

2. Η Επιτροπή συμπράττει πλήρως στις εργασίες σχετικά με τους τομείς που αποτελούν το αντικείμενο του παρόντος τίτλου.

3. Το Συμβούλιο αποφασίζει ομόφωνα, εκτός αν πρόκειται για διαδικαστικά θέματα ή σε περίπτωση που το άρθρο Κ.3 προβλέπει ρητώς άλλο κανόνα ψηφοφορίας.

Σε περίπτωση που οι αποφάσεις του Συμβουλίου απαιτούν ειδική πλειοψηφία, οι ψήφοι των μελών του σταθμίζονται με τον τρόπο που ορίζεται στο άρθρο 148 παράγραφος 2 της συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας. Οι αποφάσεις λαμβάνονται όταν έχουν συγκεντρώσει πενήντα τέσσερις τουλάχιστον ευνοϊκές ψήφους οκτώ τουλάχιστον μελών.

Άρθρο Κ.5

Τα κράτη μέλη εκφράζουν τις κοινές θέσεις που καθορίζονται κατ' εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος τίτλου, στα πλαίσια των διεθνών οργανώσεων και διεθνών διασκέψεων, στις οποίες συμμετέχουν.

Άρθρο Κ.6

Η Προεδρία και η Επιτροπή ενημερώνουν τακτικά το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο για τις εργασίες που εκτελούνται στους τομείς που εμπίπτουν στον παρόντα τίτλο.

Η Προεδρία ζητά τη γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου σχετικά με τις κυριότερες πτυχές της δραστηριότητας στους τομείς τους οποίους αφορά ο παρών τίτλος και μεριμνά ώστε οι απόψεις του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου να λαμβάνονται δεόντως υπόψη.

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο μπορεί να απευθύνει ερωτήσεις ή να διατυπώνει συστάσεις προς το Συμβούλιο. Πραγματοποιεί, ετησίως, συζήτηση σχετικά με την πρόοδο που σημειώνεται όσον αφορά την εφαρμογή των τομέων που αποτελούν το αντικείμενο του παρόντος τίτλου.

Άρθρο Κ.7

Οι διατάξεις του παρόντος τίτλου δεν εμποδίζουν την καθιέρωση ή την ανάπτυξη μιας στενότερης συνεργασίας μεταξύ δύο ή περισσότερων κρατών μελών, στο βαθμό που η συνεργασία αυτή δεν αντίκειται ούτε παρεμποδίζει τη συνεργασία που προβλέπεται στον παρόντα τίτλο.

Άρθρο Κ.8

1. Οι διατάξεις των άρθρων 137, 138, 139 έως 142, 146, 147, 150 έως 153, 157 έως 163 και 217 της συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας εφαρμόζονται στις διατάξεις σχετικά με τους τομείς που αποτελούν το αντικείμενο του παρόντος τίτλου.

2. Οι διοικητικές δαπάνες τις οποίες συνεπάγονται για τα όργανα οι διατάξεις σχετικά με τους τομείς που αφορά ο παρών τίτλος, βαρύνουν τον προϋπολογισμό της Ευρωπαϊκής Κοινότητας.

Το Συμβούλιο μπορεί επίσης:

— είτε να αποφασίσει ομόφωνα ότι οι λειτουργικές δαπάνες τις οποίες συνεπάγεται η εφαρμογή των εν λόγω διατάξεων βαρύνουν τον προϋπολογισμό των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων· στην περίπτωση αυτή, εφαρμόζεται η διαδικασία του προϋπολογισμού που προβλέπεται στη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας,

— είτε να διαπιστώσει ότι οι δαπάνες αυτές βαρύνουν τα κράτη μέλη, ενδεχομένως σύμφωνα με μία κλειδα κατανομής που θα καθοριστεί.

Άρθρο Κ.9

Το Συμβούλιο, αποφασίζοντας με ομοφωνία κατόπιν πρωτοβουλίας της Επιτροπής ή κράτους μέλους, μπορεί να αποφασίσει ότι το άρθρο 100 Γ της συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας εφαρμόζεται σε δράσεις που εμπίπτουν στους τομείς του άρθρου Κ.1, σημεία 1 έως 6, καθορίζοντας ταυτοχρόνως τις σχετικές προϋποθέσεις ψηφοφορίας. Συνιστά στα κράτη μέλη να αποδεχθούν αυτή την απόφαση σύμφωνα με τους αντίστοιχους συνταγματικούς τους κανόνες.

ΤΙΤΛΟΣ VII

ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο Λ

Οι διατάξεις της συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, της συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Άνθρακα και Χάλυβα και της συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας οι οποίες αναφέρονται στην αρμοδιότητα του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και στην άσκηση της αρμοδιότητας αυτής, εφαρμόζονται μόνο στις ακόλουθες διατάξεις της παρούσας συνθήκης:

- α) στις διατάξεις που τροποποιούν τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας, προκειμένου να ιδρυθεί η Ευρωπαϊκή Κοινότητα, τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Άνθρακα και Χάλυβα και τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας,
- β) στο άρθρο Κ.3, παράγραφος 2, στοιχείο γ), τρίτο εδάφιο,
- γ) στα άρθρα Λ έως Σ.

Άρθρο Μ

Με την επιφύλαξη των διατάξεων που τροποποιούν τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας, προκειμένου να ιδρυθεί η Ευρωπαϊκή Κοινότητα, τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Άνθρακα και Χάλυβα, τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας, και των παρουσών τελικών διατάξεων, καμία διάταξη της παρούσας συνθήκης δεν θίγει τις συνθήκες για την ίδρυση των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων ούτε και τις μετέπειτα συνθήκες και πράξεις που τις έχουν τροποποιήσει ή συμπληρώσει.

Άρθρο Ν

1. Η κυβέρνηση κάθε κράτους μέλους ή η Επιτροπή δύναται να υποβάλει στο Συμβούλιο σχέδια αναθεώρησης των συνθηκών οι οποίες θεμελιώνουν την Ένωση.

Αν το Συμβούλιο, αφού ζητήσει τη γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και, κατά περίπτωση, της Επιτροπής, διατυπώσει γνώμη υπέρ της συγκλήσεως διασκέψεως αντιπροσώπων των κυβερνήσεων των κρατών μελών, η διάσκεψη αυτή συγκαλείται από τον Πρόεδρο του Συμβουλίου, για να καθορισθούν, με κοινή συμφωνία, οι τροποποιήσεις που πρέπει να επέλθουν σ' αυτές τις συνθήκες. Σε περίπτωση θεσμικών μεταβολών στο νομισματικό τομέα, ζητείται επίσης η γνώμη του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας.

Οι τροποποιήσεις τίθενται σε ισχύ μετά την επικύρωσή τους από όλα τα κράτη μέλη κατά τους αντίστοιχους συνταγματικούς τους κανόνες.

2. Το 1996 θα συγκληθεί διάσκεψη των αντιπροσώπων των κυβερνήσεων των κρατών μελών για να εξεταστούν, σύμφωνα με τους στόχους των άρθρων Α και Β, των κοινών

διατάξεων, οι διατάξεις της παρούσας συνθήκης για τις οποίες προβλέπεται αναθεώρηση.

Άρθρο Ξ

Κάθε ευρωπαϊκό κράτος μπορεί να ζητήσει να γίνει μέλος της Ένωσης. Απευθύνει την αίτησή του στο Συμβούλιο, το οποίο αποφασίζει ομόφωνα αφού ζητήσει τη γνώμη της Επιτροπής και μετά από σύμφωνη γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, το οποίο λαμβάνει απόφαση με την απόλυτη πλειοψηφία των μελών από τα οποία απαρτίζεται.

Οι όροι της προσχωρήσεως και οι λόγω αυτής αναγκαίες προσαρμογές των συνθηκών που θεμελιώνουν την Ένωση, αποτελούν αντικείμενο συμφωνίας μεταξύ των κρατών μελών και του αιτούντος κράτους. Η συμφωνία αυτή υπόκειται σε επικύρωση εκ μέρους όλων των συμβαλλομένων κρατών, κατά τους αντίστοιχους συνταγματικούς τους κανόνες.

Άρθρο Ο

1. Καταργούνται τα άρθρα 2 έως 7 και 10 έως 19 της συνθήκης για την ίδρυση ενιαίου Συμβουλίου και ενιαίας Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, που υπεγράφη στις Βρυξέλλες, στις 8 Απριλίου 1965.

2. Το άρθρο 2, το άρθρο 3 παράγραφος 2 και ο τίτλος III της Ενιαίας Ευρωπαϊκής Πράξης που έγινε στο Λουξεμβούργο και στη Χάγη στις 17 και 28 Φεβρουαρίου 1986, αντιστοίχως, καταργούνται.

Άρθρο Π

Η παρούσα συνθήκη συνάπτεται για απεριόριστο χρονικό διάστημα.

Άρθρο Ρ

1. Η παρούσα συνθήκη επικυρώνεται από τα Υψηλά Συμβαλλόμενα Μέρη, σύμφωνα με τους αντίστοιχους συνταγματικούς τους κανόνες. Τα έγγραφα επικύρωσης κατατίθενται στην κυβέρνηση της Ιταλικής Δημοκρατίας.

2. Η παρούσα συνθήκη αρχίζει να ισχύει την 1η Ιανουαρίου 1993, εφόσον έχουν κατατεθεί όλα τα έγγραφα επικύρωσης ή άλλως την πρώτη ημέρα του μήνα που ακολουθεί την κατάθεση του εγγράφου επικύρωσης του υπογράφοντος κράτους που προέβη τελευταίο στη διατύπωση αυτή.

Άρθρο Σ

Η παρούσα συνθήκη συντάσσεται σε ένα μόνο αντίτυπο στην αγγλική, γαλλική, γερμανική, δανική, ελληνική, ιρλανδική, ισπανική, ιταλική, ολλανδική και πορτογαλική γλώσσα, και όλα τα κείμενα είναι εξίσου αυθεντικά· κατατίθεται στο αρχείο της κυβερνήσεως της Ιταλικής Δημοκρατίας, η οποία διαδίδει κυρωμένο αντίγραφο στην κυβέρνηση καθενός από τα άλλα υπογράφοντα κράτη.

En fe de lo cual, los plenipotenciarios abajo firmantes suscriben el presente Tratado.

Til bekræftelse heraf har undertegnede befuldmægtigede underskrevet denne Traktat.

Zu Urkund dessen haben die unterzeichneten Bevollmächtigten ihre Unterschriften unter diesen Vertrag gesetzt.

Εἰς πίστωση των ανωτέρω, οἱ υπογεγραμμένοι πληρεξούσιοι υπέγραψαν την παρούσα συνθήκη.

In witness whereof the undersigned Plenipotentiaries have signed this Treaty.

En foi de quoi, les plénipotentiaires soussignés ont apposé leurs signatures au bas du présent traité.

Dá fhianú sin, chuir na Lánchumhachtaigh thíos-síniú a lámh leis an gConradh seo.

In fede di che, i plenipotenziari sottoscritti hanno apposto le loro firme in calce al presente trattato.

Ten blijke waarvan de ondergetekende gevolmachtigden hun handtekening onder dit Verdrag hebben gesteld.

Em fé do que, os plenipotenciários abaixo assinados apuseram as suas assinaturas no final do presente Tratado.

Hecho en Maastricht, el siete de febrero de mil novecientos noventa y dos.

Udfærdiget i Maastricht, den syvende februar nitten hundrede og tooghalvfems.

Geschehen zu Maastricht am siebten Februar neunzehnhundertzweiundneunzig.

Έγινε στο Μάαστριχτ, στις εφτά Φεβρουαρίου χίλια εννιακόσια ενενήντα δύο.

Done at Maastricht on the seventh day of February in the year one thousand nine hundred and ninety-two.

Fait à Maastricht, le sept février mil neuf cent quatre-vingt-douze.

Arna dhéanamh i Maastricht, an seachtú lá d'Fheabhra, míle naoi gcéad nócha a dó.

Fatto a Maastricht, addì sette febbraio millenovecentonovantadue.

Gedaan te Maastricht, de zevende februari negentienhonderd twee-en-negentig.

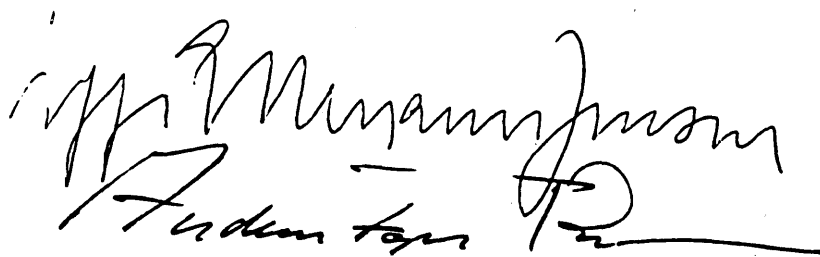
Feito em Maastricht, em sete de Fevereiro de mil novecentos e noventa e dois.

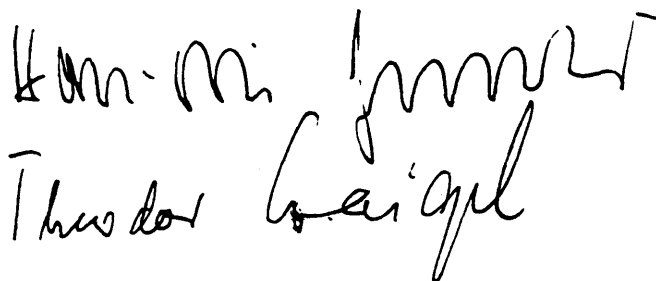
Pour Sa Majesté le Roi des Belges
Voor Zijne Majesteit de Koning der Belgen

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'Baudouin I', written in a cursive style.

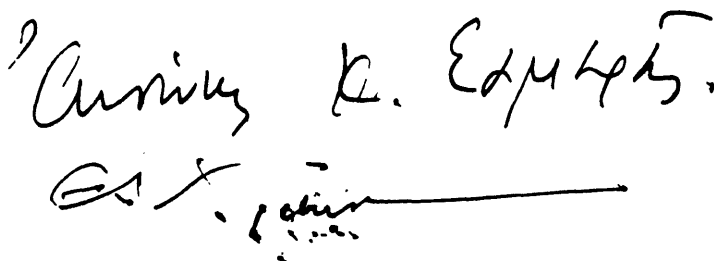
For Hendes Majestæt Danmarks Dronning

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'Margrethe II', written in a cursive style.

Für den Präsidenten der Bundesrepublik Deutschland

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'Theodor Heuss', written in a cursive style.

Για τον Πρόεδρο της Ελληνικής Δημοκρατίας

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'Constantinos K. Karamanlis', written in a cursive style.

Por Su Majestad el Rey de España

En fecho
F. Ordoñez

Pour le Président de la République française

Roland Dumas
Buisson

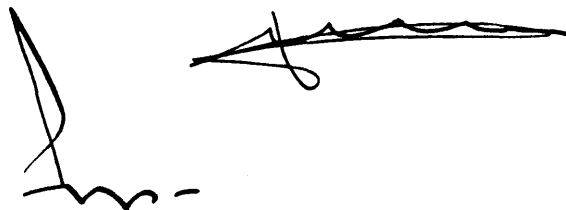
Thar ceann Uachtarán na hEireann
For the President of Ireland

Bertie Bern
Gwen Hollins

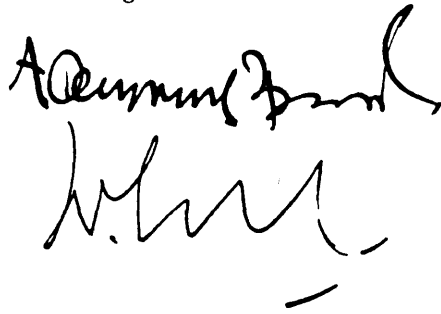
Per il Presidente della Repubblica italiana

Lia De Michelis
Luca Ciarli

Pour Son Altesse Royale le Grand-Duc de Luxembourg

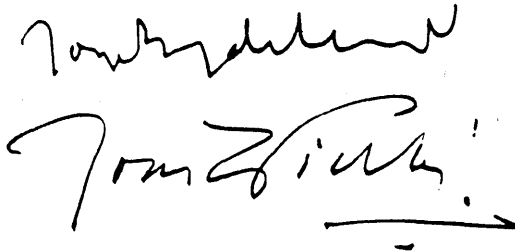

Voor Hare Majesteit de Koningin der Nederlanden

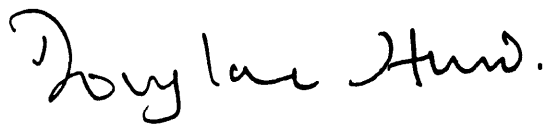
Handwritten signature in black ink, consisting of two lines of cursive script.

Pelo Presidente da República Portuguesa

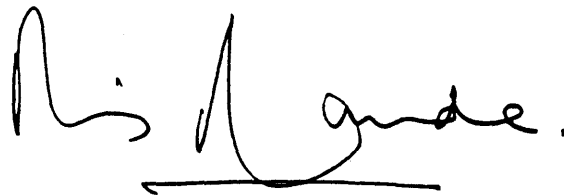

Handwritten signature in black ink, consisting of two lines of cursive script.

For Her Majesty the Queen of the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland

Handwritten signature in black ink, reading "Douglas Hurd."

Handwritten signature in black ink, reading "His Highness." with a horizontal line underneath.

ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΑ**ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟ****για την απόκτηση ακινήτων στη Δανία**

ΤΑ ΥΨΗΛΑ ΣΥΜΒΑΛΛΟΜΕΝΑ ΜΕΡΗ,

ΕΠΙΘΥΜΩΝΤΑΣ να διευθετήσουν ορισμένα ειδικά προβλήματα που αφορούν τη Δανία,

ΣΥΜΦΩΝΗΣΑΝ την εξής διάταξη, η οποία προσαρτάται στη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας:

Παρά τις διατάξεις της συνθήκης, η Δανία μπορεί να διατηρήσει την ισχύουσα νομοθεσία της στο θέμα της δευτερεύουσας κατοικίας.

ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟ**σχετικά με το άρθρο 119 της συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας**

ΤΑ ΥΨΗΛΑ ΣΥΜΒΑΛΛΟΜΕΝΑ ΜΕΡΗ,

ΣΥΜΦΩΝΗΣΑΝ σχετικά με την ακόλουθη διάταξη, που προσαρτάται στη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας:

Για την εφαρμογή του άρθρου 119 της συνθήκης, οι δυνάμει επαγγελματικού συστήματος κοινωνικών ασφαλίσεων παροχές δεν θεωρούνται ως αποδοχές εφόσον αντιστοιχούν σε περιόδους απασχόλησης πριν από τις 17 Μαΐου 1990, με εξαίρεση τους εργαζόμενους ή τους έλκοντες δικαιώματα οι οποίοι πριν από αυτή την ημερομηνία, είχαν ασκήσει δικαστική προσφυγή ή καταθέσει αντίστοιχη ένσταση σύμφωνα με το ισχύον εθνικό δίκαιο.

ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟ**για το καταστατικό του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών και της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας**

ΤΑ ΥΨΗΛΑ ΣΥΜΒΑΛΛΟΜΕΝΑ ΜΕΡΗ,

ΕΠΙΘΥΜΩΝΤΑΣ να καθορίσουν το καταστατικό του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών και της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας που προβλέπονται στο άρθρο 4 Α της συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας,

ΣΥΜΦΩΝΗΣΑΝ τις ακόλουθες διατάξεις, οι οποίες προσαρτώνται στη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι

ΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗ ΤΟΥ ΕΣΚΤ

Άρθρο 1

Το Ευρωπαϊκό Σύστημα Κεντρικών Τραπεζών

1.1. Το Ευρωπαϊκό Σύστημα Κεντρικών Τραπεζών (εφεξής καλούμενο ΕΣΚΤ) και η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (εφεξής καλούμενη ΕΚΤ) ιδρύονται σύμφωνα με το άρθρο 4 Α της παρούσας συνθήκης, εκτελούν δε τις λειτουργίες τους και ασκούν τις δραστηριότητές τους σύμφωνα με τις διατάξεις της παρούσας συνθήκης και του παρόντος καταστατικού.

1.2. Σύμφωνα με το άρθρο 106 παράγραφος 1 της παρούσας συνθήκης, το ΕΣΚΤ αποτελείται από την ΕΚΤ και τις κεντρικές τράπεζες των κρατών μελών (καλούμενες στο εξής «εθνικές κεντρικές τράπεζες»). Το Institut Monétaire Luxembourgeois θα είναι η κεντρική τράπεζα του Λουξεμβούργου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΙ

ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΚΑΘΗΚΟΝΤΑ ΤΟΥ ΕΣΚΤ

Άρθρο 2

Στόχοι

Σύμφωνα με το άρθρο 105 παράγραφος 1 της παρούσας συνθήκης, ο πρωταρχικός στόχος του ΕΣΚΤ είναι η διατήρηση της σταθερότητας των τιμών. Με την επιφύλαξη του στόχου της σταθερότητας των τιμών, το ΕΣΚΤ στηρίζει τις γενικές οικονομικές πολιτικές στην Κοινότητα προκειμένου να συμβάλει στην υλοποίηση των στόχων της Κοινότητας που ορίζονται στο άρθρο 2 της παρούσας συνθήκης. Το ΕΣΚΤ ενεργεί σύμφωνα με την αρχή της οικονομίας της ανοιχτής αγοράς με ελεύθερο ανταγωνισμό, που ευνοεί την αποτελεσματική κατανομή των πόρων, και σύμφωνα με τις αρχές που εξαγγέλλονται στο άρθρο 3 Α της παρούσας συνθήκης.

Άρθρο 3

Καθήκοντα

3.1. Σύμφωνα με το άρθρο 105 παράγραφος 2 της παρούσας συνθήκης, τα βασικά καθήκοντα του ΕΣΚΤ είναι:

- να χαράζει και να εφαρμόζει τη νομισματική πολιτική της Κοινότητας,
- να διενεργεί πράξεις συναλλάγματος σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 109 της παρούσας συνθήκης,
- να κατέχει και να διαχειρίζεται τα επίσημα συναλλαγματικά διαθέσιμα των κρατών μελών,
- να προωθεί την ομαλή λειτουργία των συστημάτων πληρωμών.

3.2. Σύμφωνα με το άρθρο 105 παράγραφος 3 της παρούσας συνθήκης, η τρίτη περίπτωση του άρθρου 3.1 δεν θίγει την

εκ μέρους των κυβερνήσεων των κρατών μελών κατοχή και διαχείριση των τρεχόντων ταμειακών υπολοίπων σε συνάλλαγμα.

3.3. Σύμφωνα με το άρθρο 105 παράγραφος 5 της παρούσας συνθήκης, το ΕΣΚΤ συμβάλλει στην εκ μέρους των αρμόδιων αρχών ομαλή άσκηση πολιτικών που αφορούν την προληπτική εποπτεία των πιστωτικών ιδρυμάτων και τη σταθερότητα του χρηματοπιστωτικού συστήματος.

Άρθρο 4

Συμβουλευτικές λειτουργίες

Σύμφωνα με το άρθρο 105, παράγραφος 4 της παρούσας συνθήκης:

α) η γνώμη της ΕΚΤ ζητείται:

— για κάθε προτεινόμενη κοινοτική πράξη που εμπίπτει στο πεδίο των αρμοδιοτήτων της,

— από τις εθνικές αρχές για κάθε σχέδιο νομοθετικής διάταξης που εμπίπτει στο πεδίο των αρμοδιοτήτων της, εντός όμως των ορίων και υπό τις προϋποθέσεις που ορίζει το Συμβούλιο με τη διαδικασία του άρθρου 42,

β) Η ΕΚΤ μπορεί να διατυπώνει γνώμες προς τα κατάλληλα κοινοτικά όργανα ή οργανισμούς ή τις εθνικές αρχές για θέματα του πεδίου των αρμοδιοτήτων της.

Άρθρο 5

Συλλογή στατιστικών πληροφοριών

5.1. Προκειμένου να εκπληρώσει τα καθήκοντα του ΕΣΚΤ, η ΕΚΤ, με τη δόξη των εθνικών κεντρικών τραπεζών, συλλέγει τις αναγκαίες στατιστικές πληροφορίες είτε από τις αρμόδιες εθνικές αρχές είτε απευθείας από οικονομικούς παράγοντες. Για το σκοπό αυτό, συνεργάζεται με τα κοινοτικά όργανα ή οργανισμούς και με τις αρμόδιες αρχές των κρατών μελών ή τρίτων χωρών και με διεθνείς οργανισμούς.

5.2. Οι εθνικές κεντρικές τράπεζες εκτελούν, στο βαθμό που είναι δυνατόν, τα καθήκοντα που αναφέρονται στο άρθρο 5.1.

5.3. Η ΕΚΤ προωθεί την εναρμόνιση, όπου είναι αναγκαίο, των κανόνων και πρακτικών που διέπουν τη συλλογή, επεξεργασία και διανομή των στατιστικών στοιχείων στους τομείς που εμπίπτουν στο πεδίο των αρμοδιοτήτων της.

5.4. Το Συμβούλιο, σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 42 ορίζει τα φυσικά και νομικά πρόσωπα που έχουν υποχρέωση να παρέχουν πληροφορίες, το καθεστώς απορρήτου και τις κατάλληλες διατάξεις επιβολής κυρώσεων.

*Άρθρο 6***Διεθνής συνεργασία**

6.1. Στο πεδίο της διεθνούς συνεργασίας σχετικά με τα καθήκοντα που έχουν ανατεθεί στο ΕΣΚΤ, η ΕΚΤ αποφασίζει τον τρόπο εκπροσώπησης του ΕΣΚΤ.

6.2. Η ΕΚΤ και, με την έγκρισή της, οι εθνικές κεντρικές τράπεζες, μπορούν να συμμετέχουν σε διεθνείς νομισματικούς οργανισμούς.

6.3. Οι διατάξεις του άρθρου 6.1 και 6.2 ισχύουν υπό την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 109 παράγραφος 4 της παρούσας συνθήκης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ III

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΟΥ ΕΣΚΤ*Άρθρο 7***Ανεξαρτησία**

Σύμφωνα με το άρθρο 107 της παρούσας συνθήκης, κατά την άσκηση των εξουσιών και την εκτέλεση των καθηκόντων και υποχρεώσεων που απορρέουν από την παρούσα συνθήκη και το παρόν καταστατικό, ούτε η ΕΚΤ ούτε οι εθνικές κεντρικές τράπεζες, ούτε κανένα μέλος των οργάνων λήψεως αποφάσεων των εν λόγω οργανισμών, ζητά ή δέχεται υποδείξεις από κοινοτικά όργανα ή οργανισμούς, από οποιαδήποτε κυβέρνηση κράτους μέλους ή από οποιοδήποτε άλλο οργανισμό. Τα κοινοτικά όργανα ή οργανισμοί, καθώς και οι κυβερνήσεις των κρατών μελών αναλαμβάνουν την υποχρέωση να τηρούν την αρχή αυτή και να μην επιδιώκουν να επηρεάζουν τα μέλη των οργάνων λήψεως αποφάσεων της ΕΚΤ και των εθνικών κεντρικών τραπεζών κατά την άσκηση των καθηκόντων τους.

*Άρθρο 8***Γενική αρχή**

Το ΕΣΚΤ διοικείται από τα όργανα λήψεως αποφάσεων της ΕΚΤ.

*Άρθρο 9***Η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα**

9.1. Η ΕΚΤ η οποία, σύμφωνα με το άρθρο 106 παράγραφος 2 της παρούσας συνθήκης, έχει νομική προσωπικότητα, έχει σε κάθε κράτος μέλος την ευρύτερη νομική ικανότητα που αναγνωρίζεται σε νομικά πρόσωπα από το δίκαιο του κράτους μέλους. Η ΕΚΤ μπορεί ιδίως να αποκτά ή να διαθέτει κινητή ή ακίνητη περιουσία και να είναι διάδικος.

9.2. Η ΕΚΤ διασφαλίζει ότι η αποστολή που έχει ανατεθεί στο ΕΣΚΤ σύμφωνα με το άρθρο 105 παράγραφοι 2, 3 και 5 της παρούσας συνθήκης, εκτελείται είτε με δικές της ενέργειες σύμφωνα με το παρόν καταστατικό είτε μέσω των εθνικών κεντρικών τραπεζών σύμφωνα με το άρθρο 12.1 και το άρθρο 14.

9.3. Σύμφωνα με το άρθρο 106 παράγραφος 3 της παρούσας συνθήκης, τα όργανα λήψεως αποφάσεων της ΕΚΤ είναι το Διοικητικό Συμβούλιο και η Εκτελεστική Επιτροπή.

*Άρθρο 10***Το Διοικητικό Συμβούλιο**

10.1. Σύμφωνα με το άρθρο 109 Α παράγραφος 1 της παρούσας συνθήκης, το Διοικητικό Συμβούλιο απαρτίζεται από τα μέλη της Εκτελεστικής Επιτροπής και τους Διοικητές των εθνικών κεντρικών τραπεζών.

10.2. Με την επιφύλαξη του άρθρου 10.3, μόνο τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου που παρίστανται αυτοπροσώπως έχουν δικαίωμα να ψηφίζουν. Κατά παρέκκλιση από τον κανόνα αυτό, ο εσωτερικός κανονισμός που αναφέρεται στο άρθρο 12.3 μπορεί να ορίζει ότι μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου μπορούν να ψηφίζουν μέσω τηλεσύνδεσης. Ο κανονισμός αυτός προβλέπει επίσης ότι εάν μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου κωλύεται να ψηφίσει επί μακρό χρονικό διάστημα μπορεί να ορίσει αναπληρωτή για να τον αντικαθιστά ως μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου.

Με την επιφύλαξη του άρθρου 10.3 και του άρθρου 11.3, κάθε μέλος έχει μία ψήφο. Εκτός εάν ορίζεται διαφορετικά στο παρόν καταστατικό, το Διοικητικό Συμβούλιο αποφασίζει με απλή πλειοψηφία. Σε περίπτωση ισοψηφίας, υπερσχύει η ψήφος του Προέδρου.

Προκειμένου να γίνει ψηφοφορία στο Διοικητικό Συμβούλιο, απαιτείται απαρτία των δύο τρίτων των μελών. Αν δεν υπάρχει απαρτία, ο Πρόεδρος μπορεί να συγκαλέσει έκτακτη συνεδρίαση, στην οποία οι αποφάσεις μπορούν να λαμβάνονται χωρίς την ανωτέρω αναφερόμενη απαρτία.

10.3. Για κάθε απόφαση που λαμβάνεται δυνάμει των άρθρων 28, 29, 30, 32, 33 και 51, οι ψήφοι στο Διοικητικό Συμβούλιο σταθμίζονται σύμφωνα με την κατανομή του εγγεγραμμένου κεφαλαίου της ΕΚΤ μεταξύ των εθνικών κεντρικών τραπεζών, ενώ οι ψήφοι των μελών της Εκτελεστικής Επιτροπής έχουν μηδενική στάθμιση. Μία απόφαση λαμβάνεται με ειδική πλειοψηφία εφόσον οι υπέρ αυτής ψήφοι αντιπροσωπεύουν τουλάχιστον τα δύο τρίτα του εγγεγραμμένου κεφαλαίου της ΕΚΤ και αντιπροσωπεύουν τουλάχιστον τους μισούς μεριδιούχους. Αν ένας Διοικητής αδυνατεί να είναι παρών, μπορεί να ορίζει αναπληρωτή ο οποίος θα συμμετέχει στη σταθμισμένη ψηφοφορία.

10.4. Οι εργασίες των συνεδριάσεων είναι μυστικές. Το Διοικητικό Συμβούλιο μπορεί να αποφασίσει να δημοσιεύσει το αποτέλεσμα των συσκέψεών του.

10.5. Το Διοικητικό Συμβούλιο συνεδριάζει τουλάχιστον δέκα φορές το χρόνο.

*Άρθρο 11***Η Εκτελεστική Επιτροπή**

11.1. Σύμφωνα με το άρθρο 109 Α, παράγραφος 2 α) της παρούσας συνθήκης, η Εκτελεστική Επιτροπή απαρτίζεται από τον Πρόεδρο, τον Αντιπρόεδρο και τέσσερα άλλα μέλη.

Τα μέλη ασκούν τα καθήκοντά τους σε βάση πλήρους απασχόλησης. Κανένα μέλος δεν αναλαμβάνει οιαδήποτε άλλη απασχόληση, επικερδή ή μη, εκτός εάν κατ' εξαίρεση του δοθεί η άδεια από το Διοικητικό Συμβούλιο.

11.2. Σύμφωνα με το άρθρο 109 Α, παράγραφος 2 σημείο 6) της παρούσας συνθήκης, ο Πρόεδρος, ο Αντιπρόεδρος και τα λοιπά μέλη της Εκτελεστικής Επιτροπής διορίζονται με κοινή συμφωνία των κυβερνήσεων των κρατών μελών σε επίπεδο Αρχηγών κρατών ή κυβερνήσεων, κατά σύσταση του Συμβουλίου το οποίο προηγουμένως διαβουλεύεται με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Διοικητικό Συμβούλιο, μεταξύ προσώπων αναγνωρισμένου κύρους και επαγγελματικής εμπειρίας σε νομισματικά ή τραπεζικά θέματα.

Η θητεία τους είναι οκταετής και μη ανανεώσιμη.

Μόνο υπήκοοι κράτους μέλους μπορούν να γίνονται μέλη της Εκτελεστικής Επιτροπής.

11.3. Οι όροι απασχόλησης των μελών της Εκτελεστικής Επιτροπής, και ιδίως οι αποδοχές, συντάξεις και λοιπές κοινωνικοασφαλιστικές παροχές τους περιλαμβάνονται σε συμβάσεις που συνάπτονται με την ΕΚΤ και καθορίζονται από το Διοικητικό Συμβούλιο μετά από πρόταση επιτροπής απαρτιζόμενης από τρία μέλη τα οποία διορίζει το Διοικητικό Συμβούλιο και από τρία μέλη που διορίζει το Συμβούλιο. Τα μέλη της Εκτελεστικής Επιτροπής δεν έχουν δικαίωμα ψήφου για θέματα που αναφέρονται στην παρούσα παράγραφο.

11.4. Εάν ένα μέλος της Εκτελεστικής Επιτροπής δεν πληροί πλέον τις απαραίτητες προϋποθέσεις για την εκτέλεση των καθηκόντων του ή αν διαπράξει βαρύ παράπτωμα, το Δικαστήριο μπορεί, αιτήσεται του Διοικητικού Συμβουλίου ή της Εκτελεστικής Επιτροπής, να τον απαλλάξει από τα καθήκοντά του.

11.5. Κάθε μέλος της Εκτελεστικής Επιτροπής που παύεται αυτοπροσώπως στις συνεδριάσεις έχει δικαίωμα ψήφου και διαθέτει, για το σκοπό αυτό, μια ψήφο. Εκτός από τις περιπτώσεις όπου προβλέπεται διαφορετικά, η Εκτελεστική Επιτροπή αποφασίζει με απλή πλειοψηφία των ψήφων. Σε περίπτωση ισοψηφίας, υπερισχύει η ψήφος του Προέδρου. Οι διατάξεις για τη ψηφοφορία καθορίζονται στον εσωτερικό κανονισμό που αναφέρεται στο άρθρο 12.3.

11.6. Η Εκτελεστική Επιτροπή είναι υπεύθυνη για τα τρέχοντα θέματα της ΕΚΤ.

11.7. Οι κενές θέσεις στην Εκτελεστική Επιτροπή πληρούνται με τον διορισμό νέων μελών, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 11.2.

Άρθρο 12

Καθήκοντα των οργάνων λήψεως αποφάσεων

12.1. Το Διοικητικό Συμβούλιο καθορίζει τις κατευθυντήριες γραμμές και λαμβάνει τις αναγκαίες αποφάσεις για την εκπλήρωση των καθηκόντων που έχουν ανατεθεί στο ΕΣΚΤ σύμφωνα με την παρούσα συνθήκη και το παρόν καταστατικό. Το Διοικητικό Συμβούλιο διαμορφώνει τη νομισματική πολιτική της Κοινότητας, συμπεριλαμβανομένων, όπου χρει-

άζεται, αποφάσεων σχετικών με ενδιάμεσους νομισματικούς στόχους, βασικά επιτόκια και προσφορά διαθεσίμων στο ΕΣΚΤ, και χαράζει τις απαραίτητες κατευθυντήριες γραμμές για την εκτέλεσή τους.

Η Εκτελεστική Επιτροπή θέτει σε εφαρμογή τη νομισματική πολιτική σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές και τις αποφάσεις που θεσπίζονται από το Διοικητικό Συμβούλιο. Ενεργώντας έτσι, η Εκτελεστική Επιτροπή δίνει τις απαραίτητες οδηγίες στις εθνικές κεντρικές τράπεζες. Επιπλέον, το Διοικητικό Συμβούλιο μπορεί, με απόφασή του, να μεταδίδει ορισμένες εξουσίες στην Εκτελεστική Επιτροπή.

Εφόσον κρίνεται δυνατόν και εύλογο και με την επιφύλαξη των διατάξεων του παρόντος άρθρου, η ΕΚΤ προσφεύγει στις εθνικές κεντρικές τράπεζες για την εκτέλεση των πράξεων που υπάγονται στα καθήκοντα του ΕΣΚΤ.

12.2. Η Εκτελεστική Επιτροπή έχει την ευθύνη για την προετοιμασία των συνεδριάσεων του Διοικητικού Συμβουλίου.

12.3. Το Διοικητικό Συμβούλιο θεσπίζει εσωτερικό κανονισμό, ο οποίος καθορίζει την εσωτερική οργάνωση της ΕΚΤ και των οργάνων λήψεως αποφάσεων.

12.4. Το Διοικητικό Συμβούλιο ασκεί τις συμβουλευτικές λειτουργίες που αναφέρονται στο άρθρο 4.

12.5. Το Διοικητικό Συμβούλιο λαμβάνει τις αποφάσεις που αναφέρονται στο άρθρο 6.

Άρθρο 13

Ο Πρόεδρος

13.1. Ο Πρόεδρος ή, σε περίπτωση απουσίας του, ο Αντιπρόεδρος προεδρεύει του Διοικητικού Συμβουλίου και της Εκτελεστικής Επιτροπής της ΕΚΤ.

13.2. Με την επιφύλαξη του άρθρου 39, ο Πρόεδρος ή ο αντιπρόσωπός του που ορίζει, εκπροσωπεί την ΕΚΤ προς τα έξω.

Άρθρο 14

Εθνικές κεντρικές τράπεζες

14.1. Σύμφωνα με το άρθρο 108 της παρούσας συνθήκης, κάθε κράτος μέλος διασφαλίζει, το αργότερο μέχρι την ημερομηνία ίδρυσης του ΕΣΚΤ, ότι η εθνική του νομοθεσία, συμπεριλαμβανομένου του καταστατικού της εθνικής κεντρικής του τράπεζας, συμβιβάζεται με την παρούσα συνθήκη και το παρόν καταστατικό.

14.2. Τα καταστατικά των εθνικών κεντρικών τραπεζών προβλέπουν ειδικότερα ότι η θητεία του Διοικητή εθνικής κεντρικής τράπεζας δεν είναι μικρότερη από πέντε έτη.

Ο Διοικητής μπορεί να απαλλαγεί από τα καθήκοντά του μόνο εάν δεν πληροί πλέον τις απαραίτητες προϋποθέσεις για την εκτέλεση των καθηκόντων του ή εάν διαπράξει βαρύ παράπτωμα. Σχετική απόφαση μπορεί να προσβληθεί ενώπιον του Δικαστηρίου από τον ενδιαφερόμενο Διοικητή ή από το Διοικητικό Συμβούλιο, λόγω παράβασης της παρούσας συνθήκης ή κανόνα δικαίου σχετικού με την

εφαρμογή της. Η διαδικασία κινείται εντός δύο μηνών από τη δημοσίευση της απόφασης ή από την κοινοποίησή της στον προσφεύγοντα, ή ελλείψει των ανωτέρω, από την ημέρα που ο προσφεύγων έλαβε γνώση, ανάλογα με την περίπτωση.

14.3. Οι εθνικές κεντρικές τράπεζες αποτελούν αναπόσπαστο μέρος του ΕΣΚΤ και ενεργούν σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές και οδηγίες της ΕΚΤ. Το Διοικητικό Συμβούλιο λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα για να διασφαλίζει τη συμμόρφωση προς τις κατευθυντήριες γραμμές και οδηγίες της ΕΚΤ και απαιτεί να της παρέχεται κάθε αναγκαία πληροφορία.

14.4. Οι εθνικές κεντρικές τράπεζες μπορούν να εκτελούν και λειτουργίες άλλες από εκείνες που καθορίζονται στο παρόν καταστατικό, εκτός εάν το Διοικητικό Συμβούλιο αποφανθεί, με πλειοψηφία δύο τρίτων των ψήφων, ότι οι λειτουργίες αυτές παρακωλύουν τους στόχους και τα καθήκοντα του ΕΣΚΤ. Οι εν λόγω λειτουργίες εκτελούνται υπ' ευθύνη των εθνικών κεντρικών τραπεζών και δεν θεωρούνται ότι αποτελούν μέρος των λειτουργιών του ΕΣΚΤ.

Άρθρο 15

Υποχρεώσεις υποβολής εκθέσεων

15.1. Η ΕΚΤ συντάσσει και δημοσιεύει εκθέσεις για τις δραστηριότητες του ΕΣΚΤ τουλάχιστον κάθε τρίμηνο.

15.2. Κάθε εβδομάδα δημοσιεύεται ενοποιημένη λογιστική κατάσταση του ΕΣΚΤ.

15.3. Σύμφωνα με το άρθρο 109 Β παράγραφος 3 της παρούσας συνθήκης, η ΕΚΤ απευθύνει ετήσια έκθεση για τις δραστηριότητες του ΕΣΚΤ και τη νομισματική πολιτική του προηγούμενου και του τρέχοντος έτους στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και την Επιτροπή, καθώς επίσης και στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο.

15.4. Οι εκθέσεις και καταστάσεις που αναφέρονται στο παρόν άρθρο διατίθενται δωρεάν στα ενδιαφερόμενα μέρη.

Άρθρο 16

Τραπεζογραμμάτια

Σύμφωνα με το άρθρο 105 Α παράγραφος 1 της παρούσας συνθήκης, το Διοικητικό Συμβούλιο έχει το αποκλειστικό δικαίωμα να επιτρέπει την έκδοση τραπεζογραμματίων μέσα στην Κοινότητα. Η ΕΚΤ και οι εθνικές κεντρικές τράπεζες μπορούν να εκδίδουν τέτοια τραπεζογραμμάτια. Τα τραπεζογραμμάτια που εκδίδονται από την ΕΚΤ και τις εθνικές κεντρικές τράπεζες είναι τα μόνα τραπεζογραμμάτια που θα αποτελούν νόμιμο χρήμα μέσα στην Κοινότητα.

Η ΕΚΤ σέβεται κατά το δυνατόν τις υπάρχουσες πρακτικές σχετικά με την έκδοση και την όψη των τραπεζογραμματίων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ IV

NOMIΣΜΑΤΙΚΕΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ ΚΑΙ ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΤΟΥ ΕΣΚΤ

Άρθρο 17

Λογαριασμοί στην ΕΚΤ και τις εθνικές κεντρικές τράπεζες

Για τη διεξαγωγή των εργασιών τους, η ΕΚΤ και οι εθνικές κεντρικές τράπεζες μπορούν να ανοίγουν λογαριασμούς υπέρ πιστωτικών ιδρυμάτων, δημόσιων οργανισμών και άλλων φορέων της αγοράς, και να δέχονται περιουσιακά στοιχεία, περιλαμβανομένων τίτλων υπό μορφήν λογιστικής εγγραφής, ως ασφάλεια.

Άρθρο 18

Πράξεις ανοικτής αγοράς και πιστωτικές εργασίες

18.1. Για την επίτευξη των στόχων του ΕΣΚΤ και την εκτέλεση των καθηκόντων του, η ΕΚΤ και οι εθνικές κεντρικές τράπεζες μπορούν:

- να συναλλάσσονται στις χρηματαγορές, αγοράζοντας και πωλώντας είτε με οριστικές πράξεις (άμεσης και προθεσμιακής εκτελέσεως), είτε με σύμφωνο επαναγοράς, είτε δανειζοντας και δανειζόμενες απαιτήσεις και διαπραγματεύσιμους τίτλους, εκφρασμένους σε κοινοτικά ή μη κοινοτικά νομίσματα, καθώς και πολύτιμα μέταλλα,
- να διενεργούν πιστοδοτικές και πιστοληπτικές πράξεις με πιστωτικά ιδρύματα και άλλους φορείς της αγοράς, με επαρκή ασφάλεια προκειμένου για δάνεια.

18.2. Η ΕΚΤ καθορίζει τις γενικές αρχές για πράξεις ανοικτής αγοράς και πιστωτικές εργασίες που διενεργούνται από την ίδια ή τις εθνικές κεντρικές τράπεζες, περιλαμβανομένης της ανακοινώσεως των όρων υπό τους οποίους δέχονται να μετάσχουν σε συναλλαγές αυτού του είδους.

Άρθρο 19

Υποχρεωτικά ελάχιστα αποθεματικά

19.1. Σύμφωνα με τους όρους του άρθρου 2, η ΕΚΤ μπορεί να απαιτεί από τα πιστωτικά ιδρύματα που είναι εγκατεστημένα στα κράτη μέλη την υποχρέωση της διατήρησης ελάχιστων αποθεματικών σε λογαριασμούς τους στην ΕΚΤ και στις εθνικές κεντρικές τράπεζες στα πλαίσια των στόχων της νομισματικής πολιτικής. Οι κανόνες υπολογισμού και προσδιορισμού των ελάχιστων υποχρεωτικών αποθεματικών μπορούν να ορίζονται με αποφάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου. Σε περίπτωση μη συμμόρφωσης, η ΕΚΤ έχει την εξουσία να επιβάλλει επιτόκια ποινής και άλλες κυρώσεις με ανάλογο αποτέλεσμα.

19.2. Για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου, το Συμβούλιο, σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 42, ορίζει τη βάση για τα ελάχιστα υποχρεωτικά αποθεματικά και τις μέγιστες επιτρεπόμενες αναλογίες μεταξύ των αποθεματικών αυτών και της βάσης τους, καθώς και τις κατάλληλες κυρώσεις σε περίπτωση μη συμμόρφωσης.

*Άρθρο 20***Λοιπά μέσα νομισματικού ελέγχου**

Το Διοικητικό Συμβούλιο μπορεί να αποφασίσει, με πλειοψηφία δύο τρίτων των ψήφων, τη χρησιμοποίηση και άλλων λειτουργικών μεθόδων νομισματικού ελέγχου τις οποίες κρίνει κατάλληλες σύμφωνα με το άρθρο 2.

Το Συμβούλιο, σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 42, καθορίζει την εμπέλεια των μεθόδων αυτών, εάν με αυτές επιβάλλονται υποχρεώσεις σε τρίτους.

*Άρθρο 21***Συναλλαγές με δημόσιους φορείς**

21.1 Σύμφωνα με το άρθρο 104 της παρούσας συνθήκης, απαγορεύονται οι υπεραναλήψεις ή οποιουδήποτε άλλου είδους πιστωτικές διευκολύνσεις από την ΕΚΤ ή από τις εθνικές κεντρικές τράπεζες υπέρ κοινοτικών οργάνων ή οργανισμών, κεντρικών διοικήσεων, περιφερειακών, τοπικών ή άλλων δημόσιων αρχών, άλλων οργανισμών δημοσίου δικαίου ή δημόσιων επιχειρήσεων των κρατών μελών· απαγορεύεται επίσης να αγοράζουν απευθείας χρεώγραφα από τους οργανισμούς ή φορείς αυτούς, η ΕΚΤ ή οι εθνικές κεντρικές τράπεζες.

21.2. Η ΕΚΤ και οι εθνικές κεντρικές τράπεζες μπορούν να ενεργούν ως δημοσιονομικοί αντιπρόσωποι των οργάνων και φορέων που αναφέρονται στην παράγραφο 1.

21.3. Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου δεν ισχύουν για τα πιστωτικά ιδρύματα που ανήκουν στο Δημόσιο, στα οποία οι εθνικές κεντρικές τράπεζες και η ΕΚΤ επιφυλάσσουν την ίδια μεταχείριση όπως και στα ιδιωτικά πιστωτικά ιδρύματα όσον αφορά την προσφορά διαθεσίμων από τις εθνικές κεντρικές τράπεζες.

*Άρθρο 22***Συστήματα συμψηφισμού και πληρωμών**

Η ΕΚΤ και οι εθνικές κεντρικές τράπεζες μπορούν να παρέχουν διευκολύνσεις, και η ΕΚΤ μπορεί να θεσπίζει κανονισμούς με σκοπό την εξασφάλιση αποτελεσματικών και υγιών συστημάτων συμψηφισμού και πληρωμών, εντός της Κοινότητας και με άλλες χώρες.

*Άρθρο 23***Εξωτερικές σχέσεις**

Η ΕΚΤ και οι εθνικές κεντρικές τράπεζες μπορούν:

- να συνάπτουν σχέσεις με κεντρικές τράπεζες και χρηματοπιστωτικά ιδρύματα σε άλλες χώρες και, όπου ενδείκνυται, με διεθνείς οργανισμούς,
- να αποκτούν και να πωλούν, είτε με άμεση είτε με προθεσμική εκτέλεση, παντός τύπου περιουσιακά στοιχεία σε συνάλλαγμα και πολύτιμα μέταλλα. Ο όρος «περιου-

σιακά στοιχεία σε συνάλλαγμα» περιλαμβάνει τίτλους και κάθε άλλο περιουσιακό στοιχείο εκφρασμένο στο νόμισμα οποιασδήποτε χώρας ή σε λογιστικές μονάδες, σε οποιαδήποτε μορφή και αν κατέχονται,

- να κατέχουν και να διαχειρίζονται τα περιουσιακά στοιχεία που αναφέρονται στο παρόν άρθρο,
- να διεξάγουν παντός τύπου τραπεζικές συναλλαγές με τρίτες χώρες και με διεθνείς οργανισμούς, περιλαμβανομένων των δανειοληπτικών και δανειοδοτικών πράξεων.

*Άρθρο 24***Άλλες πράξεις**

Πέρα από τις πράξεις που απορρέουν από τα καθήκοντά τους, η ΕΚΤ και οι εθνικές κεντρικές τράπεζες μπορούν να διενεργούν πράξεις για τους διοικητικούς τους σκοπούς ή για το προσωπικό τους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ V

ΠΡΟΛΗΠΤΙΚΗ ΕΠΟΠΤΕΙΑ*Άρθρο 25***Προληπτική εποπτεία**

25.1. Η ΕΚΤ δύναται να παρέχει συμβουλές και να δίνει τη γνώμη της την οποία της ζητούν το Συμβούλιο, η Επιτροπή και οι αρμόδιες αρχές των κρατών μελών σχετικά με την εμπέλεια και εφαρμογή της κοινοτικής νομοθεσίας που αφορά την προληπτική εποπτεία των πιστωτικών ιδρυμάτων και τη σταθερότητα του χρηματοπιστωτικού συστήματος.

25.2. Σύμφωνα με απόφαση του Συμβουλίου δυνάμει του άρθρου 105 παράγραφος 6 της παρούσας συνθήκης, η ΕΚΤ μπορεί να εκτελεί ειδικά καθήκοντα σχετικά με τις πολιτικές που αφορούν την προληπτική εποπτεία πιστωτικών ιδρυμάτων και λοιπών χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων, εξαιρέσει των ασφαλιστικών επιχειρήσεων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ VI

ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΤΟΥ ΕΣΚΤ*Άρθρο 26***Χρηματοοικονομικοί λογαριασμοί**

26.1. Το οικονομικό έτος της ΕΚΤ και των εθνικών κεντρικών τραπεζών αρχίζει την πρώτη ημέρα του Ιανουαρίου και τελειώνει την τελευταία ημέρα του Δεκεμβρίου.

26.2. Οι ετήσιοι λογαριασμοί της ΕΚΤ καταρτίζονται από την Εκτελεστική Επιτροπή σύμφωνα με τις αρχές που έχει θέσει το Διοικητικό Συμβούλιο. Οι λογαριασμοί εγκρίνονται από το Διοικητικό Συμβούλιο και ακολουθώντας δημοσιεύονται.

26.3. Για αναλυτικούς και λειτουργικούς σκοπούς, η Εκτελεστική Επιτροπή καταρτίζει ενοποιημένο ισολογισμό του ΕΣΚΤ, ο οποίος περιλαμβάνει τα στοιχεία του ενεργητικού και παθητικού των εθνικών κεντρικών τραπεζών που υπάγονται σ' αυτό.

26.4. Για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου, το Διοικητικό Συμβούλιο θεσπίζει τους αναγκαίους κανόνες για την τυποποίηση της λογιστικής παρακολούθησης και την υποβολή εκθέσεων σχετικά με τις πράξεις των εθνικών κεντρικών τραπεζών.

Άρθρο 27

Λογιστικός έλεγχος

27.1. Οι λογαριασμοί της ΕΚΤ και των εθνικών κεντρικών τραπεζών ελέγχονται από ανεξάρτητους εξωτερικούς ελεγκτές, τους οποίους υποδεικνύει το Διοικητικό Συμβούλιο και εγκρίνει το Συμβούλιο. Οι ελεγκτές είναι πλήρως εξουσιοδοτημένοι να εξετάζουν όλα τα βιβλία και τους λογαριασμούς της ΕΚΤ και των εθνικών κεντρικών τραπεζών καθώς και να ενημερώνονται πλήρως σχετικά με τις συναλλαγές τους.

27.2. Οι διατάξεις του άρθρου 188 Γ της παρούσας συνθήκης, έχουν εφαρμογή μόνο στην εξέταση της αποτελεσματικότητας της διαχείρισης της ΕΚΤ.

Άρθρο 28

Κεφάλαιο της ΕΚΤ

28.1. Το κεφάλαιο της ΕΚΤ, που καθίσταται λειτουργικό κατά την ίδρυσή της, ανέρχεται σε 5 δισεκατομμύρια ECU. Το κεφάλαιο μπορεί να αυξάνεται κατά ποσά τα οποία αποφασίζει το Διοικητικό Συμβούλιο, με την ειδική πλειοψηφία που προβλέπεται στο άρθρο 10.3, εντός των ορίων και υπό τις προϋποθέσεις που καθορίζει το Συμβούλιο με τη διαδικασία του άρθρου 42.

28.2. Μόνοι εγγεγραμμένοι μεριδιούχοι και κάτοχοι του κεφαλαίου της ΕΚΤ είναι οι εθνικές κεντρικές τράπεζες. Η εγγραφή στο κεφάλαιο πραγματοποιείται σύμφωνα με την κλείδα κατανομής που καθορίζεται από το άρθρο 29.

28.3. Το Διοικητικό Συμβούλιο, αποφασίζοντας με την ειδική πλειοψηφία που προβλέπεται στο άρθρο 10.3, καθορίζει το εκάστοτε ποσό και τον τρόπο καταβολής του κεφαλαίου.

28.4. Με την επιφύλαξη του άρθρου 28.5, τα μερίδια των εθνικών κεντρικών τραπεζών στο εγγεγραμμένο κεφάλαιο της ΕΚΤ δεν μεταδίδονται ούτε ενεχυριάζονται ούτε κατάσχονται.

28.5. Αν η κλείδα κατανομής που αναφέρεται στο άρθρο 29, προσαρμοστεί, οι εθνικές κεντρικές τράπεζες μεταδίδουν μεταξύ τους τόσα μερίδια κεφαλαίου όσα είναι αναγκαία για να διασφαλισθεί ότι η κατανομή μεριδίων κεφαλαίου αντιστοιχεί στην προσαρμοσμένη κλείδα. Το Διοικητικό Συμβούλιο καθορίζει τις λεπτομερείς διατάξεις για τις μεταδίδσεις αυτές.

Άρθρο 29

Κλείδα κατανομής για την εγγραφή στο κεφάλαιο

29.1. Η κλείδα κατανομής για την εγγραφή στο κεφάλαιο της ΕΚΤ θα καθοριστεί όταν ιδρυθούν το ΕΣΚΤ και η ΕΚΤ, σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 109 Α παράγραφος 1 της παρούσας συνθήκης. Σε κάθε εθνική κεντρική τράπεζα, αποδίδεται σ' αυτήν την κλείδα η οποία ισούται με το άθροισμα:

- του 50 % του μεριδίου συμμετοχής του οικείου κράτους μέλους στον πληθυσμό της Κοινότητας κατά το προτελευταίο έτος πριν από την ίδρυση του ΕΣΚΤ,
- του 50 % του μεριδίου συμμετοχής του οικείου κράτους μέλους στο ακαθάριστο εγχώριο προϊόν της Κοινότητας σε τιμές αγοράς όπως μετρήθηκε κατά την πενταετία που προηγείται του προτελευταίου έτους πριν από την ίδρυση του ΕΣΚΤ.

Τα ποσοστά στρογγυλεύονται στο αμέσως ανώτερο ακέραιο πολλαπλάσιο του 0,05 %.

29.2. Τα στατιστικά στοιχεία που χρησιμοποιούνται για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου παρέχονται από την Επιτροπή σύμφωνα με τους κανόνες που εγκρίνει το Συμβούλιο με τη διαδικασία του άρθρου 42.

29.3. Οι σταθμίσεις που αποδίδονται στις εθνικές κεντρικές τράπεζες αναπροσαρμόζονται ανά πενταετία μετά την ίδρυση του ΕΣΚΤ, κατ' αναλογία με τις διατάξεις του άρθρου 29.1. Η προσαρμοσμένη κλείδα κατανομής αρχίζει να ισχύει από την πρώτη ημέρα του επομένου έτους.

29.4. Το Διοικητικό Συμβούλιο λαμβάνει κάθε άλλο μέτρο που απαιτείται για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου.

Άρθρο 30

Μεταβίβαση συναλλαγματικών διαθέσιμων στην ΕΚΤ

30.1. Με την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 28, οι εθνικές κεντρικές τράπεζες μεταδίδουν στην ΕΚΤ συναλλαγματικά διαθέσιμα, άλλα εκτός από νομίσματα των κρατών μελών, ECU, αποθεματικές θέσεις του ΔΝΤ και ειδικά τραπεζικά δικαιώματα, μέχρι ποσού ισοδύναμου προς 50 δισεκατομμύρια ECU. Το Διοικητικό Συμβούλιο αποφασίζει για το ποσοστό που θα ζητήσει η ΕΚΤ να της καταβληθεί κατά την ίδρυσή της και τα ποσά που θα ζητήσει σε μεταγενέστερες ημερομηνίες. Η ΕΚΤ έχει πλήρως το δικαίωμα να κατέχει και να διαχειρίζεται τα συναλλαγματικά διαθέσιμα που της μεταδίδονται και να τα χρησιμοποιεί για τους σκοπούς που ορίζονται στο παρόν καταστατικό.

30.2. Οι εισφορές κάθε εθνικής κεντρικής τράπεζας ορίζονται κατ' αναλογία με το μερίδιο συμμετοχής της στο εγγεγραμμένο κεφάλαιο της ΕΚΤ.

30.3. Κάθε εθνική κεντρική τράπεζα πιστώνεται από την ΕΚΤ με μια απαίτηση ισοδύναμη προς την εισφορά της. Το Διοικητικό Συμβούλιο καθορίζει το νόμισμα στο οποίο εκφράζονται οι εν λόγω απαιτήσεις και την απόδοσή τους.

30.4. Η ΕΚΤ μπορεί να ζητήσει να της καταβληθούν συναλλαγματικά διαθέσιμα πέραν του ορίου που τίθεται στο άρθρο 30.1, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 30.2, εντός των ορίων και υπό τις προϋποθέσεις που καθορίζει το Συμβούλιο με τη διαδικασία του άρθρου 42.

30.5. Η ΕΚΤ δικαιούται να κατέχει και να διαχειρίζεται αποθεματικές θέσεις του ΔΝΤ και ειδικά τραπεζικά δικαιώματα και να φροντίζει για τη συγκέντρωση αυτών των στοιχείων.

30.6. Το Διοικητικό Συμβούλιο λαμβάνει όλα τα άλλα μέτρα που απαιτούνται για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου.

*Άρθρο 31***Συναλλαγματικά διαθέσιμα που κατέχονται από τις εθνικές κεντρικές τράπεζες**

31.1. Οι εθνικές κεντρικές τράπεζες επιτρέπεται να πραγματοποιούν συναλλαγές σε εκπλήρωση των υποχρεώσεών τους προς διεθνείς οργανισμούς σύμφωνα με το άρθρο 23.

31.2. Όλες οι λοιπές πράξεις σε συναλλαγματικά διαθέσιμα τα οποία παραμένουν στην κατοχή των εθνικών κεντρικών τραπεζών μετά τις μεταβιβάσεις που αναφέρονται στο άρθρο 30 καθώς και οι συναλλαγές των κρατών μελών που διενεργούνται με τα τρέχοντα ταμειακά διαθέσιμα σε συνάλλαγμα, εφόσον υπερβαίνουν ένα όριο που θα καθορισθεί στα πλαίσια του άρθρου 31.3, υπόκεινται στην έγκριση της ΕΚΤ, προκειμένου να διασφαλισθεί η συνέπεια με τη νομισματική πολιτική και την πολιτική συναλλαγματικών ισοτιμιών της Κοινότητας.

31.3. Το Διοικητικό Συμβούλιο εκδίδει κατευθυντήριες γραμμές με σκοπό τη διευκόλυνση των εν λόγω πράξεων.

*Άρθρο 32***Κατανομή του νομισματικού εισοδήματος των εθνικών κεντρικών τραπεζών**

32.1. Το εισόδημα που συγκεντρώνουν οι εθνικές κεντρικές τράπεζες κατά την άσκηση των καθηκόντων τους στον τομέα της νομισματικής πολιτικής του ΕΣΚΤ (εφεξής ονομαζόμενο «νομισματικό εισόδημα») κατανέμεται κατά το τέλος κάθε οικονομικού έτους σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος άρθρου.

32.2. Με την επιφύλαξη του άρθρου 32.3, το ποσό του νομισματικού εισοδήματος κάθε εθνικής κεντρικής τράπεζας, ισούται με το ετήσιο εισόδημα το οποίο της αποφέρουν τα στοιχεία του ενεργητικού που έχει στην κατοχή της έναντι των κυκλοφορούντων τραπεζογραμμάτων και των υποχρεώσεων που προκύπτουν από τις καταθέσεις πιστωτικών ιδρυμάτων. Τα εν λόγω στοιχεία του ενεργητικού ταυτοποιούνται από τις εθνικές κεντρικές τράπεζες σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές που θεσπίζει το Διοικητικό Συμβούλιο.

32.3. Εφόσον το Διοικητικό Συμβούλιο κρίνει, μετά την έναρξη του τρίτου σταδίου της Οικονομικής Νομισματικής Ένωσης, ότι οι δομές του ισολογισμού των εθνικών κεντρικών τραπεζών δεν επιτρέπουν την εφαρμογή του άρθρου 32.2, μπορεί να αποφασίσει, με ειδική πλειοψηφία, ότι, κατά παρέκκλιση από το άρθρο 32.2, το νομισματικό εισόδημα θα υπολογίζεται σύμφωνα με μια εναλλακτική μέθοδο για περίοδο που δεν θα υπερβαίνει την πενταετία.

32.4. Από το ποσό του νομισματικού εισοδήματος κάθε εθνικής κεντρικής τράπεζας αφαιρείται ποσό το οποίο αντιστοιχεί με τους τόκους που καταβάλλει η εν λόγω κεντρική τράπεζα επί των υποχρεώσεων που προκύπτουν από τις καταθέσεις πιστωτικών ιδρυμάτων σύμφωνα με το άρθρο 19.

Το Διοικητικό Συμβούλιο μπορεί να αποφασίζει να αποζημιώνει τις εθνικές κεντρικές τράπεζες για τις δαπάνες στις οποίες υποβάλλονται κατά την έκδοση των τραπεζογραμμάτων ή, σε έκτακτες περιπτώσεις, για ειδικές ζημιές που αφορούν πράξεις νομισματικής πολιτικής τις οποίες διενεργούν για λογαριασμό του ΕΣΚΤ. Η αποζημίωση καταβάλλεται

υπό μορφή που κρίνεται κατάλληλη από το Διοικητικό Συμβούλιο. Τα ποσά αυτά μπορούν να συμψηφίζονται με το νομισματικό εισόδημα των εθνικών κεντρικών τραπεζών.

32.5. Το συνολικό ποσό του νομισματικού εισοδήματος των εθνικών κεντρικών τραπεζών κατανέμεται μεταξύ τους κατ' αναλογία με τα καταβεβλημένα μερίδια συμμετοχής τους στο κεφάλαιο της ΕΚΤ, με την επιφύλαξη τυχόν αποφάσεων που λαμβάνει το Διοικητικό Συμβούλιο σύμφωνα με το άρθρο 33.2.

32.6. Ο συμψηφισμός και ο διακανονισμός των υπολοίπων που προέρχονται από την κατανομή του νομισματικού εισοδήματος πραγματοποιούνται από την ΕΚΤ σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές που καθορίζει το Διοικητικό Συμβούλιο.

32.7. Το Διοικητικό Συμβούλιο λαμβάνει όλα τα υπόλοιπα μέτρα που απαιτούνται για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου.

*Άρθρο 33***Κατανομή των καθαρών κερδών και ζημιών της ΕΚΤ**

33.1. Τα καθαρά κέρδη της ΕΚΤ μεταβιβάζονται με την ακόλουθη σειρά:

- α) ένα ποσό το οποίο καθορίζεται από το Διοικητικό Συμβούλιο και δεν μπορεί να υπερβαίνει το 20 % του καθαρού κέρδους, μεταβιβάζεται στα γενικά αποθεματικά με ανώτατο όριο το 100 % του κεφαλαίου,
- β) το υπόλοιπο καθαρό κέρδος διανέμεται μεταξύ των μεριδιούχων της ΕΚΤ, κατ' αναλογία προς τα καταβεβλημένα μερίδιά τους.

33.2. Σε περίπτωση ζημίας της ΕΚΤ, η ζημία αυτή μπορεί να καλυφθεί από το γενικό αποθεματικό της ΕΚΤ και, εφόσον κρίνεται αναγκαίο, μετά από απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΚΤ, από το νομισματικό εισόδημα του αντίστοιχου οικονομικού έτους, κατ' αναλογία και μέχρι το ύψος των ποσών που κατανέμονται στις εθνικές κεντρικές τράπεζες σύμφωνα με το άρθρο 32.5.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ VII

ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

*Άρθρο 34***Νομικές πράξεις**

34.1. Σύμφωνα με το άρθρο 108 Α της παρούσας συνθήκης, η ΕΚΤ:

- εκδίδει κανονισμούς αναγκαίους προς εκτέλεση των καθηκόντων που ορίζονται στο άρθρο 3.1 πρώτη περίπτωση, στο άρθρο 19.1, στο άρθρο 22 ή στο άρθρο 25.2 καθώς και στις περιπτώσεις που θα προβλεφθούν στις πράξεις του Συμβουλίου που αναφέρονται στο άρθρο 42,
- λαμβάνει αποφάσεις αναγκαίες για την εκτέλεση των καθηκόντων που ανατίθενται στο ΕΣΚΤ από την παρούσα συνθήκη και το παρόν καταστατικό,

— διατυπώνει συστάσεις και γνώμες,

34.2. Ο κανονισμός έχει γενική ισχύ. Είναι δεσμευτικός ως προς όλα τα μέρη του και ισχύει άμεσα σε κάθε κράτος μέλος. Οι συστάσεις και γνώμες δεν δεσμεύουν.

Η απόφαση είναι δεσμευτική ως προς όλα της τα μέρη για τους αποδέκτες της.

Τα άρθρα 190 έως 192 της παρούσας συνθήκης εφαρμόζονται επί των κανονισμών και των αποφάσεων που θεσπίζονται από την ΕΚΤ.

Η ΕΚΤ μπορεί να αποφασίσει να δημοσιεύσει τις αποφάσεις, τις συστάσεις και τις γνώμες της.

34.3. Εντός των ορίων και με τις προϋποθέσεις που καθορίζονται από το Συμβούλιο με τη διαδικασία του άρθρου 42, η ΕΚΤ δικαιούται να επιβάλλει πρόστιμα και περιοδικές χρηματικές ποινές στις επιχειρήσεις λόγω μη συμμόρφωσης με υποχρεώσεις που απορρέουν από τους κανονισμούς ή τις αποφάσεις της.

Άρθρο 35

Δικαστικός έλεγχος και συναφή θέματα

35.1. Οι πράξεις ή παραλείψεις της ΕΚΤ υπόκεινται σε έλεγχο ή ερμηνεία από το Δικαστήριο στις περιπτώσεις και υπό τους όρους που καθορίζονται στην παρούσα συνθήκη. Η ΕΚΤ μπορεί να κινηθεί δικαστική διαδικασία στις περιπτώσεις και υπό τους όρους που καθορίζονται στην παρούσα συνθήκη.

35.2. Οι διαφορές μεταξύ της ΕΚΤ, αφενός, και των πιστωτών και χρεοφειλετών της ή οποιουδήποτε άλλου προσώπου, αφετέρου, εκδικάζονται από τα αρμόδια εθνικά δικαστήρια, εκτός από τις περιπτώσεις που εμπίπτουν στην αρμοδιότητα του Δικαστηρίου.

35.3. Η ΕΚΤ υπόκειται στο καθεστώς ευθύνης που προβλέπεται στο άρθρο 215 της παρούσας συνθήκης. Οι εθνικές κεντρικές τράπεζες ευθύνονται σύμφωνα με το οικείο εθνικό τους δίκαιο.

35.4. Το Δικαστήριο είναι αρμόδιο να αποφαινεται δυνάμει διαιτητικής ρήτρας, περιλαμβανομένης σε σύμβαση δημόσιου ή ιδιωτικού δικαίου που έχει συναφθεί από την ΕΚΤ ή για λογαριασμό της.

35.5. Η απόφαση της ΕΚΤ να προσφύγει στο Δικαστήριο λαμβάνεται από το Διοικητικό Συμβούλιο.

35.6 Το Δικαστήριο είναι αρμόδιο για διαφορές που αφορούν την εκπλήρωση εκ μέρους μιας εθνικής κεντρικής τράπεζας των υποχρεώσεων της δυνάμει του παρόντος καταστατικού. Αν η ΕΚΤ διαπιστώσει ότι μια εθνική κεντρική τράπεζα έχει αθετήσει υποχρέωσή της δυνάμει του παρόντος καταστατικού, διατυπώνει αιτιολογημένη γνώμη επί του θέματος αφού δώσει στην ενδιαφερόμενη εθνική κεντρική

τράπεζα την ευκαιρία να υποβάλει τις παρατηρήσεις της. Αν η ενδιαφερόμενη εθνική κεντρική τράπεζα δεν συμμορφωθεί με τη γνώμη εντός της προθεσμίας που ορίζεται από την ΕΚΤ, η ΕΚΤ μπορεί να προσφύγει στο Δικαστήριο.

Άρθρο 36

Προσωπικό

36.1. Το Διοικητικό Συμβούλιο, μετά από πρόταση της Εκτελεστικής Επιτροπής, καθορίζει τους όρους απασχόλησης του προσωπικού της ΕΚΤ.

36.2. Το Δικαστήριο είναι αρμόδιο για όλες τις διαφορές ανάμεσα στην ΕΚΤ και τους υπαλλήλους της εντός των ορίων και υπό τις προϋποθέσεις που ορίζονται στους όρους απασχόλησής τους.

Άρθρο 37

Έδρα

Η απόφαση ως προς τον τόπο της έδρας της ΕΚΤ θα ληφθεί πριν από το τέλος του 1992, με κοινή συμφωνία των κυβερνήσεων των κρατών μελών σε επίπεδο Αρχηγών κρατών ή κυβερνήσεων.

Άρθρο 38

Επαγγελματικό απόρρητο

38.1. Τα μέλη των διοικητικών οργάνων και του προσωπικού της ΕΚΤ και των εθνικών κεντρικών τραπεζών υποχρεούνται, ακόμη και όταν θα έχουν παύσει να ασκούν τα καθήκοντά τους, να μην αποκαλύπτουν πληροφορίες οι οποίες, λόγω της φύσης τους, καλύπτονται από την υποχρέωση τήρησης του επαγγελματικού απορρήτου.

38.2. Τα πρόσωπα που έχουν πρόσβαση σε στοιχεία που καλύπτονται από κοινοτική νομοθεσία η οποία επιβάλλει υποχρέωση απορρήτου, υπόκεινται στην εν λόγω νομοθεσία.

Άρθρο 39

Δικαίωμα υπογραφής

Η ΕΚΤ δεσμεύεται νομίμως έναντι τρίτων από τον Πρόεδρο ή δύο μέλη της Εκτελεστικής Επιτροπής, ή με τις υπογραφές δύο μελών του προσωπικού της ΕΚΤ, δεόντως εξουσιοδοτημένων από τον Πρόεδρο να υπογράφουν εξ ονόματος της ΕΚΤ.

Άρθρο 40

Προνόμια και ασυλίες

Η ΕΚΤ απολαύει στην επικράτεια των κρατών μελών, των αναγκαίων προνομίων και ασυλιών για την εκπλήρωση της αποστολής της, υπό τους όρους που καθορίζονται στο Πρωτόκολλο περί Προνομίων και Ασυλιών των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων που προσαρτάται στη συνθήκη για την ίδρυση Ενιαίου Συμβουλίου και Ενιαίας Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ VIII

ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΟΥ ΚΑΙ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ*Άρθρο 41***Απλοποιημένη διαδικασία τροποποίησης**

41.1. Σύμφωνα με το άρθρο 106 παράγραφος 5 της παρούσας συνθήκης, τα άρθρα 5.1, 5.2, 5.3, 17, 18, 19.1, 22, 23, 24, 26, 32.2, 32.3, 32.4, 32.6, 33.1 α) και 36 του παρόντος καταστατικού, μπορούν να τροποποιούνται από το Συμβούλιο, το οποίο αποφασίζει είτε με ειδική πλειοψηφία έπειτα από σύσταση της ΕΚΤ και διαβούλευση με την Επιτροπή, είτε με ομοφωνία έπειτα από πρόταση της Επιτροπής και διαβούλευση με την ΕΚΤ. Και στις δύο περιπτώσεις απαιτείται η σύμφωνη γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

41.2. Οι συστάσεις που διατυπώνει η ΕΚΤ δυνάμει του παρόντος άρθρου απαιτούν ομόφωνη απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου.

*Άρθρο 42***Συμπληρωματική νομοθεσία**

Σύμφωνα με το άρθρο 106 παράγραφος 6 της παρούσας συνθήκης, αμέσως μετά την απόφαση για την ημερομηνία έναρξης του τρίτου σταδίου της Ευρωπαϊκής και Νομισματικής Ένωσης, το Συμβούλιο θεσπίζει τις διατάξεις που αναφέρονται στα άρθρα 4, 5.4, 19.2, 20, 28.1, 29.2, 30.4 και 34.3 του παρόντος καταστατικού αποφασίζοντας με ειδική πλειοψηφία, είτε έπειτα από πρόταση της Επιτροπής και διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και την ΕΚΤ, είτε έπειτα από σύσταση της ΕΚΤ και διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και την Επιτροπή.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ IX

ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟ ΕΣΚΤ*Άρθρο 43***Γενικές διατάξεις**

43.1. Η παρέκκλιση που αναφέρεται στο άρθρο 109 Κ παράγραφος 1 της παρούσας συνθήκης συνεπάγεται ότι τα ακόλουθα άρθρα του παρόντος καταστατικού δεν δημιουργούν δικαιώματα ή υποχρεώσεις για το κράτος μέλος με παρέκκλιση: 3, 6, 9.2, 12.1, 14.3, 16, 18, 19, 20, 22, 23, 26.2, 27, 30, 31, 32, 33, 34, 50 και 52.

43.2. Οι κεντρικές τράπεζες των κρατών μελών με παρέκκλιση κατά την έννοια του άρθρου 109 Κ παράγραφος 1 της παρούσας συνθήκης διατηρούν τις εξουσίες τους στον τομέα της νομισματικής πολιτικής σύμφωνα με το εθνικό τους δίκαιο.

43.3. Σύμφωνα με το άρθρο 109 Κ παράγραφος 4 της παρούσας συνθήκης, με τον όρο «κράτη μέλη» εννοείται «κράτη μέλη χωρίς παρέκκλιση» στα εξής άρθρα του παρόντος καταστατικού: 3, 11.2, 19, 34.2 και 50.

43.4. Με τον όρο «εθνικές κεντρικές τράπεζες» εννοείται «κεντρικές τράπεζες κρατών μελών χωρίς παρέκκλιση» στα

εξής άρθρα του παρόντος καταστατικού: 9.2, 10.1, 10.3, 12.1, 16, 17, 18, 22, 23, 27, 30, 31, 32, 33.2, και 52.

43.5. Με τον όρο «μεριδιούχοι» εννοούνται οι «κεντρικές τράπεζες των κρατών μελών χωρίς παρέκκλιση» στα άρθρα 10.3 και 33.1.

43.6. Με τον όρο «εγγεγραμμένο κεφάλαιο της ΕΚΤ» εννοείται «κεφάλαιο της ΕΚΤ στο οποίο έχουν εγγραφεί οι κεντρικές τράπεζες των κρατών μελών χωρίς παρέκκλιση» στα άρθρα 10.3 και 30.2.

*Άρθρο 44***Μεταβατικά καθήκοντα της ΕΚΤ**

Η ΕΚΤ αναλαμβάνει τα καθήκοντα του ΕΝΙ που πρέπει να συνεχίσουν να ασκούνται κατά το τρίτο στάδιο λόγω των παρεκκλίσεων που θα ισχύουν για ένα ή περισσότερα κράτη μέλη.

Η ΕΚΤ παρέχει συμβουλές κατά την προετοιμασία της κατάργησης των παρεκκλίσεων που προβλέπονται στο άρθρο 109 Κ της παρούσας συνθήκης.

*Άρθρο 45***Το Γενικό Συμβούλιο της ΕΚΤ**

45.1. Με την επιφύλαξη του άρθρου 106 παράγραφος 3 της παρούσας συνθήκης, το Γενικό Συμβούλιο συγκροτείται ως τρίτο όργανο λήψης αποφάσεων της ΕΚΤ.

45.2. Το Γενικό Συμβούλιο απαρτίζεται από τον Πρόεδρο και τον Αντιπρόεδρο της ΕΚΤ και τους Διοικητές των εθνικών κεντρικών τραπεζών. Τα λοιπά μέλη της Εκτελεστικής Επιτροπής μπορούν να συμμετέχουν, χωρίς δικαίωμα ψήφου, στις συνεδριάσεις του Γενικού Συμβουλίου.

45.3. Οι αρμοδιότητες του Γενικού Συμβουλίου απαριθμούνται εξαντλητικά στο άρθρο 47 του παρόντος καταστατικού.

*Άρθρο 46***Εσωτερικός κανονισμός του Γενικού Συμβουλίου**

46.1. Ο Πρόεδρος ή, εν απουσία του, ο Αντιπρόεδρος της ΕΚΤ προεδρεύει του Γενικού Συμβουλίου της ΕΚΤ.

46.2. Ο Πρόεδρος του Συμβουλίου και ένα μέλος της Επιτροπής μπορούν να συμμετέχουν, χωρίς δικαίωμα ψήφου, στις συνεδριάσεις του Γενικού Συμβουλίου.

46.3. Ο Πρόεδρος προετοιμάζει τις συνεδριάσεις του Γενικού Συμβουλίου.

46.4. Κατά παρέκκλιση από το άρθρο 12.3. το Γενικό Συμβούλιο θεσπίζει τον εσωτερικό του κανονισμό.

46.5. Η γραμματεία του Γενικού Συμβουλίου εξασφαλίζεται από την ΕΚΤ.

*Άρθρο 47***Αρμοδιότητες του Γενικού Συμβουλίου**

47.1. Το Γενικό Συμβούλιο:

- ασκεί τα καθήκοντα που αναφέρονται στο άρθρο 44,
- συμβάλλει στις συμβουλευτικές λειτουργίες που αναφέρονται στα άρθρα 4 και 25.1.

47.2. Το Γενικό Συμβούλιο συμβάλλει:

- στη συλλογή στατιστικών πληροφοριών που προβλέπεται στο άρθρο 5,
- στις δραστηριότητες της ΕΚΤ σχετικά με τις εκθέσεις σύμφωνα με το άρθρο 15,
- στη θέσπιση των κανόνων που είναι αναγκαίοι για την εφαρμογή του άρθρου 26, όπως αναφέρεται στο άρθρο 26.4,
- στη λήψη όλων των άλλων μέτρων που είναι αναγκαία για την εφαρμογή του άρθρου 29, όπως αναφέρεται στο άρθρο 29.4,
- στη θέσπιση των όρων απασχόλησης του προσωπικού της ΕΚΤ, όπως αναφέρεται στο άρθρο 36.

47.3. Το Γενικό Συμβούλιο συμβάλλει στις αναγκαίες προετοιμασίες για τον αμετάκλητο καθορισμό των συναλλαγματικών ισοτιμιών των νομισμάτων των κρατών μελών με παρέκκλιση έναντι των νομισμάτων, ή του ενιαίου νομίσματος, των κρατών μελών χωρίς παρέκκλιση, όπως αναφέρεται στο άρθρο 109 Α παράγραφος 5 της παρούσας συνθήκης.

47.4. Το Γενικό Συμβούλιο ενημερώνεται από τον Πρόεδρο της ΕΚΤ σχετικά με τις αποφάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου.

*Άρθρο 48***Μεταδατικές διατάξεις σχετικά με το κεφάλαιο της ΕΚΤ**

Σύμφωνα με το άρθρο 29.1, σε κάθε εθνική κεντρική τράπεζα αποδίδεται στάθμιση στην κλειδα κατανομής για την εγγραφή στο κεφάλαιο της ΕΚΤ. Κατά παρέκκλιση από το άρθρο 28.3, οι κεντρικές τράπεζες των κρατών μελών με παρέκκλιση δεν καταβάλλουν το εγγεγραμμένο τους κεφάλαιο εκτός εάν το Γενικό Συμβούλιο αποφασίσει, με ειδική πλειοψηφία που αντιπροσωπεύει τουλάχιστον τα δύο τρίτα του εγγεγραμμένου κεφαλαίου της ΕΚΤ και τουλάχιστον το ήμισυ των μεριδιούχων, ότι πρέπει να καταβληθεί ένα ελάχιστο ποσοστό ως συμβολή στις δαπάνες λειτουργίας της ΕΚΤ.

*Άρθρο 49***Καθυστερημένη καταβολή του κεφαλαίου, των αποθεματικών και των εξομοιωμένων λογαριασμών της ΕΚΤ**

49.1. Η κεντρική τράπεζα κράτους μέλους του οποίου καταργήθηκε η παρέκκλιση καταβάλλει το μερίδιό της στο

εγγεγραμμένο κεφάλαιο της ΕΚΤ στην ίδια έκταση όπως και οι κεντρικές τράπεζες των άλλων κρατών μελών χωρίς παρέκκλιση, και μεταβιβάζει στην ΕΚΤ συναλλαγματικά διαθέσιμα σύμφωνα με το άρθρο 30.1. Το μεταβιβάστεο ποσό ορίζεται ως το γινόμενο της αξίας σε ECU, υπολογιζόμενης σε τρέχουσες τιμές, των συναλλαγματικών διαθεσίμων που έχουν ήδη μεταβιβάσει στην ΕΚΤ, σύμφωνα με το άρθρο 30.1, επί τον λόγο του αριθμού μεριδίων για τα οποία έχει εγγραφεί η εν λόγω εθνική κεντρική τράπεζα προς τον αριθμό μεριδίων τα οποία έχουν ήδη καταβάλλει οι άλλες εθνικές κεντρικές τράπεζες.

49.2. Επιπλέον της καταβολής που γίνεται με το άρθρο 49.1, η εν λόγω κεντρική τράπεζα εισφέρει στα αποθεματικά της ΕΚΤ και στους εξομοιωμένους προς αυτά λογαριασμούς, καθώς και στο ποσό που απομένει να πιστωθεί στα αποθεματικά και λογαριασμούς σύμφωνα με το υπόλοιπο του λογαριασμού κερδών και ζημιών της 31ης Δεκεμβρίου του έτους που προηγείται της κατάργησης της παρέκκλισης. Το καταβλητέο ποσό καθορίζεται ως το γινόμενο του ποσού των αποθεματικών, όπως ορίζεται ανωτέρω και αναφέρεται στον εγκεκριμένο ισολογισμό της ΕΚΤ, επί τον λόγο του αριθμού μεριδίων για τα οποία έχει εγγραφεί η εν λόγω κεντρική τράπεζα προς τον αριθμό μεριδίων τα οποία έχουν ήδη καταβάλλει οι άλλες κεντρικές τράπεζες.

*Άρθρο 50***Αρχικός διορισμός των μελών της Εκτελεστικής Επιτροπής**

Κατά την ίδρυση της Εκτελεστικής Επιτροπής της ΕΚΤ, ο Πρόεδρος, ο Αντιπρόεδρος και τα λοιπά μέλη της Εκτελεστικής Επιτροπής διορίζονται με κοινή συμφωνία των κυβερνήσεων των κρατών μελών σε επίπεδο Αρχηγών κρατών ή κυβερνήσεων, κατά σύσταση του Συμβουλίου και μετά από διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο του ΕΝΙ. Ο Πρόεδρος της Εκτελεστικής Επιτροπής διορίζεται για περίοδο οκτώ ετών. Κατά παρέκκλιση από το άρθρο 11.2, ο Αντιπρόεδρος διορίζεται για περίοδο τεσσάρων ετών και τα άλλα μέλη της Εκτελεστικής Επιτροπής για θητεία μεταξύ πέντε και οκτώ ετών. Η θητεία τους δεν είναι ανανεώσιμη. Ο αριθμός των μελών της Εκτελεστικής Επιτροπής μπορεί να είναι μικρότερος από τον προβλεπόμενο στο άρθρο 11.1, αλλά σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να είναι μικρότερος των τεσσάρων.

*Άρθρο 51***Παρέκκλιση από το άρθρο 32**

51.1. Εάν, μετά την έναρξη του τρίτου σταδίου, το Διοικητικό Συμβούλιο αποφασίσει ότι η εφαρμογή του άρθρου 32 συνεπάγεται σημαντικές μεταβολές στις σχετικές εισοδηματικές θέσεις των εθνικών κεντρικών τραπεζών, το εισόδημα που κατανέμεται σύμφωνα με το άρθρο 32 μειώνεται κατά ενιαίο ποσοστό το οποίο δεν υπερβαίνει το 60% κατά το πρώτο οικονομικό έτος μετά την έναρξη του τρίτου σταδίου και μειώνεται κατά 12 ποσοστιαίες μονάδες τουλάχιστο σε κάθε επόμενο οικονομικό έτος.

51.2. Το άρθρο 51.1 δεν εφαρμόζεται για περισσότερα από πέντε οικονομικά έτη μετά την έναρξη του τρίτου σταδίου.

Άρθρο 52

Ανταλλαγή τραπεζογραμματίων κοινοτικών νομισμάτων

Μετά τον αμετάκλητο καθορισμό των συναλλαγματικών ισοτιμιών, το Διοικητικό Συμβούλιο λαμβάνει τα κατάλληλα μέτρα για να εξασφαλίσει ότι τα τραπεζογραμμάτια που

εκφράζονται σε νομίσματα με αμετάκλητα καθορισμένες ισοτιμίες ανταλλάσσονται από τις εθνικές κεντρικές τράπεζες στην αντίστοιχη άρτια ισοτιμία τους.

Άρθρο 53

Εφαρμογή των μεταδατικών διατάξεων

Οι διατάξεις των άρθρων 43 έως 48 ισχύουν για όσο διάστημα υπάρχουν κράτη μέλη με παρέκκλιση.

ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟ

σχετικά με το καταστατικό του Ευρωπαϊκού Νομισματικού Ιδρύματος

ΤΑ ΥΨΗΛΑ ΣΥΜΒΑΛΛΟΜΕΝΑ ΜΕΡΗ,

ΕΠΙΘΥΜΩΝΤΑΣ να καθορίσουν το καταστατικό του Ευρωπαϊκού Νομισματικού Ιδρύματος,

ΣΥΜΦΩΝΗΣΑΝ τις ακόλουθες διατάξεις, οι οποίες προσαρτώνται στην συνθήκη περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας:

Άρθρο 1

Σύσταση και όνομα

1.1. Το Ευρωπαϊκό Νομισματικό Ίδρυμα (ΕΝΙ) ιδρύεται σύμφωνα με το άρθρο 109 ΣΤ της παρούσας συνθήκης, εκτελεί δε τις λειτουργίες του και ασκεί τις δραστηριότητές του σύμφωνα με τις διατάξεις της παρούσας συνθήκης και του παρόντος καταστατικού.

1.2. Τα μέλη του ΕΝΙ είναι οι κεντρικές τράπεζες των κρατών μελών («εθνικές κεντρικές τράπεζες»). Για τους σκοπούς του παρόντος καταστατικού, το Institut Monétaire Luxembourgeois θα είναι η κεντρική τράπεζα του Λουξεμβούργου.

1.3. Σύμφωνα με το άρθρο 109 ΣΤ της παρούσας συνθήκης, η Επιτροπή των Διοικητών διαλύεται, το δε Ευρωπαϊκό Ταμείο Νομισματικής Συνεργασίας (ΕΤΝΣ) παύει να υφίσταται. Όλα τα στοιχεία ενεργητικού και παθητικού του ΕΤΝΣ μεταδίδονται αυτομάτως στο ΕΝΙ.

Άρθρο 2

Στόχοι

Το ΕΝΙ συμβάλλει στη δημιουργία των αναγκαίων συνθηκών για τη μετάβαση στο τρίτο στάδιο της ΟΝΕ, ιδίως:

- ενισχύοντας τον συντονισμό των νομισματικών πολιτικών με στόχο την εξασφάλιση της σταθερότητας των τιμών,
- εκτελώντας τις απαιτούμενες προπαρασκευαστικές εργασίες για την ίδρυση του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών (ΕΣΚΤ), την εφαρμογή μιας ενιαίας

νομισματικής πολιτικής, και τη δημιουργία ενιαίου νομίσματος, στο τρίτο στάδιο,

- εποπτεύοντας την ανάπτυξη του ECU.

Άρθρο 3

Γενικές αρχές

3.1. Το ΕΝΙ ασκεί τα καθήκοντα και τις λειτουργίες που του ανατίθενται δυνάμει της παρούσας συνθήκης και του παρόντος καταστατικού, χωρίς να θίγεται η ευθύνη των αρμόδιων αρχών ως προς την άσκηση της νομισματικής πολιτικής στα αντίστοιχα κράτη μέλη.

3.2. Το ΕΝΙ λειτουργεί σύμφωνα με τους στόχους και τις αρχές που ορίζονται στο άρθρο 2 του καταστατικού του ΕΣΚΤ.

Άρθρο 4

Κύρια καθήκοντα

4.1. Σύμφωνα με το άρθρο 109 ΣΤ παράγραφος 2 της παρούσας συνθήκης, το ΕΝΙ:

- ενισχύει τη συνεργασία μεταξύ των εθνικών κεντρικών τραπεζών,
- ενισχύει το συντονισμό των νομισματικών πολιτικών των κρατών μελών με στόχο την εξασφάλιση της σταθερότητας των τιμών,
- παρακολουθεί τη λειτουργία του Ευρωπαϊκού Νομισματικού Συστήματος (ΕΝΣ),

- διεξάγει διαβουλεύσεις για θέματα της αρμοδιότητας των εθνικών κεντρικών τραπεζών που επηρεάζουν τη σταθερότητα των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων και των χρηματαγορών,
- αναλαμβάνει τα καθήκοντα του ΕΤΝΣ, εκτελεί δε ειδικότερα τις λειτουργίες που αναφέρονται στο άρθρο 6.1, 6.2 και 6.3,
- διευκολύνει τη χρήση του ECU και εποπτεύει την ανάπτυξη του, συμπεριλαμβανομένης της ομαλής λειτουργίας του συστήματος συμφητισμού σε ECU.

Το ENI επίσης:

- διεξάγει τακτικές διαβουλεύσεις σχετικά με την πορεία των νομισματικών πολιτικών και τη χρησιμοποίηση των μέσων νομισματικής πολιτικής,
- δίνει τη γνώμη την οποία του ζητούν κανονικά οι εθνικές νομισματικές αρχές προτού λάβουν αποφάσεις για την πορεία της νομισματικής πολιτικής εντός του κοινού πλαισίου για τον εκ των προτέρων συντονισμό.

4.2. Το αργότερο ως τις 31 Δεκεμβρίου 1996, το ENI προσδιορίζει το κανονιστικό, οργανωτικό και υλικοτεχνικό πλαίσιο που χρειάζεται το ΕΣΚΤ για να ασκήσει τα καθήκοντά του στο τρίτο στάδιο, σύμφωνα με την αρχή της οικονομίας της ανοικτής αγοράς με ελεύθερο ανταγωνισμό. Το πλαίσιο αυτό υπαβάλλεται προς απόφαση από το Συμβούλιο του ENI στην ΕΚΤ κατά την ημερομηνία της ίδρυσής της.

Ειδικότερα, σύμφωνα με το άρθρο 109 ΣΤ παράγραφος 3 της παρούσας συνθήκης, το ENI:

- προετοιμάζει τα αναγκαία μέτρα και διαδικασίες για την εφαρμογή της ενιαίας νομισματικής πολιτικής στο τρίτο στάδιο,
- προωθεί, όπου χρειάζεται, την εναρμόνιση των κανόνων και πρακτικών που διέπουν τη συλλογή, επεξεργασία και διανομή των στατιστικών στοιχείων στους τομείς της αρμοδιότητάς του,
- προετοιμάζει τους κανόνες σχετικά με τις πράξεις που εκτελούνται από τις εθνικές κεντρικές τράπεζες στα πλαίσια του ΕΣΚΤ,
- προωθεί την αποτελεσματικότητα των συστημάτων διασυννοριακών πληρωμών,
- εποπτεύει την τεχνική προετοιμασία των τραπεζογραμματίων ECU.

Άρθρο 5

Συμβουλευτικές λειτουργίες

5.1. Σύμφωνα με το άρθρο 109 ΣΤ παράγραφος 4 της παρούσας συνθήκης, το Συμβούλιο του ENI δύναται να δια-

τυπώνει γνώμες ή συστάσεις ως προς το γενικό προσανατολισμό της νομισματικής πολιτικής και της πολιτικής συναλλαγματικών ισοτιμιών καθώς και ως προς τα μέτρα που λαμβάνονται σε κάθε κράτος μέλος. Το ENI μπορεί να υποβάλλει γνώμες ή συστάσεις προς τις κυβερνήσεις και το Συμβούλιο για πολιτικές που μπορούν να επηρεάζουν την εσωτερική ή εξωτερική νομισματική κατάσταση στην Κοινότητα και, ιδίως, τη λειτουργία του ΕΝΣ.

5.2. Το Συμβούλιο του ENI δύναται επίσης να διατυπώνει συστάσεις προς τις νομισματικές αρχές των κρατών μέλων όσον αφορά την άσκηση της νομισματικής πολιτικής τους.

5.3. Σύμφωνα με το άρθρο 109 ΣΤ παράγραφος 6 της παρούσας συνθήκης, το Συμβούλιο ζητεί τη γνώμη του ENI για οιαδήποτε προτεινόμενη κοινοτική πράξη που εμπίπτει στους τομείς της αρμοδιότητάς του.

Εντός των ορίων και υπό τις προϋποθέσεις που ορίζει το Συμβούλιο, αποφασίζοντας με ειδική πλειοψηφία, έπειτα από πρόταση της Επιτροπής και διαβούλευση με την Επιτροπή των Διοικητών ή ανάλογα με την περίπτωση, με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το ENI, το ENI δίνει τη γνώμη που του ζητούν οι αρχές των κρατών μελών σχετικά με τα σχέδια νομοθετικών διατάξεων που εμπίπτουν στους τομείς της αρμοδιότητάς του, ιδιαιτέρως όσον αφορά το άρθρο 4.2.

5.4. Σύμφωνα με το άρθρο 109 ΣΤ παράγραφος 5 της παρούσας συνθήκης, το ENI δύναται να αποφασίσει να δημοσιεύσει τις γνώμες ή τις συστάσεις του.

Άρθρο 6

Λειτουργικά και τεχνικά καθήκοντα

6.1. Το ENI:

- εξασφαλίζει την πολυμεροποίηση των θέσεων που προκύπτουν από τις παρεμβάσεις των εθνικών κεντρικών τραπεζών στα κοινοτικά νομίσματα και την πολυμεροποίηση των ενδοκοινοτικών διακανονισμών,
- διαχειρίζεται τον πολύ δραχυπρόθεσμο χρηματοδοτικό μηχανισμό που προβλέπεται από τη συμφωνία της 13ης Μαρτίου 1979 μεταξύ των κεντρικών τραπεζών των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας που καθορίζει τις διαδικασίες λειτουργίας του Ευρωπαϊκού Νομισματικού Συστήματος (που εφεξής καλείται Συμφωνία ΕΝΣ) καθώς και το δραχυπρόθεσμο μηχανισμό νομισματικής στήριξης που προβλέπεται από τη συμφωνία της 9ης Φεβρουαρίου 1970 μεταξύ των κεντρικών τραπεζών της Κοινότητας, όπως έχει τροποποιηθεί,
- εκτελεί τις λειτουργίες που ορίζονται στο άρθρο 11 του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 1969/88 του Συμβουλίου, της 24ης Ιουνίου 1988, που προβλέπει τη θέσπιση ενιαίου μηχανισμού μεσοπρόθεσμης οικονομικής στήριξης του ισοζυγίου πληρωμών των κρατών μελών.

6.2. Το ENI μπορεί να δέχεται νομισματικά αποθέματα από τις εθνικές κεντρικές τράπεζες και να εκδίδει ECU έναντι του ενεργητικού αυτού για τους σκοπούς της εφαρμογής της συμφωνίας του ΕΝΣ. Το ENI και οι εθνικές κεντρικές τρά-

πεζες μπορούν να χρησιμοποιούν τα ECU αυτά ως μέσο διακανονισμών και για τις συναλλαγές μεταξύ αυτών και του ENI. Το ENI λαμβάνει τα απαραίτητα διοικητικά μέτρα για την εφαρμογή της παρούσας παραγράφου.

6.3. Το ENI μπορεί να αναγνωρίζει σε νομισματικές αρχές τρίτων χωρών και σε διεθνή νομισματικά ιδρύματα το καθεστώς των «Λοιπών Κατόχων» ECU και να καθορίζει τους όρους και τις διατάξεις υπό τους οποίους μπορούν οι «Λοιποί Κάτοχοι» να αποκτούν, να κατέχουν ή να χρησιμοποιούν τα ECU.

6.4. Το ENI δικαιούται να κατέχει και να διαχειρίζεται συναλλαγματικά αποθέματα αιτήσεως των εθνικών κεντρικών τραπεζών, ως αντιπρόσωπός τους.

Τα κέρδη και οι ζημιές που αφορούν αυτά τα αποθέματα γίνονται για λογαριασμό της καταθέτριας εθνικής κεντρικής τράπεζας. Το ENI εκτελεί αυτή τη λειτουργία βάσει διμερών συμβάσεων σύμφωνα με κανόνες που ορίζονται σε απόφαση του ENI. Οι κανόνες αυτοί εξασφαλίζουν ότι οι συναλλαγές επ' αυτών των αποθεμάτων δεν παρακωλύουν τη νομισματική πολιτική ή την πολιτική συναλλαγματικών ισοτιμιών της αρμόδιας νομισματικής αρχής κράτους μέλους και είναι συνεπείς με τους στόχους του ENI και την ορθή λειτουργία του μηχανισμού συναλλαγματικών ισοτιμιών του Ευρωπαϊκού Νομισματικού Συστήματος.

Άρθρο 7

Άλλα καθήκοντα

7.1. Άπαξ του έτους, το ENI υποβάλλει έκθεση στο Συμβούλιο σχετικά με την πρόοδο των προπαρασκευαστικών εργασιών για το τρίτο στάδιο. Στις εκθέσεις αυτές περιλαμβάνεται αξιολόγηση της προόδου προς τη σύγκλιση στην Κοινότητα και καλύπτεται ιδιαίτερα η προσαρμογή των μέσων της νομισματικής πολιτικής και η προετοιμασία των αναγκαίων διαδικασιών για την εφαρμογή ενιαίας νομισματικής πολιτικής στο τρίτο στάδιο καθώς και οι καταστατικές απαιτήσεις που πρέπει να πληρούν οι κεντρικές τράπεζες προκειμένου να καταστούν αναπόσπαστο μέρος του ΕΣΚΤ.

7.2. Σύμφωνα με τις αποφάσεις του Συμβουλίου που αναφέρονται στο άρθρο 109 ΣΤ παράγραφος 7 της παρούσας συνθήκης, το ENI μπορεί να ασκεί και άλλα καθήκοντα για την προετοιμασία του τρίτου σταδίου.

Άρθρο 8

Ανεξαρτησία

Τα μέλη του Συμβουλίου του ENI, τα οποία είναι οι αντιπρόσωποι των ιδρυμάτων τους, ενεργούν, όσον αφορά τις δραστηριότητές τους, σύμφωνα με τις ευθύνες τους. Κατά την άσκηση των εξουσιών και την εκτέλεση των καθηκόντων και των υποχρεώσεων που τους αναθέτουν η παρούσα συνθήκη και το παρόν καταστατικό, το Συμβούλιο του ENI δεν επιτρέπεται να ζητεί ή να δέχεται υποδείξεις από κοινοτικά όργανα, ή οργανισμούς, ή από κυβερνήσεις των κρατών μελών. Τα κοινοτικά όργανα ή οργανισμοί, καθώς και οι κυβερνήσεις των κρατών μελών αναλαμβάνουν την υποχρέωση να τηρούν την αρχή αυτή και να μην επιδιώ-

κουν να επηρεάζουν το Συμβούλιο του ENI κατά την εκτέλεση των καθηκόντων του.

Άρθρο 9

Διοίκηση

9.1. Σύμφωνα με το άρθρο 109 ΣΤ παράγραφος 1 της παρούσας συνθήκης, τη διοίκηση και διαχείριση του ENI έχει το Συμβούλιο του ENI.

9.2. Το Συμβούλιο του ENI απαρτίζεται από τον Πρόεδρο και τους Διοικητές των εθνικών κεντρικών τραπεζών, ένας εκ των οποίων θα είναι Αντιπρόεδρος. Εάν ένας Διοικητής αδυνατεί να λάβει μέρος σε μια συνεδρίαση, μπορεί να διορίσει άλλον αντιπρόσωπο του ιδρυματός του.

9.3. Ο Πρόεδρος διορίζεται, με κοινή συμφωνία των κυβερνήσεων των κρατών μελών σε επίπεδο Αρχηγών κρατών ή κυβερνήσεων, μετά από σύσταση, κατά περίπτωση, της Επιτροπής των Διοικητών ή του Συμβουλίου του ENI και μετά από διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο. Ο Πρόεδρος επιλέγεται μεταξύ προσώπων αναγνωρισμένου κύρους και επαγγελματικής εμπειρίας σε νομισματικά ή τραπεζικά θέματα. Μόνον υπήκοος κράτους μέλους μπορεί να γίνεται Πρόεδρος του ENI. Το Συμβούλιο του ENI διορίζει τον Αντιπρόεδρο. Ο Πρόεδρος και ο Αντιπρόεδρος διορίζονται για περίοδο τριών ετών.

9.4. Ο Πρόεδρος εκτελεί τα καθήκοντά του σε βάση πλήρους απασχόλησης. Δεν αναλαμβάνει καμία άλλη απασχόληση, αμειβόμενη ή μη, εκτός εάν του το επιτρέψει κατ' εξαίρεση το Συμβούλιο του ENI.

9.5. Ο Πρόεδρος:

- προετοιμάζει τις συνεδριάσεις του Συμβουλίου του ENI, και προεδρεύει σ' αυτές,
- παρουσιάζει, με την επιφύλαξη του άρθρου 22, τις απόψεις του ENI σε τρίτους,
- είναι υπεύθυνος για την τρέχουσα διαχείριση του ENI.

Κατά την απουσία του Προέδρου, τα καθήκοντά του ασκούνται από τον Αντιπρόεδρο.

9.6. Οι όροι απασχόλησης του Προέδρου, ιδίως δε οι αποδοχές, η σύνταξη και οι λοιπές κοινωνικοασφαλιστικές παροχές του, περιλαμβάνονται σε σύμβαση που συνάπτεται με το ENI και καθορίζονται από το Συμβούλιο του ENI μετά από πρόταση επιτροπής που αποτελείται από τρία μέλη τα οποία διορίζει η Επιτροπή των Διοικητών ή, ανάλογα με την περίπτωση, το Συμβούλιο του ENI και από τρία μέλη τα οποία διορίζει το Συμβούλιο. Ο Πρόεδρος δεν έχει δικαίωμα ψήφου για θέματα που αναφέρονται στην παρούσα παράγραφο.

9.7. Εάν ο Πρόεδρος δεν πληροί πλέον τους όρους που απαιτούνται για την εκτέλεση των καθηκόντων του ή εάν διαπράξει βαρύ παράπτωμα, το Δικαστήριο μπορεί αιτήσεως του

Συμβουλίου του ENI να τον απαλλάξει από τα καθήκοντά του.

9.8. Το Συμβούλιο του ENI θεσπίζει τον εσωτερικό κανονισμό του ENI.

Άρθρο 10

Συνεδριάσεις του Συμβουλίου του ENI και διαδικασίες ψηφοφορίας

10.1. Το Συμβούλιο του ENI συνεδριάζει τουλάχιστον 10 φορές ετησίως. Οι εργασίες των συνεδριάσεων είναι μυστικές. Το Συμβούλιο του ENI μπορεί να αποφασίσει ομόφωνα να δημοσιεύσει τα αποτελέσματα των συσκέψεών του.

10.2. Κάθε μέλος του Συμβουλίου του ENI ή ο αντιπρόσωπος που ορίζει έχει μία ψήφο.

10.3. Εκτός εάν προβλέπεται διαφορετικά στο παρόν καταστατικό, το Συμβούλιο του ENI αποφασίζει με απλή πλειοψηφία των μελών του.

10.4. Για τις αποφάσεις που λαμβάνονται στα πλαίσια των άρθρων 4.2, 5.4, 6.2 και 6.3, απαιτείται ομοφωνία των μελών του Συμβουλίου του ENI.

Για την έγκριση γνώμων και συστάσεων σύμφωνα με το άρθρο 5.1 και 5.2, αποφάσεων σύμφωνα με τα άρθρα 6.4, 16 και 23.6 και κατευθυντήριων γραμμών σύμφωνα με το άρθρο 15.3, απαιτείται ειδική πλειοψηφία των δύο τρίτων των μελών του Συμβουλίου του ENI.

Άρθρο 11

Συνεργασία μεταξύ των οργάνων και υποχρεώσεις υποβολής εκθέσεων

11.1. Στις συνεδριάσεις του Συμβουλίου του ENI, μπορούν να συμμετέχουν ο Πρόεδρος του Συμβουλίου και ένα μέλος της Επιτροπής, χωρίς δικαίωμα ψήφου.

11.2. Ο Πρόεδρος του ENI καλείται να συμμετέχει στις συνεδριάσεις του Συμβουλίου όταν εξετάζονται θέματα που αφορούν τους στόχους και τα καθήκοντα του ENI.

11.3. Σε ημερομηνία που θα καθοριστεί στον εσωτερικό κανονισμό, το ENI συντάσσει ετήσια έκθεση σχετικά με τις δραστηριότητές του και τη νομισματική και χρηματοοικονομική κατάσταση στην Κοινότητα. Η ετήσια έκθεση καθώς και οι ετήσιοι λογαριασμοί του ENI, αποστέλλονται στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, στο Συμβούλιο και στην Επιτροπή, καθώς και στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο.

Ο Πρόεδρος του ENI μπορεί, αιτήσει του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ή με δική του πρωτοβουλία, να εμφανιστεί ενώπιον των αρμόδιων επιτροπών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

11.4. Οι εκθέσεις που δημοσιεύονται από το ENI διατίθενται δωρεάν στα ενδιαφερόμενα μέρη.

Άρθρο 12

Νόμισμα

Οι πράξεις του ENI εκφράζονται σε ECU.

Άρθρο 13

Έδρα

Η απόφαση ως προς τον τόπο της έδρας του ENI θα ληφθεί πριν από το τέλος του 1992, με κοινή συμφωνία των κυβερνήσεων των κρατών μελών σε επίπεδο Αρχηγών κρατών ή κυβερνήσεων.

Άρθρο 14

Νομική ικανότητα

Το ENI, το οποίο σύμφωνα με το άρθρο 109 ΣΤ παράγραφος 1 της παρούσας συνθήκης έχει νομική προσωπικότητα, έχει σε κάθε κράτος μέλος την ευρύτερη νομική ικανότητα που αναγνωρίζεται σε νομικά πρόσωπα από το δικαίωμα του κράτους μέλους. Το ENI μπορεί ιδίως να αποκτά ή να διαθέτει κινητή ή ακίνητη περιουσία και να είναι διάδικος.

Άρθρο 15

Νομικές πράξεις

15.1. Κατά την άσκηση των καθηκόντων του, και σύμφωνα με τους όρους που ορίζονται στο παρόν καταστατικό, το ENI:

- διατυπώνει γνώμες,
- διατυπώνει συστάσεις,
- εγκρίνει κατευθυντήριες γραμμές και λαμβάνει αποφάσεις που απευθύνονται προς τις εθνικές κεντρικές τράπεζες.

15.2. Οι γνώμες και οι συστάσεις του ENI δεν δεσμεύουν.

15.3. Το Συμβούλιο του ENI μπορεί να εγκρίνει κατευθυντήριες γραμμές που ορίζουν τις μεθόδους για την υλοποίηση των αναγκαίων προϋποθέσεων προκειμένου να εκτελεί το ΕΣΚΤ τις λειτουργίες του στο τρίτο στάδιο. Οι κατευθυντήριες γραμμές του ENI δεν έχουν δεσμευτικό χαρακτήρα και υποβάλλονται προς απόφαση στην ΕΚΤ.

15.4. Με την επιφύλαξη του άρθρου 3.1, οι αποφάσεις του ENI δεσμεύουν καθ' ολοκληρία τους αποδέκτες των. Τα άρθρα 190 και 191 της παρούσας συνθήκης εφαρμόζονται στις αποφάσεις αυτές.

*Άρθρο 16***Οικονομικοί πόροι**

16.1. Το ENI διαθέτει δικούς του πόρους. Το ύψος των πόρων του ENI καθορίζεται από το Συμβούλιο του ENI, με στόχο να εξασφαλιστούν τα έσοδα που κρίνονται αναγκαία ώστε να καλύπτονται οι διοικητικές δαπάνες που συνεπάγεται η εκτέλεση των καθηκόντων και λειτουργιών του ENI.

16.2. Οι πόροι του ENI, που προσδιορίζονται σύμφωνα με το άρθρο 16.1, καλύπτονται με εισφορές των εθνικών κεντρικών τραπεζών σύμφωνα με την κλείδα κατανομής που αναφέρεται στο άρθρο 29.1 του καταστατικού του ΕΣΚΤ, και καταβάλλονται κατά την ίδρυση του ENI. Για το σκοπό αυτό, η Επιτροπή παρέχει τα στατιστικά στοιχεία που χρησιμοποιούνται για τον καθορισμό της κλείδας, σύμφωνα με τους κανόνες που θεσπίζει το Συμβούλιο, αποφασίζοντας με ειδική πλειοψηφία προτάσει της Επιτροπής και μετά από διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, την Επιτροπή των Διοικητών και την επιτροπή του άρθρου 109 Γ.

16.3. Το Συμβούλιο του ENI αποφασίζει τον τρόπο με τον οποίο καταβάλλονται οι εισφορές.

*Άρθρο 17***Ετήσιοι λογαριασμοί και λογιστικός έλεγχος**

17.1. Το οικονομικό έτος του ENI αρχίζει την πρώτη ημέρα του Ιανουαρίου και τελειώνει την τελευταία ημέρα του Δεκεμβρίου.

17.2. Το Συμβούλιο του ENI εγκρίνει ετήσιο προϋπολογισμό πριν από την έναρξη κάθε οικονομικού έτους.

17.3. Οι ετήσιοι λογαριασμοί καταρτίζονται σύμφωνα με τις αρχές που καθορίζει το Συμβούλιο του ENI. Οι ετήσιοι λογαριασμοί εγκρίνονται από το Συμβούλιο του ENI και ακολουθώς δημοσιεύονται.

17.4. Οι ετήσιοι λογαριασμοί ελέγχονται από ανεξάρτητους εξωτερικούς ελεγκτές τους οποίους εγκρίνει το Συμβούλιο του ENI. Οι ελεγκτές είναι πλήρως εξουσιοδοτημένοι να εξετάζουν όλα τα διβλία και τους λογαριασμούς του ENI και να ενημερώνονται πλήρως για τις συναλλαγές του.

Οι διατάξεις του άρθρου 188 Γ της παρούσας συνθήκης, εφαρμόζονται μόνο στην εξέταση της αποτελεσματικότητας της διαχείρισης του ENI.

17.5. Τυχόν πλεόνασμα του ENI μεταδίδεται με την εξής σειρά:

- α) ένα ποσό που θα καθορίζεται από το Συμβούλιο του ENI μεταδίδεται στο γενικό αποθεματικό του ENI,
- β) το υπόλοιπο πλεόνασμα κατανέμεται στις εθνικές κεντρικές τράπεζες, σύμφωνα με την κλείδα που αναφέρεται στο άρθρο 16.2.

17.6. Σε περίπτωση ζημίας του ENI, το έλλειμμα συμψηφίζεται με το γενικό αποθεματικό του ENI. Τυχόν εναπομένον

έλλειμμα καλύπτεται με εισφορές των εθνικών κεντρικών τραπεζών, σύμφωνα με την κλείδα που αναφέρεται στο άρθρο 16.2.

*Άρθρο 18***Προσωπικό**

18.1. Το Συμβούλιο του ENI καθορίζει τους όρους απασχόλησης του προσωπικού του ENI.

18.2. Το Δικαστήριο είναι αρμόδιο για όλες τις διαφορές μεταξύ του ENI και των υπαλλήλων του εντός των ορίων και υπό τις προϋποθέσεις που καθορίζονται στους όρους απασχόλησης.

*Άρθρο 19***Δικαστικός έλεγχος και συναφή θέματα**

19.1. Οι πράξεις ή παραλείψεις του ENI υπόκεινται σε έλεγχο και ερμηνεία από το Δικαστήριο στις περιπτώσεις υπό τους όρους που καθορίζονται στην παρούσα συνθήκη. Το ENI μπορεί να κινηθεί δικαστική διαδικασία στις περιπτώσεις και υπό τους όρους που καθορίζονται στην παρούσα συνθήκη.

19.2. Οι διαφορές μεταξύ του ENI, αφενός, και των πιστωτών ή χρεοφειλετών του ή οποιουδήποτε άλλου προσώπου, αφετέρου, εκδικάζονται από τα αρμόδια εθνικά δικαστήρια, εκτός από τις περιπτώσεις που εμπίπτουν στην αρμοδιότητα του Δικαστηρίου.

19.3. Το ENI υπόκειται στο καθεστώς ευθύνης που ορίζεται στο άρθρο 215 της παρούσας συνθήκης.

19.4. Το Δικαστήριο είναι αρμόδιο να αποφαινεται δυνάμει ρήτρας περί διαιτησίας περιλαμβανομένης σε σύμβαση δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου που έχει συναφθεί από το ENI ή για λογαριασμό του.

19.5. Η απόφαση του ENI να προσφύγει στο Δικαστήριο λαμβάνεται από το Συμβούλιο του ENI.

*Άρθρο 20***Επαγγελματικό απόρρητο**

20.1. Τα μέλη του Συμβουλίου του ENI και το προσωπικό του ENI υποχρεούνται, ακόμα και όταν θα έχουν παύσει να ασκούν τα καθήκοντά τους, να μην αποκαλύπτουν πληροφορίες οι οποίες, λόγω της φύσης τους, καλύπτονται από την υποχρέωση τήρησης του επαγγελματικού απορρήτου.

20.2. Τα πρόσωπα που έχουν πρόσβαση σε στοιχεία που καλύπτονται από κοινοτική νομοθεσία η οποία επιβάλλει υποχρέωση απορρήτου, υπόκεινται στην εν λόγω νομοθεσία.

*Άρθρο 21***Πρόνοια και ασυλίες**

Το ENI απολαύει στην επικράτεια των κρατών μελών των αναγκαίων προνομίων και ασυλιών για την εκπλήρωση της

αποστολής του, υπό τους όρους που καθορίζονται στο πρωτόκολλο περί Προνομίων και Ασυλιών των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων που προσαρτάται στη συνθήκη για την ίδρυση Ενιαίου Συμβουλίου και Ενιαίας Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.

Άρθρο 22

Δικαίωμα υπογραφής

Το ENI δεσμεύεται νομίμως έναντι τρίτων από τον Πρόεδρο ή τον Αντιπρόεδρο ή με τις υπογραφές δύο μελών του προσωπικού του ENI δεόντως εξουσιοδοτημένων από τον Πρόεδρο να υπογράφουν εξ ονόματος του ENI.

Άρθρο 23

Εκκαθάριση του ENI

23.1. Σύμφωνα με το άρθρο 109 Α της παρούσας συνθήκης, το ENI τίθεται υπό εκκαθάριση μόλις ιδρυθεί η ΕΚΤ. Όλα τα στοιχεία του ενεργητικού και παθητικού του ENI μεταδίδονται αυτομάτως στην ΕΚΤ. Η ΕΚΤ θέτει υπό εκκαθάριση το ENI σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος άρθρου. Η εκκαθάριση περατώνεται μέχρι την έναρξη του τρίτου σταδίου.

23.2. Ο μηχανισμός δημιουργίας ECU έναντι χρυσού και δολλαριών ΗΠΑ που προβλέπεται στο άρθρο 17 της συμφωνίας για το ΕΝΣ θα έχει καταργηθεί μέχρι την πρώτη ημέρα του τρίτου σταδίου, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 20 της εν λόγω συμφωνίας.

23.3. Κάθε απαίτηση και οφειλή που προκύπτει από τον πολύ δραχυπρόθεσμο χρηματοδοτικό μηχανισμό και το δραχυπρόθεσμο μηχανισμό νομισματικής στήριξης, όπως προβλέπεται στις συμφωνίες που αναφέρονται στο άρθρο 6.1, θα έχει διακανονιστεί μέχρι την πρώτη ημέρα του τρίτου σταδίου.

23.4. Διατίθενται όλα τα εναπομένοντα περιουσιακά στοιχεία του ENI και διακανονίζονται όλες οι απομένουσες οφειλές του.

23.5. Το προϊόν της εκκαθάρισης που προβλέπεται στο άρθρο 23.4 διανέμεται στις εθνικές κεντρικές τράπεζες σύμφωνα με την κλειδα κατανομής η οποία αναφέρεται στο άρθρο 16.2.

23.6. Το Συμβούλιο του ENI, μπορεί να λάβει τα απαραίτητα μέτρα για την εφαρμογή του άρθρου 23.4 και 23.5.

23.7. Μόλις ιδρυθεί η ΕΚΤ, ο Πρόεδρος του ENI αποχωρεί από τα καθήκοντά του.

ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟ

σχετικά με τη διαδικασία του υπερβολικού ελλείμματος

ΤΑ ΥΨΗΛΑ ΣΥΜΒΑΛΛΟΜΕΝΑ ΜΕΡΗ,

ΕΠΙΘΥΜΩΝΤΑΣ να καθορίσουν τις λεπτομέρειες της διαδικασίας υπερβολικού ελλείμματος που αναφέρεται στο άρθρο 104 Γ της συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας,

ΣΥΜΦΩΝΗΣΑΝ τις ακόλουθες διατάξεις, οι οποίες προσαρτώνται στη συνθήκη περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας:

Άρθρο 1

Οι τιμές αναφοράς που αναφέρονται στο άρθρο 104 Γ παράγραφος 2 της παρούσας συνθήκης είναι οι εξής:

- 3 % για τον λόγο μεταξύ του προβλεπομένου ή υφιστάμενου δημοσιονομικού ελλείμματος και του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος σε τιμές αγοράς,
- 60 % για τον λόγο μεταξύ του δημοσίου χρέους και του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος σε τιμές αγοράς.

Άρθρο 2

Στο άρθρο 104 Γ της παρούσας συνθήκης και στο παρόν πρωτόκολλο:

- Οι όροι «δημόσιος» και «δημοσιονομικός» νοούνται με ευρεία έννοια, ήτοι καλύπτουν την κεντρική κυβέρνηση,

την περιφερειακή ή τοπική διοίκηση και τα ταμεία κοινωνικής ασφάλισης, εξαιρουμένων των εμπορικών πράξεων, όπως ορίζονται στο Ευρωπαϊκό Σύστημα Ολοκληρωμένων Οικονομικών Λογαριασμών,

- ως έλλειμμα νοείται ο καθαρός δανεισμός, όπως ορίζεται στο Ευρωπαϊκό Σύστημα Ολοκληρωμένων Οικονομικών Λογαριασμών,
- ως επένδυση νοείται η δημιουργία ακαθάριστου πάγιου κεφαλαίου, όπως ορίζεται στο Ευρωπαϊκό Σύστημα Ολοκληρωμένων Οικονομικών Λογαριασμών,
- ως χρέος νοείται το συνολικό ακαθάριστο χρέος, στην ονομαστική του αξία, που εκκρεμεί στο τέλος του έτους, ενοποιημένο εντός και μεταξύ των τομέων του κατά την ευρεία έννοια δημοσίου, όπως ορίζεται στην πρώτη περίπτωση.

Άρθρο 3

Προκειμένου να διασφαλισθεί η αποτελεσματικότητα της διαδικασίας υπερβολικού ελλείμματος, οι κυβερνήσεις των

κρατών μελών ευθύνονται, στα πλαίσια της διαδικασίας αυτής, για τα ελλείμματα του Δημοσίου υπό ευρεία έννοια, όπως ορίζεται στο άρθρο 2, πρώτη περίπτωση. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι οι εθνικές διαδικασίες στον τομέα του προϋπολογισμού τους επιτρέπουν να εκπληρώνουν τις σχετικές υποχρεώσεις τους που απορρέουν από τη παρούσα συνθήκη. Τα κράτη μέλη γνωστοποιούν αμέσως και

τακτικά, στην Επιτροπή, τα προβλεπόμενα και υφιστάμενα ελλείμματά τους και το ύψος του χρέους τους.

Άρθρο 4

Τα στατιστικά στοιχεία που χρησιμοποιούνται για την εφαρμογή του παρόντος πρωτοκόλλου, παρέχονται από την Επιτροπή.

ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟ

σχετικά με τα κριτήρια σύγκλισης που αναφέρονται στο άρθρο 109 I της συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας

ΤΑ ΥΨΗΛΑ ΣΥΜΒΑΛΛΟΜΕΝΑ ΜΕΡΗ,

ΕΠΙΘΥΜΩΝΤΑΣ να καθορίσουν τις λεπτομέρειες των κριτηρίων σύγκλισης που θα καθοδηγήσουν την Κοινότητα κατά τη λήψη αποφάσεων σχετικά με τη μετάβαση στο τρίτο στάδιο της οικονομικής και νομισματικής ένωσης, όπως αναφέρεται στο άρθρο 109 I παράγραφος 1 της συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας,

ΣΥΜΦΩΝΗΣΑΝ στις ακόλουθες διατάξεις, που προσαρτώνται στην συνθήκη περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας:

Άρθρο 1

Το κριτήριο της σταθερότητας των τιμών, που αναφέρεται στο άρθρο 109 I παράγραφος 1, πρώτη περίπτωση της συνθήκης, σημαίνει ότι ένα κράτος μέλος έχει σταθερές επιδόσεις στο θέμα των τιμών και μέσο ποσοστό πληθωρισμού, καταγεγραμμένο επί ένα έτος πριν από τον έλεγχο, που δεν υπερβαίνει εκείνο των τριών, το πολύ, κρατών μελών με τις καλύτερες επιδόσεις από άποψη σταθερότητας τιμών, περισσότερο από 1 1/2 ποσοστιαία μονάδα. Ο πληθωρισμός υπολογίζεται βάσει του δείκτη τιμών καταναλωτή (ΔΤΚ) ή σε συγκρίσιμη βάση, λαμβάνοντας υπόψη τις διαφορές των εθνικών ορισμών.

Άρθρο 2

Το κριτήριο της δημοσιονομικής κατάστασης, που αναφέρεται στο άρθρο 109 I, παράγραφος 1, δεύτερη περίπτωση της συνθήκης, σημαίνει ότι τη στιγμή της εξέτασης δεν έχει ληφθεί απόφαση του Συμβουλίου, για το κράτος μέλος, όπως αναφέρεται στο άρθρο 104 Γ, παράγραφος 6 της συνθήκης, όσον αφορά την ύπαρξη υπερβολικού ελλείμματος.

Άρθρο 3

Το κριτήριο της συμμετοχής στο Μηχανισμό Συναλλαγματικών Ισοτιμιών του Ευρωπαϊκού Νομισματικού Συστήματος, που αναφέρεται στο άρθρο 109 I παράγραφος 1, τρίτη περίπτωση της συνθήκης, σημαίνει ότι ένα κράτος μέλος έχει τηρήσει τα κανονικά περιθώρια διακύμανσης που προβλέπει ο Μηχανισμός Συναλλαγματικών Ισοτιμιών του Ευρωπαϊκού Νομισματικού Συστήματος χωρίς σοβαρή ένταση κατά τα δύο, τουλάχιστον, τελευταία έτη πριν από την εξέταση. Ειδικότερα, το κράτος μέλος δεν πρέπει να έχει υποτιμήσει την κεντρική διμερή ισοτιμία του νομίσματός

του έναντι του νομίσματος οποιουδήποτε άλλου κράτους μέλους με δική του πρωτοβουλία μέσα στο ίδιο χρονικό διάστημα.

Άρθρο 4

Το κριτήριο της σύγκλισης των επιτοκίων, που αναφέρεται στο άρθρο 109 I, παράγραφος 1, τέταρτη περίπτωση της συνθήκης, σημαίνει ότι, το υπό παρατήρηση κράτος μέλος, επί διάστημα ενός έτους πριν από την εξέταση, έχει μέσο ονομαστικό μακροπρόθεσμο επιτόκιο το οποίο δεν υπερβαίνει εκείνο των τριών, το πολύ, κρατών μελών με τις καλύτερες επιδόσεις από άποψη σταθερότητας τιμών, περισσότερο από 2 ποσοστιαίες μονάδες. Τα επιτόκια υπολογίζονται βάσει μακροπρόθεσμων ομολόγων του Δημοσίου ή συγκρίσιμων χρεωγράφων, λαμβάνοντας υπόψη τις διαφορές των εθνικών ορισμών.

Άρθρο 5

Τα στατιστικά στοιχεία που χρησιμοποιούνται για την εφαρμογή του παρόντος πρωτοκόλλου, παρέχονται από την Επιτροπή.

Άρθρο 6

Το Συμβούλιο, αποφασίζοντας ομόφωνα προτάσει της Επιτροπής και μετά από διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το ΕΝΙ ή την ΕΚΤ ανάλογα με την περίπτωση, και με την επιτροπή που αναφέρεται στο άρθρο 109 Γ, θεσπίζει τις κατάλληλες διατάξεις για τον καθορισμό των λεπτομερειών των κριτηρίων σύγκλισης που αναφέρονται στο άρθρο 109 I της συνθήκης, οι οποίες θα αντικαταστήσουν τότε το παρόν πρωτόκολλο.

ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟ

για την τροποποίηση του Πρωτοκόλλου περί των Προνομίων και Ασυλιών των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων

ΤΑ ΥΨΗΛΑ ΣΥΜΒΑΛΛΟΜΕΝΑ ΜΕΡΗ,

ΕΚΤΙΜΩΝΤΑΣ ότι, σύμφωνα με το άρθρο 40 του καταστατικού του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών και της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας και με το άρθρο 21 του καταστατικού του Ευρωπαϊκού Νομισματικού Ιδρύματος, η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα και το Ευρωπαϊκό Νομισματικό Ίδρυμα απολαύουν, στην επικράτεια των κρατών μελών, των προνομίων και ασυλιών που είναι απαραίτητα για την εκπλήρωση της αποστολής τους,

ΣΥΜΦΩΝΗΣΑΝ τις ακόλουθες διατάξεις, οι οποίες προσαρτώνται στην συνθήκη περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας:

Άρθρο Μόνον

Το Πρωτόκολλο περί των Προνομίων και Ασυλιών των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων το προσαρτημένο στη συνθήκη για την ίδρυση Ενιαίου Συμβουλίου και Ενιαίας Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, συμπληρώνεται με τις ακόλουθες διατάξεις:

«Άρθρο 23

Το παρόν πρωτόκολλο εφαρμόζεται επίσης στην Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, στα μέλη των οργάνων της και στο προσωπικό της, με την επιφύλαξη των διατάξεων του πρωτοκόλλου περί του καταστατικού του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών και της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας.

Η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα απαλλάσσεται επί πλέον από κάθε φόρο ή παρόμοια επιβάρυνση λόγω αύξησεως του κεφαλαίου της καθώς και από τις διάφορες διατυπώσεις που συνεπάγονται οι ενέργειες αυτές στο κράτος στο οποίο έχει την έδρα της. Οι δραστηριότητες της Τράπεζας και των οργάνων της που ασκούνται σύμφωνα με το καταστατικό του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών και της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, δεν υπόκεινται σε φόρο κύκλου εργασιών.

Οι ανωτέρω διατάξεις εφαρμόζονται και στο Ευρωπαϊκό Νομισματικό Ίδρυμα. Σε περίπτωση διάλυσης ή εκκαθάρισης του δεν επιβάλλεται καμία φορολογική επιβάρυνση.»

ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟ

σχετικά με τη Δανία

ΤΑ ΥΨΗΛΑ ΣΥΜΒΑΛΛΟΜΕΝΑ ΜΕΡΗ,

ΕΠΙΘΥΜΩΝΤΑΣ να διευθετήσουν ορισμένα ειδικά προβλήματα που αφορούν τη Δανία,

ΣΥΜΦΩΝΗΣΑΝ τις ακόλουθες διατάξεις, οι οποίες προσαρτώνται στη συνθήκη περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας:

Οι διατάξεις του άρθρου 14 του Πρωτοκόλλου σχετικά με το καταστατικό του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών και της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας δεν θίγουν το δικαίωμα της Εθνικής Τράπεζας της Δανίας να ασκεί τα υφιστάμενα καθήκοντά της όσον αφορά τα εδάφη εκείνα του Βασιλείου της Δανίας που δεν είναι μέρη της Κοινότητας.

ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟ

σχετικά με την Πορτογαλία

ΤΑ ΥΨΗΛΑ ΣΥΜΒΑΛΛΟΜΕΝΑ ΜΕΡΗ,

ΕΠΙΘΥΜΩΝΤΑΣ να διευθετήσουν ορισμένα ιδιαίτερα προβλήματα που αφορούν την Πορτογαλία,

ΣΥΜΦΩΝΗΣΑΝ τις ακόλουθες διατάξεις, οι οποίες προσαρτώνται στη συνθήκη περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας:

1. Επιτρέπεται στην Πορτογαλία να διατηρήσει σε ισχύ τη δυνατότητα που έχει δώσει στις Αυτόνομες Περιοχές των Αζορών και της Μαδέρας να απολαύουν άτοκης πιστωτικής διευκόλυνσης της Τράπεζας της Πορτογαλίας, σύμφωνα με τους όρους που καθορίζονται από την ισχύουσα πορτογαλική νομοθεσία.
2. Η Πορτογαλία αναλαμβάνει να καταβάλει κάθε προσπάθεια προκειμένου να θέσει τέρμα στην προαναφερόμενη πιστωτική διευκόλυνση το ταχύτερο δυνατό.

ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟ

για τη μετάβαση στο τρίτο στάδιο της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης

ΤΑ ΥΨΗΛΑ ΣΥΜΒΑΛΛΟΜΕΝΑ ΜΕΡΗ,

Διακηρύσσουν τον αμετάκλητο χαρακτήρα της πορείας της Κοινότητας προς το τρίτο στάδιο υπογράφοντας τις νέες διατάξεις της συνθήκης για την Οικονομική και Νομισματική Ένωση.

Ως εκ τούτου, όλα τα κράτη μέλη, είτε πληρούν τους αναγκαίους όρους για την καθιέρωση ενιαίου νομίσματος είτε όχι, σέβονται τη δούληση να μεταβεί γρήγορα η Κοινότητα στο τρίτο στάδιο και συνεπώς κανένα κράτος μέλος δεν εμποδίζει τη μετάβαση στο τρίτο στάδιο.

Εάν, κατά το τέλος του 1997, η ημερομηνία έναρξης του τρίτου σταδίου δεν έχει ακόμη καθοριστεί, τα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη, τα όργανα της Κοινότητας και οι άλλοι αρμόδιοι οργανισμοί διεκπεραιώνουν όλες τις προπαρασκευαστικές εργασίες στη διάρκεια του 1998, προκειμένου να δώσουν τη δυνατότητα στην Κοινότητα να μεταβεί αμετακλήτως στο τρίτο στάδιο την 1η Ιανουαρίου 1999, και στην ΕΚΤ και το ΕΣΚΤ να αρχίσουν να λειτουργούν πλήρως από την ημερομηνία αυτή.

Το παρόν πρωτόκολλο προσαρτάται στη συνθήκη περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας.

ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟ

για ορισμένες διατάξεις που αφορούν το Ηνωμένο Βασίλειο της Μεγάλης Βρετανίας και Βορείου Ιρλανδίας

ΤΑ ΥΨΗΛΑ ΣΥΜΒΑΛΛΟΜΕΝΑ ΜΕΡΗ,

ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΟΝΤΑΣ ότι το Ηνωμένο Βασίλειο δεν υποχρεούται ούτε δεσμεύεται να μεταβεί στο τρίτο στάδιο της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης χωρίς ειδική σχετική απόφαση από την κυβέρνηση και το Κοινοβούλιό του,

ΣΗΜΕΙΩΝΟΝΤΑΣ την πρακτική της κυβέρνησης του Ηνωμένου Βασιλείου να χρηματοδοτεί τις δανειακές της ανάγκες με την πώληση κρατικών ομολόγων στον ιδιωτικό τομέα,

ΣΥΜΦΩΝΗΣΑΝ τις ακόλουθες διατάξεις, οι οποίες προσαρτώνται στη συνθήκη περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας:

1. Το Ηνωμένο Βασίλειο γνωστοποιεί στο Συμβούλιο εάν προτίθεται να μεταβεί στο τρίτο στάδιο, πριν το Συμβούλιο προβεί στην προβλεπόμενη στο άρθρο 109 I παράγραφος 2 της συνθήκης εκτίμηση.

Το Ηνωμένο Βασίλειο δεν υποχρεούται να μεταβεί στο τρίτο στάδιο, εκτός αν γνωστοποιήσει στο Συμβούλιο σχετική πρόθεσή του.

Αν δεν οριστεί ημερομηνία έναρξης του τρίτου σταδίου σύμφωνα με το άρθρο 109 I παράγραφος 3 της παρούσας συνθήκης, το Ηνωμένο Βασίλειο δύναται να γνωστοποιήσει την πρόθεσή του να μεταβεί στο τρίτο στάδιο πριν την 1η Ιανουαρίου 1998.

2. Τα σημεία 3 έως 9 εφαρμόζονται αν το Ηνωμένο Βασίλειο γνωστοποιήσει στο Συμβούλιο ότι δεν προτίθεται να μεταβεί στο τρίτο στάδιο.
3. Το Ηνωμένο Βασίλειο δεν συμπεριλαμβάνεται στην πλειοψηφία των κρατών μελών τα οποία πληρούν τις αναγκαίες προϋποθέσεις που ορίζονται στο άρθρο 109 Ι παράγραφος 2, δεύτερη περίπτωση και παράγραφος 3, πρώτο περίπτωση της παρούσας συνθήκης.
4. Το Ηνωμένο Βασίλειο διατηρεί τις εξουσίες του στον τομέα της νομισματικής πολιτικής σύμφωνα με την εθνική του νομοθεσία.
5. Το άρθρο 3 Α παράγραφος 2, το άρθρο 104 Γ παράγραφοι 1, 9 και 11, το άρθρο 105 παράγραφοι 1 έως 5, το άρθρο 105 Α, τα άρθρα 107, 108, 108 Α και 109, το άρθρο 109 Α, παράγραφοι 1 και 2 σημείο 6) και το άρθρο 109 Λ, παράγραφοι 4 και 5 της παρούσας συνθήκης δεν ισχύουν για το Ηνωμένο Βασίλειο. Στις διατάξεις αυτές, η αναφορά στην Κοινότητα ή τα κράτη μέλη δεν περιλαμβάνει το Ηνωμένο Βασίλειο, η δε αναφορά στις εθνικές κεντρικές τράπεζες δεν περιλαμβάνει την Τράπεζα της Αγγλίας.
6. Το άρθρο 109 Ε παράγραφος 4, το άρθρο 109 Η και το άρθρο 109 Θ της παρούσας συνθήκης, εξακολουθούν να ισχύουν για το Ηνωμένο Βασίλειο. Το άρθρο 109 Γ παράγραφος 4 και το άρθρο 109 Μ ισχύουν για το Ηνωμένο Βασίλειο σαν να είχε προβλεφθεί παρέκκλιση.
7. Το δικαίωμα ψήφου του Ηνωμένου Βασιλείου αναστέλλεται όσον αφορά τις πράξεις του Συμβουλίου που αναφέρονται στα άρθρα τα οποία απαριθμούνται στο σημείο 5 του παρόντος πρωτοκόλλου. Για τον σκοπό αυτόν, οι σταθμισμένες ψήφοι του Ηνωμένου Βασιλείου εξαιρούνται από οποιοδήποτε υπολογισμό της ειδικής πλειοψηφίας σύμφωνα με το άρθρο 109 Κ παράγραφος 5 της παρούσας συνθήκης.

Το Ηνωμένο Βασίλειο επίσης δεν έχει δικαίωμα συμμετοχής στον διορισμό του Προέδρου, του Αντιπροέδρου και των άλλων μελών της Εκτελεστικής Επιτροπής της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας σύμφωνα με το άρθρο 109 Α παράγραφος 2 σημείο 6) και το άρθρο 109 Λ παράγραφος 1 της παρούσας συνθήκης.

8. Τα άρθρα 3, 4, 6 και 7, το άρθρο 9.2, το άρθρο 10.1 και 10.3, το άρθρο 11.2, το άρθρο 12.1 τα άρθρα 14, 16, 18, 19, 20, 22, 23, 26, 27, 30, 31, 32, 33, 34, 50 και 52 του πρωτοκόλλου για το καταστατικό του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών και της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας («καταστατικό») δεν ισχύουν για το Ηνωμένο Βασίλειο.

Στα άρθρα αυτά, οι αναφορές στην Κοινότητα ή τα κράτη μέλη δεν περιλαμβάνουν το Ηνωμένο Βασίλειο και οι αναφορές στις εθνικές κεντρικές τράπεζες δεν περιλαμβάνουν την Τράπεζα της Αγγλίας.

Στα άρθρα 10.3 και 30.2 του καταστατικού οι αναφορές στο «εγγεγραμμένο κεφάλαιο της ΕΚΤ», δεν περιλαμβάνουν το κεφάλαιο το οποίο καλύπτει η Τράπεζα της Αγγλίας.

9. Το άρθρο 109 Λ παράγραφος 3 της συνθήκης και τα άρθρα 44 έως 48 του καταστατικού εφαρμόζονται, ανεξάρτητα αν υπάρχει ή όχι κράτος μέλος με παρέκκλιση, υπό τις ακόλουθες τροποποιήσεις:
  - α) Στο άρθρο 44, η αναφορά, στα καθήκοντα της ΕΚΤ και του ΕΝΙ περιλαμβάνει και τα καθήκοντα τα οποία πρέπει να συνεχίσουν να ασκούνται κατά το τρίτο στάδιο, λόγω τυχόν αποφάσεως του Ηνωμένου Βασιλείου να μην μεταβεί στο στάδιο αυτό.
  - β) Παράλληλα προς τα καθήκοντα τα οποία αναφέρονται στο άρθρο 47, η ΕΚΤ παρέχει συμβουλές και συμβάλλει στην προετοιμασία των αποφάσεων του Συμβουλίου σχετικά με το Ηνωμένο Βασίλειο που λαμβάνονται σύμφωνα με τις διατάξεις του σημείου 10, στοιχεία α) και γ) του παρόντος πρωτοκόλλου.
  - γ) Η Τράπεζα της Αγγλίας καταβάλλει το μερίδιό της στο εγγεγραμμένο κεφάλαιο της ΕΚΤ προς κάλυψη των δαπανών λειτουργίας της, στην ίδια βάση όπως και οι εθνικές κεντρικές τράπεζες των κρατών μελών με παρέκκλιση.

10. Αν το Ηνωμένο Βασίλειο δεν μεταβεί στο τρίτο στάδιο, μπορεί να τροποποιήσει τη γνωστοποίησή του οποτεδήποτε μετά την έναρξη αυτού του σταδίου. Στην περίπτωση αυτή:
- α) Το Ηνωμένο Βασίλειο δικαιούται να μεταβεί στο τρίτο στάδιο εφόσον πληροί τις αναγκαίες προϋποθέσεις. Το Συμβούλιο, αιτήσει του Ηνωμένου Βασιλείου και υπό τους όρους και με τη διαδικασία που καθορίζονται στο άρθρο 109 Κ παράγραφος 2 της παρούσας συνθήκης, αποφασίζει εάν το εν λόγω κράτος μέλος πληροί τις αναγκαίες προϋποθέσεις.
  - β) Η Τράπεζα της Αγγλίας καταβάλλει το μερίδιο του εγγεγραμμένου κεφαλαίου, μεταδίδάζει στην ΕΚΤ τα περιουσιακά στοιχεία σε συνάλλαγμα και συνεισφέρει στα αποθεματικά της στην ίδια βάση όπως και η εθνική κεντρική τράπεζα κράτους μέλους η παρέκκλιση του οποίου έχει καταργηθεί.
  - γ) Το Συμβούλιο, υπό τους όρους και με τη διαδικασία που καθορίζονται στο άρθρο 109 Λ παράγραφος 5 της παρούσας συνθήκης, λαμβάνει όλες τις απαιτούμενες αποφάσεις ώστε να μπορέσει το Ηνωμένο Βασίλειο να μεταβεί στο τρίτο στάδιο.
- Εάν το Ηνωμένο Βασίλειο μεταβεί στο τρίτο στάδιο σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος σημείου, τα σημεία 3 έως 9 του παρόντος πρωτοκόλλου παύουν να ισχύουν.
11. Παρά τις διατάξεις του άρθρου 104 και του άρθρου 109 Ε παράγραφος 3 της παρούσας συνθήκης και του άρθρου 21.1 του καταστατικού, η κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου μπορεί να διατηρήσει την ευχέρεια «Ways and Means» έναντι της Τράπεζας της Αγγλίας εφόσον το Ηνωμένο Βασίλειο δεν έχει μεταβεί στο τρίτο στάδιο.

ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟ

σχετικά με ορισμένες διατάξεις που αφορούν τη Δανία

ΤΑ ΥΨΗΛΑ ΣΥΜΒΑΛΛΟΜΕΝΑ ΜΕΡΗ,

ΕΠΙΘΥΜΩΝΤΑΣ να διευθετήσουν σύμφωνα με τους γενικούς στόχους της παρούσας συνθήκης ορισμένα υφιστάμενα ειδικά προβλήματα,

ΕΧΟΝΤΑΣ ΥΠΟΨΗ ότι, το Σύνταγμα της Δανίας περιλαμβάνει διάταξη η οποία δύναται να καταστήσει αναγκαία τη διεξαγωγή δημοψηφίσματος στη Δανία προκειμένου η χώρα αυτή να συμμετάσχει στο τρίτο στάδιο της οικονομικής και νομισματικής ένωσης,

ΣΥΜΦΩΝΗΣΑΝ τις ακόλουθες διατάξεις που προσαρτώνται στη συνθήκη περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας:

1. Η Δανική Κυβέρνηση γνωστοποιεί στο Συμβούλιο τη θέση της για τη συμμετοχή στο τρίτο στάδιο, προτού το Συμβούλιο προβεί στην εκτίμησή του σύμφωνα με το άρθρο 109 Ι παράγραφος 2 της παρούσας συνθήκης.
2. Εάν η Δανία, γνωστοποιήσει ότι δεν θα συμμετάσχει στο τρίτο στάδιο, εξαιρείται. Το αποτέλεσμα της εξαίρεσης αυτής είναι ότι όλα τα άρθρα και οι διατάξεις της συνθήκης και του καταστατικού του ΕΣΚΤ που αφορούν παρεκκλίσεις ισχύουν έναντι της Δανίας.
3. Σε αυτή την περίπτωση, η Δανία δεν συμπεριλαμβάνεται στην πλειοψηφία των κρατών μελών που πληρούν τους απαραίτητους όρους οι οποίοι αναφέρονται στο άρθρο 109 Ι παράγραφος 2 δεύτερη περίπτωση και παράγραφος 3 πρώτη περίπτωση της παρούσας συνθήκης.
4. Όσον αφορά την κατάργηση της εξαίρεσης, η διαδικασία που αναφέρεται στο άρθρο 109 Κ παράγραφος 2 τίθεται σε εφαρμογή μόνον εάν το ζητήσει η Δανία.
5. Σε περίπτωση κατάργησης του καθεστώτος εξαίρεσης, παύουν να ισχύουν οι διατάξεις του παρόντος πρωτοκόλλου.

ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟ**για τη Γαλλία**

ΤΑ ΥΨΗΛΑ ΣΥΜΒΑΛΛΟΜΕΝΑ ΜΕΡΗ,

ΕΠΙΘΥΜΩΝΤΑΣ να λάβουν υπόψη ένα ιδιαίτερο σημείο που αφορά τη Γαλλία,

ΣΥΜΦΩΝΗΣΑΝ τις ακόλουθες διατάξεις που προσαρτώνται στη συνθήκη περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας:

Η Γαλλία διατηρεί το προνόμιο της έκδοσης νομισμάτων στα υπερπόντια εδάφη της σύμφωνα με τις διατάξεις της εθνικής της νομοθεσίας και είναι αποκλειστικά αρμόδια για τον καθορισμό της ισοτιμίας του φράγκου Γαλλικών Αποικιών Ειρηνικού (CFP franc).

ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟ**σχετικά με την κοινωνική πολιτική**

ΤΑ ΥΨΗΛΑ ΣΥΜΒΑΛΛΟΜΕΝΑ ΜΕΡΗ,

ΣΗΜΕΙΩΝΟΝΤΑΣ ότι ένδεκα κράτη μέλη, δηλαδή το Βασίλειο του Βελγίου, το Βασίλειο της Δανίας, η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας, η Ελληνική Δημοκρατία, το Βασίλειο της Ισπανίας, η Γαλλική Δημοκρατία, η Ιρλανδία, η Ιταλική Δημοκρατία, το Μεγάλο Δουκάτο του Λουξεμβούργου, το Βασίλειο των Κάτω Χωρών και η Πορτογαλική Δημοκρατία, επιθυμούν να συνεχίσουν το δρόμο που χάραξε ο Κοινωνικός Χάρτης του 1989. Ότι συνήψαν προς το σκοπό αυτό συμφωνία μεταξύ τους· ότι η συμφωνία αυτή προσαρτάται στο παρόν πρωτόκολλο. Ότι το παρόν πρωτόκολλο καθώς και η προαναφερόμενη συμφωνία δεν θίγουν τις διατάξεις της παρούσας συνθήκης, ιδίως όσες αφορούν την κοινωνική πολιτική η οποία αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα του κοινοτικού κεκτημένου.

- 1) Συμφωνούν να εξουσιοδοτήσουν τα ένδεκα αυτά κράτη μέλη να κάνουν χρήση των οργάνων, των διαδικασιών και των μηχανισμών της συνθήκης, προκειμένου να λάβουν και να εφαρμόσουν στο βαθμό που τους αφορούν τις πράξεις και αποφάσεις που απαιτούνται για την υλοποίηση της ανωτέρω συμφωνίας.
- 2) Το Ηνωμένο Βασίλειο της Μεγάλης Βρετανίας και Βορείου Ιρλανδίας δεν συμμετέχει στις διαβουλεύσεις και την έγκριση από το Συμβούλιο των προτάσεων της Επιτροπής που υποβάλλονται βάσει του παρόντος πρωτοκόλλου και της προαναφερόμενης συμφωνίας.

Κατά παρέκκλιση του άρθρου 148 παράγραφος 2 της συνθήκης, οι πράξεις του Συμβουλίου που θεσπίζονται δυνάμει του παρόντος πρωτοκόλλου και οι οποίες πρέπει να εγκρίνονται με ειδική πλειοψηφία, εγκρίνονται εφόσον έχουν συγκεντρώσει τουλάχιστον σαράντα τέσσερις ψήφους. Για τις πράξεις του Συμβουλίου που πρέπει να εγκρίνονται με ομοφωνία, καθώς και για εκείνες που συνιστούν τροποποίηση της πρότασης της Επιτροπής, απαιτείται ομοφωνία των μελών του Συμβουλίου, πλην του Ηνωμένου Βασιλείου της Μεγάλης Βρετανίας και Βορείου Ιρλανδίας.

Οι πράξεις που εκδίδονται από το Συμβούλιο, καθώς και οι τυχόν δημοσιονομικές επιπτώσεις πλην των διοικητικών εξόδων για τα όργανα, δεν εφαρμόζονται στο Ηνωμένο Βασίλειο της Μεγάλης Βρετανίας και Βορείου Ιρλανδίας.

- 3) Το παρόν πρωτόκολλο προσαρτάται στη συνθήκη περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας.

ΣΥΜΦΩΝΙΑ

που συνάπτεται μεταξύ των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Κοινότητας πλην του Ηνωμένου Βασιλείου της Μεγάλης Βρετανίας και Βορείου Ιρλανδίας για την κοινωνική πολιτική

Τα υπογράφοντα ένδεκα ΥΨΗΛΑ ΣΥΜΒΑΛΛΟΜΕΝΑ ΜΕΡΗ, δηλαδή το Βασίλειο του Βελγίου, το Βασίλειο της Δανίας, η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας, η Ελληνική Δημοκρατία, το Βασίλειο της Ισπανίας, η Γαλλική Δημοκρατία, η Ιρλανδία, η Ιταλική Δημοκρατία, το Μεγάλο Δουκάτο του Λουξεμβούργου, το Βασίλειο των Κάτω Χωρών και η Πορτογαλική Δημοκρατία, τα οποία εφεξής καλούνται «τα κράτη μέλη»,

ΕΠΙΘΥΜΩΝΤΑΣ να εφαρμόσουν τον Κοινωνικό Χάρτη του 1989 βάσει του «κοινοτικού κεκτημένου»,

ΕΧΟΝΤΑΣ ΥΠΟΨΗ το πρωτόκολλο για την κοινωνική πολιτική:

ΣΥΜΦΩΝΗΣΑΝ τις ακόλουθες διατάξεις:

Άρθρο 1

Η Κοινότητα και τα κράτη μέλη έχουν ως στόχο να προωθήσουν την απασχόληση, τη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης και εργασίας, την παροχή της κατάλληλης κοινωνικής προστασίας, τον κοινωνικό διάλογο και την ανάπτυξη των ανθρώπινων πόρων που θα επιτρέψουν ένα υψηλό και διαρκές επίπεδο απασχόλησης και την καταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού. Προς τούτο, η Κοινότητα και τα κράτη μέλη εφαρμόζουν μέτρα στα οποία λαμβάνεται υπόψη η ποικιλομορφία των εθνικών πρακτικών, ιδιαιτέρως στον τομέα των συμβατικών σχέσεων, καθώς και η ανάγκη να διατηρηθεί η ανταγωνιστικότητα της οικονομίας της Κοινότητας.

Άρθρο 2

1. Προκειμένου να υλοποιήσει τους στόχους του άρθρου 1, η Κοινότητα υποστηρίζει και συμπληρώνει τη δράση των προαναφερθέντων κρατών μελών στους ακόλουθους τομείς:

- βελτίωση, ιδιαιτέρως, του περιβάλλοντος εργασίας, με σκοπό την προστασία της ασφάλειας και της υγείας των εργαζομένων,
- συνθήκες εργασίας,
- ενημέρωση και διαβούλευση με τους εργαζομένους,
- ισότητα ανδρών και γυναικών όσον αφορά τις ευκαιρίες τους στην αγορά εργασίας και τη μεταχείριση κατά την εργασία,
- επαγγελματική ένταξη των ατόμων που αποκλείονται από την αγορά εργασίας, με την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 127 της συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, που εφεξής καλείται «συνθήκη».

2. Για το σκοπό αυτό, το Συμβούλιο μπορεί να θεσπίζει, μέσω οδηγιών, τις ελάχιστες προδιαγραφές οι οποίες εφαρμόζονται σταδιακά, λαμβανομένων υπόψη των συνθηκών και των τεχνικών ρυθμίσεων που υφίστανται σε κάθε κράτος μέλος. Στις οδηγίες αυτές αποφεύγεται η επιβολή διοικητικών, οικονομικών και νομικών εξαναγκασμών, οι οποίοι θα παρεμπόδιζαν τη δημιουργία και την ανάπτυξη των μικρομεσαίων επιχειρήσεων.

Το Συμβούλιο αποφασίζει κατά τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 189 Γ της συνθήκης και μετά από διαβούλευση με την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή.

3. Ωστόσο, το Συμβούλιο αποφασίζει με ομοφωνία μετά από πρόταση της Επιτροπής και από διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή στους ακόλουθους τομείς:

- κοινωνική ασφάλεια και κοινωνική προστασία των εργαζομένων,
- προστασία των εργαζομένων σε περίπτωση καταγγελίας της σύμβασης εργασίας,
- εκπροσώπηση και συλλογική υπεράσπιση των συμφερόντων των εργαζομένων και των εργοδοτών, συμπεριλαμβανομένης της συμμετοχής των εργαζομένων στη διαχείριση, με την επιφύλαξη της παραγράφου 6,
- συνθήκες απασχόλησης των υπηκόων των τρίτων χωρών που διαμένουν νόμιμα στο έδαφος της Κοινότητας,
- χρηματικές συνεισφορές με στόχο την προώθηση της απασχόλησης και τη δημιουργία θέσεων εργασίας, με την επιφύλαξη των διατάξεων περί του Κοινωνικού Ταμείου.

4. Τα κράτη μέλη μπορούν να αναθέσουν στους κοινωνικούς εταίρους, εφόσον οι κοινωνικοί εταίροι το ζητήσουν από κοινού, την εφαρμογή των οδηγιών που θεσπίζονται κατ' εφαρμογή των παραγράφων 2 και 3.

Σε αυτή την περίπτωση, το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος πρέπει να εξασφαλίζει ότι, το αργότερο κατά την ημερομηνία κατά την οποία πρέπει να μεταφερθεί μια οδηγία σύμφωνα με το άρθρο 189, οι κοινωνικοί εταίροι έχουν λάβει τα απαραίτητα μέτρα σε συμβατική βάση, ενώ παράλληλα το κράτος μέλος έχει την υποχρέωση να θεσπίζει τις αναγκαίες διατάξεις ώστε να είναι ανά πάσα στιγμή σε θέση να εξασφαλίζει τα αποτελέσματα που επιβάλλονται από την εν λόγω οδηγία.

5. Οι διατάξεις που θεσπίζονται δυνάμει του παρόντος άρθρου δεν κωλύουν την εκ μέρους των κρατών μελών διατήρηση ή θέσπιση, μέτρων ενισχυμένης προστασίας τα οποία θα είναι σύμφωνα με τη συνθήκη.

6. Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου δεν εφαρμόζονται στις αμοιβές, στο δικαίωμα του συνεταιρίζεσθαι, στο δικαίωμα απεργίας ή στο δικαίωμα της ανταπεργίας (λοκ-άουτ).

Άρθρο 3

1. Η Επιτροπή έχει καθήκον να προωθεί τη διαβούλευση με τους κοινωνικούς εταίρους σε κοινοτικό επίπεδο και να λαμβάνει όλα τα απαραίτητα μέτρα για να διευκολύνεται ο διάλογος μεταξύ τους, μεριμνώντας ώστε η υποστήριξή της να παρέχεται ισορροπημένα προς όλα τα μέρη.

2. Για το σκοπό αυτόν, η Επιτροπή, πριν υποβάλει προτάσεις στον τομέα της κοινωνικής πολιτικής, διαβουλεύεται με τους κοινωνικούς εταίρους σχετικά με τους ενδεχόμενους προσανατολισμούς μιας κοινοτικής δράσης.

3. Εάν η Επιτροπή, μετά από αυτές τις διαβουλεύσεις, κρίνει ότι η συγκεκριμένη κοινοτική δράση πρέπει να αναληφθεί, διαβουλεύεται με τους κοινωνικούς εταίρους σχετικά με το περιεχόμενο της μελετώμενης πρότασης. Οι κοινωνικοί εταίροι διατυπώνουν γνώμη ή, αναλόγως των περιπτώσεων, σύσταση, την οποία διαδίδάζουν στην Επιτροπή.

4. Κατά τη διάρκεια των διαβουλεύσεων αυτών, οι κοινωνικοί εταίροι μπορούν να πληροφορήσουν την Επιτροπή ότι επιθυμούν να θέσουν σε λειτουργία τη διαδικασία του άρθρου 4. Η διάρκεια της διαδικασίας αυτής δεν μπορεί να υπερβαίνει τους 9 μήνες, εκτός εάν οι ενδιαφερόμενοι κοινωνικοί εταίροι ή η Επιτροπή αποφασίσουν από κοινού την παράτασή της.

Άρθρο 4

1. Ο διάλογος μεταξύ κοινωνικών εταίρων σε κοινοτικό επίπεδο μπορεί να οδηγήσει, εφόσον οι κοινωνικοί εταίροι το επιθυμούν, στη σύναψη συμβατικών σχέσεων, συμπεριλαμβανομένων των συμφωνιών.

2. Οι συμφωνίες που συνάπτονται σε κοινοτικό επίπεδο υλοποιούνται, είτε σύμφωνα με τις διαδικασίες και πρακτικές των ενδιαφερομένων κοινωνικών εταίρων και κρατών μελών, είτε, σε τομείς που εμπίπτουν στο άρθρο 2, όταν το ζητούν από κοινού τα υπογράφοντα μέρη, με απόφαση του Συμβουλίου που λαμβάνεται μετά από πρόταση της Επιτροπής.

Το Συμβούλιο αποφασίζει με ειδική πλειοψηφία, εκτός εάν η εν λόγω συμφωνία περιέχει μία ή περισσότερες διατάξεις σχετικές με τομέα από τους αναφερόμενους στο άρθρο 2 παράγραφος 3, οπότε αποφασίζει με ομοφωνία.

Άρθρο 5

Προκειμένου να επιτευχθούν οι στόχοι του άρθρου 1 και με την επιφύλαξη των άλλων διατάξεων της συνθήκης, η Επιτροπή προωθεί τη συνεργασία μεταξύ των κρατών μελών και διευκολύνει το συντονισμό της δράσης τους στους τομείς της κοινωνικής πολιτικής που υπάγονται στην παρούσα συμφωνία.

Άρθρο 6

1. Κάθε κράτος μέλος εξασφαλίζει την εφαρμογή της αρχής της ίσης αμοιβής για ίδια εργασία μεταξύ ανδρών και γυναικών.

2. Για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου ως αμοιβή νοούνται, οι συνήθεις βασικοί ή κατώτατοι μισθοί ή αποδοχές, και όλα τα άλλα οφέλη που παρέχονται άμεσα ή έμμεσα, σε χρήματα ή σε είδος, από τον εργοδότη στον εργαζόμενο, λόγω της σχέσεως εργασίας.

Η ισότητα των αμοιβών, χωρίς διακρίσεις φύλου, συνεπάγεται:

α) ότι η αμοιβή που παρέχεται για όμοια εργασία αμειβόμενη με το κομμάτι καθορίζεται με βάση την ίδια μονάδα μετρήσεως,

β) ότι η αμοιβή που παρέχεται για εργασία αμειβόμενη με την ώρα είναι η ίδια για όμοια θέση εργασίας.

3. Το παρόν άρθρο δεν κωλύει την εκ μέρους των κρατών μελών διατήρηση ή θέσπιση μέτρων που προβλέπουν ειδικά ευεργετήματα για τη διευκόλυνση της άσκησης μιας επαγγελματικής δραστηριότητας από τις γυναίκες ή για την πρόληψη ή αντιστάθμιση μειονεκτημάτων στην επαγγελματική τους σταδιοδρομία.

Άρθρο 7

Η Επιτροπή καταρτίζει κάθε χρόνο έκθεση για τις εξελίξεις όσον αφορά την υλοποίηση των στόχων του άρθρου 1, συμπεριλαμβανομένης της δημογραφικής κατάστασης στην Κοινότητα. Διαδίδάει την έκθεση αυτή στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή.

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο μπορεί να καλέσει την Επιτροπή να εκπονήσει εκθέσεις για ιδιαίτερα προβλήματα που αφορούν την κοινωνική κατάσταση.

Δηλώσεις

1. Δήλωση για το άρθρο 2 παράγραφος 2

Τα ένδεκα Υψηλά Συμβαλλόμενα Μέρη σημειώνουν ότι, κατά τις συζητήσεις για το άρθρο 2, παράγραφος 2 της παρούσας συμφωνίας, συμφωνήθηκε ότι η Κοινότητα, με τον καθορισμό των ελάχιστων απαιτήσεων για την προστασία της ασφάλειας και της υγείας των εργαζομένων, δεν προτίθεται να δημιουργήσει αδικαιολόγητες εκ των περιπτώσεων διακρίσεις όσον αφορά τους εργαζομένους στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις.

2. Δήλωση για το άρθρο 4 παράγραφος 2

Τα ένδεκα Υψηλά Συμβαλλόμενα Μέρη δηλώνουν ότι ο πρώτος τρόπος εφαρμογής των συμφωνιών μεταξύ κοινωνικών εταίρων σε κοινοτικό επίπεδο, στις οποίες αναφέρεται το άρθρο 4 παράγραφος 2, θα είναι η ανάπτυξη του περιεχομένου των συμφωνιών αυτών, με συλλογική διαπραγμάτευση και σύμφωνα με τους κανόνες που ισχύουν σε

κάθε κράτος μέλος, και, συνεπώς, αυτός ο τρόπος εφαρμογής δεν συνεπάγεται υποχρέωση για τα κράτη μέλη να εφαρμόζουν άμεσα τις εν λόγω συμφωνίες ή να εκπονούν

κανόνες μεταγραφής τους, ούτε υποχρέωση να τροποποιούν τις ισχύουσες εσωτερικές διατάξεις για να διευκολύνουν την εφαρμογή τους.

ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟ

σχετικά με την οικονομική και κοινωνική συνοχή

ΤΑ ΥΨΗΛΑ ΣΥΜΒΑΛΛΟΜΕΝΑ ΜΕΡΗ,

ΥΠΕΝΘΥΜΙΖΟΝΤΑΣ ότι η Ένωση έχει θέσει ως στόχο της την προώθηση της οικονομικής και κοινωνικής προόδου, ιδίως με την ενίσχυση της οικονομικής και κοινωνικής συνοχής,

ΥΠΕΝΘΥΜΙΖΟΝΤΑΣ ότι στο άρθρο 2 της συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας περιλαμβάνεται, μεταξύ άλλων, η προώθηση της οικονομικής και κοινωνικής συνοχής και η αλληλεγγύη μεταξύ των κρατών μελών, και ότι η ενίσχυση της οικονομικής συνοχής αποτελεί μία από τις δράσεις της Κοινότητας που απαριθμούνται στο άρθρο 3 της συνθήκης,

ΥΠΕΝΘΥΜΙΖΟΝΤΑΣ ότι οι διατάξεις του τίτλου XIV περί οικονομικής και κοινωνικής συνοχής ως σύνολο αποτελούν τη νομική βάση για τη σταθεροποίηση και περαιτέρω ανάπτυξη της δράσης της Κοινότητας στον τομέα της οικονομικής και κοινωνικής συνοχής, συμπεριλαμβανομένης της δημιουργίας ενός νέου ταμείου,

ΥΠΕΝΘΥΜΙΖΟΝΤΑΣ ότι οι διατάξεις του τρίτου μέρους, τίτλος XII για τα διευρωπαϊκά δίκτυα και τίτλος XVI για το περιβάλλον, προβλέπουν την ίδρυση Ταμείου Συνοχής πριν από τις 31 Δεκεμβρίου 1993,

ΕΠΙΒΕΒΑΙΩΝΟΝΤΑΣ την πεποίθησή τους ότι η πορεία προς την Οικονομική και Νομισματική Ένωση θα συμβάλει στην οικονομική ανάπτυξη όλων των κρατών μελών,

ΣΗΜΕΙΩΝΟΝΤΑΣ ότι προβλέπεται διπλασιασμός των πόρων των κοινοτικών διαρθρωτικών ταμείων σε πραγματικές τιμές από το 1987 έως το 1993, πράγμα το οποίο συνεπάγεται μεταφορές πόρων ευρείας κλίμακας, ιδίως κατ' αναλογία προς το ΑΕΠ των λιγότερο ευημερούντων κρατών μελών,

ΣΗΜΕΙΩΝΟΝΤΑΣ ότι η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων δανείζει μεγάλα και διαρκώς αυξανόμενα ποσά υπέρ των πτωχότερων περιοχών,

ΣΗΜΕΙΩΝΟΝΤΑΣ την επιθυμία για μεγαλύτερη ελαστικότητα των διαδικασιών χορήγησης των πόρων από τα διαρθρωτικά ταμεία,

ΣΗΜΕΙΩΝΟΝΤΑΣ την επιθυμία να διαφοροποιηθούν τα επίπεδα της κοινοτικής συμμετοχής σε προγράμματα και σχέδια σε ορισμένες χώρες,

ΣΗΜΕΙΩΝΟΝΤΑΣ την πρόταση να λαμβάνεται περισσότερο υπόψη η σχετική ευημερία των κρατών μελών, στα πλαίσια του συστήματος των ιδίων πόρων,

ΕΠΙΒΕΒΑΙΩΝΟΥΝ ότι η προώθηση της οικονομικής και κοινωνικής συνοχής έχει ζωτική σημασία για την ακέραια ανάπτυξη και σταθερή επιτυχία της Κοινότητας και υπογραμμίζουν τη σημασία της συνυπαγωγής της οικονομικής και κοινωνικής συνοχής στα άρθρα 2 και 3 της συνθήκης,

ΕΠΙΒΕΒΑΙΩΝΟΥΝ την πεποίθησή τους ότι τα διαρθρωτικά ταμεία πρέπει να εξακολουθήσουν να αποτελούν σημαντικό παράγοντα για την υλοποίηση των στόχων της Κοινότητας στον τομέα της συνοχής,

ΕΠΙΒΕΒΑΙΩΝΟΥΝ την πεποίθησή τους ότι η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων πρέπει να εξακολουθήσει να διαθέτει το μεγαλύτερο μέρος των πόρων της στην προώθηση της κοινωνικής και οικονομικής συνοχής και δηλώνουν ότι είναι διατεθειμένοι να αναθεωρούν τις κεφαλαιακές ανάγκες της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων, όποτε καθίσταται αναγκαίο για το σκοπό αυτό,

ΕΠΙΒΕΒΑΙΩΝΟΥΝ την ανάγκη να γίνει διεξοδική αξιολόγηση της λειτουργίας και της αποτελεσματικότητας των διαρθρωτικών ταμείων το 1992 και να επανεξεταστεί, με την ευκαιρία αυτή, το πρόβλημα μέγεθος των ταμείων αυτών, έχοντας υπόψη τους στόχους της Κοινότητας στον τομέα της οικονομικής και κοινωνικής συνοχής,

ΣΥΜΦΩΝΟΥΝ ότι το Ταμείο Συνοχής, το οποίο πρέπει να ιδρυθεί πριν από τις 31 Δεκεμβρίου 1993, προβλέπει χρηματοδοτική συμβολή της Κοινότητας σε σχέδια για το περιβάλλον και τα διευρωπαϊκά δίκτυα στα κράτη μέλη στα οποία το κατά κεφαλήν ΑΕΠ είναι χαμηλότερο από το 90% του κοινοτικού μέσου όρου, τα οποία διαθέτουν πρόγραμμα με στόχο την εκπλήρωση των όρων της οικονομικής σύγκλισης όπως ορίζονται στο άρθρο 104 Γ της συνθήκης.

ΔΗΛΩΝΟΥΝ την πρόθεσή τους να δώσουν μεγαλύτερα περιθώρια ελαστικότητας όσον αφορά τη διάθεση πόρων από τα διαρθρωτικά ταμεία για ειδικές ανάγκες που δεν καλύπτονται από τις σημερινές ρυθμίσεις των διαρθρωτικών ταμείων,

ΔΗΛΩΝΟΥΝ ότι είναι διατεθειμένοι να διαφοροποιούν τα επίπεδα συμμετοχής της Κοινότητας στα προγράμματα και σχέδια των διαρθρωτικών ταμείων, ούτως ώστε να αποφεύγονται οι υπερβολικές αυξήσεις των δημοσιονομικών δαπανών των λιγότερο ευημερούντων κρατών μελών,

ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΟΥΝ την ανάγκη τακτικής παρακολούθησης της προόδου προς την υλοποίηση της κοινωνικής και οικονομικής συνοχής και δηλώνουν ότι διατίθενται να μελετήσουν όλα τα αναγκαία για το σκοπό αυτό μέτρα,

ΔΗΛΩΝΟΥΝ την πρόθεσή τους να λάβουν περισσότερο υπόψη την ικανότητα συνεισφοράς κάθε κράτους μέλους στο σύστημα των ιδίων πόρων και να εξετάσουν τρόπους διόρθωσης, για τα λιγότερο ευημερούντα κράτη μέλη, των φθινόντων στοιχείων που υφίστανται στο σημερινό σύστημα ιδίων πόρων,

ΣΥΜΦΩΝΟΥΝ να προσαρτήσουν το παρόν πρωτόκολλο στη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας,

---

ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟ

σχετικά με την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών

ΤΑ ΥΨΗΛΑ ΣΥΜΒΑΛΛΟΜΕΝΑ ΜΕΡΗ,

ΣΥΜΦΩΝΗΣΑΝ ΣΧΕΤΙΚΑ με την ακόλουθη διάταξη, που προσαρτάται στη συνθήκη περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας:

Η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και η Επιτροπή των Περιφερειών διαθέτουν κοινή οργανωτική δομή.

ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟ

προσαρτημένο στη συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση και στις συνθήκες περί ιδρύσεως των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων

ΤΑ ΥΨΗΛΑ ΣΥΜΒΑΛΛΟΜΕΝΑ ΜΕΡΗ,

ΣΥΜΦΩΝΗΣΑΝ ΣΧΕΤΙΚΑ με την ακόλουθη διάταξη, που προσαρτάται στη συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση και στις συνθήκες για την ίδρυση των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων:

Καμία διάταξη της συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση, των συνθηκών περί ιδρύσεως των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων ή των συνθηκών και πράξεων που τροποποιούν ή συμπληρώνουν τις εν λόγω συνθήκες, δεν θίγει την εφαρμογή του άρθρου 40.3.3 του ιρλανδικού συντάγματος στην Ιρλανδία.

ΤΕΛΙΚΗ ΠΡΑΞΗ

1. Οι Συνδιασκέψεις των αντιπροσώπων των κυβερνήσεων των κρατών μελών που συγκλήθηκαν στη Ρώμη στις 15 Δεκεμβρίου 1990 για να θεσπίσουν με κοινή συμφωνία τις τροποποιήσεις που πρέπει να επέλθουν στη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας ενόψει της πραγματοποίησης της Πολιτικής Ένωσης και ενόψει των τελικών σταδίων της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης, καθώς και οι Συνδιασκέψεις που συγκλήθηκαν στις Βρυξέλλες στις 3 Φεβρουαρίου 1992 με σκοπό να επιφέρουν στις συνθήκες για την ίδρυση αντίστοιχα της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Άνθρακα και Χάλυβα και της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενεργείας τις τροποποιήσεις που συνεπάγονται οι μελετώμενες τροποποιήσεις της συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας, εξέδωσαν τα ακόλουθα κείμενα:

I. Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση**II. Πρωτόκολλα**

1. Πρωτόκολλο για την απόκτηση ακινήτων στη Δανία
2. Πρωτόκολλο σχετικά με το άρθρο 119 της συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας
3. Πρωτόκολλο για το καταστατικό του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών και της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας
4. Πρωτόκολλο σχετικά με το καταστατικό του Ευρωπαϊκού Νομισματικού Ιδρύματος
5. Πρωτόκολλο σχετικά με τη διαδικασία του υπερβολικού ελλείμματος
6. Πρωτόκολλο σχετικά με τα κριτήρια σύγκλισης που αναφέρονται στο άρθρο 109 I της συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας
7. Πρωτόκολλο για την τροποποίηση του πρωτοκόλλου περί των προνομίων και ασυλιών των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων
8. Πρωτόκολλο σχετικά με τη Δανία
9. Πρωτόκολλο σχετικά με την Πορτογαλία
10. Πρωτόκολλο για την μετάβαση στο τρίτο στάδιο της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης
11. Πρωτόκολλο για ορισμένες διατάξεις που αφορούν το Ηνωμένο Βασίλειο της Μεγάλης Βρετανίας και Βορείου Ιρλανδίας
12. Πρωτόκολλο σχετικά με ορισμένες διατάξεις που αφορούν τη Δανία
13. Πρωτόκολλο για τη Γαλλία
14. Πρωτόκολλο σχετικά με την κοινωνική πολιτική, στο οποίο προσαρτάται συμφωνία η οποία έχει συναφθεί μεταξύ των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, εξαιρείσει του Ηνωμένου Βασιλείου της Μεγάλης Βρετανίας και Βορείου Ιρλανδίας, στην οποία επισυνάπτονται δύο δηλώσεις

15. Πρωτόκολλο σχετικά με την οικονομική και κοινωνική συνοχή
16. Πρωτόκολλο σχετικά με την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών
17. Πρωτόκολλο προσαρτημένο στη συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση και στις συνθήκες για την ίδρυση των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων

Οι Συνδιασκέψεις συμφώνησαν ότι τα πρωτόκολλα που αναφέρονται στα σημεία 1 έως 16 ανωτέρω θα προσαρτηθούν στη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και ότι το πρωτόκολλο που αναφέρεται στο σημείο 17 ανωτέρω θα προσαρτηθεί στη συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση και στις συνθήκες για την ίδρυση των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.

2. Κατά την υπογραφή των κειμένων αυτών, οι Συνδιασκέψεις ενέκριναν τις δηλώσεις που απαριθμούνται κατωτέρω και προσαρτώνται στην παρούσα τελική πράξη.

III. Δηλώσεις

1. Δήλωση για την πολιτική άμυνα, την ενέργεια και τον τουρισμό
2. Δήλωση για την ιθαγένεια κράτους μέλους
3. Δήλωση σχετικά με το τρίτο μέρος, τίτλοι III και VI, της συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας
4. Δήλωση σχετικά με το τρίτο μέρος, τίτλος VI, της συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας
5. Δήλωση σχετικά με τη νομισματική συνεργασία με τις τρίτες χώρες
6. Δήλωση σχετικά με τις νομισματικές σχέσεις με τη Δημοκρατία του Αγίου Μαρίνου, το κράτος του Βατικανού και το Πριγκηπάτο του Μονακό
7. Δήλωση σχετικά με το άρθρο 73 Δ της συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας
8. Δήλωση σχετικά με το άρθρο 109 της συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας
9. Δήλωση σχετικά με το τρίτο μέρος, τίτλος XVI, της συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας
10. Δήλωση για τα άρθρα 109, 130 Ρ και 130 Ω της συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας
11. Δήλωση για την οδηγία της 24ης Νοεμβρίου 1988 (Εκπομπές)
12. Δήλωση για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Ανάπτυξης
13. Δήλωση σχετικά με το ρόλο των Εθνικών Κοινοβουλίων στην Ευρωπαϊκή Ένωση
14. Δήλωση σχετικά με τη διάσκεψη των Κοινοβουλίων
15. Δήλωση για τον αριθμό των μελών της Επιτροπής και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου
16. Δήλωση για την ιεράρχηση των κοινοτικών πράξεων

17. Δήλωση σχετικά με το δικαίωμα της πρόσβασης στην πληροφόρηση
18. Δήλωση σχετικά με το εκτιμώμενο κόστος των προτάσεων της Επιτροπής
19. Δήλωση σχετικά με την εφαρμογή του κοινοτικού δικαίου
20. Δήλωση σχετικά με την εκτίμηση των επιπτώσεων των κοινοτικών μέτρων στο περιβάλλον
21. Δήλωση σχετικά με το Ελεγκτικό Συνέδριο
22. Δήλωση για την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή
23. Δήλωση σχετικά με τη συνεργασία με τις φιλανθρωπικές οργανώσεις
24. Δήλωση σχετικά με την προστασία των ζώων
25. Δήλωση σχετικά με την αντιπροσώπευση των συμφερόντων των υπερπόντιων χωρών και εδαφών που αναφέρονται στο άρθρο 227 παράγραφοι 3 και 5, στοιχεία α) και β) της συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας
26. Δήλωση σχετικά με τις εξόχως απόκεντρες περιοχές της Κοινότητας
27. Δήλωση για την ψηφοφορία στον τομέα της κοινής εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφαλείας
28. Δήλωση για τους πρακτικούς διακανονισμούς στον τομέα της κοινής εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφαλείας
29. Δήλωση για την χρήση γλωσσών στον τομέα της κοινής εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφαλείας
30. Δήλωση για τη Δυτικοευρωπαϊκή Ένωση
31. Δήλωση σχετικά με το άσυλο
32. Δήλωση σχετικά με την αστυνομική συνεργασία
33. Δήλωση σχετικά με τις διαφορές μεταξύ της ΕΚΤ και του ΕΝΙ, αφενός, και των υπαλλήλων τους, αφετέρου

Έγινε στο Μάαστριχτ, στις 7 Φεβρουαρίου χίλια εννιακόσια ενενήντα δύο.

ΔΗΛΩΣΗ

για την πολιτική άμυνα, την ενέργεια και τον τουρισμό

Η Συνδιάσκεψη δηλώνει ότι το θέμα της εισαγωγής στη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας τίτλων σχετικών με τους τομείς που αναφέρονται στο άρθρο 3 σημείο τ) της εν λόγω συνθήκης, θα εξεταστεί, σύμφωνα με τη διαδικασία που ορίζεται στο άρθρο Ν παράγραφος 2 της συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση, με βάση έκθεση που η Επιτροπή θα υποβάλει στο Συμβούλιο το αργότερο το 1996.

Η Επιτροπή δηλώνει ότι η κοινοτική δράση στους τομείς αυτούς θα αναπτυχθεί με βάση τις υφιστάμενες διατάξεις των συνθηκών για την ίδρυση των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.

ΔΗΛΩΣΗ**για την ιθαγένεια κράτους μέλους**

Η Συνδιάσκεψη δηλώνει ότι, όταν στην συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας γίνεται αναφορά στους υπηκόους των κρατών μελών, το θέμα του εάν ένα άτομο έχει την ιθαγένεια κράτους μέλους ρυθμίζεται αποκλειστικά και μόνο από τη νομοθεσία του ενδιαφερόμενου κράτους μέλους. Τα κράτη μέλη μπορούν να δηλώνουν, πληροφοριακά, ποιά άτομα πρέπει να θεωρούνται ως υπήκοοί τους για τους σκοπούς της Κοινότητας, με δήλωση που θα καταθέτουν στην Προεδρία· μπορούν ενδεχομένως να τροποποιήσουν τη δήλωσή τους.

ΔΗΛΩΣΗ**σχετικά με το τρίτο μέρος, τίτλοι III και VI, της συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας**

Η Συνδιάσκεψη δεδαιώνει ότι, για την εφαρμογή των διατάξεων του τρίτου μέρους, τίτλος III, κεφάλαιο 4, για τα κεφάλαια και τις πληρωμές, και τίτλος VI, για την οικονομική και νομισματική πολιτική, της συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, συνεχίζεται η συνήθης πρακτική, να συνέρχεται το Συμβούλιο με σύνθεση Υπουργών Οικονομικών και Εθνικής Οικονομίας, υπό την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 109 I, παράγραφοι 2 έως 4 και του άρθρου 109 K, παράγραφος 2.

ΔΗΛΩΣΗ**σχετικά με το τρίτο μέρος, τίτλος VI, της συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας**

Η Συνδιάσκεψη δεδαιώνει ότι ο Πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου καλεί τους Υπουργούς Οικονομικών και Εθνικής Οικονομίας να συμμετέχουν στις συνόδους του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου όταν συζητούνται θέματα σχετικά με την Οικονομική και Νομισματική Ένωση.

ΔΗΛΩΣΗ**σχετικά με τη νομισματική συνεργασία με τις τρίτες χώρες**

Η Συνδιάσκεψη δεδαιώνει ότι η Κοινότητα επιδιώκει να συμβάλλει στη σταθερότητα των διεθνών νομισματικών σχέσεων. Για το σκοπό αυτό, η Κοινότητα είναι διατεθειμένη να συνεργάζεται με άλλες ευρωπαϊκές χώρες, καθώς και με τις μη ευρωπαϊκές χώρες με τις οποίες διατηρεί στενές οικονομικές σχέσεις.

ΔΗΛΩΣΗ

σχετικά με τις νομισματικές σχέσεις με τη Δημοκρατία του Αγίου Μαρίνου, το Κράτος του Βατικανού και το Πριγκηπάτο του Μονακό

Η Συνδιάσκεψη συμφωνεί ότι οι υπάρχουσες νομισματικές σχέσεις μεταξύ Ιταλίας, Αγίου Μαρίνου και Βατικανού και μεταξύ Γαλλίας και Μονακό δεν θίγονται από την παρούσα συνθήκη μέχρι ότου καθιερωθεί το ECU ως ενιαίο νόμισμα της Κοινότητας.

Η Κοινότητα αναλαμβάνει την υποχρέωση να διευκολύνει τις αναδιαπραγματεύσεις των υφιστάμενων διακανονισμών στον αναγκαίο βαθμό συνεπεία της καθιέρωσης του ECU ως ενιαίου νομίσματος.

ΔΗΛΩΣΗ

σχετικά με το άρθρο 73 Δ της συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας

Η Συνδιάσκεψη επιβεβαιώνει ότι το δικαίωμα των κρατών μελών να εφαρμόζουν τις οικείες διατάξεις της φορολογικής τους νομοθεσίας όπως αναφέρεται στο άρθρο 73 Δ, παράγραφος 1, σημείο α) της συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας ισχύει μόνο όσον αφορά τις διατάξεις οι οποίες ισχύουν στο τέλος του 1993. Ωστόσο, η παρούσα δήλωση εφαρμόζεται μόνο για τις κινήσεις κεφαλαίων και τις πληρωμές που διενεργούνται μεταξύ κρατών μελών.

ΔΗΛΩΣΗ

σχετικά με το άρθρο 109 της συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας

Η Συνδιάσκεψη τονίζει ότι ο όρος «τυπική συμφωνία» που χρησιμοποιείται στο άρθρο 109, παράγραφος 1, δεν αποβλέπει στη δημιουργία μιας νέας κατηγορίας διεθνών συμφωνιών κατά την έννοια του κοινοτικού δικαίου.

ΔΗΛΩΣΗ

σχετικά με το τρίτο μέρος, τίτλος XVI, της συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας

Η Συνδιάσκεψη θεωρεί ότι, λόγω της αυξανόμενης σπουδαιότητας που αποκτά η διαφύλαξη της φύσης σε εθνικό, κοινοτικό και διεθνές επίπεδο, η Κοινότητα οφείλει, στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων που διαθέτει δυνάμει των διατάξεων του τίτλου XVI του τρίτου μέρους, της συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, να λαμβάνει υπόψη τις ιδιαίτερες απαιτήσεις του τομέα αυτού.

ΔΗΛΩΣΗ

για τα άρθρα 109, 130 Ρ και 130 Ω της συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας

Η Συνδιάσκεψη θεωρεί ότι οι διατάξεις του άρθρου 109, παράγραφος 5, του άρθρου 130 Ρ, παράγραφος 4, δεύτερο εδάφιο, και του άρθρου 130 Ω, δεν θίγουν τις αρχές που απορρέουν από την απόφαση του Δικαστηρίου στην υπόθεση AETR.

ΔΗΛΩΣΗ

για την οδηγία της 24ης Νοεμβρίου 1988 (Εκπομπές)

Η Συνδιάσκεψη δηλώνει ότι οι τροποποιήσεις της κοινοτικής νομοθεσίας δεν δύνανται να θίξουν τις παρεκκλίσεις που χορηγήθηκαν στην Ισπανία και στην Πορτογαλία, μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 1999, σύμφωνα με την οδηγία του Συμβουλίου, της 24ης Νοεμβρίου 1988, σχετικά με τον περιορισμό των εκπομπών στην ατμόσφαιρα ορισμένων ρύπων από μεγάλες εγκαταστάσεις καύσης.

ΔΗΛΩΣΗ

για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Ανάπτυξης

Η Συνδιάσκεψη συμφωνεί ότι το Ευρωπαϊκό Ταμείο Ανάπτυξης θα συνεχίσει να χρηματοδοτείται από εθνικές συνεισφορές, σύμφωνα με τις υφιστάμενες διατάξεις.

ΔΗΛΩΣΗ

σχετικά με το ρόλο των εθνικών κοινοβουλίων στην Ευρωπαϊκή Ένωση

Η Συνδιάσκεψη θεωρεί ότι είναι σημαντικό να ενθαρρυνθεί η μεγαλύτερη συμμετοχή των εθνικών κοινοβουλίων στις δραστηριότητες της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Για το σκοπό αυτό, πρέπει να ενταθεί η ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των εθνικών κοινοβουλίων και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Στη συνάρτηση αυτή, οι κυβερνήσεις των κρατών μελών μεριμνούν μεταξύ άλλων ώστε τα εθνικά κοινοβούλια να έχουν εγκαίρως στη διάθεσή τους τις νομοθετικές προτάσεις της Επιτροπής ώστε να ενημερώνονται και ενδεχομένως να τις εξετάζουν.

Η Συνδιάσκεψη κρίνει, επίσης, ότι είναι σημαντικό να ενταθούν οι επαφές μεταξύ εθνικών κοινοβουλίων και Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, ιδίως με την εκατέρωθεν παροχή των κατάλληλων διευκολύνσεων και τη διοργάνωση τακτικών συναντήσεων μεταξύ κοινοβουλευτικών μελών που ενδιαφέρονται για τα ίδια θέματα.

ΔΗΛΩΣΗ**σχετικά με τη Διάσκεψη των Κοινοβουλίων**

Η Συνδιάσκεψη καλεί το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και τα εθνικά κοινοβούλια να συνέρχονται όταν χρειάζεται ως Διάσκεψη των Κοινοβουλίων («Assises»).

Η Διάσκεψη των Κοινοβουλίων δίνει τη γνώμη της για τους γενικούς προσανατολισμούς της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με την επιφύλαξη των αρμοδιοτήτων του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και των δικαιωμάτων των εθνικών κοινοβουλίων. Ο Πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου και ο Πρόεδρος της Επιτροπής υποβάλλουν έκθεση για την κατάσταση της Ένωσης σε κάθε σύνοδο της Διάσκεψης των Κοινοβουλίων.

ΔΗΛΩΣΗ**για τον αριθμό των μελών της Επιτροπής και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου**

Η Συνδιάσκεψη συμφωνεί ότι τα κράτη μέλη θα εξετάσουν τα θέματα που αφορούν τον αριθμό των μελών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου καθώς και τον αριθμό των μελών της Επιτροπής στο τέλος του 1992, το αργότερο, με σκοπό να επιτευχθεί συμφωνία βάσει της οποίας θα καταστεί δυνατόν να οριστεί η αναγκαία νομική βάση για τον καθορισμό του αριθμού των μελών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου σε δεδομένη στιγμή ενόψει των εκλογών του 1994. Οι αποφάσεις θα ληφθούν έχοντας ιδίως υπόψη την ανάγκη να καθορισθεί ο συνολικός αριθμός των μελών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου σε μια διευρυμένη Κοινότητα.

ΔΗΛΩΣΗ**για την ιεράρχηση των κοινοτικών πράξεων**

Η Συνδιάσκεψη συμφωνεί ότι η διακυβερνητική Συνδιάσκεψη που θα συγκληθεί το 1996 θα εξετάσει σε ποιό βαθμό είναι δυνατόν να αναθεωρηθεί η κατάταξη των κοινοτικών πράξεων ώστε να καθορισθεί η πρότερη ιεράρχηση των διαφόρων κατηγοριών πράξεων.

ΔΗΛΩΣΗ**σχετικά με το δικαίωμα της πρόσβασης στην πληροφόρηση**

Η Συνδιάσκεψη θεωρεί ότι η διαφάνεια της διαδικασίας λήψης αποφάσεων ενισχύει τη δημοκρατικότητα των οργάνων καθώς και την εμπιστοσύνη του κοινού προς το διοικητικό μηχανισμό. Γι' αυτό το λόγο, η Συνδιάσκεψη συνιστά να υποβάλει η Επιτροπή στο Συμβούλιο, το αργότερο το 1993, έκθεση σχετικά με μέτρα που αποσκοπούν να διευρύνουν την πρόσβαση του κοινού στις πληροφορίες που διαθέτουν τα όργανα.

ΔΗΛΩΣΗ**σχετικά με το εκτιμώμενο κόστος των προτάσεων της Επιτροπής**

Η Συνδιάσκεψη σημειώνει ότι η Επιτροπή αναλαμβάνει την υποχρέωση, δασιζόμενη, ενδεχομένως, στις διαβουλεύσεις που κρίνει αναγκαίες και ενισχύοντας το σύστημα αξιολόγησης της κοινοτικής νομοθεσίας, να λαμβάνει υπόψη, όσον αφορά τις νομοθετικές της προτάσεις, το κόστος και το όφελος για τις δημόσιες αρχές των κρατών μελών και για το σύνολο των ενδιαφερομένων.

ΔΗΛΩΣΗ**σχετικά με την εφαρμογή του κοινοτικού δικαίου**

1. Η Συνδιάσκεψη τονίζει ότι είναι θέμα ζωτικής σημασίας, για τη συνοχή και την ενότητα της διαδικασίας οικοδόμησης της Ευρώπης, η πλήρης και πιστή μεταφορά από τα κράτη μέλη στο εθνικό τους δίκαιο των κοινοτικών οδηγιών που τους απευθύνονται, μέσα στις προθεσμίες που τάσσονται από τις οδηγίες αυτές.

Επίσης, η Συνδιάσκεψη, αν και αναγνωρίζει ότι εναπόκειται σε κάθε κράτος μέλος να καθορίζει τον καλλίτερο τρόπο εφαρμογής των διατάξεων του κοινοτικού δικαίου, ανάλογα με τους δικούς του θεσμούς, το δικό του νομικό σύστημα και τις άλλες ιδιαίτερες συνθήκες του, στα πλαίσια ωστόσο των διατάξεων του άρθρου 189 της συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, θεωρεί ότι είναι θέμα ζωτικής σημασίας, για την καλή λειτουργία της Κοινότητας, να καταλήγουν τα μέτρα που λαμβάνονται στα διάφορα κράτη μέλη στην εφαρμογή του κοινοτικού δικαίου με αποτελεσματικότητα και αυστηρότητα ισοδύναμη με την αποτελεσματικότητα και αυστηρότητα της εφαρμογής του οικείου εθνικού δικαίου.

2. Η Συνδιάσκεψη καλεί την Επιτροπή να μεριμνά, στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων που της αναθέτει το άρθρο 155 της συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, ώστε τα κράτη μέλη να τηρούν τις υποχρεώσεις τους. Καλεί την Επιτροπή να δημοσιεύει περιοδικά πλήρη έκθεση υπόψη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και των κρατών μελών.

ΔΗΛΩΣΗ**σχετικά με την εκτίμηση των επιπτώσεων των κοινοτικών μέτρων στο περιβάλλον**

Η Συνδιάσκεψη σημειώνει ότι η Επιτροπή στα πλαίσια των προτάσεών της, και τα κράτη μέλη κατά την εφαρμογή αυτών των προτάσεων, δεσμεύονται να λαμβάνουν πλήρως υπόψη τις επιπτώσεις τους στο περιβάλλον καθώς και την αρχή της σταθερής και διαρκούς ανάπτυξης.

ΔΗΛΩΣΗ**σχετικά με το Ελεγκτικό Συνέδριο**

Η Συνδιάσκεψη τονίζει την ιδιαίτερη σημασία που αποδίδει στην αποστολή που αναθέτουν στο Ελεγκτικό Συνέδριο τα άρθρα 188 Α, 188 Β, 188 Γ και 206 της συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας.

Η Συνδιάσκεψη ζητάει από τα άλλα κοινοτικά όργανα να εξετάζουν μαζί με το Ελεγκτικό Συνέδριο όλα τα κατάλληλα μέσα για την ενίσχυση της αποτελεσματικότητας του έργου του.

ΔΗΛΩΣΗ**για την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή**

Η Συνδιάσκεψη συμφωνεί ότι η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή διαθέτει την ίδια ανεξαρτησία που είχε μέχρι τώρα το Ελεγκτικό Συνέδριο όσον αφορά τον προϋπολογισμό και τη διοίκηση του προσωπικού της.

ΔΗΛΩΣΗ**σχετικά με τη συνεργασία με τις φιλανθρωπικές οργανώσεις**

Η Συνδιάσκεψη τονίζει τη σημασία που έχει, στην επιδίωξη των στόχων του άρθρου 117 της συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, η συνεργασία μεταξύ της Κοινότητας και των διαφόρων φιλανθρωπικών οργανώσεων και ιδρυμάτων, ως φορέων υπεύθυνων για κοινωνικές υπηρεσίες και για μονάδες παροχής κοινωνικών υπηρεσιών.

ΔΗΛΩΣΗ**σχετικά με την προστασία των ζώων**

Η Συνδιάσκεψη καλεί το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και την Επιτροπή, καθώς και τα κράτη μέλη, να λαμβάνουν πλήρως υπόψη, κατά την εκπόνηση και την εφαρμογή της κοινοτικής νομοθεσίας στους τομείς της κοινής γεωργικής πολιτικής, των μεταφορών, της εσωτερικής αγοράς και της έρευνας, τις επιταγές της προστασίας των ζώων.

ΔΗΛΩΣΗ

σχετικά με την αντιπροσώπευση των συμφερόντων των υπερπόντιων χωρών και εδαφών που αναφέρονται στο άρθρο 227, παράγραφοι 3 και 5, στοιχεία α) και β) της συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας

Η Συνδιάσκεψη, σημειώνοντας ότι, σε εξαιρετικές περιπτώσεις, μπορεί να ανακύψουν διαφορές μεταξύ των συμφερόντων της Ένωσης και των συμφερόντων των υπερπόντιων χωρών και εδαφών που αναφέρονται στο άρθρο 227, παράγραφοι 3 και 5, στοιχεία α) και β) της συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, συμφωνεί ότι το Συμβούλιο θα επιδιώκει να βρísκει λύση σύμφωνη με τη θέση της Ένωσης. Στην περίπτωση όμως που αυτό δεν είναι δυνατόν, η Συνδιάσκεψη συμφωνεί ότι το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος μπορεί να δρα μεμονωμένα προς το συμφέρον των εν λόγω υπερπόντιων χωρών και εδαφών, χωρίς αυτό να θίγει το συμφέρον της Κοινότητας. Το εν λόγω κράτος μέλος πληροφορεί το Συμβούλιο και την Επιτροπή όταν ενδέχεται να ανακύψει τέτοια διαφορά και, όταν η μεμονωμένη δράση φαίνεται αναπόφευκτη, καθιστά σαφές ότι δρα υπέρ του συμφέροντος ενός υπερπόντιου εδάφους από τα προαναφερόμενα.

Η παρούσα δήλωση εφαρμόζεται επίσης στο Μακάο και στο Ανατολικό Τιμόρ.

ΔΗΛΩΣΗ**σχετικά με τις εξόχως απόκεντρες περιοχές της Κοινότητας**

Η Συνδιάσκεψη αναγνωρίζει ότι οι εξόχως απόκεντρες περιοχές της Κοινότητας (Γαλλικά Υπερπόντια Διαμερίσματα, Αζόρες, Μαδέρα και Κανάριοι Νήσοι) υφίστανται σοβαρή διαρθρωτική καθυστέρηση που επιτείνεται από διάφορα φαινόμενα (μεγάλη απόσταση, νησιωτικός χαρακτήρας, μικρή έκταση, δυσμενής μορφολογία του εδάφους και κλίμα, οικονομική εξάρτηση από λίγα προϊόντα), η εμμονή και ο συνδυασμός των οποίων δυσχεραίνουν σοβαρά την οικονομική και κοινωνική τους ανάπτυξη.

Θεωρεί ότι ναι μεν οι διατάξεις της συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και το παράγωγο δικαίωμα έχουν αυτοδικαίως εφαρμογή στις εξόχως απόκεντρες περιοχές, εξακολουθεί όμως να είναι δυνατή η λήψη ειδικών μέτρων υπέρ αυτών στο βαθμό που υπάρχει, και για όσο καιρό υπάρχει, αντικειμενική ανάγκη να ληφθούν τέτοια μέτρα για την οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη αυτών των περιοχών. Τα μέτρα αυτά πρέπει να αποβλέπουν ταυτόχρονα, στην ολοκλήρωση της εσωτερικής αγοράς και στην αναγνώριση της περιφερειακής πραγματικότητας, ώστε να μπορέσουν οι περιοχές αυτές να φτάσουν το μέσο οικονομικό και κοινωνικό επίπεδο της Κοινότητας.

ΔΗΛΩΣΗ**για την ψηφοφορία στον τομέα της κοινής εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφάλειας**

Η Συνδιάσκεψη συμφωνεί ότι τα κράτη μέλη θα αποφεύγουν, κατά το δυνατόν, όσον αφορά τις αποφάσεις που απαιτούν ομοφωνία, να εμποδίζουν τη λήψη ομόφωνης απόφασης όταν υπέρ της συγκεκριμένης απόφασης έχει συγκεντρωθεί ειδική πλειοψηφία.

ΔΗΛΩΣΗ**για τους πρακτικούς διακανονισμούς στον τομέα της κοινής εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφάλειας**

Η Συνδιάσκεψη συμφωνεί ότι ο καταμερισμός εργασίας μεταξύ Πολιτικής Επιτροπής και Επιτροπής των Μονίμων Αντιπροσώπων θα εξεταστεί αργότερα, όπως και οι πρακτικές λεπτομέρειες της συγχώνευσης της γραμματείας της πολιτικής συνεργασίας με τη Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου και της συνεργασίας της τελευταίας με την Επιτροπή.

ΔΗΛΩΣΗ**για τη χρήση γλωσσών στον τομέα της κοινής εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφάλειας**

Η Συνδιάσκεψη συμφωνεί ότι ισχύει το γλωσσικό καθεστώς των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.

Για τις ανακοινώσεις COREU, η τρέχουσα πρακτική της Ευρωπαϊκής Πολιτικής Συνεργασίας θα χρησιμεύει, προς το παρόν, ως υπόδειγμα.

Όλα τα κείμενα της κοινής εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφάλειας που υποβάλλονται στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο και το Συμβούλιο ή εγκρίνονται από αυτά καθώς και όλα τα κείμενα προς δημοσίευση, μεταφράζονται αμέσως και ταυτόχρονα σε όλες τις επίσημες γλώσσες της Κοινότητας.

ΔΗΛΩΣΗ**για τη Δυτικοευρωπαϊκή Ένωση**

Η Συνδιάσκεψη σημειώνει τις ακόλουθες δηλώσεις:

Α. Δήλωση του Βελγίου, της Γερμανίας, της Ισπανίας, της Γαλλίας, της Ιταλίας, του Λουξεμβούργου, των Κάτω Χωρών, της Πορτογαλίας και του Ηνωμένου Βασιλείου της Μεγάλης Βρετανίας και Βορείου Ιρλανδίας που είναι μέλη τόσο της Δυτικοευρωπαϊκής Ένωσης όσο και της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το ρόλο της Δυτικοευρωπαϊκής Ένωσης και των σχέσεων της με την Ευρωπαϊκή Ένωση και την Ατλαντική Συμμαχία

Εισαγωγή

1. Τα κράτη μέλη της ΔΕΕ συμφωνούν ότι είναι ανάγκη να αναπτυχθεί μια αυθεντική ευρωπαϊκή ταυτότητα όσον αφορά την ασφάλεια και την άμυνα και να αναλάβει η Ευρώπη μεγαλύτερες ευθύνες για τα αμυντικά θέματα. Η ταυτότητα αυτή θα αναπτυχθεί προοδευτικά μέσω μιας βαθμιαίας διαδικασίας που θα περιλαμβάνει διαδοχικά στάδια. Η ΔΕΕ θα αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της ανάπτυξης της Ευρωπαϊκής Ένωσης και θα ενισχύει τη συμβολή της στην αλληλεγγύη στα πλαίσια της Ατλαντικής Συμμαχίας. Τα κράτη μέλη της ΔΕΕ συμφωνούν να ενισχύσουν το ρόλο της ΔΕΕ, ενόψει μιας εν καιρώ προοπτικής για μια κοινή αμυντική πολιτική στα πλαίσια της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που θα μπορούσε να οδηγήσει εν καιρώ σε κοινή άμυνα συμβατή με εκείνη της Ατλαντικής Συμμαχίας.

2. Η ΔΕΕ θα αναπτυχθεί ως αμυντική συνιστώσα της Ευρωπαϊκής Ένωσης και σε μέσο για την ενίσχυση του ευρωπαϊκού σκέλους της Ατλαντικής Συμμαχίας. Για το σκοπό αυτό, θα καταρτίσει κοινή ευρωπαϊκή αμυντική πολιτική και θα μεριμνά για τη συγκεκριμένη εφαρμογή της με περαιτέρω ανάπτυξη του ιδιαίτερου επιχειρησιακού της ρόλου.

Τα κράτη μέλη της ΔΕΕ λαμβάνουν υπό σημείωση το άρθρο Ι.4 σχετικά με την κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφαλείας της συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση, το οποίο έχει ως εξής:

«1. Η κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφαλείας, περιλαμβάνει το σύνολο των θεμάτων που αφορούν την ασφάλεια της Ευρωπαϊκής Ένωσης, συμπεριλαμβανομένης της εν καιρώ διαμόρφωσης μιας κοινής αμυντικής πολιτικής, η οποία μπορεί, σε δεδομένη στιγμή, να οδηγήσει σε κοινή άμυνα.

2. Η Ένωση ζητάει από τη Δυτικοευρωπαϊκή Ένωση (ΔΕΕ), η οποία αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της ανάπτυξης της Ευρωπαϊκής Ένωσης, να εκπονεί και να εφαρμόζει τις αποφάσεις και τις δράσεις της Ένωσης που έχουν επιπτώσεις στον τομέα της άμυνας. Το Συμβούλιο, σε συμφωνία με τα όργανα της ΔΕΕ, θεσπίζει τις αναγκαίες πρακτικές λεπτομέρειες.

3. Τα θέματα που έχουν επιπτώσεις στον τομέα της άμυνας και διέπονται από το παρόν άρθρο δεν υπόκεινται στις διαδικασίες του άρθρου Ι.3.

4. Κατά την έννοια του παρόντος άρθρου, η πολιτική της Ένωσης δεν θίγει την ιδιαιτερότητα της πολιτικής ασφαλείας και άμυνας ορισμένων κρατών μελών, σέβεται τις υποχρεώσεις που απορρέουν για ορισμένα κράτη μέλη από τη συνθήκη του Βορείου Ατλαντικού και συμβιβάζεται προς την κοινή πολιτική ασφαλείας και άμυνας που διαμορφώνεται μέσα στο πλαίσιο αυτό.

5. Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου δεν εμποδίζουν την ανάπτυξη στενότερης συνεργασίας μεταξύ δύο ή περισσότερων κρατών μελών σε διμερές επίπεδο, στα πλαίσια της ΔΕΕ και της Ατλαντικής Συμμαχίας, στο βαθμό που αυτή η συνεργασία δεν αντιβαίνει στη συνεργασία που προβλέπεται στον παρόντα τίτλο ούτε την εμποδίζει.

6. Για να προαχθεί ο στόχος της παρούσας συνθήκης, και λαμβάνοντας υπόψη το ορόσημο του 1998 στα πλαίσια του άρθρου ΧΙΙ της συνθήκης των Βρυξελλών, οι διατάξεις του παρόντος άρθρου δύνανται να αναθεωρούνται, όπως προβλέπεται στο άρθρο Ν παράγραφος 2, με βάση έκθεση που θα υποβάλλει το Συμβούλιο στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο το 1996, και η οποία θα

περιλαμβάνει αξιολόγηση της προόδου που θα έχει σημειωθεί και της πείρας που θα έχει αποκτηθεί μέχρι τότε.»

A. Σχέσεις της ΔΕΕ με την Ευρωπαϊκή Ένωση

3. Στόχος είναι να αναπτυχθεί σταδιακά η ΔΕΕ σε αμυντική συνιστώσα της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Για το σκοπό αυτό, η ΔΕΕ προτίθεται, μετά από αίτημα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, να διατυπώνει και να εκτελεί τις αποφάσεις και τις δράσεις της Ένωσης που έχουν σχέση με την άμυνα.

Για το σκοπό αυτό, η ΔΕΕ θα καθιερώσει στενές σχέσεις εργασίας με την Ευρωπαϊκή Ένωση, λαμβάνοντας τα ακόλουθα μέτρα:

- κατάλληλο συντονισμό των ημερομηνιών και τόπων διεξαγωγής των συνεδριάσεων καθώς και εναρμόνιση των μεθόδων εργασίας,
- καθιέρωση στενής συνεργασίας μεταξύ, αφενός, του Συμβουλίου και της Γενικής Γραμματείας της ΔΕΕ και, αφετέρου, του Συμβουλίου της Ένωσης και της Γενικής Γραμματείας του Συμβουλίου,
- εξέταση της εναρμόνισης της σειράς και της διάρκειας των αντίστοιχων Προεδριών,
- θέσπιση των κατάλληλων λεπτομερών διατάξεων, ώστε η Επιτροπή της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, να ενημερώνεται τακτικά και, ενδεχομένως, να ζητείται η γνώμη της σχετικά με τις δραστηριότητες της ΔΕΕ, σύμφωνα με τον ρόλο της Επιτροπής, στον τομέα της κοινής εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφαλείας, όπως ορίζεται στη συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση,
- ενθάρρυνση της στενότερης συνεργασίας μεταξύ της Κοινοβουλευτικής Συνέλευσης της ΔΕΕ και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

Το Συμβούλιο της ΔΕΕ θεσπίζει τις αναγκαίες πρακτικές λεπτομέρειες σε συμφωνία με τα αρμόδια όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

B. Σχέσεις της ΔΕΕ με την Ατλαντική Συμμαχία

4. Στόχος είναι να αναπτυχθεί η ΔΕΕ ως μέσο για την ενίσχυση του ευρωπαϊκού σκέλους της Ατλαντικής Συμμαχίας. Για το σκοπό αυτό, η ΔΕΕ προτίθεται να αναπτύξει στενές σχέσεις εργασίας μεταξύ της ΔΕΕ και της Ατλαντικής Συμμαχίας και να ενισχύσει το ρόλο, τις ευθύνες και τη συμβολή των κρατών μελών της ΔΕΕ στα πλαίσια της Ατλαντικής Συμμαχίας. Αυτό θα πραγματοποιηθεί με την αναγκαία διαφάνεια και συμπληρωματικότητα μεταξύ της ανακλύπτουσας ευρωπαϊκής ταυτότητας όσον αφορά την ασφάλεια και την άμυνα και της Ατλαντικής Συμμαχίας. Η ΔΕΕ θα ενεργεί σύμφωνα με τις θέσεις που καθορίζονται στην Ατλαντική Συμμαχία.

- Τα κράτη μέλη της ΔΕΕ θα εντείνουν τον συντονισμό τους σε θέματα της Ατλαντικής Συμμαχίας που παρουσιάζουν σημαντικό κοινό ενδιαφέρον, με στόχο την εισαγωγή κοινών θέσεων, που θα έχουν εγκριθεί σε επίπεδο ΔΕΕ, στη διαδικασία διαβουλεύσεων της Ατλαντικής Συμμαχίας, η οποία θα παραμένει το κύριο φόρουμ διαβουλεύσεων μεταξύ των μελών της και το πλαίσιο εντός του οποίου συμφωνούν σε θέματα πολιτικής που αφορούν τις υποχρεώσεις ασφαλείας και άμυνας των Συμμάχων δυνάμει της συνθήκης του Βορείου Ατλαντικού.
- Οι ημερομηνίες και ο τόπος διεξαγωγής των συνεδριάσεων θα συγχρονίζονται και οι μέθοδοι εργασίας θα εναρμονίζονται, όποτε αυτό είναι αναγκαίο.
- Καθιερώνεται στενή συνεργασία μεταξύ της Γενικής Γραμματείας της ΔΕΕ και της Γενικής Γραμματείας του NATO.

Γ. Επιχειρησιακός ρόλος της ΔΕΕ

5. Ο επιχειρησιακός ρόλος της ΔΕΕ ενισχύεται με την εξέταση και τον καθορισμό κατάλληλων αποστολών, δομών και μέσων, που καλύπτουν ιδιαίτερα:

- την Ομάδα σχεδιασμού της ΔΕΕ,
- μια στενότερη στρατιωτική συνεργασία, συμπληρωματική προς τη Συμμαχία, ιδίως στους τομείς της Διοικητικής Μέριμνας, των μεταφορών, της εκπαίδευσης και της στρατηγικής επαγρύπνησης,

- συνεδριάσεις των αρχηγών των γενικών επιτελείων της ΔΕΕ,
- στρατιωτικές μονάδες υπόλογες στη ΔΕΕ.

Άλλες προτάσεις που θα εξετασθούν περαιτέρω αναφέρονται, ιδίως:

- στην αυξημένη συνεργασία στον τομέα των εξοπλισμών με σκοπό τη δημιουργία ενός ευρωπαϊκού οργανισμού εξοπλισμών,
- στην μετεξέλιξη του Ιδρύματος της ΔΕΕ σε Ευρωπαϊκή Ακαδημία Ασφάλειας και Άμυνας.

Τα μέτρα που αποσκοπούν στην ενίσχυση του επιχειρησιακού ρόλου της ΔΕΕ, πρέπει να συμβιβάζονται απολύτως με τις στρατιωτικές διατάξεις, τις αναγκαίες για την εξασφάλιση της συλλογικής άμυνας όλων των Συμμάχων.

Δ. Άλλα μέτρα

6. Ως συνέπεια των ανωτέρω μέτρων και προκειμένου να διευκολυνθεί η ενίσχυση του ρόλου της ΔΕΕ, η έδρα του Συμβουλίου και της Γραμματείας της ΔΕΕ θα μεταφερθεί στις Βρυξέλλες.

7. Η αντιπροσώπευση στο Συμβούλιο της ΔΕΕ θα γίνεται κατά τέτοιο τρόπο ώστε το Συμβούλιο να είναι σε θέση να ασκεί συνεχώς τα καθήκοντά του, σύμφωνα με το άρθρο VIII της τροποποιημένης συνθήκης των Βρυξελλών. Τα κράτη μέλη μπορούν να χρησιμοποιήσουν ένα σύστημα διπλής ιδιότητας, που θα διαμορφώσουν, και το οποίο αποτελούν οι αντιπρόσωποί τους στην Ατλαντική Συμμαχία και στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

8. Η ΔΕΕ σημειώνει ότι, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 1.4 παράγραφος 6 σχετικά με την κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφαλείας της συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση, η Ένωση θα αποφασίσει την αναθεώρηση των διατάξεων αυτού του άρθρου, προκειμένου να προωθήσει το στόχο που θέτει σύμφωνα με την ορισθείσα διαδικασία. Η ΔΕΕ θα επανεξετάσει τις παρούσες διατάξεις το 1996. Αυτή η επανεξέταση θα λαμβάνει υπόψη την πρόοδο που σημειώθηκε και την πείρα που έχει αποκτηθεί και θα επεκτείνεται στις σχέσεις μεταξύ ΔΕΕ και Ατλαντικής Συμμαχίας.

Β. Δήλωση του Βελγίου, της Γερμανίας, της Ισπανίας, της Γαλλίας, της Ιταλίας, του Λουξεμβούργου, των Κάτω Χωρών, της Πορτογαλίας και του Ηνωμένου Βασιλείου της Μεγάλης Βρετανίας και Βορείου Ιρλανδίας που είναι μέλη της Δυτικοευρωπαϊκής Ένωσης

«Τα κράτη μέλη της Δυτικοευρωπαϊκής Ένωσης εκφράζουν ικανοποίηση για την ανάπτυξη της ευρωπαϊκής ταυτότητας στους τομείς της ασφάλειας και της άμυνας. Δεδομένου του ρόλου της Δυτικοευρωπαϊκής Ένωσης ως συστατικού στοιχείου της άμυνας της Ευρωπαϊκής Ένωσης και ως μέσου ενίσχυσης του ευρωπαϊκού σκέλους της Ατλαντικής Συμμαχίας, τα κράτη μέλη είναι αποφασισμένα να θέσουν τις σχέσεις μεταξύ της Δυτικοευρωπαϊκής Ένωσης και των άλλων ευρωπαϊκών κρατών σε νέα βάση, χάριν της σταθερότητας και της ασφάλειας στην Ευρώπη. Με το πνεύμα αυτό, προτείνουν τα εξής:

Τα κράτη που είναι μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης καλούνται να προσχωρήσουν στη Δυτικοευρωπαϊκή Ένωση υπό τους όρους που θα συμφωνηθούν δυνάμει του άρθρου XI της τροποποιημένης Συνθήκης των Βρυξελλών, ή να καταστούν παρατηρητές εφόσον το επιθυμούν. Ταυτόχρονα, τα άλλα ευρωπαϊκά κράτη μέλη του NATO καλούνται να γίνουν συνδεδεμένα μέλη της Δυτικοευρωπαϊκής Ένωσης κατά τρόπο που να τους επιτρέπει να συμμετέχουν πλήρως στις δραστηριότητές της.

Τα κράτη μέλη της Δυτικοευρωπαϊκής Ένωσης υποθέτουν ότι οι συνθήκες και οι συμφωνίες οι σχετικές με τις προαναφερόμενες προτάσεις θα έχουν συναφθεί πριν από τις 31 Δεκεμβρίου 1992.»

ΔΗΛΩΣΗ**σχετικά με το άσυλο**

1. Η Συνδιάσκεψη συμφωνεί ότι, στα πλαίσια των εργασιών που προβλέπονται στα άρθρα Κ.1 και Κ.3 των διατάξεων σχετικά με τη συνεργασία στους τομείς της δικαιοσύνης και των εσωτερικών υποθέσεων, το Συμβούλιο θα εξετάσει κατά προτεραιότητα τα ζητήματα που αφορούν την πολιτική ασύλου των κρατών μελών, με σκοπό να θεσπίσει, στις αρχές του 1993, κοινή δράση για την εναρμόνισή τους, βάσει του προγράμματος εργασίας και του χρονοδιαγράμματος που περιλαμβάνονται στην έκθεση περί ασύλου που έχει συνταχθεί κατά παραγγελία του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου του Λουξεμβούργου στις 28 και 29 Ιουνίου 1991.

2. Στη συνάρτηση αυτή, το Συμβούλιο, πριν από το τέλος του 1993, με βάση σχετική έκθεση, θα εξετάσει επίσης το ζήτημα της ενδεχόμενης εφαρμογής του άρθρου Κ.9 στα θέματα αυτά.

ΔΗΛΩΣΗ**σχετικά με την αστυνομική συνεργασία**

Η Συνδιάσκεψη επιβεβαιώνει τη συμφωνία των κρατών μελών για τους στόχους που αποτελούν τη βάση των προτάσεων που υπέβαλε η γερμανική αντιπροσωπία κατά τη σύνοδο του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου του Λουξεμβούργου στις 28 και 29 Ιουνίου 1991.

Για το άμεσο μέλλον, τα κράτη μέλη συμφωνούν να εξετάσουν, κατά προτεραιότητα, τα σχέδια που θα τους υποβληθούν, βάσει του προγράμματος εργασίας και του χρονοδιαγράμματος που περιλαμβάνονται στην έκθεση που έχει συνταχθεί κατά παραγγελία του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου του Λουξεμβούργου, και είναι πρόθυμα να αντιμετωπίσουν το ενδεχόμενο της λήψης συγκεκριμένων μέτρων σε τομείς σαν αυτούς που προτείνει η γερμανική αντιπροσωπία και που αφορούν τα ακόλουθα καθήκοντα ανταλλαγής πληροφοριών και εμπειριών:

- συνδρομή στις εθνικές αρχές που είναι επιφορτισμένες με τις ποινικές διώξεις και την ασφάλεια, ιδίως όσον αφορά το συντονισμό των ερευνών και των αναζητήσεων,
- δημιουργία τραπεζών δεδομένων,
- συγκεντρωτική αξιολόγηση και επεξεργασία των πληροφοριών, προκειμένου να γίνεται απολογισμός της κατάστασης και να καθορίζονται οι διάφορες προσεγγίσεις σχετικά με τις έρευνες,
- συλλογή και εκμετάλλευση πληροφοριών που αφορούν τις εθνικές προσεγγίσεις στον τομέα της πρόληψης με σκοπό τη διαδίδασή τους στα κράτη μέλη και τον καθορισμό στρατηγικών πρόληψης σε ευρωπαϊκή κλίμακα,
- μέτρα που αφορούν την περαιτέρω κατάρτιση, τις αναζητήσεις, την ανακριτική και τη δικαστική ανθρωπομετρία.

Τα κράτη μέλη συμφωνούν να εξετάσουν, με βάση σχετική έκθεση, το αργότερο κατά τη διάρκεια του 1994, κατά πόσον είναι σκόπιμο να επεκταθεί η εμβέλεια της συνεργασίας αυτής.

ΔΗΛΩΣΗ**σχετικά με τις διαφορές μεταξύ της ΕΚΤ και του ΕΝΙ, αφενός, και των υπαλλήλων τους, αφετέρου**

Η Συνδιάσκεψη κρίνει ότι το Πρωτοδικείο θα πρέπει να είναι αρμόδιο να εκδικάζει αυτή την κατηγορία προσφυγών σύμφωνα με το άρθρο 168 Α της παρούσας συνθήκης. Η Συνδιάσκεψη καλεί επομένως τα όργανα να προσαρμόσουν αναλόγως τις συναφείς διατάξεις τους.

Τα Υψηλά Συμβαλλόμενα Μέρη στη συνθήκη για την ευρωπαϊκή ένωση ενέκριναν την 1η Μαΐου 1992 στο Guimaraes (Πορτογαλία) την ακόλουθη δήλωση.

ΔΗΛΩΣΗ ΤΩΝ ΥΨΗΛΩΝ ΣΥΜΒΑΛΛΟΜΕΝΩΝ ΜΕΡΩΝ
ΤΗΣ ΣΥΝΘΗΚΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ

Τα Υψηλά Συμβαλλόμενα Μέρη της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση που υπογράφηκε στο Μάαστριχτ στις 7 Φεβρουαρίου 1992

Έχοντας υπόψη της διατάξεις του Πρωτοκόλλου αριθ. 17 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση του προσαρτημένου στην εν λόγω Συνθήκη και στις Συνθήκες περί Ιδρύσεως των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων

Προβαίνουν στην ακόλουθη νομική ερμηνεία:

Πρόθεσή τους ήταν και παραμένει να μην περιορίζει το Πρωτόκολλο την ελευθερία μετακίνησης μεταξύ των κρατών μελών ούτε την απόκτηση ή τη διάθεση στην Ιρλανδία, σύμφωνα με διατάξεις που μπορεί να θεσπιστούν, με σεβασμό του κοινοτικού δικαίου, από την ιρλανδική νομοθεσία, πληροφοριών σχετικά με υπηρεσίες που παρέχονται νόμιμα σε κράτη μέλη.

Ταυτόχρονα, τα Υψηλά Συμβαλλόμενα Μέρη δηλώνουν επίσημα ότι, εάν στο μέλλον τροποποιηθεί το Σύνταγμα της Ιρλανδίας ως προς το αντικείμενο του άρθρου 40.3.3 κατά τρόπο που να μην αντιφάσκει προς την ανωτέρω εκφραζόμενη πρόθεση των Συμβαλλόμενων Μερών, θα αντιμετωπίσουν ευνοϊκά, έπειτα από την έναρξη ισχύος της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση και εφόσον ζητηθεί από την Ιρλανδία, την τροποποίηση του εν λόγω Πρωτοκόλλου προκειμένου να επεκταθεί η εφαρμογή του και στην προαναφερόμενη τροποποίηση του Συντάγματος.

Hecho en Maastricht, el siete de febrero de mil novecientos noventa y dos.

Udfærdiget i Maastricht, den syvende februar nitten hundrede og tooghalvfems.

Geschehen zu Maastricht am siebten Februar neunzehnhundertzweiundneunzig.

Έγινε στο Μάαστριχτ, στις επτά Φεβρουαρίου χίλια εννιακόσια ενενήντα δύο.

Done at Maastricht on the seventh day of February in the year one thousand nine hundred and ninety-two.

Fait à Maastricht, le sept février mil neuf cent quatre-vingt-douze.

Arna dhéanamh i Maastricht, an seachtú lá d'Fheabhra, míle naoi gcéad nócha a dó.

Fatto a Maastricht, addì sette febbraio millenovecentonovantadue.

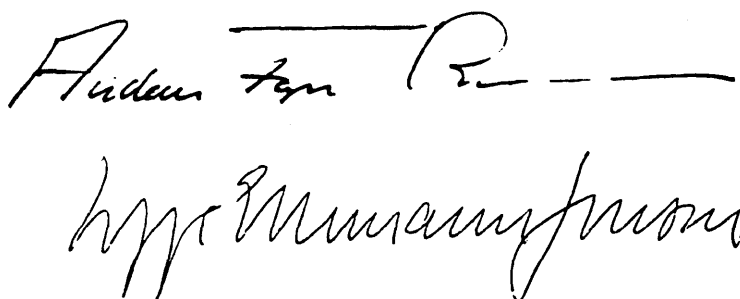
Gedaan te Maastricht, de zevende februari negentienhonderd twee-en-negentig.

Feito em Maastricht, em sete de Fevereiro de mil novecentos e noventa e dois.

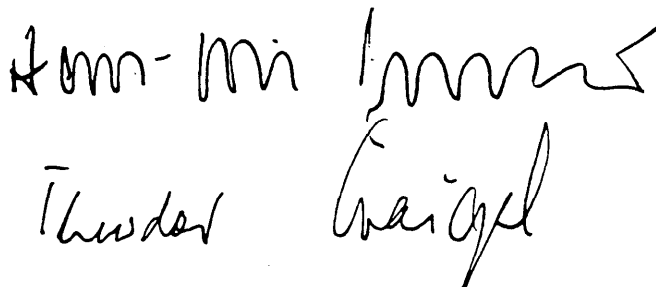
Pour Sa Majesté le Roi des Belges
Voor Zijne Majesteit de Koning der Belgen

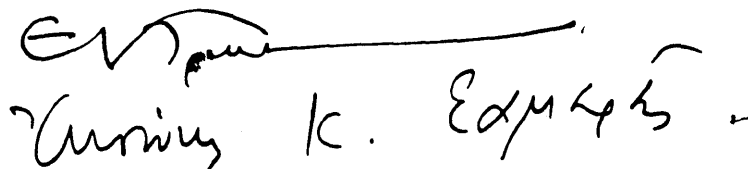
For Hendes Majestæt Danmarks Dronning

Für den Präsidenten der Bundesrepublik Deutschland

Για τον Πρόεδρο της Ελληνικής Δημοκρατίας

Por Su Majestad el Rey de España

Rafael Ángel
de la Haza

Pour le Président de la République française

Philippe
Roland Dumas

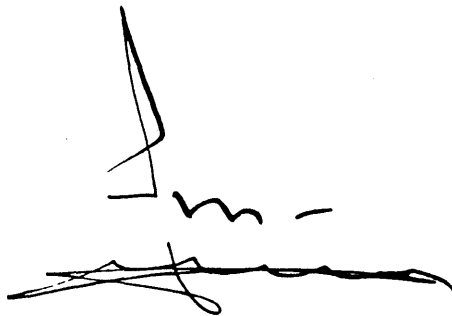
Thar ceann Uachtarán na hÉireann
For the President of Ireland

James Brennan
Berta O'Brien

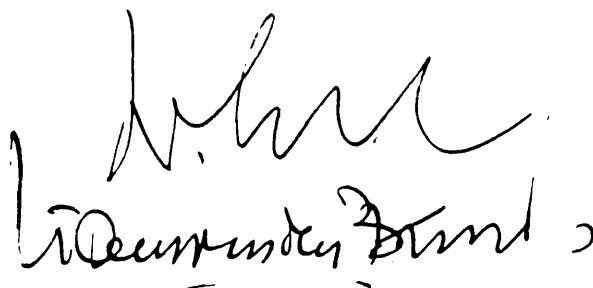
Per il Presidente della Repubblica italiana

Luigi Cossiga
Sic De Michelis

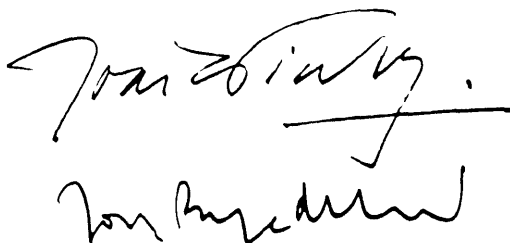
Pour Son Altesse Royale le Grand-Duc de Luxembourg

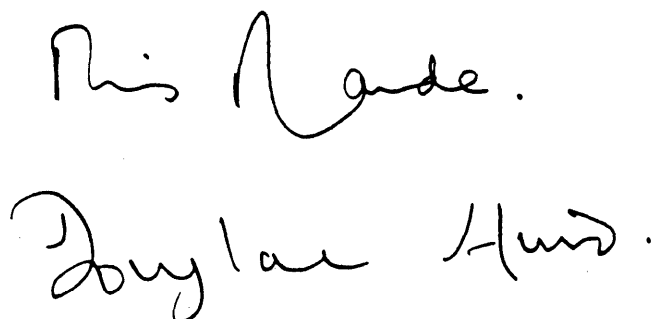
Voor Hare Majesteit de Koningin der Nederlanden

Pelo Presidente da República Portuguesa

For Her Majesty the Queen of the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland

---